

Kallelse till sammanträde med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Datum och tid: 2021-03-24, klockan 13:30

Plats: Sahlin/Möller

Förhinder anmäls till Christina Nilsson, christina.nilsson3@eslov.se

Ordförande

Bengt Andersson (M)

1. Upprop

2. Val av protokollsjusterare

**3. Ekonomisk månadsuppföljning 2021
(MOS.2021.0001)**

**4. Verksamhetsplan för miljöavdelningen 2021
(MOS.2021.0026)**

Beslutsunderlag

- Verksamhetsplan för Miljöavdelningen 2021
- 1_Behovsutredning 2021_2023_miljöavdelningen
- 3b_Verksamhetsplan 2021_2023_miljöavdelningen
- 3b_Verksamhetsplan 2021_2023_miljöavdelningen_administrativt arbete
- 3b_Verksamhetsplan 2021_2023_miljöavdelningen_strategiskt arbete

**5. Yttrande över remiss Naturvårdsprogram för
Hörby kommun (MOS.2021.0215)**

Beslutsunderlag

- Yttrande angående Naturvårdsprogram för Hörby kommun
- Remissversion Hörby kommuns naturvårdprogram
- Remiss - Naturvårdsprogram Hörby kommun.
- Bygg- och miljönämndens beslut 2020-12-09, §209. Naturvårdsprogram Hörby kommun

**6. Information om Trafikstrategi och trafikplan
(TRAST) för Eslövs kommun (MOS.2020.1079)**

7. Antagande av förslag till inriktningsbeslut för trafikmålen (MOS.2021.0219)

8. Information angående resande kollektivtrafik (MOS.2021.0212)

Beslutsunderlag

- Information angående resande på kommunens kollektivtrafik
- Statistik för resande på kommunens kollektivtrafik
- Karta seniorkort

9. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

10. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

11. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

12. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

13. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

14. Kart- och bygglovsavdelningens verksamhetsplan 2021

Beslutsunderlag

- Kart- och bygglovsavdelningens verksamhetsplan för 2019 - 2022

15. Redovisning av delegeringsbeslut för kart- och bygglovsavdelningen och miljöavdelningen 2021 (MOS.2021.0002)

Beslutsunderlag

- Borttagen på grund av personuppgifter.

18. Anmälningar för kännedom i Platina för februari 2021

MOS.2020.0596-7 Antagen Strategi för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

MOS.2020.0596-6 Kommunfullmäktiges beslut 2021-01-25, § 5. Strategi för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

MOS.2021.0097-6 Kommunstyrelsens beslut § 10, 2021 Bygglov för uppförande av affischpelare, toalettbyggnad samt två väderskydd vid busshållplatser på fastigheten Eslöv 53:4, Stora torg, Eslövs kommun

MOS.2020.0327-4 Kommunstyrelsens beslut § 8, 2021 Marklov för uppförande av kullar vid Rönneberga lekplats på fastigheten Eslöv 51:4, Sextorpsvägen, Eslöv kommun

- MOS.2020.1079-3 Kommunstyrelsens beslut § 2, 2021 Information från Miljö- och samhällsbyggnad om framtagande av trafikstrategi och trafikplan (2/2)
- MOS.2019.1434-5 Kommunfullmäktiges beslut § 22, 2021 Besvarande av motion - Policy om parkeringsförbud för alla fossilbränsleddrivna fordon (KS 2019.0506)
- MOS.2019.1541-9 Kommunfullmäktiges beslut § 14, 2021 Besvarande av Motion gällande hundrastgård (KS.2019.0563)
- MOS.2019.1432-7 Kommunfullmäktiges beslut § 23, 2021 Besvarande av motion - Aktiva hinder mot olaglig trafik i Eslöv (KS.2019.0511)
- MOS.2019.0658-5 Kommunfullmäktiges beslut § 20, 2021 Besvarande av motion- Inrätta en kollektivtrafikkommitté med uppgift att ta fram alternativa lösningar på kommunens kollektivtrafikutmaningar (KS.0228)
- MOS.2020.0729-6 Kommunstyrelsens beslut 2021-01-12 § 14. Upplåtande av fiske i Kävlungeån på fastigheten Örtofta 15:4 samt fastställande av fiskeregler.
- MOS.2021.0140-2 Kommunfullmäktige, Burlövs kommuns, beslut, 2021-02-08, § 6. Inriktningsbeslut om utökad samverkan om avloppsvattenrening (Hållbar avloppsrening – HAR) gällande Nya Sjölunda reningsverk.
- MOS.2021.0177-1 Servicenämndens beslut 2021-02-16, § 31. Sammanställning av det kommunövergripande systematiska brandskyddsarbetet 2020.
- MOS.2021.0177-2 Riskbedömning. Sammanställning av det kommunövergripande systematiska brandskyddsarbetet 2020.
- MOS.2021.0177-3 Sammanställning av det kommunövergripande systematiska brandskyddsarbetet 2020.

Verksamhetsplan för miljöavdelningen 2021

4

MOS.2021.0026

2021-03-111
Erika Fjelkner
+4641362415415
Erika.Fjelkner@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhetsplan för Miljöavdelningen 2021

Ärendebeskrivning

Verksamhetsplanen för miljöavdelningen avser året 2021 och baseras på en behovsutredning av tillsyn och kontroll för 2020-2022, den politiska handlingsplanen 2019-2022 samt de politiska målen för mandatperioden. Verksamhetsplanen innehåller en beskrivning av avdelningens uppdrag, hur arbetet planeras och hur det följs upp.

Behovsutredningen ska revideras vid behov, minst en gång per år enligt kraven i § 6 § Miljötillsynsförordningen. Myndigheten ska enligt 7 § Miljötillsynsförordningen upprätta ett register över alla tillsynsobjekt med återkommande tillsyn och enligt 10 § Miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska myndigheten upprätta ett tillsynsprogram där det framgår med vilket intervall verksamheterna ska få tillsyn.

Enligt Livsmedelslagen (LIVSFS 2016:12) ska kontrollmyndigheten årligen fastställa en plan för kontrollen. Planen ska omfatta en tre-årsperiod och samtliga områden som myndigheten ansvarar för ska omfattas, § 3 § Livsmedelslagen.

Behovsutredningen innebär en bedömning av vilket tillsynsbehov som finns av de företag och verksamheter som bedrivs i kommunen. För att kunna beräkna tillsynsbehovet utgår myndigheten ifrån lagstiftningens bedömning av tillsynsbehov på aktuella verksamheter, riskbedömning av respektive verksamhet och erfarenheter från tidigare års tillsyn.

Utifrån behovsutredningen kan det totala behovet av personalresurser som krävs för att fullgöra kommunens tillsynsansvar bedömas. Behovsutredningen ligger sedan till grund för planeringen av tillsynen så att de resurser som finns, används där riskerna bedöms som störst. Myndigheten ska avsätta resurser som i tillräcklig grad svarar mot behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

Behovsutredningen för 2021-2023 visar att resurserna som finns att tillgå på myndigheten inte räcker till för att täcka tillsynsbehovet i Eslövs kommun. Inför verksamhetsåret 2021 har det behov som redovisas i nämnd behovsutredning inte förändrats. Framtagandet av en ny taxa har inte heller lyckats genomföras på grund av vakanser på chefspositionen under stora delar av hösten 2020. Pandemin och tillhörande restriktion har medfört att tillsynen och kontrollerna inte har kunnat utföras som planerat. Även om tillsynen har kunnat styras över till skrivbordsstillsyn under föregående verksamhetsår har såväl tillsyns- som kontrollskulden vuxit under 2020.

Behovsutredningen visar på ett årligt behov av tillsynstid på 9280 timmar. Tillsynsbehovet för 2021 är 9444 timmar. Tillgängliga resurser är 7848 tillsynstimmar. Det saknas 1597 timmar i 2021 års tillsyn. Det motsvarar drygt 1,5 årsarbetskrafter. Dessutom kommer införandet och implementeringen av det nya ärendehanteringssystemet att behöva ca 900 timmar vilket medför ytterligare prioriteringsbehov under 2021 och det totala prioriteringsbehovet är 2477 timmar för att balansera resurserna för tillsynen med planen för tillsynen. Prioriteringen ska göras inom kategorin ”behovsprioriterad tillsyn”.

Att tillsynsbehovet i kommunen överstiger tillgången på personella resurser har belysts i behovsutredningar och verksamhetsplaner även tidigare år.

Beslutsunderlag

Behovsutredning för tillsyn och kontroll 2021-2023
Verksamhetsplan för miljöavdelningen 2021

Beredning

Verksamhetsplanen för 2021 har arbetats fram av miljöavdelningen tillsammans där samtliga medarbetare varit delaktiga. Arbetet med att ta fram planen har dock sett något annorlunda ut inför detta verksamhetsår jämfört med tidigare med anledning av att merparten av arbetet har skett digitalt.

Under 2021 kommer avdelningen att fokusera på att få ett nytt ärendehanteringssystem på plats, ett viktigt steg för att öka driftsäkerheten och att bidra till effektiviseringen av handläggningen. I takt med införandet av ett nytt system kommer en översyn av avdelningens processer, rutiner och mallar att göras. De administrativa projekt som kommer att bedrivas under kommande år har som syfte att öka tillgängligheten av information till medborgare och verksamhetsutövare samt att underlätta kontakten med myndigheten.

Behovsutredningen för 2021-2023 visar att resurserna som finns att tillgå på myndigheten inte räcker till för att täcka tillsynsbehovet i Eslövs kommun.

Planen för 2021 är framtagen utifrån en **en** prioritering avseende vilka tillsynsområden som tillgängliga resurser ska användas till samt arbetet med att se över tillsynsavgifterna med mål att öka täckningsgraden.

I korthet innebär förslaget till prioritering att den tillsyn som är årlig återkommande genom att verksamheterna klassats in med en kod för anmälningspliktig eller tillståndspliktig verksamhet kommer att prioriteras. Tillsynen på enskilda avlopp bör fokusera på nya anmälningar och ansökningar samt uppföljning av de som inkommit under föregående år. Däremot kommer tillsyn på äldre avloppsanläggningar inte att kunna prioriteras trots ett tillsynsbehov. En översyn över avloppsregister och en plan för tillsynen kommande år ska tas fram.

Inom lantbruk kommer tillsynen att prioriteras utifrån hur stor verksamheten är och när den senast fick tillsyn. Det finns ett stort antal lantbruk, ej anmälningspliktiga, som inte har fått tillsyn på många år då resurserna inte räcker till och de föreslås inte heller få tillsyn under kommande år. Dessa lantbruk är mindre till omfattningen men borde enligt behovsutredningen ha tillsyn minst vart femte år. Rekrytering av ny lantbruksinspektör pågår.

Inom förorenade områden har behovet av tillsyn ökat stadigt under de senaste åren. Tillsynen som föreslås prioriteras under året är inkommande ärenden vid exploatering eller andra åtgärder. Den övriga tillsynen inom området är i stort behov av resurser för att klara det nationellt uppsatta målet att samtliga förorenade områden ska vara sanerade till år 2030.

Inom området tillsyn av naturreservat och strandskydd har dessa prioriterats ner under många år, under föregående år påbörjades planeringen av hur tillsynen kan genomföras och därför föreslås tillsynsområdet få prioritet även under 2021.

När det gäller hälsoskyddsverksamheter som inte är anmälningspliktiga föreslås att tillsyn endast genomförs vid klagomål.

Inom området köldmedia föreslås tillsynen fokusera på att rapporteringen av anläggningar i kommunen fungerar och att en e-tjänst för rapporteringen tas fram för att effektivisera handläggningen kommande år.

Inom livsmedelstillsynen föreslås verksamheter med högst riskklassning att prioriteras tillsammans med verksamheter med egen dricksvattenförsörjning och att övriga anläggningar planeras in under de kommande två åren, 2022 och 2023.

De områden som omfattas av nedprioriteringar kommer att behöva prioriteras upp kommande år då resurser tillsätts alternativt genom att andra omprioriteringar görs.

Inom natur och vattenvårdsarbetet kommer fokus att ligga på att ta fram en handlingsplan till det antagna naturmiljöprogrammet samt att bidra till arbetet inom

projektet Eslövs vatten. Det redan påbörjade arbetet att öka närvaron och deltagandet i de olika vattenråden fortsätter under 2021.

Det strategiska miljöarbetet ska bidra till att inriktningsmålet ”Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat” uppnås. Fokus för arbetet kommer att vara att tillsammans med Kommunledningskontoret revidera kommunens miljömålsprogram samt omarbete kemikalieplanen inom ramen för kommunens Agenda 2030 arbete.

Förslag till beslut

- Anta förvaltningens förslag på Verksamhetsplan för miljöavdelningen 2021,
- Anta förvaltningens förslag på prioriteringar inom miljötillsynen och livsmedelskontrollen för 2021, samt
 - ge förvaltningen i uppdrag att inför 2022 ta fram en uppdaterad tillsynstaxa som så långt möjligt ökar kostnadstäckning för att täcka identifierade behov och
 - inför budget 2022 ta fram ett underlag som beskriver behov av eventuellt ytterligare äskade medel för att täcka identifierade behov om en korrigerig av tillsynstaxan inte kan täcka identifierade behov.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Skåne län

Dave Borg
Förvaltningschef

Erika Fjelkner
Miljöchef

BEHOVSUTREDNING 2021-2023

Miljöavdelningen, Miljö och Samhällsbyggnad

Framtagen 2020-11-20, 2021-01-16, 2021-01-21, 2021-02-22

Innehållsförteckning

Inledning	3
Behovsutredningens utformning	4
Styrd tillsyn	6
Behovsprioriterad tillsyn.....	7
Händelsestyrd tillsyn.....	8
Skattefinansierad tillsyn	9
Beräkning av det totala tillsynsbehovet i behovsutredning.....	9
Underlag för beräkning av tillsynsbehovet	10
Prioritering av behovsprioriterad tillsyn	12
Fokusområden för miljötillsynen i Eslövs kommun	12
U-verksamheter	14
Enskilda avlopp.....	17
Energitillsyn	20
Skydd av områden.....	21
Hälsoskydd.....	24
Förorenade områden.....	27
Vattenverksamhet.....	31
Kemiska produkter	32
Avfall och producentansvar	35
Sammanfattning av tillsynsbehov och prioriteringbehov	36

Inledning

Behovsutredningen för tillsyn och kontroll omfattar de närmsta tre åren och innebär en bedömning av vilket tillsynsbehov de företag och verksamheter har som bedrivs i Eslövs kommun. För att kunna beräkna tillsynsbehovet utgår myndigheten ifrån vilka verksamheter som är aktuella i Eslövs kommun tillsammans med lagstiftningens bedömning av tillsynsbehovet på aktuella verksamheter. Till detta görs en riskbedömning av respektive verksamhetstyp och erfarenheter från tidigare års tillsyn.

Behovsutredningen revideras vid behov men minst en gång per år, i enlighet med kravet i § 6 Miljötillsynsförordningen. Behovsutredningen ligger till grund för planeringen av tillsynen så att de resurser som finns tillgängliga används där riskerna för miljön och människors hälsa bedöms som störst. Tillsynsplanen för 2021 finns som bilaga till Verksamhetsplanen för miljöavdelningen.

Myndigheten ska enligt § 7 Miljötillsynsförordningen också upprätta ett register över alla tillsynsobjekt med återkommande tillsyn och enligt 10 § Miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) upprätta ett tillsynsprogram där det framgår med vilket intervall verksamheterna ska ha tillsyn. Dessa register uppdateras löpande med ny information vid tillkommande verksamheter, då befintliga verksamheter ändras eller då lagstiftningen förändras på ett sätt som påverkar tillsynen eller kontrollen av verksamheterna.

Enligt § 3e Livsmedelslagen (LIVSFS 2016:12) ska kontrollmyndigheten årligen fastställa en plan för kontrollen. Planen ska omfatta en treårsperiod och samtliga områden som myndigheten ansvarar för ska innefattas.

Utifrån behovsutredningen kan det totala behovet av personalresurser som krävs för att fullgöra kommunens tillsynsansvar bedömas. Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) § 10 ska en statlig operativ tillsynsmyndighet i den samlade tillsynsplanen beskriva hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns. Det är den fördelningen som behovsutredningen ska utgöra underlag till.

Behovsutredningens utformning

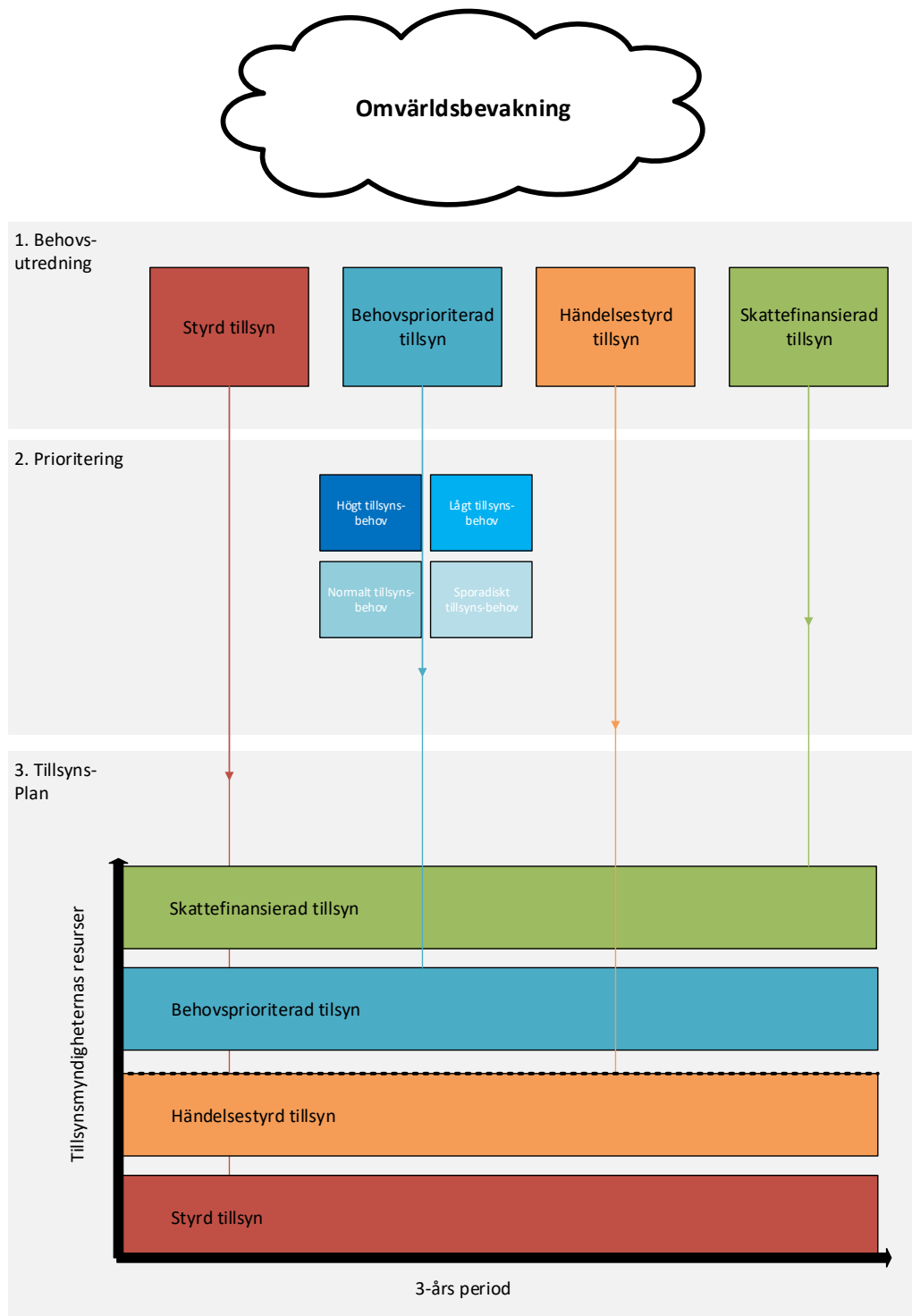
Behovsutredningens upplägg utgår ifrån SKLs skrift om tillsynsbehov för miljötillsyn och livsmedelskontroll och omfattar fyra centrala begrepp:

1. Omvärldsbevakning
2. Totalt behov
3. Resursavgränsning
4. Tillsynsfrekvens

Tillsynen i behovsutredningen delas in i fyra kategorier som var och en kommer att beskrivas i ett eget avsnitt. Till varje kategori kommer Eslövs kommuns identifierade behov av tillsyn att beskrivas.

1. Styrd tillsyn (röd)
2. Behovsprioriterad tillsyn (blå)
3. Händelsestyrd tillsyn (orange)
4. Skattefinansierad tillsyn (grön)

Nedan finns sambandet mellan behovsutredningen och tillsynsplanen schematiskt beskriven, figur 1.

Figur 1. Kommunala behovsutredningar. En skrift om tillsynsbehov för miljötillsyn och livsmedelskontroll.

Styrd tillsyn

I denna kategori omfattas verksamheter med flest lagstiftningskrav och störst behov av tillsyn. Kategorin styrd tillsyn innefattar tillståndspliktiga verksamheter (så kallade A-, B-, IUUV) och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter samt anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter (så kallade C- och H-).

I denna kategori styrs tillsynen genom lagstiftning och tillsynsbehovet i form av årlig tillsyn ska omfattas av tillsynsplanen. Den styrda tillsynen är ett grunduppdrag där kommunen som tillsynsmyndighet har mindre utrymme att påverka. Verksamheterna som omfattas av den styrda tillsynen ingår i det som kallas basbehovet.

I Eslövs kommun är fördelningen mellan de olika tillståndspliktiga verksamheterna enligt tabellen nedan. Siffrorna i tabellen utgår ifrån klassningen 2020. Tillståndspliktiga verksamheter (B), är verksamheter där länsstyrelsen överlåtit tillsynen till den kommunala tillsynsmyndigheten.

När det gäller IUUV-verksamheter, industriutsläppsverksamheter, rekommenderar SKL ett påslag på tillsynstid av 20 timmar per objekt för rapportering och uppföljning, vilket inte finns med i behovet nedan. Det finns behov av att se över och eventuellt klassa om dessa verksamheter under 2021.

Klassning	Antal verksamheter (h)	Tillsynstid	Kommentar
A	0	0	-
B	8	146	MERAB, Sydvatten Slamdeponi, Skandinavisk Ytförädling, Skarhultsverken, Stena Recycling AB, Stena Recycling (fd Scanpaper), Stena Technoworld Freonåtervinning, Kavli
IUUV	5	35	Hjälmaröds gård, Swedegg AB, Utteröds Gård, Remmalöv 15:1, Granepig
C	105	429,25	Anmälningspliktiga verksamheter (inkl. förbränningsanläggningar & U-lantbruk - Ellinge)
H	87	294	Allmänna bad, skolor/förskolor & hygienisk behandling högrisk
U	38	76	U-Lantbruk med riskklassning och årlig tillsyn
Livsmedel	240	723,5	Samtliga livsmedelsobjekt har i nuläget årlig kontroll
Totalt	483	1 704	

Totalt antal objekt inom den styrda tillsynen är 483 st, dessa objekt medför en beräknad tillsynstid på 1704 h. Detta utifrån aktuella siffror när behovsutredningen tas fram, det kan komma att förändra sig i takt med att antal objekt kan ändras och objektens behov av tillsyn kan behöva justeras utifrån förändringar i verksamhet eller i lagstiftningen som reglerar verksamheten.

Länsstyrelsen gör tillsynsvägledande besök i kommunerna där bedömning görs om kommunen uppfyller gällande lagstiftning eller ej och det är av största vikt att kommunen kan visa att man bedriver fullgod tillsyn över de tillståndspliktiga verksamheter som man övertagit tillsynen från länsstyrelsen. Om så inte sker kan det medföra att denna tillsyn återtas.

Inför 2021 har kommunen som tillsynsmyndighet ytterligare en utmaning att planera utifrån. Det gäller den smittskyddstillsyn som kan komma att behöva utföras under året. Om det tillsynsbehovet är högt eller lågt beror på utvecklingen av covid-19 pandemin. Om behovet av smittskyddstillsyn överstigen den tid som är avsatt till denna tillsyn kommer tillsynsprojekt inom kategorin behovsprioriterad tillsyn prioriteras ned i förmån för smittskyddstillsynen.

Behovsprioriterad tillsyn

Denna kategori utgör behovsprioriterad tillsyn och omfattar verksamheter som inte är anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter eller hälsoskyddsverksamheter (så kallade U- och UH). Denna kategori innefattar även statliga tillsynsprojekt, avloppsinventeringar mm. Staten anger behovet genom lagstiftning och vägledning och ansvarig utsedd tillsynsmyndighet, planerar och prioriterar tillsyn utifrån det lokala tillsynsbehovet. Tillsynsbehovet ska planeras över tre år och tillsynen sker i form av återkommande tillsyn med kortare eller längre intervall.

Ansvarig tillsynsmyndighet bedömer med vilka intervall tillsynen ska utövas, myndigheten ska också ange vilka delar som inte ska prioriteras. Den tillsynen som inte prioriteras sker istället genom sporadisk tillsyn, det vill säga vid behov eller vid klagomål.

Klassning	Antal verksamheter	Tillsynstid per år	Kommentar
U	460	613	Lantbruk med tillsynsintervall 3 år
U	260	208	Lantbruk med tillsynsintervall 5 år
U	598	779	Mekaniska verkstäder, Försäljning av särskilt farliga kemikalier, Växthus, Livsmedel & foder, Fordonsverkstäder, Skjutbanor Fordonstvättar, Bensinstationer, Åkerier, Större parkeringsytor och Dagvattenrening (dammar/diken) med normalt tillsynsbehov
U	1973	1901	Enskilda avlopp
U	4	15	Vattenskyddsområde
U		104	Skydd av områden, naturreservat (1 st) och stransskyddstillsyn
U		1150	Förorenade områden, ansvarsutredningar och planerad tillsyn PCB
UH	10	100	Flerbostadshus, förebyggande tillsyn projektform
UH	45	41	Frisörer, Rökfräa lokaler och skolgårdar
UH	10	20	Hygienisk behandling lägrisk, Solarier, Byggnad/lokal/anläggning enligt § 45
Projekt		100	Ett bättre vatten för Eslöv
Totalt	3360	5031	

Att kunna prioritera tillsynsinsatserna är nödvändigt, oavsett om anledningen är att behovet av tillsyn är större än vad som kan tillgodoses med de resurser som finns att tillgå eller om de lokala behoven inte överensstämmer med de regionala och nationella tillsynsprojekten.

Att ha tydliga prioriteringar spelar en allt större roll då kraven och förväntan på tillgänglighet och korta handläggningstider ökar. Det har en betydande inverkan på det dagliga arbetet och är avgörande för medarbetarnas arbetsmiljö.

Händelsestyd tillsyn

När det gäller den händelsestyrda tillsynen bedöms behovet utifrån tidigare erfarenheter, hur många ärenden inom en kategori som kan utläsas av ärendehanteringssystem och föregående års tidregistrering. I denna tillsyn innefattas ansökningar, anmälningar, annan oförutsedd tillsyn samt olyckor, utsläpp och klagomål. Som tillsynsmyndighet behöver vi ha resurser avsatta för denna tillsyn som inte tas från den styrda tillsynen. Behovet av tillsyn inom denna kategorin är ca 1800 timmar per år.

Typ av ärenden	Antal per år (schablon)	Tillsynstid
Ansökningar	190	190
Klagomål	83	207,5
Anmälningsärende	82	714
Förorenad mark	45	400
Annan oförutsedd tillsyn		200
Olyckor/Utsläpp	17	100
Totalt	417	1811,5

Skattefinansierad tillsyn

Arbete inom denna kategori är inte möjligt att avgiftsfinansiera utan måste finansieras via anslag, det vill säga via skattemedel. Denna tillsyn är obligatorisk och omfattas av basbehovet. I kategorin ingår arbete med sanktionsavgifter, åtalsanmälningar, ogrundade klagomål och uppföljningar samt riktad kontroll av fusk (livsmedel). Kategorin omfattar även remisser, planarbete mm. Det beräknade behovet av tillsyn är ca 730 timmar per år.

Typ av ärenden	Antal per år (schablon)	Tillsynstid
Sanktionsavgifter	7	15
Åtalsanmälningar	4	8
Ogrundande klagomål	70	250
Kontroll av fusk		0
Remisser	10	200
Planarbete & bygglov	85	261
Totalt	176	734

Beräkning av det totala tillsynsbehovet i behovsutredning

Behovsutredningen visar på ett årligt behov av tillsynstid på 9280 timmar. Tillsynsbehovet för 2021 är 9444 timmar. Tillgängliga resurser är 7848 tillsynstimmar. Det saknas 1597 timmar i 2021 års tillsyn. Det motsvarar drygt 1,5 årsarbetskrafter. Dessutom kommer införandet och implementeringen av det nya ärendehanteringssystemet att behöva ca 900 timmar vilket medför ytterligare prioriteringsbehov under 2021 och det totala prioriteringsbehovet är 2477 timmar för att balansera resurserna för tillsynen med planen för tillsynen. Prioriteringen ska göras inom kategorin ”behovsprioriterad tillsyn”.

Behovsutredningens tillsynskategorier	Behov av tillsynstimmar i Eslövs kommun utslaget per år	Behov av tillsynstimmar i Eslövs kommun 2021	Tillgängliga och planerade resurser för tillsyn	Differens mellan resurser i förhållande till tillsynsbehovet
Styrd tillsyn	1 704	1 704		
Behovsprioriterad tillsyn	5031	5195		
Händelsestyrd tillsyn	1811,5	1811,5		
Skattefinansierad tillsyn	734	734		
Planerat arbete med ärendehanteringssystem		880		
Summa	9 280	10 324	7848	2 477

Viktigt att ta med i resonemanget är att den tillsyn som är framräknad för året är den mest prioriterade i Eslövs kommun vid behovsutredningens genomförande och kan komma att ändras under året. Lantbrukstillsynen och tillsynen av enskilda avlopp är två områden som har en framräknad tillsynsfrekvens beräknad på längre genomförandetid än rekommenderat. Det är beskrivit under respektive avsnitt under ”Prioritering av behovsprioriterad tillsyn”. Kan visstidsanställningar göras inom dessa områden för att stärka upp och tydliggöra framtida tillsynsbehov så är det åtgärd som dela kan finansieras med ökade intäkter och försvara nedprioriteringen i årets tillsynsplan.

Underlag för beräkning av tillsynsbehovet

I verksamhetsplanen redovisas de tillsynstimmar som enligt tillsynsplanen ska genomföras under året fördelat på de olika arbetsområdena. Beräkningen av timmar är uppdelad i planerad och oplanerad tillsyn. Utgångspunkter för beräknad tidsåtgång för tillsyn:

För riskklassade miljöfarliga verksamheter så anger klassningen enligt miljöbalken tillsynsbehovet i antalet timmar. Det tillkommer tid för körning och förberedelse till och från de planerade tillsynsobjekten.

För ej riskklassade miljöfarliga verksamheter utgår antal timmar från en beräkning av tillsynsbehovet för samtliga branscher fördelat på en treårsperiod. Summan har sedan dividerats med tre, för att få ett ungefärligt mått på det årliga tillsynsbehovet.

Behovet för 2021 har räknats fram utifrån tillsynsprogrammet för året och skiljer sig något från det framräknade årliga behovet. Det beror på vilka projekt och branscher som är aktuella för tillsyn i år.

Följande tillsynsregister finns i Ecos:

- riskklassade miljöfarliga verksamheter,
- enskilda avlopp,
- cisterner,
- köldmedia,
- mätningar och provtagningar av radon och dricksvatten.

- förorenade områden i form av Excel-lista (finns på O:\PÅGÅENDE\MILJHÄLS\verksamhetsstyrning\Redovisande dokument\Tillsynsregister).

En betydande del av den händelsestyrda tillsynen utförs inom områdena förorenad mark och hälsoskydd. De senaste åren har andelen händelsestyrd tillsyn ökat inom dessa områden. Under förra året, 2020 tillkom smittskyddstillsynen som ett nytt tillsynsområde som prioriterades framför den sedan tidigare inplanerade tillsynen.

Inom miljöbalkstillsynen i övrigt har vi en god bild av hur många händelsestyrda ärenden som normalt inkommer och tidsuppskattningen på förväntad tidsåtgång baseras på tidigare års tidredovisning.

Utöver den styrda tillsynen och den behovsprioriterade tillsynen förekommer en rad andra generella uppgifter som redovisas under skattefinansierad tillsyn:

- Handläggning av påföljder (åtal, miljöstraffavgifter, begäran om utdömmande av viten)
- Handläggning av överklaganden
- Besluta om, och fakturera, tillsynsavgifter
- Uppdatera tillsynsregister över tillsynsobjekt som fordrar återkommande tillsyn.
- Lämna ut allmän handling efter förfrågan

Andra arbetsuppgifter som berör tillsynen är:

- att säkra kvaliteten på vår tillsyn (samsyn, tillsynsmöten, uppföljning med hjälp av kvalitetsmått/verksamhetsmått, enhetliga mallar mm)
- att arbeta förebyggande med utåtriktad information och rådgivning men också att bidra med kunskap från tillsynen i interna sammanhang som planarbete och miljömålsarbete

Under 2020 handlades ett nytt verksamhetssystem upp, ett nytt avtal är skrivet och införandeplanen är januari tom april 2021. Det innebär att tillsynen kommer att utgöra en mindre del av arbetet under det första kvartalet än brukligt och antalet timmar tillgängliga för tillsyn är också färre, främst för de två inspektörer som också är systemansvariga. Införande och implementering av ärendehanteringssystemet beräknas till 900 timmar under 2021. Då innefattar det registervård, testkörningar av nytt system, utbildningar och hantering av mallar, uppgifter, tillsynsregister mm.

Prioritering av behovsprioriterad tillsyn

Utifrån att de resurser myndigheten har för arbetet med tillsyn och kontroll inte räcker till för att utföra hela det tillsynsbehovet som identifierats, behöver en prioritering göras. Den tillsyn som myndigheten kan prioritera upp, bort eller ner är den som ryms inom den behovsprioriterade tillsynen.

Varje område, inom kategorin behovsprioriterad tillsyn, är beskrivet utifrån vilket ansvar tillsynsmyndigheten har, de lokala förutsättningarna i Eslöv, identifierat tillsynsbehov, och en konsekvensanalys utifrån att området prioriteras ned i sin helhet eller i delar.

Fokusområden för miljötillsynen i Eslövs kommun

Det finns två fokusområden för miljötillsynen i Eslövs kommun. **Vatten** är ett av dem där det finns ett stort och uppenbart behov av förbättrande åtgärder. Det europeiska ramdirektivet för vatten, Vattendirektivet, omfattar alla typer av grundvatten och ytvatten (utom öppet hav). Målet med Vattendirektivet är att alla ytvatten i EU-länderna ska ha god ekologisk status och god kemisk status och att alla grundvatten ska ha god kemisk status och god kvantitativ status.

Inom kommunen finns ett antal definierade grundvattenförekomster, samtliga är idag klassade med god kvantitativ och kvalitativ status, men saknar långsiktigt skydd, med undantag för tre allmänna vattentäkter som har fastställda vattenskyddsområden. Oskyddade grundvattenförekomster behöver skyddas för att säkerställa framtida behov av dricksvattenförsörjning och behov vid en eventuell kris.

Kommunens ytvattenrecipienter riskerar att inte uppnå god ekologisk status. Fyra större åar är de huvudsakliga recipienterna för utsläpp av avloppsvatten, åar som också har stor betydelse för naturmiljön: Rönneå, Saxån och Kävlingeån med dess biflöde Bråån. Inom kommunen finns även mindre delar av Västra Ringsjön och Vombsjön. Samtliga ytvattenförekomster inom Eslövs kommun lider av övergödningssproblematik där utsläpp från enskilda avloppsanläggningar, jordbruk och de kommunala avloppsreningsverken är bidragande orsaker. Ingen av ytvattenförekomsterna har idag god ekologisk status och om åtgärder inte genomförs så riskerar vi att inte kunna nå de mål som är uppsatta inom ramen för arbetet med vattendirektivet. Tillsynen 2021 behöver inriktas mot verksamheter som riskerar att påverka vattenkvaliteten negativt och behöver tydligare kopplas till Vattendirektivets krav på förbättring av status av våra vattenförekomster.

Det andra fokusområdet är inom hälsoskyddstillsynen där tillsynsresurserna i första hand ska läggas på **Barn och andra känsliga grupper**. Det är extra viktigt att dessa grupper har en god miljö ur hälsoskyddssynpunkt, såväl vad gäller boende som daglig verksamhet i skolor och förskolor.

Vi ser också ett behov att arbeta för att nå även grupper som normalt inte kommer i kontakt med miljö- och hälsoskyddstillsynen, för att säkra en god boendemiljö även för dessa. Det kan till exempel vara nyinflyttade som inte har kännedom om hälsoskyddsbestämmelserna och vad man har rätt att förvänta sig när man hyr en bostad.

I arbetet med prioritering har SKLs planeringsmatris använts. Lokala förutsättningar och behov ligger till grund för vilken prioritering de olika branscherna får.

Figur 2 Planeringsmatris

U-verksamheter

Eslövs kommun har ett tillsynsansvar för icke anmälningspliktiga verksamheter, U-verksamheter, andra jordbruksverksamheter enligt 12 kap 10 § (gödselhantering och växtnäringsbalanser), enskilda avlopp och miljöfarlig verksamhet i övrigt.

Branscherna som ingår i U-verksamheter är bla Mekaniska verkstäder, Försäljning av särskilt farliga kemikalier, Växthus, Livsmedel & foder, Fordonsverkstäder, Skjutbanor Fordonstvättar, Bensinstationer, Åkerier, Större parkeringsytor och Dagvattenrening (dammar/diken) med normalt tillsynsbehov. Enskilda avlopp hanteras i eget avsnitt längre fram i behovsutredningen.

Den styrda tillsynen omfattar riskklassade miljöfarliga verksamheter, de är därför inte med i den behovsprioriterade tillsynen. Därutöver tillkommer händelsestyrd tillsyn, oplanerad tillsyn, att nya verksamheter startar och befintliga verksamheter ändras. Är verksamheterna av viss omfattning så krävs anmälan av C-verksamhet enligt miljöbalken. Inrättande av värmepump är också anmälningspliktigt. Dessa tillsynsdelar ingår i kategorin ”Händelsestyrd tillsyn” och ingår inte heller i den del som kan prioriteras ned.

Till den händelsestyrda tillsynen ska resurser avsättas som inte påverkar den styrda eller behovsprioriterade tillsynen. För större verksamheter krävs tillstånd, då är miljö- och samhällsbyggnadsnämnden remissinstans i prövningen, detta kategoriseras in under skattefinansierad tillsyn och är en av de två obligatoriska tillsynskategorierna.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

Fokus vid prioritering av tillsyn är verksamheter som riskerar att påverka vattenkvaliteten negativt och det finns ett stort behov av att säkerställa god rening på de kommunala avloppsreningsverken. Uppströmsarbetet behöver fortgå genom tillsyn på verksamheter som släpper spillvatten och dagvatten till reningsverk eller recipienter. Förhöjda halter av metaller i marken i södra Sverige kommer att medföra högre krav på spridning av avloppsslam och därmed mer uppströmsarbete.

Det finns ett stort antal lantbruk som bidrar till övergödning av våra vattendrag och sjöar, varför dessa bör prioriteras så att tillsyn utöver handläggning av nya anmälningar kommer igång.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

I kommunen finns det ett stort antal icke-klassade miljöfarliga verksamheter (så kallade U-verksamheter), som har bedömts vara i behov av återkommande tillsyn. Behovet bedöms till att branschvis tillsyn bör utföras vartannat, vart tredje år. Eftersom dessa verksamheter inte är anmälnings- eller tillståndspliktiga, behöver tillsynsregister återkommande kompletteras genom att söka upp och besöka både kända och ej kända verksamheter.

När det gäller lantbrukstillsynen på U-verksamheter delas dess verksamheter in i tre kategorier:

1. de som bedömts vara i behov av återkommande tillsyn varje år, dessa har riskklassats och ingår i den styrda tillsynskategorin,
2. de som bedömts vara i behov av tillsyn vart tredje år och
3. de som klarar sig med ett längre tillsynsintervall och som får tillsyn mer sällan eller då det kommit in klagomål eller om verksamheten förändrats.

Lantbruk är en av de största branscherna i Eslövs kommun och har en betydande del av miljöpåverkan och borde därmed prioriteras högt. Vi har ett behov av att kunna hålla fast i den plan som är framlagd. Att öka intervallet kan medföra sämre kontakt mellan verksamhetsutövare och handläggare som kan bli ett resultat av ett längre tidsintervall. Ett intervall mellan tillsynsbesöken på 3-5 år krävs för att tillsynen ska bli effektiv.

Återkommande tillsyn, icke-klassade miljöfarliga verksamheter (U-verksamheter), branscherna Jordbruk, Mekaniska verkstäder, Tandläkare samt ett antal branscher med ett fåtal objekt.

Övriga, inklusive inventering av nya/ej kända, verksamheter för komplettering av tillsynsregistret.

Behovet av tillsyn inom denna del är 1600 timmar i genomsnitt på tre år vilket också är det behovet av tillsynstimmar som fastställts för 2021.

Prioritering och konsekvenser

Nedprioritering av mindre lantbruksverksamheter som bedöms ha ett sporadiskt behov av tillsyn och av de verksamheter som bedömts vara i behov

av tillsyn vart tredje år har gjorts under flertal år utifrån en generell bedömning att dessa verksamheter är av mindre storlek och att deras miljöpåverkan är lägre än större och mer omfattande verksamheter.

Ett längre tillsynsintervall när det gäller lantbruksobjekt blir konsekvensen då vi inte kan möta tillsynsbehovet i timmar. På en femårsperiod beräknas tillsynsskulden uppgå till närmre 1000 timmar, vilket innebär att ca 250 objekt får tillsyn vart 7e år eller mer, ett oacceptabelt tillsynsintervall. Ett längre tidsintervall kan medföra försämrad uppföljning och kontroll av gällande miljölagstiftning, det kan också innebära att fler brister måste följas upp med förelägganden och åtalsanmälningar vilket i sin tur innebär försämrad service och dålig kontinuitet för både verksamheter och tillsynsmyndighet.

Under 2021 föreslås en projektanställning för att utföra tillsyn på U-lantbruk vilket är ett steg i rätt riktning för ett större fokus på denna tillsyn. Denna tillsyn är avgiftsfinansierad och anställningen skulle till viss del kunna finansiera sig själv genom ökade intäkter. Om tillsynen prioriteras ned även 2021 innebär det att den kommer att behöva prioriteras upp 2022.

Enskilda avlopp

Enskilda avloppsanläggningar med bristfällig rening orsakar utsläpp av näringsämnen, smittoämnen och oönskade kemikalier till yt- eller grundvatten. Utsläpp av näringsämnen bidrar till övergödning av ytvatten vilket i sin tur kan medföra algblomning, igenväxning och ändrad biologisk sammansättning. Utsläpp av bakterier och andra smittoämnen kan sprida sjukdomar. Utsläpp till grundvatten kan förorena närliggande dricksvattentäkter. Utsläpp till ytvatten kan försämra badvattenkvaliteten.

Inom Eslövs kommun finns uppskattningsvis ca 2400 enskilda avloppsanläggningar, varav uppskattningsvis ca 1900 för närvarande är i bruk.

Kommunens miljöavdelning har sedan 1990 arbetat med att inventera och ställa krav på förbättrande åtgärder av bristfälliga reningsanläggningar. Merparten av de enskilda anläggningarna har sedan dess fortlöpande åtgärdats. Innan 2006 var den vanligaste typen av reningsanläggning slamavskiljare och markbädd. I vissa delar av kommunen förekommer även trekammarbrunn och naturlig infiltration.

2006 kom skärpta krav på rening av avloppsvatten från enskilda avloppsanläggningar. Eftersom recipienterna, vattendragen som tar emot det renade avloppsvattnet, inom Eslövs kommun inte uppnår *God ekologisk status* har kommunen sedan dess tillämpat krav på *Hög skyddsnivå*. *Hög skyddsnivå* innebär att en avloppsanordning förväntas uppnå minst 90 % reduktion av BOD7, minst 90 % reduktion av fosfor samt minst 50 % reduktion av kväve. Detta innebär oftast reningsanläggningar i form av minireningsverk eller markbäddar kompletterade med efterföljande fosforrening.

Under 2014 togs ett förslag till VA-utbyggnadsplan fram. Planen antogs 2015 och planerad utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp är en betydande faktor vid tillsyn på, och tillstånd för, enskilda avloppsanläggningar. VA-utbyggnadsplanen föreslår åtta VA-utbyggnadsområden med en översiktlig tidplan för genomförande under en 10-årsperiod; 2015-2025. I och med att ett område är ett föreslaget VA-utbyggnadsområde så innebär det att enskilda avloppslösningar är mindre lämpliga, vilket kan försvåra för fastighetsägare att uppfylla krav på rening. I VA-utbyggnadsplanen föreslås följande riktlinjer för tillsynsplanen:

- I ett föreslaget VA-utbyggnadsområde, där utbyggnad beräknas ske inom en femårsperiod, ställs inga åtgärdskrav på befintliga

avloppsanläggningar, om det inte finns särskilda omständigheter som motiverar krav i det enskilda fallet.

- Vid behov av nyanläggning av enskild avloppsanläggning i ett föreslaget VA-utbyggnadsområde, där utbyggnad beräknas ske inom en femårsperiod, är utgångspunkten att i första hand rekommendera sökanden att avvakta tills den kommunala lösningen finns på plats. Om ny anläggning ändå ska tillåtas är en förutsättning att det inte ska medföra ytterligare risk för olägenheter i området eller belastning på recipienten, och tillstånd ska tidsbegränsas.
- I föreslaget VA-utbyggnadsområde, där utbyggnad beräknas ske inom 5-10 år, är det motiverat att ställa krav på tillräcklig rening i väntan på kommunal lösning. Bedömning ska dock ske i varje enskilt fall baserat på belastning och eventuell befintlig anläggnings reningseffekt och förutsättningarna på platsen. Vid nyanläggning ska tillstånd tidsbegränsas, och valet av avloppslösning får inte medföra oacceptabel risk för olägenheter i området eller belastning på recipienten.

Fastighetsägare inom **områden som inte bedöms komma att omfattas** av utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp har ansvar att ordna en tillfredställande rening av sitt avloppsvatten och tillsynsmyndigheten ska säkerställa att detta sker. Både minireningsverk och fosforfällor kräver återkommande skötsel och det finns behov av återkommande tillsyn för att säkerställa att reningskraven uppfylls. Det finns ett stort behov av en uppföljande inventering av äldre avloppsanläggningar och att ställa krav på förbättrad rening. De föreslagna generella föreskrifterna om enskilda avloppsanläggningar medför högre krav på tillsynen i och med att föreskriften kommer att medföra krav på en ökad åtgärdstakt.

I och med att det inom kommunen finns ett stort antal enskilda avloppsanläggningar så behöver tillsynsresurserna riktas där de ger störst miljönytta, detta preciseras i framtagna tillsynsplan för hur tillsynen på enskilda avloppsanläggningar ska genomföras. Det finns ett stort antal enskilda avloppsanläggningar i kommunen och behovet av tillsynsresurser är högt, det är ett behov som inte beräknas minska de kommande åren.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Tillsynsbehovet är stort inom området enskilda avlopp, ca 1960 timmar.

Planerat tillsyn för 2021 är att minireningsverk ska fortsätta att granskas, något som har gjorts de gångna två åren. Vi kommer också att följa upp tidigare års beslut. Fortsatt arbete med uppföljning av bristfälliga enskilda avlopp, drift och skötsel av minireningsverk och fosforrening samt uppföljning av tillsyn på äldre anläggningar gjort under 2017-2018. Ett arbete med att aktualisera befintlig VA-utbyggnadsplan planerat till 2021, detta arbetet leds av VASyd men kräver stöd och delaktighet från kommunen.

Prioritering och konsekvenser

Tillsynsbehovet är stort inom enskilda avlopp och ett sätt att prioritera för att arbetet ska komma igång i en högre takt är att prioritera ett bestämt antal och i mån av tid fortsätta med ytterligare några objekt i taget. Ärende med enskilda avloppsanläggningar kan ta flera år att handlägga från statusinventering, föreläggande, anmälan och slutbesiktning.

Istället för de 1960 timmar som är framräknade i behovsutredningen beräknas 550 av de tillgängliga resurserna kunna läggas på tillsynen på enskilda avlopp. En visstidsanställning under året med fokus på enskilda avlopp kan ge ytterligare ca 1000 timmar. Då tillsynen är avgiftsbelagd kommer den till viss del att täckas av ökade intäkter. Om det inte går att tillsätta en visstidsanställning kommer kravet på prioritering av tillsynen på enskilda avlopp att öka inför 2022.

Havs- och vattenmyndigheten har i information till tillsynsmyndigheten framfört att tillsynstakten måste ökas markant för att enskilda avlopp ska åtgärdas inom rimlig tid. Då denna tillsyn har varit nedprioriterad under ett antal år på grund av resursbrist och om den fortsätter att nedprioriteras blir tillsynstakten som mest 25-50 anläggningar/år och kommer inte i närheten av ovanstående krav. Med nuvarande resurser kommer åtgärdstiden att bli 32 år (räknat på 1600/50).

Kraven för hög skyddsnivå i Eslövs kommun kommer inte att kunna uppfyllas och statusen för vattendragen kan komma att försämrats ytterligare från en redan dålig status. Ett av de nationella miljömålen säger att övergödningen ska minska, så att vattendragen får en bra status. Målet ska vara uppnått 2021 alternativt 2027. Trots detta rekommenderar Havs- och vattenmyndigheten att fokus ska läggas på avlopp med endast slamavskiljare (1, 2 eller 3-kammarbrunn) som saknar efterföljande rening, i första hand. Denna tillsyn har Eslövs kommun redan utfört och utifrån det resonemanget har en nedprioritering av området accepterats under tidigare år.

Energitillsyn

Tillsynsansvar

Vi har som tillsynsmyndighet ett ansvar att verka för resurshushållning och övergång till utnyttjande av förnyelsebara energikällor enligt miljöbalkens 2 kapitel 5 §.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

I Eslövs kommun har det under många år genomförts satsningar på förnyelsebar energi. Motsvarande ca 50% av den energi som används inom kommunens gränser produceras inom kommunen genom det stora antalet vinkraftverk som uppförts. En annan stor satsning på förnyelsebar energi är Örtofta kraftvärmeverk för biobränslebaserad produktion av fjärrvärme och el.

Inom miljötillsynen bedrivs en aktiv energitillsyn. Miljöinspektörer och Energi- och klimatrådgivaren i samarbete, har sedan 2007 jobbat med ett arbetssätt som kallas Energi i Tillsynen. Tidigare har arbetet genomförts inom ramen för tillsynsprojekt tillsammans med länsstyrelsen. Sedan 2018 är energitillsynen en del av den ordinarie miljötillsynen.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Det kommande två åren har vi bedömt ett behov av 120 timmar specifikt för kompetensutveckling inom energitillsyn. Inom ramen för kompetensutvecklingsinsatsen ska tillsynen utvecklas och ta steget från att ställa krav på kartläggningar, inventeringar och handlingsplaner till att genomföra åtgärder i linje med framtagna handlingsplaner. Detta arbete planeras tillsammans med energi- och klimatrådgivaren.

Prioritering och konsekvenser

Då ordinarie energi- och klimatrådgivare/energiamordnare är tjänstledig föreslås arbetet att prioriteras ned under 2021 för att tas upp igen 2022.

Skydd av områden

Tillsynsansvar

Tillsyn och prövning inom naturreservat beslutade av kommunen, strandskyddsområden och vattenskyddsområde.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

Naturreservat

I kommunen finns för närvarande ett kommunalt naturreservat, Allmänningen, som ligger centralt i Eslövs tätort. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för tillsyn och prövning, men även för skötsel av reservatet. Uppstår tillsynsbehov avseende utförande av skötsel får Kommunstyrelsen därmed vara tillsynsmyndighet. För övriga naturreservat i kommunen har länsstyrelsen tillsynsansvaret.

Behovet av planerad tillsyn av naturreservat bedöms som relativt litet. Erfarenhetsmässigt så är även behovet av händelsestyrd tillsyn litet och ärenden som samråd och ansökningar om dispens samt tillsyn vid klagomål och konstaterade överträdelser är ovanliga.

Allmän dricksvattenförsörjning och skydd av dricksvatten

Skyddet av dricksvattnet ingår i ett av våra fokusområden och är en mycket viktig fråga, dels för att säkra dricksvattenkvaliteten för medborgarna, dels för det långsiktiga skyddet av grundvattenresurserna. Arbetsområdet omfattar både händelsestyrda ärenden, i huvudsak prövning av dispenser och tillstånd enligt de lokala skyddsföreskrifterna, samt planerad tillsyn inom de fastställda vattenskyddsområdena.

Merparten av kommuninnevånarna är anslutna till allmänt VA och de flesta abonnenterna får vatten från Ringsjöverket där Sydvatten producerar dricksvatten. Ringsjöverket får, via tunnel och ledning, råvatten från sjön Bolmen i Småland. Ringsjön används som reservvattentäkt. I de södra delarna av kommunen levererar Sydvatten vatten från Vombsjön. VA SYD ansvarar för vidare distribution till abonnenterna. VA SYD har även egen produktion av dricksvatten inom kommunen.

Hurva försörjs med dricksvatten från två djupborrhållade brunnar. Det finns fastställda vattenskyddsområden för Hurva och Stockmöllan. I Flyinge är vattentäkten dock ej längre i drift eftersom de numera istället försörjs med dricksvatten via ledning från Södra Sandby och vattenskyddsområdet

upphävdes under 2017. Delar av vattenskyddsområdet för Vombsjön berör Eslövs kommun. Enligt uppgift finns det planer på att se över och eventuellt revidera Vombs vattenskyddsföreskrifter. Vattenskyddsområde saknas för några av kommunens vattentäkter. Behovet av vattenskyddsområden är stort och bör ses över, för Flyinge bör en översyn göras huruvida nya skyddsföreskrifter kan antas. För reservtäkter bör en översyn genomföras som syftar till att konstatera om skyddsföreskrifter ska tas fram. Behov av skydd av vatten kan föreligga även om det inte pågår aktivt uttag av vatten för dricksvattenproduktion och behöver då vägas mot konsekvenserna av skyddsföreskrifter.

Planerad tillsyn av att de fastställda föreskrifterna för vattenskyddsområdena följs sker löpande i takt med inkomna ansökningar om åtgärder inom respektive område. Tillsynen inom vattenskyddsområdena omfattar bland annat cisterner och kemisk bekämpning. I takt med att allt fler väljer annan uppvärmningsform, ofta jordvärmepumpar, ser vi ett större behov av tillsyn på markvärmeanläggningar. Köldbärrävskan i värmepumpskollektorer kan medföra risk för vattenförorening vid större läckage, äldre anläggningar kan sakna skyddsanordningar som numera krävs. Handläggning av klagomåls-, anmälnings- och tillståndsärenden som rör vattenskyddsområden kommer in under den händelsestyrda tillsynen och är inte med i prioriteringen.

Enskild dricksvattenförsörjning

När det gäller enskild dricksvattenförsörjning så saknar kommunen detaljerad kunskap om enskilda fastigheters dricksvattenförsörjning. Enskilda fastighetsägare har inte någon skyldighet att rapportera in resultat från provtagningar. Det finns inte heller något samlat register över vilken typ av vattentäkter som finns, men baserat på de uppgifter som finns är grävda brunnar vanligast, men även djupare, borrade brunnar förekommer. Baserat på de uppgifter miljöavdelningen har tillgång till så förekommer problem med både kvantitet och kvalitet. I vissa delar av kommunen är höga nitrathalter vanligt enligt en äldre översiktlig utredning. I förslag till VA-utbyggnadsplan pekas fem områden ut som behöver utredas ytterligare, avseende behov av allmänt vatten och/eller avlopp.

Inom kommunen finns även ett antal större dricksvattenanläggningar, som försörjer flera bostadsfastigheter eller har större uttag av vatten för andra ändamål. Dessa genomför provtagning regelbundet och miljöavdelningen arbetar med att bedöma behov av skyddsåtgärder för att säkra långsiktig god tillgång på dricksvatten av god kvalitet.

Strandskydd

Inom Eslövs kommun finns strandskydd längs de större vattendragen och sjöarna, några av stränderna har dessutom utökat strandskydd (300 m). Den planerade tillsynen bedöms ha ett lågt tillsynsbehov och har gjorts sporadiskt, vid klagomål. Den tillsyn som bedrivs är istället händelsestyrd och består av samråd och ansökningar om dispens samt tillsyn vid klagomål och konstaterade överträdelser. Tidsåtgången är svår att uppskatta och varierar med antalet ärende och komplexiteten i de aktuella ärendena.

Dispenser och samråd handläggs av kommunekolog med inriktning naturvård och ingår i den händelsestyrda tillsynskategorin. Tillsyn av givna dispenser utförs av kommunekolog med inriktning vattenvård.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Tillsynsbehovet gäller främst tillsyn i vattenskyddsområde, medverkan i utredningsarbetet med VA-utbyggnadsplanen. Utöver det finns ett behov av att planera och starta upp en långsiktigt hållbar tillsyn inom strandskyddsområde och i naturreservat.

Det finns ett stort behov att utföra tillsyn inom vattenskyddsområdena, att inventera och säkerhetsställa att det inte finns miljöfarliga verksamheter, enskilda avlopp, cisterner mm som riskerar att förorena vattenskyddsområdet, 45h tillsyn är planerat till 2021. Vad gäller översyn av föreskrifterna och eventuellt annat skydd för vattenskyddsområde planeras 40 timmar in 2021. För att utföra den tillsyn som behovsutredningen visar på gällande strandskydd och naturreservat beräknas 104 tillsynstimmar.

Prioritering och konsekvenser

Översynen av föreskrifterna och skyddet av kommunens vattentäkter är betydelsefullt för skyddet av framtida dricksvattenförsörjning. Om planerad strandskyddstillsyn inte genomförs minskar möjligheten att åtgärder som motverkar strandskyddets syfte upptäcks. Konsekvenserna kan påverka planläggning, tillgängligheten och växt- och djurlivet. Att endast utföra händelsestyrd tillsyn kan medföra att tillsynen inte utförs där påverkan är som störst.

Hälsoskydd

Tillsynsansvar för hälsoskydd

Kommunen har obligatoriskt tillsynsansvar för verksamheter och åtgärder som kan orsaka olägenheter för människors hälsa vilket omfattar tillsyn som utövas med stöd av följande paragrafer i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd: 33-37 §§ (bostäder mm), 38 § (anmälningspliktiga verksamheter), 39, 40 och 42 §§ (kommunala föreskrifter) samt 45 § (lokaler och anläggningar som ska ägnas särskild uppmärksamhet). Kommunen har även tillsynsansvar över solarier enligt Strålskyddslagen och rökfria miljöer.

Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

Eslövs kommun har en befolkning på ca 34 000 människor. I Eslövs tätort bor ca 18 000 personer, och i de övriga större orterna (Billinge, Flyinge, Harlösa, Hurva, Kungshult, Löberöd, Marieholm, Stehag, Stockamöllan och Örtofta/Väggarp) bor ca 7 800 personer. Utanför de större orterna bor ca 6200 personer.

Hälsoskyddstillsynen är viktig då den har en direkt koppling till människors hälsa, tillsyn inom området är viktig ur kommunal synpunkt då den innebär en direkt medborgarnytta.

Behovet av tillsyn på skolor och förskolor har ökat och de senaste årens tillsyn visar på stora brister, främst gällande inomhusmiljön, vilket kräver ett kortare tillsynsintervall. Under 2018 startades ett projekt som består i både planerad tillsyn och förebyggande tillsyn genomförs.

Det finns ett behov av att nå grupper som normalt inte kommer i kontakt med miljö- och hälsoskyddstillsynen, för att säkra en god boendemiljö även för dessa medborgare. Det kan till exempel vara nyinflyttade som inte har kännedom om hälsoskyddsbestämmelserna och vad man har rätt att förvänta sig när man hyr en bostad. Under 2018 inleddes ett fastighetsprojekt med syfte att förebygga inkommande klagomål till miljöavdelningen genom tillsyn av fastighetsägarens egenkontroll och klagomålshantering. Effektmålet är en god inomhusmiljö, minskning av inkommande klagomål och att Eslövs kommun har fastighetsägare med god egenkontroll. Under 2021 planeras en nystart av

detta projekt, utifrån nya förutsättningar i omvärld samt nyrekryterad kompetens med erfarenhet från bland annat Landskrona och Malmö. Under 2021 kommer en ny projektplan att tas fram som inkluderar planering, genomförande och uppföljning samt kommunikationsplan.

I hälsoskyddet ingår även att hjälpa till och ge råd vid provtagning av enskilda dricksvattenbrunnar, uppföljning av radonmätningar samt handläggning av ärenden enligt de lokala föreskrifterna för skydd av människors hälsa och miljön.

Klagomålsärenden

Det inkommer regelbundet ärenden som rör klagomål på inomhusmiljön i bostäder. Södra stambanan, E22 och andra vägar medför klagomål på trafikbuller. En stor del av hälsoskyddstillsynen utgörs av händelsestyrda klagomålsärenden. Omfattningen på klagomålsärenden kan variera mycket och tidsåtgången är därmed svår att uppskatta. Årets behov är baserat på fjolårets statistik.

Verksamheter

Tillsynen inom Eslövs kommun gällande icke anmälningspliktiga verksamheter omfattar ca 140 stycken fasta hälsoskyddsobjekt (ex fotvård, solarier, tatuerare), varav ca 25 stycken är så kallade högrisk (stickande/skärande med risk för blodsmitta), ca 60 stycken skolor och förskolor, samt ett antal lokaler för tillfälligt boende och vårdlokaler. Högriskverksamheterna och skolor/förskolor hanteras under kategorin styrd tillsyn och är inte föremål för prioritering inom den behovsstyrda tillsynen.

Antalet verksamheter som behöver hälsoskyddstillsyn är svårt att uppskatta. Enligt 45 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska kommunen ägna särskild uppmärksamhet åt följande byggnader, lokaler och anläggningar:

1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen,
2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande,
3. samlingslokaler där många människor brukar samlas,
4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad,
5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor,
6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling, och

7. lokaler för förvaring av djur. Förordning (2011:21).

Enligt socialstyrelsen kan lägre prioritering vara aktuell för hälso- och sjukvårdslokaler, om inte särskilda miljö- och hälsorisker uppmärksammas. Tillsyn på vård- och samlingslokaler, idrottsanläggningar, hygienlokaler med låg risk, hotell och liknande har tidigare utförts endast vid inkomna klagomål.

Med hänsyn till fokusområdet **Barn och andra känsliga grupper** så bedöms behovet av att få en bättre bild av tillsynsbehovet av byggnader, lokaler och anläggningar som berör dessa grupper som stort. Miljöavdelningen strävar efter att delta i regionala och nationella tillsynskampanjer. I allmänhet innebär det att ett färdigt handläggningsmaterial, med information och checklistor finns framtaget, vilket innebär effektivt resursanvändande.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Tillsynsbehovet för hälsoskyddsobjekt med återkommande planerad tillsyn, bedöms generellt till att branschvis tillsyn bör utföras var tredje år.

I planeringen för året kan arbetet prioriterats genom att följande tillsyn genomförs under det kommande året enligt nedan:

- tillsynsprojekt fastighetsägare 100 timmar
- tillsyn skolor och förskolor, 200 timmar
- högrisk, 50 timmar
- anmälnings- och tillståndsärenden och det löpande arbetet med handläggning av inkommande klagomål på inomhusmiljö, trafikbuller, radonfrågor, enskilt dricksvatten, övriga klagomål och andra hälsoskyddsärenden handläggs hanteras under händelsestyrd tillsyn. Obefogade klagomål hanteras i kategorin för skattefinansierad tillsyn.
- Rökfria miljöer – denna tillsyn är inte avgiftsfinansierad utan inryms i den kategori tillsyn som heter ”skattefinansierad tillsyn”. Tillsynen görs vid behov och kan inte prioriteras ned, ca 60 timmar

Prioritering och konsekvenser

Att inte utföra tillsyn och handlägga klagomål kommer sannolikt att medföra ökade problem i framtiden. Om andelen inkommande ärende blir större än beräknat kommer löpande arbete med klagomål nedprioriteras vilket medför sämre service för medborgarna, ökad risk för människors hälsa och ökat missnöje. Medborgarna kan också uppleva en sämre service och i förlängningen finns det risk för påverkan på människors hälsa och miljö.

Förorenade områden

Tillsynsansvar

Obligatoriskt tillsynsansvar för verksamheter som orsakar miljöskador omfattar förorenad mark, förorenade byggnader och utsläpp till mark och vatten.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

Inom kommunen finns ca 200 fastigheter där marken är, eller misstänks vara, förorenad. Ca en fjärdedel av dessa är riskklassade, med varierande grad av säkerhet i bedömningen. Riskklassningen utgår från Naturvårdsverkets Metodik för identifiering av förorenade områden (MIFO), med en fyrgradig skala; Klass 1 - Mycket stor risk Klass 2 - Stor risk Klass 3 - Måttlig risk Klass 4 - Liten risk.

Inom kommunen finns det för närvarande två objekt i den högsta riskklassen. Ett område i Trollsjöområdet, Skytteskogen, ett område som användes som skjutbana i början av 1900-talet och det område där Eslövs gasverk tidigare låg.

Länsstyrelsen ansökte om bidragsmedel för vidare utredning av föroreningssituationen kring Eslövs gasverk. Objektet låg som nr 4 på listan över prioriterade objekt i Skåne och en förstudie genomfördes under 2019. Projektet har nu beviljats medel under 2020-2021 och kommer i åtgärdsskedet att lämnas över till Eslövs kommun som då tar över som huvudman. Det kommer att vara miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som går in som huvudman och därefter kommer inte nämnden att agera tillsynsmyndighet i ärendet utan den uppgiften lämnas över till kommunstyrelsen.

I den näst högst riskklassen finns ett tiotal objekt; Eslövs flygfält, ett par nedlagda kommunala deponier, en före detta bilskrot, några före detta plantskolor samt Marieholms Yllefabrik. I de lägre riskklasserna har vi ca 30 objekt i riskklass 3 och ett tiotal i riskklass 4.

Resterande objekt är alltså inte riskklassade, utan endast identifierade. I merparten av fallen baseras riskklassningen endast på identifiering. För att få en mer tillförlitlig riskklassning behöver man genomföra MIFO-metodikens steg 1, vilket omfattar en orienterande studie och resulterar i en riskklassning. Alternativt MIFO-metodikens steg 2 som omfattar en översiktlig undersökning och en ny riskklassning.

Förorenade områden ingår som en del av den återkommande tillsynen på riskklassade miljöfarliga verksamheter. Vid behov ställs krav på MIFO-inventering på pågående verksamhet, alternativt så ställs krav i samband med avveckling eller flytt av verksamhet. Prioriterade verksamheter är sådana som bedöms vara betydelsefulla för vårt övergripande fokus **Vatten**, till exempel verksamheter inom vattenskyddsområde eller nära känsliga vattendrag samt verksamheter som aviserat flytt eller avveckling.

När det gäller förorenade byggnader är det framförallt PCB som avses. Resultat sammanställs fortlöpande av utförda inventeringar och fastigheter som är aktuella för PCB-sanering följs upp. Under 2021 planeras en utredning att genomföras för att säkerställa behovet av planerad tillsyn kopplat till PCB.

Det tillkommer löpande nya ärenden, till exempel i samband med exploatering, återkommande cisternkontroller och avveckling av verksamheter. Oavsiktliga utsläpp och olyckor inträffar, som kräver åtgärder för att förhindra förorening av mark och vatten. Arbetet är i hög grad händelsestyrt, och ärendena kan vara miljömässigt och juridiskt komplicerade och blir därmed ofta tidskrävande.

Markföroreningsfrågorna behöver även utredas i samband med kommunens planarbete och i samband med bygglovsprövning. Kommunen kan även ha ett ansvar att utreda i egenskap av markägare. Vid efterbehandlade objekt, där sanering genomförts, kvarlämnas i allmänhet resthalter. Ofta sker sanering ner till föroreningsnivåer enligt generella riktvärden för Mindre känslig markanvändning, MKM, eller Känslig markanvändning, KM. Särskilt vid områden som sanerats ner till MKM, så måste restföroreningarna beaktas om markanvändningen förändras.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Inom området behövs mer planerad tillsyn. Det finns ett stort behov av att gå igenom och riskklassa fler objekt enligt MIFO-metodiken. I första hand objekt som redan i dag har kända, eller misstänkt höga risker för människors hälsa och miljön. För de objekt som redan är riskklassade behöver behovet av att gå vidare med MIFO steg 2 (undersökningar) bedömas. Är det pågående verksamhet behöver vi ställa krav på verksamhetsutövare att genomföra de utredningar och undersökningar som krävs för att få underlag till riskklassningen.

Tillsynsområdet är angeläget eftersom sanering ofta försvåras med tiden, föroreningar riskerar att spridas och kunskap om verksameters historik

förloras. Beroende på lokalisering kan förorenade områden också ha stor betydelse för vattenkvaliteten och förutsättningarna att uppnå god ekologisk eller kemisk status i våra vattenförekomster. Under åren från 2016 och framåt har andelen inkommande efterbehandlingsärende ökat väsentligt. Projekt som ”Klok förtätning” och andra exploateringsprojekt har varit en starkt bidragande orsak.

En viktig del i detta tillsynsområde är att sprida befintlig kunskap om förorenade områden. Dels internt inom kommunen i samband med marköverlåtelse, planläggning och bygglov. Dels för att säkra att berörda fastighetsägare har kännedom om föroreningsituationen inom deras fastighet.

Tillsynsbehovet finns definierat i behovsutredningen och gäller både planerad och händelsestyrd tillsyn inom området, totala antalet timmar beräknas till 770 timmar under 2021. Det finns ett stort behov både av både fortsatt riskklassificering av redan kända föroreningsituationer och av handläggning av inkommande ärende gällande efterbehandlingsåtgärder. Området innefattar också inkommande ärenden gällande olyckor, utsläpp och bränder där samtliga inspektörer har ett mindre antal timmar avsatta ifall det inträffar.

Prioritering och konsekvenser

En nedprioritering av tillsyn inom området kan leda till inaktuellt underlag för tillsyn, bygglov och planprocessen. Detta kan i sin tur leda till att tillsynen kommer in i efterhand i ärende gällande sanering och berörda inte får helhetsbilden från början vilket i sin tur kan uppfattas som en försämring i vår service och information.

Om vi inte prioriterar kommunikering med berörda markägare finns det en risk att kännedomen om aktuella föroreningsituationer minskar vilket kan få konsekvenser i samhällsplaneringen.

Fler konsekvenser kan bli:

- Outredda fastigheter leder till fördröjning av planarbete och bygglovsprocessen, områden som inte är undersökta måste då undersökas och eventuellt saneras, vilket är en lång process.
- Outredda fastigheter kan leda till färre byggprojekt och en försening av exploateringsprojekt. Färre fastigheter blir undersökta och sanerade då saneringsbehovet ofta aktualiseras i samband med exploateringsprojekt.
- Ansvarsfrågan försvåras med tiden, företag lägger ner och viktiga informationskällor försvinner. Tillsynsarbetet försvåras och tar längre

tid. I värsta fall finns ingen ansvarig kvar, föroreningar blir då kvar i marken och sprids.

- Desto längre föroreningarna finns kvar i marken desto mer spridning sker, svårare och dyrare saneringar.
- Nationellt miljömål om giftfri miljö uppnås inte.

Vattenverksamhet

Tillsynsansvar

Tillsynen avser anmälningspliktig vattenverksamhet som innebär uppförande av anläggning, fyllning eller pålning i ett vattenområde och i samband med prövning av strandskyddsdispens för mindre brygga för fritidsbåtar.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

Tillsynen är övertagen från länsstyrelsen och då antalet ärenden varit få finns det begränsad data att grunda planen på.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Handläggning görs av inkommande ärende, vid ansökningsärende för strandskyddsdispens eller klagomål och hanteras under tillsynskategorin händelsestyrd tillsyn och är inte föremål för prioritering därför gör vi inte ”Tillsynsplan och prioritering 2021” eller ”Konsekvensanalys” kopplat till tillsynsområdet Vattenverksamhet.

Kemiska produkter

Tillsynsansvar

Kommunen har ansvar för följande uppgifter gällande kommunens tillsynsobjekt, tex inom miljöfarlig verksamhet:

- Att kontrollera hanteringen av kemikalier. Det betyder bland annat att se till att risker som beskrivits i säkerhetsdatablad och exponeringsscenarier förebyggs på ett riktigt sätt och att förbjudna ämnen inte används.
- Att kontrollera att ”egenanvändare” (företag som tillverkar eller för in kemikalier till Sverige enbart för eget bruk) anmäler sina produkter till det svenska produktregistret och lämnar in registreringsanmälan till den Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) i de fall det krävs.

Kommunen har också ansvar för detaljhandelsledet. Att kontrollera både kemikalier och varor som grossister och detaljhandeln säljer. Sedan 2016 har kommunen också tillsyn över sprängämnesprekursorer.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

Kemikalietillsynen berör båda våra fokusområden **Vatten** och **Barn och andra känsliga grupper**.

Inom ramen för tillsyn på miljöfarliga verksamheter har tillsynen under flera år samarbetat med VA-avdelningen när det gäller REVAQ-arbetet. Vi har krävt in kemikalieförteckningar och kartlagt utfasnings- och riskminskningsämnen. Detta arbete har inte varit lika intensivt under de senare åren och det finns ett behov av att synliggöra arbetet igen.

När det gäller kemikalieanvändning har det främst riktat sig till miljöfarliga verksamheter hitintills, det finns dock ett stort tillsynsbehov avseende kemikalier i varor, t ex leksaker, barnavårdsartiklar, kläder/textilier/skor, elektronik, möbler, smycken och byggvaror. Kemikalietillsyn avseende produkter i butiker och kemikalier i varor är angelägen i och med att tillsynen medför direkt nytta, trygghet och säkerhet för medborgarna.

Återkommande tillsyn avseende hanteringen av kemikalier vid miljöfarliga verksamheter, handläggning av köldmedierapporter, prövning och tillsyn av spridning av bekämpningsmedel samt rapportering av återkommande kontroll av cisterner sker årligen i enlighet med klassificeringen på respektive verksamhet. Denna tillsyn hanteras under kategorin styrd tillsyn.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Kemikalietillsynen är ett högt prioriterat område då kemikalieanvändandet i samhället är ett växande miljöproblem som dessutom många gånger har direkt inverkan på människors hälsa. En stor del av kemikalietillsynen sker inom ramen för ordinarie miljötillsyn. Tillsynstiden läggs alltså på respektive tillsynsobjekt.

Kemikalietillsynen på miljöfarliga verksamheter behöver ske i samarbete med VASyd genom att tex följa VASyds arbete med kontroll och provtagningar kopplat till verksamheter inom Eslövs kommun. Som en del i samarbetet med VASyd har vi tillgång till deras kartverktyg EnvMap. Där kan vi för respektive verksamhet se uppgifter om förekomst av PRIO-ämnen vilket underlättar tillsynen av utfasnings- och riskminskningsämnen och substitution.

Totala antalet timmar för tillsyn på särskilt farliga kemikalier och handläggning av årsrapporter avseende köldmedia beräknas till 360 timmar 2021.

Prioritering och konsekvenser

Tillsynsbehovet gäller till största del planerad tillsyn som sker inom ramen för ordinarie miljötillsyn. Under året föreslås följande områden prioriteras ned; kemikalietillsyn av varor enligt REACH, tillsynsprojekt CLP (klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter) och tillsynen på sprängämnesprekursorer.

När det gäller området sprängämnesprekursorer har kommunen tillsynsansvar men då det inte finns någon tillsynsvägledning på området handläggs de ärenden som kommer in i form av klagomål och planerad tillsyn kan avvaktas tills vidare utan några kända konsekvenser.

Anmälnings- och tillståndsärenden hanteras inom kategorin händelsestyrd tillsyn.

Handläggning och bedömning av återkommande rapportering gällande köldmedier har under de senaste åren prioriterats ned i brist på resurser. En e-tjänst tagits fram under 2020 som introduceras under 2021 och förväntningen är att både rapportering och återrapportering ska ske på ett mer effektivt sätt, både för verksamhetsutövarna och för tillsynsmyndigheten.

Om återkopplingen av rapporteringen inte prioriteras kan innebära ett minskat incitament att skicka in rapporter kommande år samt att fluorerande växthusgaser läcker ut från anläggningar om det inte sker någon uppföljning.

Avfall och producentansvar

Tillsynsansvar

Kommunen har ett obligatoriskt tillsynsansvar över hanteringen av hushållsavfall, hanteringen av övrigt avfall, transporter av avfall samt över producentansvar och nedskräpning.

Förutsättningarna i Eslövs kommun

Hantering av hushållsavfall omfattar provning och dispenser enligt Lokala renhållningsordningen och tillsyn vid klagomål. Avfallshantering vid miljöfarliga verksamheter med återkommande tillsyn granskas vid ordinarie tillsyn. Tillsynsansvaret omfattar även avfallshantering vid alla andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter. Antalet möjliga övriga tillsynsobjekt är svårt att uppskatta.

Övriga ärenden, till exempel nedskräpning, handläggs vid klagomål.

Bedömning av tillsynsbehov 2021-2023

Tillsynsbehovet komplat till miljöfarlig verksamhet hanteras inom ramen för det tillsynsområdet. Provning och dispens enligt den lokala renhållningsordningen hanteras inom ramen för den händelsestyrda tillsynen.

Kommunens gällande avfallsplan omfattar perioden 2018-2021 och den innehåller flera åtgärder för tillsynsmyndigheterna i Merab-regionen. Arbetet med avfallsplanens åtgärder berör till viss del tillsynsmyndighetens arbete. En ny avfallsplan är under framtagande och beräknas ta ca 40 timmar i anspråk för miljöavdelningen.

Prioritering och konsekvenser

Planen för året visar på en hantering av anmälnings- och klagomålsärenden och anmälnings- och tillståndsärenden enligt lokala renhållningsordningen, vilka sorteras under kategorin händelsestyrd tillsyn och är inte föremål för prioritering.

Om vi inte kan prioritera projekt inom ramen för avfallsplanen under 2021 riskerar denna att inte nå sina mål.

Sammanfattning av tillsynsbehov och prioriteringbehov

Utifrån tillsynsbehovet i kategorin ”behovsprioriterad tillsyn” som är 5195 timmar 2021 behöver tillsyn motsvarande 2477 timmar prioriteras ned.

Nämnden som ansvarig tillsynsmyndighet ska bedöma vilka delar som inte ska prioriteras. Den tillsynen som inte prioriteras sker istället genom sporadisk tillsyn, det vill säga vid behov eller vid klagomål.

I tabellen nedan finns ett förslag på nedprioritering, förslaget grundar sig på bedömning av tillsynsbehov i år tillsammans med en mer långsiktig plan samt tillgänglig kompetens och en konsekvensanalys som beskrivs inom respektive område.

Utifrån förslaget har 2644 timmar prioriterats ned inom de två största tillsynsområdena lantbrukstillsyn och enskilda avlopp. Det är en prioritering som är direkt kopplad till att det saknas tillgängliga personella resurser och kompetens inom området lantbruk att tillgå. Det kan också konstateras att Eslövs gedigna arbete med enskilda avlopp gör att kommun är längre fram än många andra kommuner, trots det ska det beaktas att det finns ett stort behov av fortsatt arbete inom området för att följa arbetet med vattendirektivet och nå de nationella målen.

Tillsynsområde	Behov av tillsyn i timmar 2021	Kommentar	Förslag till nedprioritering	Planerad tid för tillsyn efter prioritering
U-verksamheter	1593	U-lantbruk och övriga branscher, U-verksamheter	Prioritera ned U-lantbruk med behov av sporadisk tillsyn. 200h Prioritera ned U-lantbruk med normalt tillsynsbehov och se över möjligheten att projektanställa en resurs för detta. 613 h Hantera utanför ordinarie personalstyrka. Prioritera ned mekaniska verkstäder och åkerier. 208 h.	572
Enskilda avlopp	1963		Prioritera ned fosforfällor 240h Prioritera ned äldre avlopp och se över möjligheten att projektanställa en resurs för denna tillsyn.	553
Energi i tillsynen	120		Föreslås prioriteras ned under 2021.	0
Skydd av områden	189	Naturresevat, strandskydd, föreskrifter vattenskyddsområde	Ingen nedprioritering föreslås.	189
Hälsoskydd	160	Skolor/förskolor, planeing av bostadstillsyn	Ingen nedprioritering föreslås.	160
Förorenade områden	770		Ingen nedprioritering föreslås.	770
Vattenverksamhet	0	Ingen aktuell verksamhet	Ingen nedprioritering föreslås.	0
Kemiska produkter	360	Köldmedia, särskilt farliga kemikalier	Ingen nedprioritering föreslås.	360
Avfall och producentansvar	40	Framtagning av ny avfallsplan	Ingen nedprioritering föreslås.	40
Totalt	5195			2644

ÅRSÖVERSIKT 2021

	Plan 2021	utfall 2021
Administration		
Arkiv		
Revidering av dokumenthanteringsplan	100	
Gallring Diarielådor	100	
Årlig Rensning Objektlådor	100	
Gallring Livsmedelslådor	100	
Rensning Fastighet/Kvarter	100	
Registrering och administration		
Assistentmöten	66	
Posthantering (Diarieföring, expediering, arkivering)		500
Posthantering MoS gemensamma	50	
CFC-rapporter/Miljörapporter	50	
Renhållningsdispenser - (bifall) expediering av beslut		0
Uppföljning/utvärdering Enkätvykort	16	
Inkommande tel samtal	50	
Vattenprovtagning (inlämning, expediering provresultat)		20
Delegeringslistor MoSn/KS	15	
Verksam	50	
Ekonomi		
Fakturaexport (2ggr/månad)	50	
Årsdebitering	20	
Övrigt		
Planering, generell information	308	
Summa tid	1695	0
Tillgänglig tid	1800	
Utfall	105	

ÅRSÖVERSIKT 2021		MB	MB utfall	AS	AS utfall	JJ	JJ utfall	EN/JB
Kommentar								
Ekokommunen Eslöv								
Revidering av miljömålsprogrammet		250		35		35		
Uppföljning av miljömålsprogrammet från 2016-2020		30		20		20		
Stöd till MoS och andra förvaltningar i miljömålsarbetet, upphandling		80		0		0		
Revidera miljöpolicy -								
Kompetensutveckling för förtroendevalda (lev mål)	Tid för Annika och Jonas att medverka	70		8		8		
Snacka med Macka	Planering av årets Snacka 11 st per år?	10		0		0		
MSG - miljöstrategiska gruppen	Marie är sammankallande, 4 möten per år	40		20		20		
Agenda 2030	Här behöver finnas visst utrymme för deltagande i arbetsgrupp för Agenda 2030 under 2021	40						
				x		20		
Exkursioner, föredrag, skolor, föreningar mm		40		20		20		
Cirkulära Skåne - projekt	Marie sitter med i gruppen, Övergripande principer & delning	25		0		0		25
Rankingen Aktuell Hållbarhet		5		0		0		
Grönstruktur - projektplan (Anna Jerleke)		40		0		0		
Framtagande av grönstrukturplan		0		20		20		
Avfallsplanen	MB med i arbetsgruppen.	85		0		0		
Miljöpriset		8				0		
Kommunikationsplan - för miljömålsprogrammet		50		20		20		
Energi och klimat								
EKP 2.0 (områdesansvariga, fordonsansvariga och ref grupp).		20		0		0		75
Energi- och klimatplan 3.0		150		0		0		250
Klimatväxling		20		0		0		40
Energi och klimatrådgivning								500
Cleancon								250
Energisamordnare övriga frågor								340
Fossilbränslefria kommuner								400
Gifffritt								
Få kemikalieplanen antagen		50		0				
Arbete med åtgärderna i kemikalieplanen		150						
Miljögiftkonferens	2015,2017,2019,2021. Planera för en digital konferens 2021 - planera in tid för planering, genomförande och utvärdering. Se över möjligheterna att anordna konferens utan stöd från Miljövårdsfonden. I så fall ev genomföra.	200		0				
Utfasning i tillsyn		0		0				
God vattenstatus								
Saxån-Braåns vattenråd		0				75		
Kävlingeåns vattenråd		0				150		
Rönne å vattenråd		0				20		
Ringsjöns vattenråd		0				100		
Dagvatten - Riktlinjer för tillsyn		0				20		
Fokus Vombsjön		0				25		
Rönneåprojektet		0				16		
Eslövs vatten - Sjö- och vattendragsplan		0				80		
Eslövs vatten - Vattenförsörjningsplan						40		
Vattenmyndigheten - Återrapportering, remisser m m						30		
Tillsyn - Strandskydd (Händelsestyd, uppföljning dispenser och planerad)	Tillsynsrelaterad tid (Mål: Självfinansieringsgrad på 10%)	0				80		
Tillsyn - Vattenskyddsområden						45		
Tillsyn - Ärende	Tillsynsrelaterad tid (Mål: Självfinansieringsgrad på 10%)	0				120		
Tillsyn - Dagvatten Gryby industriområde						100		
Tillsyn - Dagvattenanläggningar						10		
Vattenskyddsområden - Ringsjön och områden som fått upphävd skyddsområden (Flyinge)						40		
Uppföljning vattenvårdsarbete - Indikatorer						40		
Planera hållbart								
Naturmiljöplan	Projektplan, arbetsgrupp/referensgrupp/styrgrupp?	0		450		40		
LONA projekt populärversion NMP		100		10				
LONA projekt Ansvararter		0		120				
LONA projekt Blommor och bin i Eslöv		0		250				
Strandskyddsdispenser	Rev taxan t 4h/ärende Ökas upp utifrån årets erfarenhet.	0		70				
Biosfär område	AS i referensgrupp, arbetsgrupp, temagrupp	0		40				
Ekosystemtjänster, samordna EST-gruppen	Ekosystemtjänster ingår i det allmänna arbetet, yttranden etc. Denna post kan nog tas bort.	0		0		0		
Fysisk planering - Yttranden planer och bygglov, sammanställning yttranden	MB ansvarar för samordnandet av MA svar	150		100		40		
LONA dagen	Augusti/September	20		10				
Kulturmiljöprogram		0		5				
Naturvård - allmänna frågor		0		200				
Naturvård - skötsel	Forminven, Abullahagen & Allmänningen, gröna gruppen	0		100				
Örtoftapromenaden		0		0		40		
Övrigt								
Sekom (sommarmöte, konferens, nyckeltalsrev.)		50						
Nytt ärendehanteringssystem		40		40		40		
FÖSAM		0				15		
Annan tid, se "tillsynsrelaterad tid" i flik "Förklaringar"	Här inkluderas tex hemisda, nämnd mm	122		122		122		
Planering, generell information	OBS! Schablon! Avstämningsmöten måndagar + förberedelse, APT, kvartar, infokaffe, verksamhetsplanering, fika 15 min*2 per dag, samt 10% för egen administration, förberedelser, reseräkning, besched, utvecklingsamtal och lönesamtal.	308		308		308		
Summa tid		2153		1968		1759	0	1880
Tillgänglig tid		1800		1800		1800		1800
Diff		-353		-168		41		-80

EN/JS utfall	Summa planerat	Summa utfall
	320	
	70	
	80	
	86	
	10	
	80	
	60	
	25	
	5	
	40	
	40	
	85	
	90	
	95	
	400	
	60	
	500	
	250	
	340	
	400	
	50	
	150	
	200	
	0	
	75	
	150	
	20	
	100	
	20	
	25	
	16	
	80	
	40	
	30	
	80	
	45	
	120	
	100	
	10	
	40	
	40	
	490	
	110	
	120	
	250	
	70	
	40	
	0	
	290	
	30	
	5	
	200	
	100	
	40	
	50	
	120	
	15	
	924	
0	7760	
	7200	
	-560	

**Yttrande över remiss Naturvårdsprogram för
Hörby kommun**

5

MOS.2021.0215

2021-03-12

Jonas Johansson

+4641362812

Jonas.Johansson@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande angående Naturvårdsprogram för Hörby kommun

Ärendebeskrivning

Hörby kommun har tagit fram ett förslag till nytt naturvårdsprogram för kommunen och vill ha in synpunkter på förslaget senast den 6 april.

Naturvårdsprogrammet för Hörby kommun handlar om kommunens lokala naturvårdsarbete, både inom fysisk planering och beträffande konkreta naturvårdsåtgärder. Programmet består av tre delar, en bakgrundsdel, en strategidel och en beskrivande objektsdel.

Bakgrundsdelens beskriver kommunens olika naturtyper och de särskilda naturvärden som finns men även kommunens roll och ansvar, olika former av naturskydd, rödlistade arter, nationella och regionala miljömål.

Strategidelen innehåller fyra strategier för arbetet med naturvärden och är riktade mot bevarande, utveckling och informationsspridning.

Objektsdelen utgörs av beskrivningar av 215 värdefulla naturområden.

Ett naturvårdsprogram är ett viktigt kunskaps- och planeringsunderlag. Det beskriver vilka naturtyper som finns och hur kommunen på bästa sätt kan ta tillvara på de rika naturvärden som finns i kommunen. Underlaget ska användas för att planera naturvårdsåtgärder, friluftslivssatsningar och annan fysisk planering i kommunen. Naturvårdsprogrammet är också ett sätt att öka kunskapen om den rika naturen i Hörby kommun.

Beslutsunderlag

Naturvårdsprogram för Hörby kommun – Remissversion 2021-02-21

Beredning

Miljö och Samhällsbyggnad har tagit del av Hörby kommuns förslag till nytt naturvårdsprogram för kommunen. Programmet är ett informativt samt extremt väl formulerat, väl genomarbetat och väl strukturerat dokument. De strategier som framförs som grund för det fortsatta naturvårdsarbetet i Hörby kommun är väl genomtänka och ändamålsenliga. Med tanke på dokumentets kvalitet finns det goda

förutsättningar att det ska användas i bland annat planeringssammanhang, i samband med kunskapspridande och som ren informationskälla till naturen i Hörby kommun, till exempel av en intresserad allmänhet.

Det förvaltningen hade önskat är någon skrivning om storken då kommunen har ett av Skånes största storkhägn vid Fulltofta. Storken är en stark symbolart för Skåne i stort men kanske framför allt för det småbrutna varierande landskapet som finns i stora delar av Hörby kommun. Förvaltningen hade också tyckt det varit värdefullt med en interaktiv karta, gärna mobilanpassad så att man kan ha den med i fält, på kommunens hemsida där man kan klicka sig fram till naturvårdsobjekten och till informationen om objekten.

Nedan följer specifika kommentarer på enskilda naturvårdsobjekt nära gränsen till Eslövs kommun.

130 Bråån vid Åkarp

Området ligger vid kommungränsen mellan Hörby och Eslövs kommuner. Förvaltningen instämmer i beskrivningarna av området och i den redovisade önskvärda skötseln av området. Troligen har det blivit en felskrivning och det är slamflykt ”nedströms” som avses, inte uppströms.

160 Öppen mark vid Kvarnhem

Inga synpunkter.

161 Fälad vid Påarp

Inga synpunkter.

162 Ekhage vid Askeröd

Inga synpunkter

163 Borstbäckens dalgång

Delar av Borstbäckens dalgång utgörs av ett naturreservat bildat delvis på grund av de naturvärden som finns i bäcken. Området delas i olika delar mellan Eslövs- Sjöbo- och Hörby kommuner. Den invasiva arten gul skunkkalla är noterad i området vilket man behöver bevaka framöver från alla tre kommunerna. I övrigt har förvaltningen inga synpunkter på beskrivning eller den önskvärda skötsel som föreslås och som är naturvårdsanpassad.

Förslag till beslut

- Att anta förvaltningens yttrande som sitt eget och översända det till Hörby kommun.

Beslutet skickas till

Miljö och samhällsbyggnad, Hörby kommun: samhallsbyggnad@horby.se

Dave Borg
Förvaltningschef

Erika Fjelkner
Miljöchef

NATURVÅRDSPROGRAM FÖR HÖRBY KOMMUN

FÖRORD

Välkommen att ta del av Hörby kommuns naturvårdsprogram

Detta är remissversionen av Hörby kommuns naturvårdsprogram. Under remisstiden kommer fler kartor, foto och förklarande bilder läggas till. En sak som också ska in är ”Barnets bästa” som bland annat handlar om att barn har rätt till en framtid med friska ekosystem och en hälsosam miljö. Detta enligt Barnkonventionen som är lag sedan 1 januari 2020.

Förhoppningen är dock att denna version ändå kan ge en bild av hur slutprodukten kommer se ut.

INNEHÅLL

DEL 1 BAKGRUND & NULÄGE

Inledning	6
De nationell Miljömålen	X
Naturen i Hörby kommun	X
Vatten och vattenområden	X
Invasiva och främmande arter	X
Skyddad natur	X
Strategier för naturvården	X

DEL 2 STRATEGIER FÖR NATURVÅRDEN

DEL 3 OBJEKTSKATALOG

Metodik för naturvärdesinventering	X
Objektsbeskrivningar	X

Författare

Redaktör och huvudförfattare till dokumentet är Mikael Ulvholt, kommunekolog hos Hörby kommun. Text till objektbladen har författats av Örjan Fritz & Andreas Malmqvist (Naturcentrum AB), samt av Ville Ljungström Rautiainen & Johanna Edvinsson (Hörby kommun),

Text, kartor och illustrationer har delvis hämtats ur Hörby kommuns Översiktsplan

Fotografier

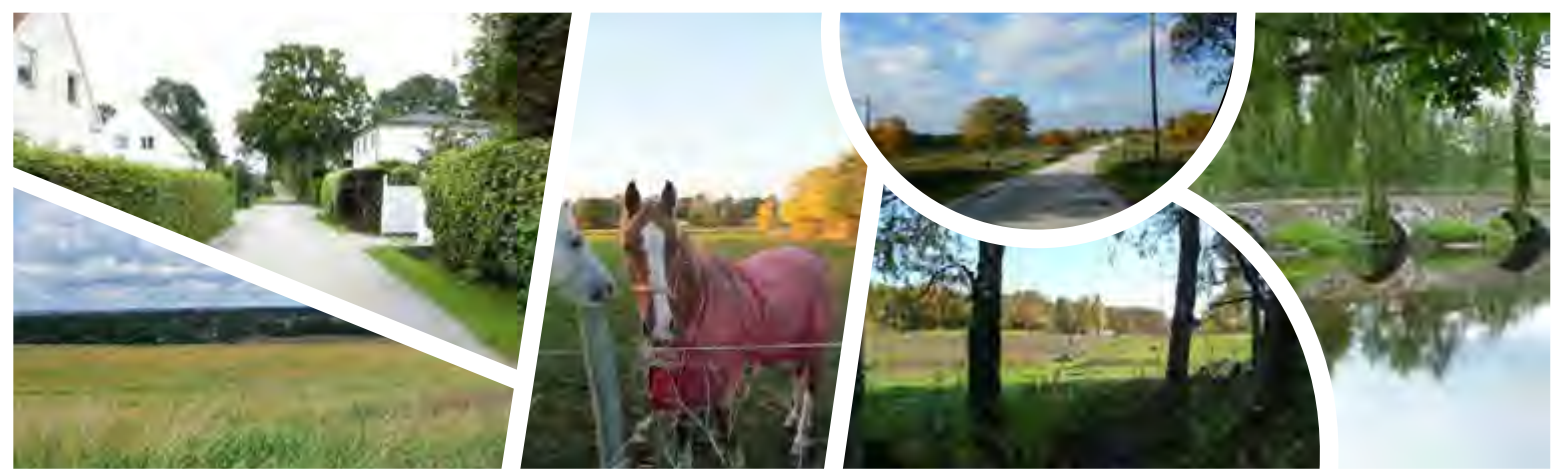
Om inget annat anges: Mikael Ulvholt & Ville Ljungström Rautiainen (Hörby kommun), Örjan Fritz & Andreas Malmqvist (Naturcentrum AB).

Alla fotografier i dokumentet tillhör Hörby kommun och är skyddade enligt upphovsrättslagen.

1. BAKGRUND & NULÄGE

INLEDNING

VAD ÄR ETT NATURVÅRDSPROGRAM?

Naturvårdsprogrammet är ett kunskaps- och planeringsunderlag som pekar ut och beskriver de naturvärden som finns i Hörby kommun. Förutom strategier för naturvårdsarbetet innehåller naturvårdsprogrammet en objektiv kunskapssammanställning som pekar ut de mest värdefulla naturområdena i kommunen. Ett naturvårdsprogram utgör ett rådgivande underlag till all fysisk planering och myndighetsutövning, både på kommunal- och regional nivå. Det ska även vara ett stöd och källa till inspiration i allt arbete som rör mark, vatten och natur.

Programmet kan användas av kommunens tjänstepersoner, privatpersoner, konsulter, ideella föreningar och alla andra som är intresserade och söker kunskap om naturen i Hörby kommun. Ambitionen är att nyfikna och intresserade ska söka sig ut och uppleva kommunens intressanta natur.

BAKGRUND

År 2001 antogs Hörbys naturvårdsplan. Planen bestod av en objektskatalog som beskrev 109 särskilt värdefulla objekt med förslag på lämpliga åtgärder för att bibehålla dess värden. Objektskatalogen byggde på en kommunövergripande naturvårdsinventering som till stor del genomfördes sommaren 1998. Planen har bland annat fungerat som ett underlag i planeringssammanhang och en del av kommunens Översiktsplan (ÖP) 2016. I samband med arbetet med ÖP gjordes en översiktlig inventering av vissa objekt i naturvårdsplanen och det konstaterades att det hade hänt en del i Hörbys natur sedan förra planen. Genom till exempel igenväxning och exploatering har landskapet förändrats och kunskapsläget har utvecklats sedan kommunens naturvårdsplan togs fram 2001. Det var därför dags för en revidering. Av den anledningen ansökte kommunen 2017 bidrag till Lokala Naturvårdssatsningar (LONA) för en uppdatering av naturvårdsplanen. Ansökan beviljades och arbetet med att ta fram ett naturvårdsprogram startades 2018. Flera objekt har utgått eller styckats upp i mindre och nya objekt har upptäckts. I och med detta naturvårdsprogram har kunskapsläget om naturvärden i kommunen ökat väsentligt.

SYFTE

Naturvårdsprogram för Hörby kommun ska ge den övergripande inriktningen på kommunens naturvårdsarbete. I text, bild och kartor ska naturvårdsprogrammet redovisa kända objekt med höga naturvärden. Detta ska sedan utgöra underlag för all kommunal planering på både översikts- och detaljplanenivå samt vara vägledande i den allmänna skötseln av mark och vatten. Programmet är även användbart som underlagsmaterial vid information och råd till markägare och brukare och som informationskälla för skolor och kommunala förvaltningar. Programmet ska också vara en allmän kunskapsbank över kommunens natur och en inspirationskälla för fortsatta upptäckter av Hörbys natur. Förhoppningen är att programmet ska kunna tilltala och vara till nytta för såväl specialintresserade som en mer brett intresserad allmänhet.

ARBETE MED NATURVÅRD

Biologisk mångfald

Varje kommun har ett stort ansvar för sitt lokala naturvårdsarbete. Det gäller både inom fysisk planering och vid genomförandet av konkreta naturvårdsåtgärder. I mångt och mycket handlar naturvårdsarbetet om att bevara biologisk mångfald.

Den rikedom av ekosystem, arter och gener som omger oss brukar benämnas biologisk mångfald. Biologisk mångfald är det naturkapital som bland annat tillhandahåller ekosystemtjänster som grundval för vår ekonomi. Dessa ekosystemtjänster kan delas in i olika grupper, beroende på vad de bidrar med:

- **stödjande ekosystemtjänster:** innefattar de grundläggande ekosystemfunktioner som är en förutsättning för de andra ekosystemtjänsterna, till exempel produktion av näringsrik jord, fotosyntes och cirkulation av näringsämnen och vatten
- **reglerande ekosystemtjänster:** omfattar ekosystemtjänster som påverkar och reglerar miljöfaktorer, till exempel klimatreglering genom kolinlagring, rening av vatten och luft, nedbrytning av organiskt material och pollination
- **försörjande ekosystemtjänster:** inkluderar alla de varor som ekosystemen producerar och vi nyttjar, till exempel mat, vatten, medicin, fibrer och trä
- **kulturella ekosystemtjänster:** innefattar all de mer ogripbara tjänster som ekosystemet bidrar med, till exempel rekreation, ekoturism, inspiration, hälsa, kunskap och skönhet

Försörjande ekosystemtjänst

Denna mångfald är vår livförsäkring som ger oss mat, dricksvatten och ren luft, skydd och medicin, mildrar naturkatastrofer, motverkar skadegörare och sjukdomar och bidrar till att reglera klimatet. Försämringar eller förluster av arter och deras livsmiljöer riskerar att innebära en förlust av ekosystemtjänster och därmed den välfärd, sysselsättning och skydd som naturen ger oss, vilket innebär att vårt eget välbefinnande äventyras. Att skydda och förvalta naturen så att biologisk mångfald gynnas är alltså grunden för naturvårdsarbetet.

Biologisk mångfald eller biodiversitet som det också kallas är den samlade variationen av alla organismer och livsmiljöer (biotoper) som finns i ett område. Betydelsen inkluderar flera dimensioner som genetisk mångfald, mångfald av olika arter och en mångfald av ekosystem. De olika typerna av mångfald hänger ihop i ett komplext samband och naturvårdsarbete kan ses som ett medel att uppnå målet, biologisk mångfald.

Effektivt naturvårdsarbete måste bedrivas på flera fronter. Det kan handla om att långsiktigt bevara och skydda områden med höga naturvärden från exploatering av olika slag men det kan också handla om att sköta och utveckla områden så de befintliga naturvärdena bevaras. Exempel på detta är att upprätthålla hävden i betesmarker för att gynna en hävdberoende flora samt motverka igenväxning av landskapet. De senaste decennierna har man även börjat att nyskapa natur i form av våtmarker, ofta med syfte att skapa livsmiljöer för växter och djur samt reducera läckage av näringsämnen. Att nyskapa våtmarker kan också jämna ut flödestoppar och på så vis minska risken för översvämningar.

Konventionen om biologisk mångfald undertecknades vid FN:s konferens om miljö och utveckling (i Rio, 1992) och trädde i kraft 1993, då även Sverige undertecknade den. Tillsammans med andra länder har Sverige därmed förbundit sig att arbeta för bevarandet och utvecklandet av biologisk mångfald. I stor utsträckning kopplar vi i Sverige målen för arbetet inom konventionen till våra nationella miljökvalitetsmål och etappmål för miljömålen. Ramarna anges även i miljöbalken och i regeringens proposition ”En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster” (2014).

Tillståndet för biologisk mångfald

Den biologiska mångfalden kan liknas vid människans och naturens immunförsvar. Ett stort hot mot mänskligheten är just förlusten av biologisk mångfald.

Nationellt anses cirka 10 procent av alla växt- och djurarter vara direkt hotade av utrotning och ytterligare ungefär 10 procent anses ligga på gränsen till utrotning. Orsaken är främst att arternas livsmiljöer förändrats eller i värsta fall försvunnit helt. Enligt den rödlistan 2015 är de faktorer som påverkar flest antal rödlistade arter skogsavverkning och igenväxning. Avverkning av skog gör att arealen skogsmark med naturliga strukturer och en naturlig dynamik minskar och därmed livsmiljön för ett stort antal arter. Problematiken kring igenväxning är mer mångbottnad och påverkas av fler faktorer. Bristande hävd (bete och slåtter) är en betydande faktor men även gödsling och trädplantering av främst gran är betydande orsaker till att det öppna landskapet sluts.

Öppen mark planterad med gran

För att motverka förlusten av biologisk mångfald har EU:s medlemsländer antagit Art- och habitatdirektivet. Vart sjätte år lämnar EU:s medlemsländer in en statusrapport över sitt arbete med att motverka förlust av biologisk mångfald. Sverige redovisar resultaten från övervakningen för de 166 arter och 89 naturtyper i Sverige som omfattas av direktivet till EU. Resultatet kan liknas vid en sorts hälsoundersökning av den biologiska mångfalden i den svenska naturen.

Sveriges senaste rapport visar att hälsoläget för biologisk mångfald i Sverige överlag är fortsatt dåligt och rör sig i negativ riktning. För att vända trenden och bevara biologisk mångfald är det viktigt att åtgärdsarbetet fortsätter och helst utökas.

Den nationella rödlistan

Tillståndet för Sveriges växter, djur och svampar bedöms vart femte år i den s.k. rödlistan som tas fram av ArtDatabanken. Det är genom ett stort samarbete med många olika artexperter som rödlistan tas fram. Listan omfattar arter som har minskat eller har små populationer och därmed löper ökad risk att dö ut från landet.

Rödlistan fastställs sedan av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Den senaste rödlistan presenterades 2020 och ersätter listan från 2015. I detta naturvårdsprogram skedde inventeringar under den förra rödlistan (2015) varför hänvisningar till rödlistan i objektsbeskrivningarna utgår från denna. Skog och jordbruksmark är de två viktigaste miljöerna för rödlistade arter och här är det avverkning och förändring i jordbrukslandskapet som upphävd hävd, skogsplantering på jordbruksmark, intensifierat jordbruk mm som utgör de största hoten. Rödlistan ligger till grund för bedömning om fridlysning och framtagande av åtgärdsprogram. I rödlistan från 2015 påpekas att den negativa påverkan som svenska arter utsätts för har varit konstant de föregående 15 åren. På nationell nivå kan ingen förbättring märkas för den biologiska mångfalden under dessa 15 år. I Artportalen (www.artportalen.se) kan alla rapporter artfynd eller söka arter.

Utöver den nationella rödlistan är artskyddsförordningen ett viktigt verktyg i naturvårdsarbetet. Mycket av förordningens innehåll har sitt ursprung i EU:s art- och habitatdirektiv och har genom förordningen blivit en del av den svenska lagstiftningen. Det är bland annat förbjudet att skada eller förstöra arternas (alla vilda fåglar och de arter som är markerade med ”n” eller ”N” i förordningens bilaga 1) fortplantningsområden eller viloplats, oavsett om det sker avsiktligt eller oavsiktligt. Förordningens bestämmelser gäller även då detaljplaner eller bygglov vunnit laga kraft. Om en planerad åtgärd riskerar att skada eller förstöra en livsmiljö för en art listad i bilaga 1 kan kommunen ansöka om dispens hos länsstyrelsen. I naturvårdsverket handbok för artskyddsförordningen från 2009 redogörs för hur förordningen ska tillämpas.

DE NATIONELLA MILJÖMÅLEN

Sverige har ett generationsmål och 16 miljökvalitetsmål. Regeringen och riksdagen har beslutats att alla gemensamt ska arbeta för att uppnå ett långsiktigt hållbart samhälle. Vi ska till nästkommande generation lämna över ett samhälle där de största miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Generationsmålet

Generationsmålet är ett inriktningsmål som anger den politiska inställningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska uppnås. Som inriktningsmål ska generationsmålet ge miljöpolitiken vägledning om de värden som ska skyddas och den samhällsanpassning som krävs för att önskad miljö kvalitet ska kunna uppnås.

Generationsmålet innebär

Generationsmålet innebär att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska vara fullgjorda inom en generation och att miljöpolitiken ska inriktas på att uppnå det här:

- ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och att deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad
- den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart
- människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas
- kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen
- hushållningen med naturresurserna är god
- andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön
- konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt

16 nationella miljökvalitetsmål

Som ett riktmärke för miljöarbetet har riksdagen förutom generationsmålet fastslagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Miljömålen berör alla och gemensamt ska vi ta samma hänsyn till ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter i vårt agerande. Arbetet för att uppnå ett hållbart samhälle bedrivs samtidigt på många olika nivåer. Hörby kommun berörs av 14 av de nationella miljökvalitetsmålen och det nationella generationsmålet.

Miljökvalitetsmålen beskriver det miljö tillstånd i Sverige som arbetet med miljön ska leda till.

Det finns 16 nationella miljökvalitetsmål. Bland dem finns fem som har extra stor relevans för naturvårdsprogrammet:

- begränsad klimatpåverkan
- frisk luft
- bara naturlig försurning
- giftfri miljö
- skyddande ozonskikt
- säker strålmiljö
- ingen övergödning
- **levande sjöar och vattendrag**
- grundvatten av god kvalitet
- hav i balans samt levande kust och skärgård
- **myllrande våtmarker**
- **levande skogar**
- **ett rikt odlingslandskap**
- storslagen fjällmiljö
- god bebyggd miljö
- **ett rikt växt- och djurliv**

Målen om skärgård och fjällmiljö är inte relevanta för Hörby kommun.

Grönstruktur i Skåne

Begreppet Grönstruktur är sektorsövergripande och många discipliner behöver samverka i frågor som berör den gröna strukturen. Naturvård, friluftsliv, fysisk planering, kulturmiljövård och turism är exempel på ämnesområden som behöver samarbeta för att skapa en bra helhetslösning för de gröna värden. För att åstadkomma detta behöver kunskapen öka om vad grönstruktur är och vilka värden den representerar, inte bara bland planerare och beslutsfattare utan hos befolkningen i allmänhet. Förutom för den biologiska mångfalden har den gröna strukturen betydelse för bland annat folkhälsan genom förebyggande hälsovård, återhämtning och rehabilitering. Region Skåne har tagit fram rapporten Grönstruktur i Skåne - Strategi för en utveckling av grön struktur. Syftet med rapporten är att visa på utvecklingsmöjligheter för de gröna strukturerna i Skåne och inspirera kommunerna att vidareutveckla grönstrukturerna. Utöver det vill man också skapa dialog och samsyn med berörda parter.

Grönstrukturerna i Skåne har precis som tätorterna en flerkärnig struktur. I nordost är den mer tät medan de i sydväst är mer glesa. Det motsatta gäller för tätorterna och det råder en negativ relation mellan grönstrukturerna och tätortsstrukturerna. På sina håll kan därför de tätortsnära grönområdena vara särskilt viktiga att utveckla. Inte bara för att minska behovet av resande utan även för att öka livskvaliteten för invånarna. Precis som tätorterna behöver grönområdena en infrastruktur som binder dem samman för att kunna upprätthålla sina funktioner, så kallad grön infrastruktur.

På uppdrag av regeringen har Länsstyrelsen i Skåne tagit fram Handlingsplan för grön infrastruktur. Handlingsplanen är ett kunskaps- och planeringsunderlag för grön infrastruktur. I Sverige finns följande definition av grön infrastruktur: ”Ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet”

Länsstyrelsen har av Naturvårdsverket fått i uppdrag att utveckla, samordna och genomföra regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. Det är ett löpnade arbete som involverar flera aktörer som till exempel markägare, myndigheter, kommuner och föreningsliv.

Ansvarsbiotoper

Ansvarsbiotoper är miljöer som är särskilt viktiga att värna och där exempelvis en kommun, ett län eller ett land har ett ansvar på grund av särskilt stora förekomster eller kvaliteter av biotopen. Genom att föra fram ett antal kommunala ansvarsbiotoper kan prioriteringar inom det kommunala naturvårdsarbetet underlättas. De utpekade ansvarsbiotoperna är miljöer som kommunen bedöms ha ett särskilt ansvar för i ett regionalt, nationellt eller till och med internationellt perspektiv. Ansvarsbiotoperna utgör biologiskt värdefulla naturmiljöer med liten och ofta minskande utbredning men där en stor andel eller särskilda kvaliteter finns i kommunen.

Det regionala naturvårdsarbetet har i ett antal rapporter resulterat i ett antal utpekade värdeotrakter. Dessa värdeotrakter är områden med en koncentration av höga biologiska värden. Värdet har ofta en koppling till geologiska förutsättningar, lång brukningskontinuitet eller andra historiska eller naturgivna skäl.

Länsstyrelsen i Skåne tillsammans med Skogsstyrelsen tog 2006 (reviderad 2019) fram en regional strategi för formellt skydd av skog. Rapporten utgick från en nationell strategi framtagen av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Strategin syftar bland annat till att visa vilka skogstyper och trakter som bör prioriteras vid beslut om bildande av naturreservat och biotopskyddsområden eller för upprättande av naturvårdsavtal. Sverige bedöms ha ett nationellt ansvar för ädellövskogar i nemoral och boreonemoral region, hassellundar samt triviallövsskogar med ädellövslagslag.

I den regionala strategin lyfts ett antal skånska ansvarsbiotoper. Hit hör bokskog, ekskog, blandädellövskog, trädbärande ängar och hagar, klubbaskog samt tallskog. Flertalet av dessa skogsbiotoper förekommer i Hörby kommun men i varierande omfattning och kvalitet. Av de arten utpekade värdetrakterna är det området ”Centrala Skånes basaltsberg och Ringsjöbygden” som berör Hörby kommun.

Inom ramen för arbetet med Länsstyrelsens nya naturvårdsstrategi för Skåne tog Länsstyrelsen 2014 fram rapporten ”Här finns höga naturvärden i Skåne – Artpools – traktanalys med hjälp av rödlistade arter”. I rapporten lyfts de särskilt artrika trakterna baserat på förekomsten av rödlistade arter och var i det skånska landskapet det finns värdekärnor för biologisk mångfald. Arter har grupperats utifrån deras olika krav på livsmiljöer och var de finns i landskapet har illustrerats med hjälp av så kallade artpoolskartor. På dessa kartor framträder vissa områden mer än andra områden i landskapet genom att de har fler arter och dessa artrika områden kan pekats ut som värdetrakter för den specifika artpoolen. Samtliga värdetrakter finns representerade i Hörby i varierande omfattning. Av naturliga förutsättningar finns det inte så hög andel av strandängar och sandmarker i Hörby. Rapporten ska göra ett planeringsunderlag för det fortsatta naturvårdsarbetet i länet.

Utifrån dessa rapporter och utifrån fältinventeringar i samband med detta naturvårdsprogram bör det för Hörby kommuns del i första hand vara blandädellövskog, ekskog, sumpskog, och gräsmarker som ska ses som särskilt prioriterade biotoper och därmed kommunens ansvarsbiotoper. I dessa miljöer finns i kommunen en mycket rik biologisk mångfald med kvaliteter av såväl regional, nationell och sannolikt även av internationell klass.

Kommunala ansvarsarter

En ansvarsart kan betraktas som en art som är sällsynt eller hotad där en stor del av den av den totala förekomsten finns inom en begränsad del av artens utbredningsområde. Den nation, region eller kommun som hyser de flesta individer av en viss art kan då sägas ha ett särskilt ansvar eftersom den sannolikt hyser en betydelsefull del av populationen och har därigenom ett särskilt ansvar för den artens bevarande. Mer information finns i Länsstyrelsens publikation ”Kommunala ansvarsarter i Skåne” (2017). I denna föreslår Länsstyrelsen några arter som varje kommun har ett särskilt ansvar för.

Arterna är också representanter för ovanliga naturmiljöer och åtgärder för att gynna ansvarsarterna kan öka intresset för arterna och deras biotoper och därigenom spridas till den naturintresserade allmänheten. Arbetet kan på sikt leda till att förbättra förutsättningarna för dessa naturmiljöer vilket även gynnar flera andra arter som har liknande krav på livsmiljön. I länsstyrelsens rapport identifieras fyra olika steg i det artinriktade naturvårdsarbetet.

1. öka kunskapsnivån och ta reda på fakta om arten/arterna
2. sprida informationen om arten/arterna
3. ta hänsyn till arten/arterna i den kommunal planeringen
4. genomför riktade åtgärder för att gynna arten/arterna på plats

För Hörby kommun föreslår länsstyrelsen följande arter:

Kärlväxter: granspira [NT]

Storsvampar: saffransticka [CR]

Evertebrater (insekter): *Chrysolina sturmi* (bladbagge) [VU]

Fåglar: gröngöling [NT], **fiskgjuse** [LC]

(Arter i fetstil har mer eller mindre sin tyngdpunkt i kommunen)

Gröngöling är förutom att vara en ansvarsart även Hörbys kommunfågel. Det var för ca 20 år sedan som Skånes Ornitologiska förening i samarbete med Kristianstadsbladet tog fram en representativ fågelart för varje kommun i Skåne. Det var för att locka kommunerna att ta någon form av ansvar för arten och symbolisera sig med arten, som det utsågs en fågel för varje kommun.

Kategorier rödlistan

MILJÖBALKEN

I miljöbalken regleras mycket av det arbetet som bedrivs inom naturvårdsområdet. Miljöbalken trädde i kraft 1999 och kan sägas vara den viktigaste lagen som berör naturvärden och naturvårdsintresset. Miljöbalken är inte den första lagstiftningen inom naturvårdsområdet utan den samlade ihop ett flertal lagstiftningar, varav en del sträcker sig tillbaka till 1909 då våra första nationalparker avsattes. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer ska kunna leva i en hälsosam och god miljö. I miljöbalken klargörs att naturen inte bara är värdefull som livsmiljö för människor, djur, växter och andra organismer utan har ett eget värde i sig.

I miljöbalken finns fem grundstenar som ska styra dess tillämpning:

- Hälsa och miljö ska skyddas
- Natur- och kulturområden skyddas och vårdas
- Den biologiska mångfalden ska bevaras
- En god hushållning av mark och vatten ska tryggas
- Återanvändning och återvinning ska främjas

Naturvårdsarbete återkommer i flera av balkens kapitel som till exempel de allmänna hänsynsregler (kap 2), grundläggande respektive särskilda bestämmelser för hushållning av mark- och vattenområden (kap 3 & 4), miljökvalitetsnormer (kap 5) skydd av natur, djur och växter (kap 7 & 8). För en utförligare genomgång av naturvärden i miljöbalken se naturvårdens hemsida (www.naturvardsverket.se)

Skydd av områden enligt miljöbalken

För att bevara världens natur- och kulturarv är det viktigt med ett långsiktigt skydd enligt lag. Likaså är det viktigt med ett skydd enligt lag för att tillvarata grundläggande värden som rent vatten och ren luft samt oförstörd natur. Miljöbalkens sjunde kapitel innehåller regler gällande skydd av natur. De skydd som används inom naturvårdsarbetet är:

- Nationalpark
- Naturreservat
- Kulturresevat
- Naturminne
- Biotopskyddsområde
- Djur- och växtskyddsområde
- Strandskyddsområde

Artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen är en del av Miljöbalken och inarbetad i kapitel 8. Förordningen innebär att vi ska främja hållbar utveckling genom att ta ansvar för att bevara och skydda vilda djur och växter vid förändring av och påverkan på naturen. Vidare innehåller den regler för handel och införsel av arter inom EU:s territorium och regler för vilka arter som är fridlysta. Grunden är EU:s två naturskyddsdirektiv om fridlysning av arter, fågeldirektivet samt art- och habitatdirektivet.

I Sverige är samtliga fågelarter, grod- och kräldjursarter, fladdermössarter och orkidéarter fridlysta. Utöver dessa finns ytterligare ca 300 kärleväxtarter, mossarter, lavar, svamparter, algarter, däggdjursarter och ryggradslösa djur som också är fridlysta. Reglerna ser olika ut för olika arter. Landets kommuner har ansvar för flera frågor som berör skyddade arter. Därför är det viktigt att i god tid ha kunskap om vilka arter i artskyddsförordningen som finns i området som är aktuellt för exploatering. Naturvårdsverket har gett ut en handbok som beskriver artskyddsförordningen och även tar upp flera exempel på hur förordningen ska tillämpas.

Fågeldirektivet

Direktivet behandlar bevarande av alla naturligt förekommande fågelarter inom EU:s medlemsländer. Syftet är att bevara, livskraftiga populationer av samtliga fågelarter samt häckningsplatser för hotade fågelarter genom skydd, skötsel, förvaltning och kontroll av fåglarna. Målet är att säkerställa att en gynnsam bevarandestatus uppnås för de arter eller livsmiljöer som omfattas av skyddet.

Art- och habitatdirektivet

Direktivet har antagits av EU:s medlemsländer i syfte att motverka förlust av biologisk mångfald. Det ska ske genom skydd av vissa värdefulla naturtyper och arter samt deras livsmiljöer som är av intresse att bevara för att säkra den biologiska mångfalden inom EU:s medlemsländer.

Natura 2000

De områden som innehåller arter eller naturtyper som listas i fågeldirektivet eller art- och habitatdirektivet kan klassas som Natura 2000-områden. Natura 2000 skapades inom EU för att hejda utrotning av djur och växter samt att förhindra att livsmiljöer förstörs. Natura 2000 är ett europeiskt nätverk för värdefull natur och är en viktig del av EU:s naturvårdsarbete för bevarande av hotade arter och deras livsmiljöer i ett europeiskt perspektiv. Områdena pekas ut av kommissionen efter förslag av respektive medlemsland. Natura 2000-områden klassas automatiskt som riksintresse för naturvården.

Allemansrätten

Allemansrätten är unik för Sverige och en stor tillgång för både medborgare och besökare. Hörby kommun har med skånska mått mätt en ganska god tillgång på allemansrättslig mark då 50–60 procent av den totala arealen räknas som tillgänglig. Allemansrätten gäller dock enbart för enskildas nyttjande och inte för stora grupper eller kommersiell verksamhet. Allemansrätten är ingen lag och det finns heller inte någon lag som exakt definierar den. Däremot har den sedan 1994 stöd i grundlagen och rätten omges av lagar som sätter gränser för vad som är tillåtet. Detta gör att det inte alltid går att ge exakt besked om vad som är tillåtet att göra i naturen. Naturvårdsverket har sammanfattat allemansrätten i orden Inte störa – inte förstöra.

All mark är inte lika tillgänglig eller nåbar beroende på olika typer av barriärer samt markanvändning i form av till exempel djurhållning, planteringar, militär verksamhet eller andra störningar. Iordningställda strövområden med angoringsplatser för bil, buss och cykel är därför viktiga för att öka tillgängligheten.

De allra flesta besökarna i våra natur- och rekreationsområden lämnar inte de uppmärkta stigarna. Detta kan vara en nackdel då naturen utsätts för ett ökat slitage i just dessa områden, samtidigt som extra känslig natur kan skonas från det högsta besöksstrycket på ett enkelt sätt, ofta enbart genom tydlig uppmärkning av stigar.

INTE STÖRA - INTE FÖRSTÖRA är huvudregeln i allemansrätten

Det här får du göra

- Du får vandra, cykla, paddla, åka skidor och rida nästan överallt i naturen om du inte riskerar att skada gröda eller känslig mark.
- Du får passera betesmarker men du får inte skada stängsel. Om du öppnar en grind måste du stänga den bakom dig. Skräm eller stör inte betande djur.
- Du får tälta en natt men inte nära boningshus. Vill du tälta längre måste du fråga den som äger marken.
- Du får plocka blommor, bär och svamp som inte är fridlysta.
- Du får ta med dig hund ut i naturen men mellan den 1 mars och den 20 augusti är det koppelväng eftersom djurlivet är extra känsligt då.
- Du får göra en liten eld om du är försiktig. Elda inte direkt på klippor och bergväggar, den spricker lätt sönder av värmen. Det bästa är att elda vid iordningställda grillplatser.
- Du får färdas med båt och kanot i sjöar och vattendrag. Du får förtöja båt, gå iland och bada vid strand, utom i närheten av boningshus, på tomtmark, vid privata bryggor eller där landstigningsförbud råder.

Det här får du inte göra

- Du får inte passera över tomter, trädgårdar, planteringar, eller odlad mark, till exempel åkrar. Om insynen är fri ska du hålla dig på ett rejält avstånd och respektera den så kallade hemfridszonen.
- Du får inte köra bil, motorcykel, moped eller annat motorfordon i naturen. Du får inte heller köra på stigar, parkvägar eller motionsspår. Parkering med bil och husvagn eller husbil får ske i nära anslutning till vägen, men inte så att det hindrar annan trafik och de som arbetar i mark eller skog (Terrängkörningslagen).
- Du får inte elda om det finns minsta risk för att elden sprider sig, om det t.ex. är torrt i markerna eller blåser hårt.
- Du får inte skada eller fälla träd och buskar. Det är också förbjudet att bryta kvistar, grenar eller ta bark och näver från levande träd.
- Du får inte röra vilda djurs ungar eller fågelbon med ägg eller ungar (Jaktvårdslagen).
- Du får inte skräpa ner
- Du får inte jaga eller fiska i kommunen om du inte har tillstånd av markägaren

NATUREN I HÖRBY KOMMUN

I Hörby kommun finns en stor variation av naturmiljöer, från åker och slättland i söder till mindre brukningsenheter och skogsmark i norr. Det finns många natur- och vattenområden med stort värde för den biologiska mångfalden och för människors möjlighet till rekreation. Hörby kommun är belägen mitt i Skåne, i övergången mellan skogsbygd och mellanbygd. Topografin och den landskapsbild som uppkommit genom nuvarande och historisk markanvändning beror i hög grad på de naturgeografiska förutsättningarna, d.v.s. berggrunden, jordarterna och vattnet i marken.

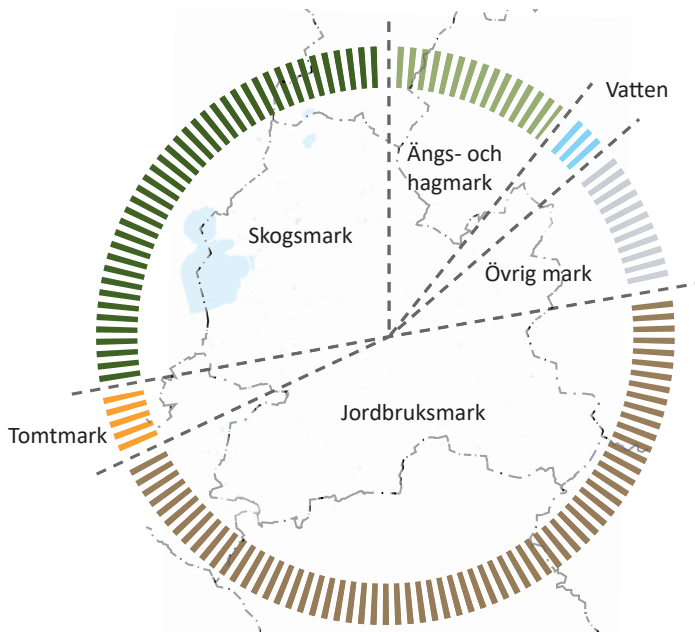
Genom de östra delarna av Hörby kommun sträcker sig urbergsformationen Linderödsåsen som är uppbyggd av gnejs. Den bildades för mer än 2 000 miljoner år sedan. Vid Killhultstrakten når Linderödsåsen en höjd på 195 meter över havet. Från Fulltoftaområdet och söderut sträcker sig ett område med en berggrund av lerskiffer och sandsten. Inom detta område ligger Hörby tätort. Rullstensåsar som bildats under inlandsisens avsmältning finns bl.a. i trakten kring Södra Rörum.

Jordlagren i Hörby kommun domineras av moräner. I norr och öster är den stengig och näringsfattig då den bildats av urbergets gnejs eller gnejsgranit. Mot sydväst ökar halten av finkornigt och kalkhaltigt material och i sydväst breder en näringsrik moränlera ut sig. I de norra delarna av kommunen förekommer även en del isälvs sediment. Torvmarker, s.k. organogena avlagringar, förekommer på flera håll i kommunen.

Skåne ligger inom den södra lövskogsregionen. Närheten till Atlanten och golfströmmen ger Skåne ett oceaniskt klimat med milda vintrar. Medeltemperaturen i Hörby kommun var under den senaste referensperioden 1960 – 1990 +6,9 grader C. Den uppskattade verkliga årsmedelnederbörden var ca 700 mm per år. Topografin har en avgörande betydelse för hur nederbörden fördelas och årsmedelnederbörden i Skåne ökar i genomsnitt med 150 mm per 100 m stigning.

Kommunen har en yta på 433 km², varav 97 procent är land. Marken fördelar sig på 47 procent jordbruksmark, 11 procent ängs- och hagmark, 29 procent skog, 4 procent tomtmark och 9 procent övrig mark.

Markanvändningen inom kommunen.

HÖRBY KOMMUNS LANDSKAPSKARAKTÄRER

Rakt genom Hörby kommun går Tornquistzonen, det är en förkastningszon som har gett upphov till de olika landskapskaraktärerna inom kommunen. Den största delen består av mellanbygd som har ett varierat landskap med många små skiften och ängs- och hagmarker. Slättbygden i de sydvästra delarna är till stor del öppen och sammanhängande jordbruksmark.

En del av kommunens norra och östra delar består av landskapskaraktären skog. Här är landskapet bevuxet av skog, framför allt av barrskog. Kommunen i sin helhet har mest jordbruksmark.

Mellanbygdens ålderdomliga odlingslandskap

Odlingslandskapet i Hörby kommun karakteriseras av kontrasten och övergången mellan skogs- och slättlandskap. Linderödsåsen hyser ett småskaligt odlingslandskap med många värdefulla ängs- och hagmarker. Dessa områdens kulturhistoriska värden är på många håll stora med bl.a. stengärdesgårdar från tiden både före och efter skiftet. En bra representant är Fulltoftaområdet, ett landskap med storslagna vyer med artrika ädellövskogar, naturbetesmarker omväxlande med åker och granplanteringar.

Ängar kan definieras som ogödslade naturliga slättermarker. Fagning, slätter, höbärgning, hamling, efterbete och röjning ingår i den årliga hävden av en traditionellt skött äng. Ängarna har minskat kraftigt sedan det förra seklet. Riktiga ängar är sällsynta i Hörby kommun, precis som i övriga delar av landet.

Hagmarker är en stor och mångformig grupp av naturbetesmarker, de delas in i olika typer beroende på vilket trädslag som dominerar. Det finns också öppna hagmarker utan träd. Hörby kommun innehar en fjärdedel av alla ängs- och hagmarker i hela gamla Malmöhus län. Ett exempel är Hörby fälad som bitvis har hagmarkskaraktär. Ängs- och hagmark utgör den tredje största naturtypen i kommunen med en tiondel av den totala arean.

Den för Skåne så typiska enefäladen är ofta höglänt, torr och trädlös, förutom dess bestånd av enbuskar. Fältskiktet består ofta av ljung och är ofta örtrikt. Fäladsmarken är ofta blockrik, vilket gör den olämplig för uppodling. Tyvärr håller många av enefäladerna på att växa igen och det är främst björksly som tar över om området inte hålls efter med röjning och bete. Fäladsmark har också planterats med gran i stor utsträckning. Hörby kommun har ett relativt stort antal fäladsmarker, exempelvis är delar av Sniberupsområdet enefälad.

Idag görs ängs- och betesmarker den naturtyp som hyser störst mångfald i odlingslandskapet. Inom ramen för Ängs- och betesmarksinventeringen har Jordbruksverket inventerat de mest värdefulla ängarna och betesmarkerna. Markerna som inventerats har registrerats i databasen TUVÅ. I databasen finns över 4 000 hektar ängs- och betesmarker registrerade inom Hörby kommun. Här tas marker upp som är möjliga att restaurera men även marker som helt tappat sitt värde.

Skogen

Nästan en tredjedel av Hörby kommun är skog. Den finns främst i mellanbygden i kommunens norra och östra delar. Skogsarealen påverkas av betesdriftens intensitet och har växlat under de senaste århundradena.

Hörby kommun ligger söder om granens sydgräns men trots det består barrskogen nästan uteslutande av gran. Tall och lärk finns bara som enstaka exemplar eller mindre planteringar. Ungefär hälften av den totala skogsarealen utgörs av barrskog. Ordinär lövskog med björk och klibbal som huvudträdsdrag förekommer i varierande grad och främst där skogsmarken är våt. Knappt en femtedel av den totala skogsarealen utgörs av ordinär lövskog. Bokskogarna är de vanligaste ädellövskogarna medan andra ädellövskogar domineras av ek, även om ask och avenbok också förekommer. Mycket marginellt förekommer också alm, lind och lönn.

Slättbygdens moderna odlingslandskap

Det moderna odlingslandskapet utgör den största delen av Hörby kommun. Orsaken till detta är bl.a. att den bördiga och kritrika moränen som finns i jordlagret gör marken lämpad för odling. Detta gäller speciellt för områden i sydväst och söder, de norra och östra delarna av kommunen tillhör de mindre bördiga delarna av kommunen.

Jordbruksklassificeringen under 1970-talet delade in den svenska jordbruksmarken in i en tiogradig skala. I Hörby kommun klassas den bästa jordbruksmarken till 7 och den sämsta till 3.

Andra viktiga biotoper som alléer, mägergravar, igenväxande torvhål eller andra våtmarker, skogsdungar kring gårdarna, åkerrennar, obrukade zoner längs vattendrag eller markvägar är alla en del av det viktiga vardagslandskapet och de har en stor betydelse för flora och fauna.

Den urbana miljön

Knappast någon annan miljö är så grundligt påverkad och förändrad av människan som tätortsmiljön.

En stor del av tätortens biologiska mångfald är koncentrerad till parker, trädgårdar och kyrkogårdar. Tätorternas grönområden sköts i regel utan ekonomisk avkastning så där är möjligheterna att prioritera estetiska och biologiska värden större än i det omgivande naturlandskapet. Å andra sidan är inte de estetiska och biologiska intressena alltid förenliga med varandra. En noggrant skött och städad park är ofta mindre artrik än en som ur estetisk synvinkel anses vanvårdad. Störst artrikedom har äldre parker och kyrkogårdar med ett stort antal äldre träd som hyser mossor, svampar och insekter. Hörby kommun har lummiga gröna stråk längs med Hörbyån och dess biflöden. I östra delen av Hörby kommun finns Karnas backe som passar för rekreation.

VATTEN OCH VATTENOMRÅDEN

Vattnet har en livsviktig roll för landskap, samhälle och den biologiska mångfalden. Vatten är den dominerande kemiska komponenten hos alla organismer, och sjöar, våtmarker och småvatten utjämnar vattenföringen och minskar risker för översvämningar och torka. De reducerar närsalter och är värdefulla miljöer för både djur och växter. Ca tre procent av Hörby kommuns yta består av vatten.

Det regnar ungefär 700–800 mm per år i kommunen. Av denna nederbörd bidrar 200–300 mm till grundvattenbildningen och resten rinner via diken, bäckar, småvatten och sjöar till havet. Ytvattnet inom Hörby kommun rinner av bland annat till Rönneåns avrinningsområde som mynnar ut i Kattegatt, Kävlingeåns avrinningsområde som mynnar i Öresund, Helgeåns avrinningsområde som mynnar i Hanöbukten och några åar i sydost som ligger inom Österlenårnas avrinningsområde.

Sjöar

Den östra delen av Ringsjöarna inklusive Sätoftasjön är den största och viktigaste sjön i Hörby. Andra sjöar som finns i kommunen är Sjöbergasjön, Sjököpssjön och Kvesarumssjön.

Ringsjön

Delar av Östra Ringsjön och Sätoftasjön ligger i Hörby kommun. Ringsjön är Skånes näst största sjö med sina 3 660 hektar och en vattenvolym på ca 184 miljoner m³. Tillrinningsområdet är 347 km² och det största djupet är 18 meter. Sjön är en slättsjö med högt näringsinnehåll och grumligt vatten. Stränderna är främst grusiga och vass växer i huvudsak vid Sätoftasjöns stränder. I väster och söder består omgivningarna av öppen mark, medan det i norr finns skog. Häggenäsudden är bevuxen med bl.a. alskog och hela udden står periodvis under vatten. När vattennivån i Ringsjön sänktes blev yttersta spetsen av Häggenäsudden en del av Höörs kommun.

Sjön är en av Sveriges mest produktiva och har stor betydelse för både yrkes- och fritidsfisket. Här finns t.ex. gädda och gös. Fågellivet runt sjön är rikt med bl.a. sångsvan, skäggdopping och änder. Ringsjön har stor betydelse för friluftslivet med anlagda strövområden, bad- och campingplatser.

Ringsjön är också viktig som reservvattentäkt för Sydsvatten.

Ringsjön har länge fått ta emot stora mängder näringsämnen från jordbruk och avlopp, vilket medfört alltför höga halter av fosfor. Cirka 20 procent av fosfor som når Ringsjön kommer från enskilda avlopp. Övergödningen har bland annat bidragit till kraftiga algbloomingar och en förändrad sammansättning av hela faunan och floraen i sjön. Därav har ett restaureringsprojekt, Projekt Ringsjön, startats med syfte att reducera Ringsjöns bestånd av vitfisk för att minska sannolikheten för algblooming. Minskade andelar växtplankton bidrar till ökat siktdjup så att mer ljus når botten, vilket bidrar till att undervattensväxter åter kan breda ut sig. Detta medför i sin tur minskad risk för syrebrist på bottarna.

Sjöbergasjön

Sjöbergasjön, norr om Södra Rörum är ca 40 hektar stor, den har ett maximalt djup på tre meter och ligger på gränsen mellan Hörby och Hässleholms kommuner. Den ingår i Vramsåns avrinningsområde och är en del av Helgeåns vattensystem. Sjön är nästan helt omgiven av skogsmark och tillrinningsområdet inom Hörby kommun är ca 90 hektar. Fiskbeståndet domineras helt av mörtfisk och sjön är i övrigt relativt fattig på evertebrater, ryggradslösa djur. I Sjöbergasjöns utlopp har det funnits flodpärlmussla.

Kvesarumssjön

Kvesarumssjön ligger söder om Sjöbergasjön i ett småkuperat landskap. Den är en liten näringsrik sjö på ca 51 hektar och dess största djup är 2,1 meter. Sandstranden domineras av högväxt vass och säv. Omgivningen domineras av skogsmark, främst av gran, men en del ädellöv finns också. Ett kärrmarksområde med mycket björk finns i sydväst. Berggrunden består av urberg med grusig urbergsmorän på. I sjön finns bl.a. fågelarter som häger och knipa, och fiskar som gädda och abborre är vanliga. Sjöns östra och västra sida har ett stort värde för rekreation och bad.

Rinnande vatten

Åar, bäckar och diken utgör landskapets livsnerver. Vattendrag som har kvar sitt naturliga lopp har en självrenande förmåga, till skillnad från åkerlandskapets uträtade och kulverterade vattendrag. Ett naturligt lopp betyder också större vattenmagasinerande förmåga och utjämning av vattenflödena.

Hörbyån

Hörbyån, som är Ringsjöns största tillflöde, rinner upp på Linderödsåsens sydvästliga sluttningar. Av tillrinningsområdets totala areal på 145 km² är åkermarken drygt hälften och resten består av tätorten, skog- och våtmarker. Utöver insjööring har man funnit täta bestånd av stationär öring på de undersökta lokalerna, främst uppströms reningsverket.

Kvesarumsån

Kvesarumsån avvattnar Kvesarumssjön och mynnar i Ringsjön vid Sätöfta efter att ha passerat ett tämligen glesbebyggt område och därefter genom Ludvigsborg. Kvesarumsåns goda fallhöjd har tidigare utnyttjats för kvarndrift. Där finns ett gott bestånd av bäcköring och Ringsjööring som går upp och leker i vattendragets nedre delar.

Bråån

Bråån, i kommunens södra del, rinner upp i ett urbergsområde på Linderödsåsens västsluttning och följer därefter en dalgång i västlig riktning. Denna är delvis en ravin, och på andra ställen liknar den mer en bred dal med huvudsakligen betesmarker närmast vattendraget. Avrinningsområdets storlek uppgår till 174 km² varav mer än 70 procent utgörs av åkermark.

Småvatten och våtmarker

Småvatten är vattensamlingar som är mindre än en hektar och som aldrig torkar ut. Det kan t.ex. vara mangelgravar, dammar eller vattenhål. I Hörby kommun finns mer än 500 småvatten, de inventerades under 1997 och 1998 och ett 40-tal småvatten klassades som mycket värdefulla ur naturvårdssynpunkt.

Våtmarker är marker där vatten under en stor del av året finns nära markytan eller vegetationstäckta vattenområden, exempelvis fuktängar, mossar och kärr. Cirka 9 procent av kommunens yta är våtmarker. De har stor betydelse för djurlivet. Hörby kommun har några fina mossar, exempelvis Fjällmossen.

Rödlistade arter i Hörby kommun

Mellan åren 2000-2020 har det rapporterats uppgifter om 317 olika rödlistade arter i Hörby kommun till Artportalen. I Skåne bedöms det finnas 1 900 rödlistade arter av ca 4 300 i hela riket. Under fältarbetet med naturvårdsprogrammet inrapporterades ca 2 700 registreringar i Artportalen fördelat på närmare 300 arter varav nästan 100 var rödlistade. I naturvårdsplanen från 2001 finns uppgifter på att det vid den tidpunkten fanns 139 st. rödlistade arter i Hörby kommun. Skillnaden beror till stor del på att Artportalen blivit mer känd och att fler rapporterar hit. Sedan har det utförts ett antal inventeringar av naturmiljön inom projekt som drivits av andra aktörer samt av kommunen. Som exempel kan nämnas Lunds Botaniska förening (Skånes Flora, Projekt Skånes mossor) och Skånes Ornitologiska förening (Skånes fågelatlas).

Varje art klassificeras i någon av kategorierna:

1. Nationellt utdöd – RE (Regionally Extinct)
Försvunnet från landet.
2. Akut hotad – CR (Critically Endangered) Extremt stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära framtid.
3. Starkt hotad – EN (Endangered) Mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära framtid.
4. Sårbar – VU (Vulnerable) Stor risk att dö ut i vilt tillstånd i ett medellångt tidsperspektiv.
5. Nära hotad – NT (Near Threatened) Riks för utdöende om trenden fortsätter.
6. Kunskapsbrist – DD (Data Deficient) Misstanke om att arten kan vara hotad eller till och med försvunnen.
7. Livskraftig – LC (Least Concern)

Arter i kategorierna 1-6 (RE – DD) benämns som rödlistade, medan arter i kategorierna 2-4 (CR – VU) benämns som hotade

Invasiva och främmande arter

Ett av de absolut största hoten mot biologisk mångfald är invasiva arter. Arter räknas som invasiva när de, oftast med människans hjälp, har etablerat sig utanför sitt naturliga utbredningsområde och där orsakar problem för den inhemska biologiska mångfalden. Det finns många exempel på när en art ställer till med problem för den inhemska biologiska mångfalden. Invasiva främmande arter kan även orsaka stora skador på jord- och skogsbruk och ha negativa effekter på människors hälsa och ekonomi. Som exempel kan nämnas den spanska skogssnigeln, även kallad mördarsnigel som ställer till med problem för våra odlare.

Sedan några år tillbaka finns lagkrav om bekämpning av vissa av EU utpekade arter. Det är en EU-förordning som fastställdes 2015 och som förbinder alla medlemsstater att börja vidta åtgärder mot invasiva arter som hotar den biologiska mångfalden, lokala ekonomier och människors hälsa. EU-förordningen trädde i kraft 2016. I den första förordningen listades 37 invasiva arter inom EU. En handfull av dessa finns i Sverige. Listan uppdateras allt eftersom kunskapen ökar och andra arter upplevs som invasiva. Senaste uppdateringen var 2019. De arter som tas upp på EU:s lista är det förbjudet att importera, sälja, byta, odla, transportera, använda och hålla levande exemplar av. Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram en rapport ”Invasiva arter i Skåne i urval” (2016). I rapporten listas dels arter på EU-listan men även andra som inte är reglerade men som är eller håller på att bli ett problem. Läs mer om invasiva arter på naturvårdsverkets hemsida (www.naturvardsverket.se). Du kan även rapportera fynd av invasiva arter på sidan www.invasivaarter.nu

Några arter som räknas som invasiva och som finns i Hörby:

Jätteloka är upptagen på EU:s lista och är en växt som ursprungligen kommer från området kring Kaukasus. Den är pampig och kan bli uppåt 3 meter hög på en växtsäsong. Det var förmodligen anledningen till att den importerades och planterades ut i våra trädgårdar. Dock så spred den sig utanför trädgårdarna och utgör nu ett stort problem på många håll. Den är konkurrenskraftig och de stora bladen täcker marken helt och hållet och inget annat kan växa där. Dessutom kan växtsaften ge upphov till svårläkta sår när den kommer i kontakt med huden under inverkan av solstrålning. Någon riktigt bra metod för bekämpning finns inte utan det får bestämmas beroende på plats och antal och kanske bli en kombination av metoder. Kommunen har under flera år bekämpat med huggning av jätteloka på kommunal mark, främst längs Hörbyån, och kan se en viss avmattning i beståndet.

Parkslide är inte upptagen på EU:s lista, ännu. Den uppvisar dock tecken på att kunna bli ett stort problem i framtiden och är redan ett problem på många platser. I England och USA är den betraktad som en av de värsta invasiva arterna. Liksom jättelokan är den en högväxt ört som kan bli flera meter på en växtsäsong för att sedan vissna ned. Den har sitt naturliga utbredningsområde i Ostasien och har odlats i trädgårdar i Skåne sedan 1800-talet. Det finns uppgifter på att denna växt spred sig utanför våra trädgårdar först på 1940-talet och har sedan blivit ett bekymmer på många håll i Skåne. Det finns bestånd i Hörby kommun som till exempel vid Ringsjön. Växten sprids med underjordiska utlöpare och kan bilda stora bestånd med kraftigt rotsystem. Rötterna riskerar även att tränga in i byggnader och andra konstruktioner där de kan ställa till med stor skada och kostsamma åtgärder.

Parkslide

Parkslide

Jättebalsamin är upptagen på EU:s lista och är en högväxt väldoftande ört som odlats som trädgårdsväxt sedan 1800-talet. Den kommer ursprungligen från Himalaya. Även denna spred sig utanför våra trädgårdar och ut i naturen och är numera etablerad i bland annat södra Sverige. Växten trivs i fuktiga miljöer som exempelvis längs med vattendrag, sjöstränder och översvämningsmarker. I Hörby kommun finns den bland annat vid Ringsjön. Jättebalsamin har en hög spridningsförmåga genom att frökapseln ”exploderar” vid beröring eller mognad. Genom sin storlek och de kraftiga bestånden konkurrerar den ut den ursprungliga faunan.

Jättebalsamin

Skunkalla eller Gul skunkalla som den heter finns på EU:s lista. Den härstammar ursprungligen från västra Nordamerika och importerades för att sättas ut som prydnadsväxt vid dammar. Den trivs i fuktiga miljöer som kärr, sumpskogar och utmed vattendrag och sjöar. Det finns uppgifter på att den upptäckts i Hörby kommun, vid Kvesarumsån och Borstbäcken. En planta kan bli 80 år gammal och bladrosetten är stor och kraftig, uppåt 1,5 m, så den konkurrerar ut all annan växtlighet. Den påverka därmed mosaiken av habitat i den strandzon som är så viktig för många djur och växter och som de är beroende av i någon del av sin livscykel. Rotkapning är en beprövad metod och anses vara effektiv men det krävs enorma resurser om växten fått stor spridning.

Skunkalla. Foto taget i Hörby kommun.

Någon direkt plan eller styrdokument finns inte för bekämpning av invasiva arter i Hörby kommun. Det är ett arbete som måste göras men det är en svår fråga då det även berör bekämpning på privat mark. För ett långsiktigt hållbart arbete bör kommunen vara den samordnande funktionen i arbetet med att bekämpa invasiva och främmande arter. Eftersom många växtarter sprids längs med vattendrag har Hörby även ett viktigt arbete för att underlätta för kommuner nedströms i avrinningsområdet. Hörby kommuns geografiska placering gör att allt vatten rinner ”ut ur kommunen” vilket betyder att om Hörby gör en stark insats med bekämpning av invasiva arter så gynnas arbetet nedströms i avrinningsområdet.

Barriärer och spridningskorridorer

Det finns många barriärer och störningskällor som begränsar tillgängligheten till landskapet. Det kan vara vattendrag och sjöar, men främst är det av vägar och järnvägar som på ett skoningslöst sätt skär av de naturliga strukturerna i landskapet.

Viltstängsel och hög trafikbelastning gör vägarna svåra att passera. Men vägar kan vara både en fördel och en nackdel för den biologiska mångfalden och olika arters möjligheter att sprida sig i landskapet. Vägrenarna är utmärkta spridningskorridorer för många växter samtidigt som invasiva arter lätt får fäste och sprids här, främst via maskiner för vägunderhåll och spill från fordon. Vägbanor är mycket svåra att passera för grodor och kräldjur. För älg, kronhjort och rådjur är viltstängslen också effektiva barriärer då de inte bara förhindrar olyckor utan även skär av naturliga vandringsleder. I vissa fall kan det vara positivt, t.ex. i fallet med kronhjortar där man försöker skydda nominatrasen (den ras av en art som har samma namn som arten) som finns i södra Skåne från inblandning av gener från kronhjortar längre norrifrån.

Grönstruktur i Hörby

Inom Hörby kommun finns unika förutsättningar för ett utvecklat samspel mellan människa, natur och kultur. Närheten till naturen, dess rika utbud av upplevelser och höga natur- och kulturvärden gör kommunen attraktiv för boende, verksamheter och besök. En väl sammanhållen grönstruktur har stora ekonomiska, sociala, ekologiska och kulturhistoriska värden för kommunen.

För den biologiska mångfaldens skull och för friluftslivets rörlighet är det av stor vikt att binda samman olika gröna strukturer. Detta kan ske på många olika sätt och är lika viktigt inom som mellan kommunerna. Samtidigt som olika arter har olika förutsättningar och kräver olika åtgärder är det viktigt att se och beakta samordningsmöjligheter mellan dessa. De gröna miljöernas värden och användningsmöjligheter ökar när delområden blir större och ingår i en väl fungerande helhet.

Inom Hörby kommun finns stora sammanhängande grönområden av stor vikt för den biologiska mångfalden och för rekreationen. Grönstrukturen är en kommunövergripande fråga och Region Skåne har i sitt PM ”Grönstruktur i Skåne – strategier för en utvecklad grön struktur” kartlagt Skånes grönstruktur ur ett regionalt perspektiv och i samband med detta pekat ut grönområden och stråk med stora rekreations- och naturvärden samt vilka utvecklingsmöjligheter som finns. Stora delar av dessa kärnområden finns i eller har koppling till Hörby kommun. Utifrån detta material har Hörby kommun i sin översiktsplan valt att pekat ut dels grönområden och stråk med stora rekreations- och naturvärden som kommunen värnar om samt strategiska lägen för nya grönstråk. På vissa strategiska platser där det är betydelsefullt att koppla samman ekologiskt viktiga stråk med varandra och med tätorter finns bristande länkar i grönstrukturen. Men ofta finns fragment att utveckla nya fungerande stråk utifrån, t.ex. trädgångar och vattendrag.

BULLERFRIA OMRÅDEN

I mellanbygden i kommunens norra och östra delar finns stora sammanhängande områden som upplevs som bullerfria. Ljudmiljön är en viktig kvalitet för upplevelsen av natur- och kulturmiljön och har stor betydelse för att uppnå ett av miljökvalitetsmålen. I de bullerfria områdena finns ofta också andra kvaliteter som t.ex. upplevelsen av mörker. Ofta sammanfaller bullerfria områden med områden med höga natur- och kulturvärden.

Hörby kommun har valt att peka ut områdena som inte redan är bullerpåverkade i mellanbygden som bullerfria områden i Översiktsplan 2030. Området angränsar delvis till andra bullerfria eller tysta områden som grannkommunerna pekat ut.

De utpekade områdena uppfyller följande kriterier:

- Bullernivån från väg, järnväg och flygtrafik understiger i största möjliga mån 30 dBA.
- Störande och/eller bullrande industri- och fritidsverksamheter saknas eller är sällsynta, exempelvis tåkter, vindkraftverk, skjutbanor och motorbanor.
- Omfattande genomfartstrafik saknas.
- Området har höga natur-, kultur- och friluftsvärden.

I Skåne har det blivit allt svårare att hitta bullerfria miljöer och i framtiden riskerar sådana områden att bli en bristvara. Samtidigt söker sig många människor på fritiden till platser som är stilla och rofyllda, fria från störande buller. Att långsiktigt värna om bullerfria områden kommer därför sannolikt att bli än mer betydelsefullt i framtiden. Bullerfrihet ger oss exempelvis möjligheter till förstärkta upplevelser av natur och kulturmiljöer när till exempel fågelsången blir möjlig att höra.

SKYDDAD NATUR

I Hörby kommun finns en rad skyddade natur-, kultur- och vattenområden. Vissa områden är inlösta av staten eller kommunen medan andra skyddas via olika typer av naturvårdsavtal mellan staten, kommunen och privata markägare eller bolag. Gemensamt för dessa är att det finns ett formellt skydd och en plan för hur de aktuella värdena ska bevaras för framtiden. Exempel på sådana områden är Natura 2000-områden, naturreservat, biotopskyddsområden och naturvårdsavtal.

Utöver de formellt skyddade områdena finns områden som skogsägare och markägare frivilligt avsätter vid skogsavverkning eller i skogsbruksplaner. En stor del av den här typen av områden sammanfaller med områden som i andra inventeringar, visat sig vara särskilt värdefulla att bevara enligt Skogsstyrelsens inventering av värdefulla biotoper, kommunens naturvårdsprogram eller länsstyrelsens naturvårds- och kulturmiljöprogram. Men dessa avsättningar är svåra att styra ur ett strategiskt övergripande perspektiv eftersom de bygger på frivillighet.

Viktig för den biologiska mångfalden är också att ängs- och naturbetesmarker kontinuerligt betas eller slås. Hörby har många värdefulla gräsmarker med en unik flora och fauna. Kommunen kan genom att sprida detta naturvårdsprogram underlätta för intresserade fastighetsägare att skaffa sig ytterligare information om naturvårdsvärdena på deras fastigheter.

I nära anslutning till flera av byarna och orterna i kommunen finns mycket värdefulla natur- och kulturområden. En del av dem är skyddade i form av naturreservat, vilket bland annat gäller för flera områden i utkanterna av Hörby tätort, Lyby, Ludvigsborg och Södra Rörum. Andra områden är utpekade som riksintressen, antingen för natur- eller kulturmiljövården, medan ytterligare områden finns omnämnda i Hörby kommuns översiktsplan eller i länsstyrelsens naturvårds- och kulturmiljöprogram.

Inom vissa områden kolliderar exploatering av mark för nya bostäder och verksamheter med natur- och kulturmiljövården. Där det finns motstående intressen är det viktigt att noga väga dessa mot varandra och undersöka vilka negativa eller positiva effekter en exploatering skulle innebära för samhällsnyttan i stort. Ofta kan en lösning i samförstånd vara gynnsam då värdefull natur kan få ett starkare skydd genom bl.a. planbestämmelser samtidigt som natur och kultur tillgängliggörs för en bredare allmänhet.

RIKSINTRESSE

Riksintresse gäller geografiska områden som har pekats för att de har sådana speciella värden eller förutsättningar att de bedöms vara betydelsefulla för landet i stort. De innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter och ska bevaras så att inte värdena påtagligt skadas och skyddas mot åtgärder som kan komma i konflikt med det samhällsintresse som legat till grund för riksintresseförklaringen.

Riksintresse ska behandlas och redovisas i den kommunala översiktsplaneringen så att det blir tydligt hur dessa förhåller sig till andra intressen. Det finns flera olika typer av riksintressen. De som är mest intressanta för ett naturvårdsprogram är riksintresse för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv och skyddade vattendrag. Alla Natura 2000-områden klassas automatiskt som riksintresse.

I Hörby finns fem riksintressen för naturvård och ett riksintresse för friluftsliv:

Odlingslandskap på Linderödsåsen N34 (ca 5 000 hektar)

Består av totalt nio delområden varav fyra ligger inom Hörby kommun.

- **Delområde f:** Fulltofta. Odlingslandskap vid Häggenäs och Fulltofta. Hagmarker med gamla ekar och stengårdsgårdar vittnar om äldre kulturlandskap.
- **Delområde g:** Södra Rörum. Odlingslandskap med olika hagmarkstyper med värdefull flora.
- **Delområde h:** Hagstad – Fundersed. Varierande odlingslandskap med små åkermarker, olika hagmarkstyper omväxlande med små skogsområden av olika typer som ek, bok, fuktlovskogar och planterade barrskogar.
- **Delområde i:** Lyby. Beteckningen stubbskottsäng är en sammanfattande benämning på flera olika äldre hävdformer, vilka alla innebär att träd och buskar periodvis skärs ned till basen. Stubbskottsängarna vid Lyby är belägna på mycket näringsrik mark och det finaste exemplet inom länet på välbevarad rest av denna ålderdomliga naturtyp. Floran är mycket artrik med arter som kärnäva, skånsk nunneört, underviol, aklejruta och blåsippa.

Kvarnberga-Härröd-Östra Sallerup-Gummarp-Sniberup N57 (5 210 hektar)

Representativt odlingslandskap med utskiftade gårdar och småbruk i mellanbygd. Här finns naturbetesmarker som utgörs av öppen hagmark, blandlövhage, ekhage, blandlövhage, annan träd- och buskbärande hage och buskrik utmark. Här återfinns art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter som slättergubbe och fältgentiana. Det representativa odlingslandskapet ligger i mellanbygden och har en varierad topografi. Sniberup är en lokal med naturbetesmarker som utgörs av öppen hagmark, blandlövhage och buskrik utmark. Här finns vegetationstyper som fårsvingeltorräng, rödvenäng, högörtäng, ljunghed, stagghed och rödvenhed. De art- och individrika växtsamhällena hyser arter som jordtistel, backtimjan, knägräs, darrgräs, rödkämpar, kärnsälting, majviva, och smörbollor.

Fjällmossen N58 (1 262 hektar)

Representativt odlingslandskap, Ingmanstorp – Harphult, I skogs- och mellanbygd. Fjällmossen är ett värdefullt myrkomplex med en högt värderad platåformigt välvd mosse.

Verkaån med dalgång N66 (8 764 hektar)

Endast en liten del av området ligger inom Hörby kommun. Farhultsbäcken tillhör källområdet i trakten av gamla länsgränsen och ligger uppströms Hemmeneköp.

Borstbäcken-Skartofta ängar-Torpaklint-Helvetesgraven-Fruolid N84 (2 186 hektar)

Endast en liten del av området ligger inom Hörby kommun.

Borstbäcken rinner ut i Vombsjön efter ett bitvis hastigt lopp ned för slutningen mellan lerskifferslätten och Vombsänkan. Det är den övre delen av borstbäcken som ligger inom Hörby kommun vid kommungränsen mot Sjöbo. Vattnet i bäcken är ovanligt rent och därför ett intressant studieobjekt för limnologer. Den skogsklädda djupt nedskurna bäckravinen hyser ett rikt och varierat växt- och djurliv.

NATURRESERVAT

Naturreservat är det vanligaste sättet att skydda naturen. Det kan inrättas av kommunen eller länsstyrelsen och kan bildas på statlig, privat eller kommunal mark. Syftet med att bilda naturreservat kan vara att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftsliv. Alla naturreservat har en skötselplan och föreskrifter som reglerar vad som är tillåtet i reservatet. Föreskrifterna skiljer sig åt mellan naturreservaten beroende på vad som ska vilka motiv som ligger bakom reservatsbildningen. Eftersom skötselplan och föreskrifter fastställs i reservatsbeslut och vinner laga kraft blir de juridiskt bindande.

I Hörby kommun finns 12 naturreservat:

Askebacken med Lyby stubbskottsäng (bildat 2002, 26 hektar)

Syfte med reservatet är bland annat att:

- bevara och utveckla de växtsamhällen som är kopplade till markanvändning äng
- bevara och gynna hotade ved- och trädlevande lavar och andra organismer genom att trygga tillgången på grova träd, framför allt ek, samt död ved

Borstbäcken (bildat 2009, ca 46 hektar)

Syfte med reservatet är bland annat att:

- långsiktigt skydda Borstbäcken som är utpekad som ett nationellt särskilt värdefullt vatten av naturvårdsverket i enlighet med intentionen inom miljö kvalitetsmålet ”Levande sjöar och Vattendrag”
- bibehålla och utveckla de höga limniska värdena i Borstbäcken

Fjällmossen: Viggaram (bildat 1984, ca 87 hektar)

Syftet med reservatet är bland annat att:

- Av kulturellt-vetenskapliga, särskilt markhistoriska motiv, delvis återskapa, bevara och hävda ett ålderdomligt kulturlandskap med ljungfäladsmarker, våtmarksstråk och lövdungar i anslutning till Fjällmossen.

Fulltofta gård (bildat 1971, 994,6 hektar efter utvidgning 2018)

Syfte med reservatet är bland annat:

- Reservatet ska vårdas och skötas så att det nuvarande jordbruks- och skogslandskapet bibehålls samtidigt som markernas tillgänglighet för friluftsliv underlättas

Fulltofta-Häggenäs (bildat 1977, 33 hektar)

Syftet med reservatet är att:

- Bevara biologisk mångfald, tillgodose behov av område för friluftsliv samt att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer

Hjällen (bildat 2011, 61 hektar efter utvidgning 2012)

syfte med reservatet är bland annat att:

- Bibehålla, utveckla och återskapa gammal ädellövskog med dess höga biologiska mångfald

Hunnabacken (bildat 2016, 21 hektar)

Syftet med reservatet är bland annat att:

- Bevara skånsk fäladsmark med lång hävdtradition och den biologiska mångfald som finns här samt att skydd, vårda, bevara, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer.

Hörby fälad (bildat 1974, 38 hektar efter utvidgning 2016)

Syftet med reservatet är bland annat att:

- Bevara skånsk fäladsmark med lång hävdtradition och den biologiska mångfald som finns här samt att skydd, vårda, bevara, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer.

Råby hällor (kommunalt reservat bildat 2009, 40 hektar)

Syftet med reservatet är bland annat att:

- Att bevara en värdefull rest av ett äldre odlingslandskap och de arter och vegetationstyper som är knutna till välhävdate slätter- och betesmarker med lång hävdtradition
- Gynna insekter och andra organismer knutna till beteslandskapet med artrikt och varierat träd- och buskskikt med stort inslag av grova lövträd

Sniberups fälad (bildat 1972, 12 hektar)

Syftet med reservatet är att:

- Bevara en liten del av de fäladsmarker som tidigare täckte stora delar av Linderördsåsen och att göra det möjligt för allmänheten att vistas inom området

Timan (bildat 2011, 6 hektar)

Syftet med reservatet är bland annat att:

- Långsiktigt bevara och utveckla den värdefulla naturmiljön som bokskogen utgör. Bibehålla och utveckla dess skiktade karaktär och säkerställa kontinuiteten av gamla grova träd och död ved

Östra Fulltofta (bildat 2016, 76 hektar)

Syftet med reservatet är bland annat att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor
- Bevara och utveckla lundfloran

NATURA 2000

Natura 2000-områden är ett nätverk av EU:s mest skyddsvärda områden. Nätverket skapades inom EU för att hejda utrotningen av växter och djur och för att skydda deras livsmiljöer. Områdena utses med stöd av två EU-direktiv, antingen fågeldirektivet eller art- och habitatsdirektivet. Alla Natura 2000-områden klassas automatiskt som riksintresse och flertalet är dessutom skyddade som naturreservat.

I Hörby finns Natura 2000-områden som är utpekade utifrån båda direktiven:

- Borstbäcken
- Fjällmossen
- Fulltofta
- Fulltofta-Ringsjön (fågeldirektivet)
- Sniberups fälä
- Timan
- Östra Fulltoftaområdet

BIOTOPSKYDD SOMRÅDE

Mindre mark- och vattenområden som utgör livsmiljöer för hotade växt- och djurarter eller som annars är särskilt skyddsvärda får förklaras som biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § miljöbalken. Det finns två olika former av biotopskydd: biotopskydd beslutat i det enskilda fallet och generellt biotopskydd. Beslut om biotopskydd i det enskilda fallet kan fattas av skogsstyrelsen, länsstyrelsen eller kommunen.

I Hörby finns det 31 stycken biotopskydd beslutade av skogsstyrelsen och 1 övrigt biotopskydd beslutat av länsstyrelsen.

Regeringen har beslutat att vissa typer av biotoper är så värdefulla att de ska ha ett generellt biotopskydd. Det betyder att de har ett automatiskt skydd och inte får skadas.

Följande sju biotoptyper är generellt skyddade i hela landet:

- Alléer
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme

STRANDSKYDD

Generellt strandskydd finns i hela landet och gäller strandzonen, dvs. både land- och vattenområdet som ligger 100 meter från strandlinjen. I vissa strandområden har länsstyrelsen beslutat var strandskyddet ska minskas eller helt upphävas medan det på vissa har utökats upp till 300 meter. Länsstyrelsen i Skåne fattade 1996 var generellt strandskydd skulle gälla, var det skulle minskas eller helt upphävas. För utvidgat strandskydd upp till 300 fattade Länsstyrelsen beslut 2017.

Inom strandskyddat område är det inte tillåtet att utföra några åtgärder som kan påverka djur- och växtlivet negativt eller minska allmänhetens tillgänglighet till strandzonen. Några exempel på åtgärder som inte är tillåtna är att uppföra byggnader eller anläggningar, väsentligt ändra befintliga byggnader eller anläggningar, fälla träd, utföra grävarbeten. Förbudet gäller inte byggnader eller anläggningar som används inom jord- och skogsbruket samt för yrkesfiskare och som inte ska användas för boende. I vissa fall är det dock tillåtet att utföra åtgärder och söka dispens om åtgärden anses vara förenlig med strandskyddets syfte. Dispens söks hos kommunen eller i vissa fall länsstyrelsen.

LANDSKAPSBILDSSKYDD

Området vid Hæggenäs kallat ”Öster om Ringsjön” på totalt 350 hektar är avsatt som landskapsbildsskydd och bildades 1969. Landskapsbildsskydd är en äldre skyddsform som bildades med stöd av 19 § naturvårdslagen och ersätts successivt med andra skyddsformer, men fram till dess gäller bestämmelserna i landskapsbildskyddsområdena.

NATURMINNEN

Sedan 1909 har det funnits möjlighet att skydda ”särpräglade naturföremål” som naturminne. Numera skyddas de enligt miljöbalken. I kommunen finns ett naturminne.

- Ek vid Skiljehus beslutades 1959 och är en ek som är minst 200 år gammal. Eken är fridlyst vilket betyder att det är förbjudet att på något sätt skada trädet.

NATURVÅRDSAVTAL

Naturvårdsavtal är ett civilrättsligt avtal som tecknas mellan skogsstyrelsen, länsstyrelsen eller kommunen och markägare som är intresserad av naturvård. Syftet med avtalet är att bevara och utveckla områden med höga naturvärden. I Hörby kommun finns två naturvårdsavtal beslutade av skogsstyrelsen.

- Ädellövskog vid Kvesarumssjön, avtalat 2005
- Ädellövskog vid Elestorp, avtalat 2017

DJUR- OCH VÄXTSKYDDSSOMRÅDE

Det är möjligt att skydda till exempel häckande fåglar eller sälkolonier genom att förbjuda tillträde till ett område under vissa av årets månader. Den vanligaste formen är fågelskyddsområden. I Hörby kommun finns ett fågelskyddsområde som ligger i Natura 2000-området Fjällmossen. Fågelskyddsområdet beslutades 1985 och berör även Kristianstad kommun. Området inrättades ursprungligen för att skydda spelplats och häckningslokal för orre.

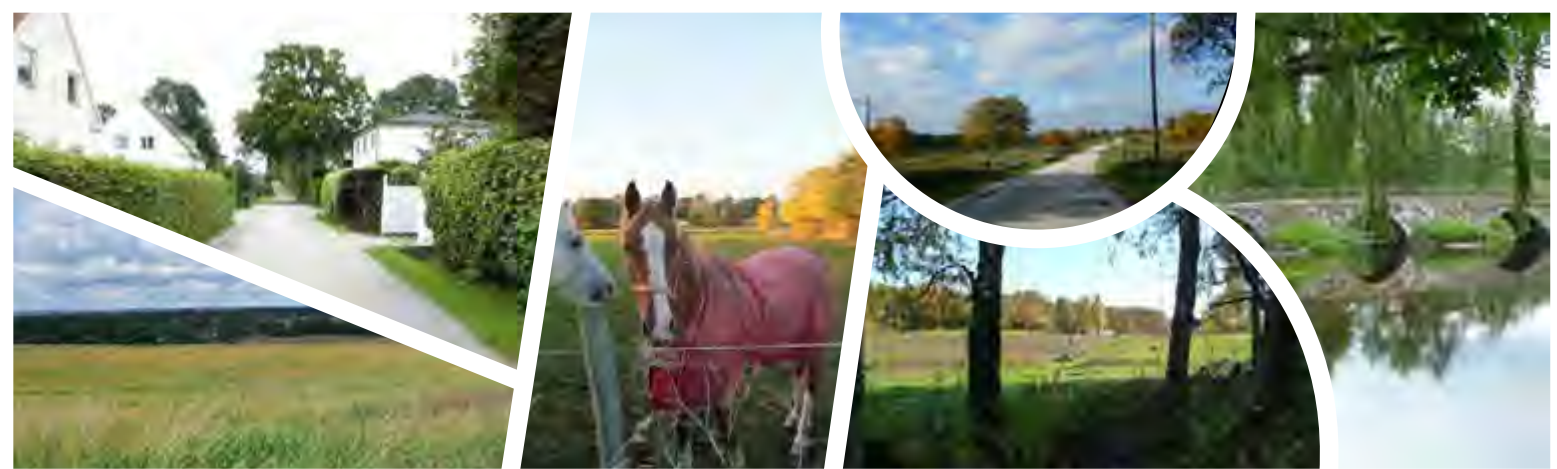
NYCKELBIOTOPER

En nyckelbiotop är ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller förväntas finnas rödlistade arter. Begreppet nyckelbiotop och dess definition myntades i oktober 1990.

Kunskapen om var nyckelbiotoperna finns i skogslandskapet är grundläggande och nödvändig för att klara samhällets skogspolitik och målet att bevara den biologiska mångfalden. Nyckelbiotopsinventeringen (NBI) är en biotopinventering där i första hand skogens strukturer och element, men även förekomsten av signalarter kan vara avgörande vid bedömningen. NBI är ett uppdrag från regeringen. I Hörby kommun finns ett stort antal nyckelbiotoper, främst på Linderödsåsen men även vid Lyby och Sextorp finns det områden.

2. STRATEGIER FÖR NATURVÅRDEN

STRATEGIER FÖR NATURVÅRDEN

Naturvårdsprogram för Hörby kommun ska ses som en konkretisering och lokalanpassning av flera nationella miljökvalitetsmål. Framförallt målet ett rikt växt- och djurliv men även målen, levande skogar, levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker, ett rikt odlingslandskap samt målet en god bebyggd miljö. Programmet ska också ses som en lokalanpassning av ”Naturvårdsprogram för Skåne län” som Länsstyrelsen tog fram 1997 samt ”Naturvårdsstrategi för Skåne” från 2015. Arbetet med att revidera Naturvårdsprogram för Skåne påbörjades med en förstudie under hösten 2019. Internationellt har Sverige undertecknat flera konventioner och överenskommelser som förpliktigar. Exempelvis Konventionen om biologisk mångfald (FN, Rio 1992) och EU:s strategi för biologisk mångfald. I den kommunala planhierarkin kan naturvårdsprogrammet ses som ett rådgivande underlag i planprocessen på både översikts- och detaljplanenivå.

Strategi för naturvårdsarbetet

Naturvårdsprogrammet för Hörby kommun innehåller fyra övergripande strategier för naturvårdsarbetet i kommunen, numrerade ett till fyra. Tanken är att dessa strategier ska genomsyra allt kommunalt arbete. Exempelvis skötsel och förvaltning av kommunal mark, planarbete, myndighetsutövningen och i kontakter med entreprenörer m.m. De fyra strategierna är:

1. BEVARA OCH UTVECKLA NATUREN

I naturvårdsprogram för Hörby kommun beskrivs totalt 215 objekt. Av dessa berörs åttioåtta objekt helt eller delvis av naturreservat, N 2000, generellt biotopskydd, strandskydd eller landskapsbildsskydd. Antingen ett av dessa skydd eller en kombination av dem. För övriga objekt finns det inget skydd förutom att vissa områden i detaljplaner är klassade som natur eller park etc. eller att det finns en utpekad nyckelbiotop i objektet. Eftersom en del objekt endast delvis berörs av någon form av skydd betyder det att övervägande delen saknar ett reellt skydd mot exploatering och andra åtgärder som kan äventyra naturvärdena. En annan aspekt är hur objekten sköts. Flertalet av programmets objekt kräver skötsel för att naturvärdena ska bestå och utvecklas. Idag saknas skötselplaner för merparten av de beskrivna objekten.

Hörby kommun ska verka för att så många som möjligt av de beskrivna objekten ska bevaras och skötas så att naturvärdena består eller i bästa fall ökar.

2. NYSKAPA OCH KOMPENSERA NATURVÄRDEN

Enligt rödlistan (2015) är cirka 10 % av Sveriges växt- och djurarter hotade av utrotning. Orsaken till det är såklart en kombination av flera faktorer där habitatförlust är en starkt bidragande orsak. För att leva upp till det 16:e miljö kvalitetsmålet *ett rikt växt- och djurliv* krävs att kommunen inte bara arbetar med att bevara naturområden utan även där det är möjligt att nyskapa natur som till exempel våtmarker och ängsmarker. I de fall naturområden exploateras eller förändras på så sätt att det har negativ påverkan på växt- och djurliv, ska kommunen ha som målsättning att kompensera de förlorade naturvärdena på ett sådant vis att naturvärdena inte minskar totalt.

Hörby kommun ska i de fall det är möjligt nyskapa naturområden och i de fall naturområden tas i anspråk till annat om möjligt kompensera, så att det totala naturvärdet inte minskar.

3. ÖKA KUNSKAPEN OCH SPRID ENGAGEMANG FÖR NATUREN

Kunskapen om naturen i kommunen har förbättrats väsentligt på senare år. Flera inventeringar har gjorts och ideella föreningar lägger ner tid och engagemang på att kartlägga naturen. Det finns dock alltid mer vi kan göra och mycket som vi fortfarande har dålig kunskap om. Vissa artgrupper som till exempel rödlistade lavar (1999) och vedlevande insekter (2002) har inventerats i Hörby men till exempel biotopen gräsmarker borde kartläggas ytterligare. Även om allmänhetens kunskap och engagemang för naturen och naturvårdsfrågor har ökat något så är de fortfarande viktiga. Stora befolkningsgrupper lever idag med mycket lite kontakt med naturen. En satsning på att väcka intresse och engagemang för naturen, hos framförallt barn är således inte bara folkbildning utan även en strategi för ett långsiktigt bevarande av kommunens natur. Målet är att med pedagogiska medel väcka intresse och engagemang för naturen. Utan kunskap saknas ofta förståelse och respekt för naturen.

Hörby kommun ska fortlöpande undersöka, inventera och övervaka naturen i kommunen samt sprida kunskap om naturen på ett lustfyllt och intresseväckande vis till tjänstemän, politiker, allmänhet och besökare.

4. LOKAL FÖRANKRING OCH LEVANDE LANDSBYGD

Dialogen mellan markägare och kommuner, besöksnäring och friluftorganisationer är viktig för att nå upp till de utpekade strategierna och kan ske på många olika sätt. Från kommunens sida är det viktigt att avsätta resurser för att på ett tidigt stadium kunna inleda diskussioner med markägare om utvecklingsprojekt för att lättare hitta samförstånd och de bästa lösningarna för båda parter. Att hitta en lokal förankring för nya projekt eller skötsel av befintliga områden kan ofta bidra till mervärden för bygden. Särskilt angeläget är detta inom naturvårdsområdet då den stora merparten av de områden som pekas ut som områden med höga naturvärden ligger på privat mark.

Hörby kommun ska inom sina beslutsramar stötta de lokala företagen och verka för att det offentliga ”basutbudet” i form av kommunikationer och en god allmän servicenivå så långt som möjligt finns tillgängligt

En attraktiv och tillgänglig grönstruktur kan ge mervärden genom att till exempel locka nya besökare till gårdsbutiker och caféer samt locka mer långväga besökare till övernattning på någon av de ”bed and breakfast” som finns runt om på landsbygden. Den gröna besöksnäringen växer och det är viktigt att hitta former för att koppla intäkter från turismen till dem som förvaltar attraktionsvärdet. EU-finansierade miljöstödd för lantbruket och Leader-programmet, med olika typer av samverkansprojekt, är andra möjliga vägar till finansiering.

UTMANINGAR FÖR SÄRSKILDA OMRÅDEN I HÖRBY KOMMUN

Ringsjöbygden

Mosaiken av betesmarker, odlingshinder, alléer, diken, vattendrag och skogsmark i Ringsjöbygden är skyddsvärd. Risk finns för att värdefulla biotoper knutna till betesmarkerna i detta område försvagas om antalet betesdjur minskar. Värdena knutna till vattendrag och sjöar såväl som de många fina betesmarker som finns i det småbrutna landskapet är beroende av fortsatt bete.

Skötsel och brukande

Betesmarker är viktiga miljöer som kräver kontinuerlig skötsel i form av röjningar tillsammans med ett högt betestryck. Stenbundenhet samt åtskilliga stenmurar gör att större maskiner ofta inte går att använda och det gör det dyrt att sköta markerna. Det krävs också hög naturvårdskompetens av den som utför arbetet, framför allt vid röjningar. Ett fortsatt riktat stöd till skötsel av natur- och kulturmiljöer inom jordbruket är därför viktigt för området.

På den jordbruksmark som finns i Ringsjöns närområde finns ett fortsatt stort behov av att begränsa växtnärläckage och bekämpningsmedelsanvändning. Fortsatta insatser mot övergödning av sjön är nödvändig för att ge bärkraft i till exempel områdets turismnäring och för att säkra dricksvattenförsörjningen.

Skötselplaner i skogsbruket är ett viktigt verktyg för att skydda områdets värdefulla sjöar och vattendrag mot negativa effekter i samband med avverkning och plantering. Särskilda föreskrifter för plantering finns inom vissa delar av området för att bibehålla områdets variation och bevara landskapsbilden. Dessa föreskrifter reglerar även kalavverkning och omföring av lövskog till barrskog.

Turism och rekreation

Besöksnäringen i Ringsjöbygden är stark och fortsatta turismsatsningar kan vara positiva för området om de utformas med hänsyn till naturvärdena. Området bedöms ha attraktiv skog ur besöksperspektiv bland annat på grund av sin trädslagsblandade karaktär. Det är viktigt att arbeta med dessa värden och lyfta fram ett skogsbruk som ger bibehållet eller ökat värde för rekreation.

Ringsjön är ett attraktivt besöksmål, både lokalt och regionalt, med fina rekreativmiljöer för bad och fritidsfiske. Kommunen vill gärna förbättra tillgängligheten till sjön och de intilliggande natur- och kulturmiljöerna. Tankar finns bland annat på ett rekreativstråk med vandringsled längs Ringsjön. Hur och på vilket sätt detta kan genomföras måste utredas vidare.

Mellanbygden

Åkerarealen inom mellanbygden minskar till förmån för skog. Även om djurtätheten fortfarande är hög har bland annat mjölk- och nötköttsproduktionen i området minskat samtidigt som betesarealen ökat. Det minskade betestrycket medför därför risk för igenväxning och aktiv skogsplantering i perifera lägen vilket leder till att områdets omväxlande småskalighet påverkas. Dessutom, eller kanske framför allt, innebär det ett stort hot mot biologiska och kulturhistoriska värden och områdets värde för turismen.

Skötsel och brukande

Träd- och buskrika betesmarker är viktiga miljöer som kräver kontinuerlig skötsel i form av röjningar tillsammans med ett högt betestryck. Stenbundenheten samt stenmurar gör att större maskiner ofta inte går att använda vid röjningar, det kräver enklare redskap och det gör det dyrt att sköta markerna. Dessutom krävs hög naturvårdskompetens av den som utför röjningarna. Att öka kompetensen hos jord- och skogsbrukarna i området är något som kommunen kan arbeta med genom att exempelvis tillgängliggöra kommunens naturvårdsprogram. Förhoppningen är att detta naturvårdsprogram kan ge större fokus på skötsel av de utpekade naturvärdena.

Turism och rekreation

Områdets tysta och lugna miljö är en potential för rekreationsnäringar samtidigt som det är viktigt med planerad exploatering för att inte negativt påverka denna resurs. Genom att inventera och sammanställa de förutsättningar som finns i området avseende turistsatsningar och andra kulturella värden kan nätverk som utvecklar aktiviteter runt de resurser som finns skapas.

Linderödsåsen som tyst och stort friluftsområde bör utvecklas. Ett steg i denna riktning är att aktivt peka ut bullerfria områden i mellanbygden.

Slättbygden

Animalieproduktionen inom slättbygden har minskat samtidigt som växtodlingen intensifierats. Framför allt avspeglas detta i att odlingen av spannmål och ett antal specialgrödor har ökat medan arealen vall minskat. Betesmarkerna inom området har också minskat i snabb takt till följd av minskad djurhållning.

Skötsel och brukande

Området är kraftigt utdikad och bitvis kulverterat. Åtgärder som ger vattnet en längre uppehållstid och en naturlig rening innan det når havet har hög prioritet. Våtmarker, vegetationsfilter, restaurering av diken och tvåstegsdiken är angelägna åtgärder. De bör om möjligt kombineras med skyddszoner, plantering av träd för beskuggning, bete och rekreationsstråk. Dessa åtgärder bidrar även till en fortsatt minskad belastning av växtnäring och bekämpningsmedel, något som är nödvändigt för yt- och grundvatten, angränsande områdens sjöar och Västerhavet i stort.

Inom stora delar av slättbygden dominerar åkermarken helt landskapet. De betesmarker som finns i de östra delarna är viktiga miljöer rika på landskapselement, vilket kräver kontinuerlig skötsel i form av röjningar tillsammans med ett högt betestryck. Precis som inom mellan- och Ringsjöbygden gör stenbundenheten och stenmurarna i landskapet att större maskiner inte kan användas, något som gör skötselåtgärder kostsamma och ställer särskilda krav på utföraren. Att öka kompetensen hos jord- och skogsbrukarna i området är något som kommunen kan arbeta med genom att exempelvis tillgängliggöra kommunens naturvårdsprogram. Förhoppningen är att detta naturvårdsprogram kan ge större fokus på skötsel av de utpekade naturvärdena.

Turism och rekreation

Slättbygden är inte lika attraktiv för rekreation som mellan- och Ringsjöbygden. Avsaknaden på sammanhängande grönstråk, stigar och gångvägar i området gör stora delar av området relativt otillgängligt för boende och turister. Det finns därför ett behov av att förstärka rekreationsmöjligheterna i området och knyta samman strövstråk, stigar och vägnät för att göra landskapet mer tillgängligt för gemene man och underlätta för gång- och cykeltrafik. För detta finns en utvecklingspotential både ur ett lokalt och regionalt perspektiv.

RIKTLINJER NATURMILJÖ

För utveckling av kommunens naturmiljöer finns följande riktlinjer för att skapa en god helhetsverkan. Vid tillämpning av riktlinjerna ska alltid avvägning ske i det enskilda fallet och de värden som finns i omgivningen.

Kommunens riktlinjer

Riktlinjer för utveckling av naturmiljöer

- Utveckla nya och befintliga grönstråk inom tätorterna och mellan tätorter och den tätortsnära naturen för att öka tillgängligheten till det omgivande landskapet.
- Knyta samman enskilda stråk och stigar för att öka rörlighet, tillgänglighet och valbarhet inom och mellan områden.
- Undersöka möjligheten samt att verka för att kollektivtrafikförsörja rekreations- och naturområden.
- Värna värdefull natur i samband med exploatering.
- Undanröja befintliga barriärer och förhindra framtida barriäreffekter i samband med genomförandet av nya infrastrukturprojekt redan i planeringsstadiet.
- Planera kommunövergripande för att bevara och utveckla regionalt viktiga grönområden och stråk.

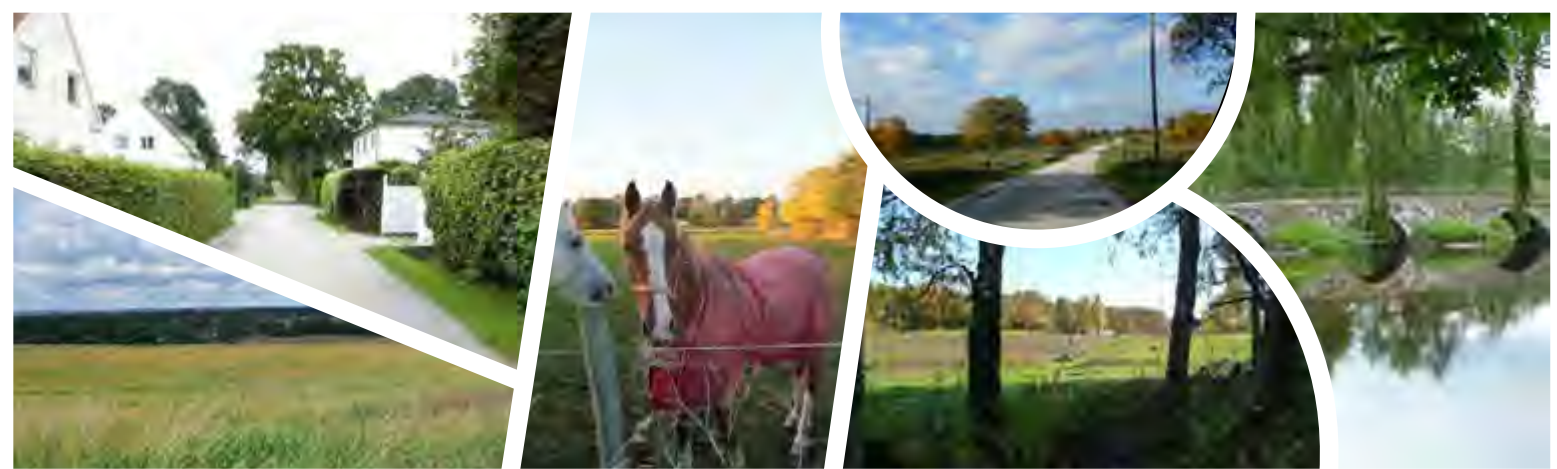
Riktlinjer för bullerfria områden

- Nya bullrande verksamheter, t.ex. tåkter, skjutbanor, sågverk, vindkraftverk, industrier och andra verksamheter som bedriver arbeten utomhus ska inte lokaliseras inom utpekade områden.
- Buller från boende och de areella näringarna är en del av områdena och måste få förekomma.
- Nya större trafikgenomfarter ska undvikas.
- Bullernivåerna bör på vardagar dagtid klockan 06–18, inte överstiga 40 dBA som ekvivalent ljudnivå. Under kväll och natt klockan 18–06 samt dagtid lördag, söndag och helgdagar bör bullret inte överstiga 35 dBA som ekvivalent ljudnivå. Ljudnivåer över 50 dBA bör inte förekomma nattetid klockan 22–06.

3. OBJEKTSKATALOG

METODIK FÖR NATURVÄRDES- INVENTERING

Naturvärdesinventering är en metod för inventering och värdering av skyddsvärda naturmiljöer som har en positiv betydelse för den biologiska mångfalden. Syftet har varit att identifiera områden med särskilda värden för den biologiska mångfalden. Metoden är utarbetad efter samma principer och riktlinjer som gäller för naturvårdsverkets, länsstyrelsens och Skogsstyrelsens inventeringar av t ex ängs- och hagmarker och nyckelbiotoper, och den är anpassad så att resultat från dessa inventeringar kan vägas in.

Naturvärdesinventeringen till detta naturvårdsprogram avser endast landmiljöer. Rena vattenmiljöer har inte inventerats eller bedömts. Ett urval av vattenmiljöer i kommunen som bedöms vara särskilt värdefulla finns dock kortfattat beskrivna se sidan X. Mot bakgrund av vattnets betydelse för biologisk mångfald och den stora förlust av våtmarker som skett genom tidigare utdikningar bör majoriteten vattenmiljöer förutsättas ha påtagligt naturvärde eller högre (se klasser nedan).

Arbetet inleddes med insamling och genomgång av befintligt underlagsmaterial, kontakter med föreningar/organisationer och studier av flygbilder. Ett grundläggande dokument i arbetet har tidigare naturvårdsplan (Hörby kommun, 2001) varit där nästan samtliga tidigare objekt har fältbesökts och bedömts. Tidigare inventeringsrapporter, sammanställningar och inte minst uppgifter från ArtDatabanken har också varit mycket viktiga i arbetet. Till värdefulla underlag hör även data från äng- och betesmarksinventeringen (TUVÅ, Jordbruksverket), nyckelbiotopsinventeringen (Skogsstyrelsen) samt information från naturskyddsföreningen och andra naturvårdskunniga.

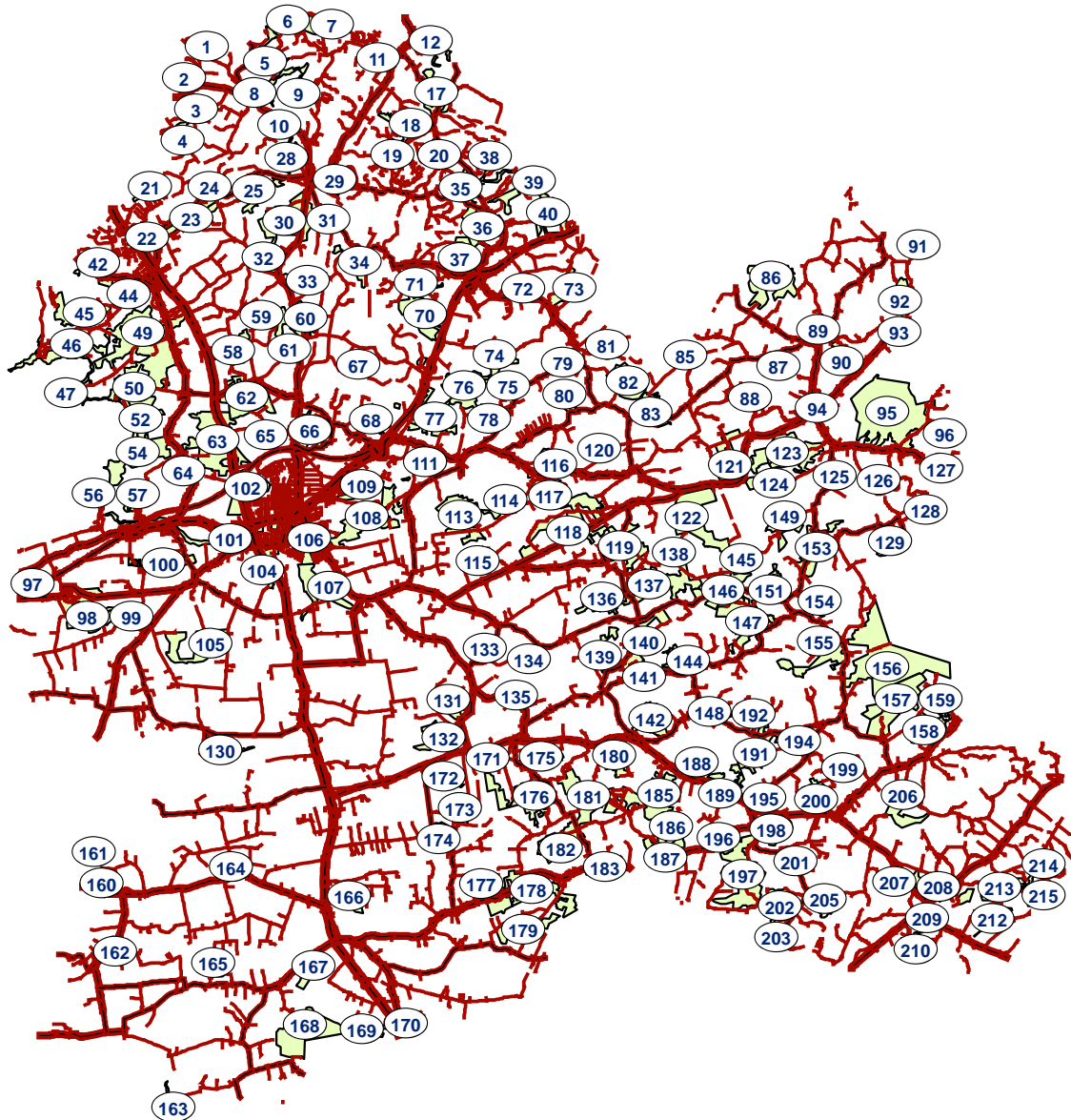
En sak som framkom vid genomgången och insamling av uppgifter var att flertalet av de 109 objekten i naturvårdsplanen var stora och de flesta kunde delas upp i mindre mer avgränsade objekt. Några nya objekt upptäcktes också och bedömdes ha höga värden. Arbetet resulterade efter genomgång, nya gränsdragningar och tillägg av nya områden att 215 objekt ansågs värdefulla. Inventeringar av dessa objekt utfördes under 2018, 2019 och 2020. Under 2018 inventerades dels alla nyupptäckta men även några gamla objekt. De flesta objekten med ändrad gränsdragning inventerades 2019. Sommaren 2020 besöktes ca 30 objekt för en översiktlig dokumentation. Samtliga 215 objekt bedömdes ha påtagligt naturvärde eller högre, dvs. naturvärdesklass 1–3, och finns presenterade i objektsdelen i detta naturvårdsprogram.

I samband med fältinventeringen har så kallade naturvärdesarter eftersökts och noterats. Totalt har ca 2 700 registreringar gjorts i Artportalen fördelat på närmare 300 arter varav en övervägande del var naturvärdesarter och nästan 100 rödlistade. Med naturvärdesarter avses här sådana arter som upptas i Artskyddsförordningen (bland fåglar i huvudsak rödlistade och minskande arter), rödlistade arter (ArtDatabanken, 2015), signalarter för skyddsvärd skog (Nitare 2000) och andra arter som bedöms indikera hög biologisk mångfald. De naturvärdesarter som hittats vid fältinventeringarna har markerats med en asterisk (*). Rödlistade arter presenteras med kategorier (figur X). I vissa fall har även en hög artrikedom för en artgrupp vägts in i objektets artvärde.

Utöver förekomst av naturvärdesarter har även värdefulla förutsättningar, strukturer och element som gamla träd, multnande ved, markfuktighet, kontinuitet, hävdstatus varit viktiga vid bedömningen av ett objekts biotopkvalité och naturvärde. I förekommande fall har även biotopers sällsynthet i kommunen och hot ingått i bedömningen av biotopvärdet för ett objekt. Samtliga objekt som presenteras i naturvårdsprogrammet har besökts och flertalet har fältinventerats. Själva bedömningen i naturvärdesklasser följer i huvudsak Svensk Standard (SS 199000:2014), där objekt värderas utifrån artvärde och biotopvärde i tre klasser i detta program (figur X). Det måste också framhållas att trots omfattande underökningar och inventeringar är det högst sannolikt att det finns ytterligare områden som väntar på att bli upptäckta, något som man måste vara införstådd med vid planering och annan användning av programmet. För att resultatet enklare ska kunna användas i den kommunala planeringen finns respektive objekt inlagt i GIS tillsammans med en kortfattad information.

ÖVERSIKTSKARTA ALLA OBJEKT

1.

BERGBRANT VÄSTER OM LUDVIGSTORP

Naturvärdesklass: 2

En halvcirkelformad bergsbrant som är omgärdad av granplanteringar och kalhyggen. Granplanteringen i söder är äldre och tämligen öppen med ett tätt fältskikt av krustätel. I bergsbranten växer äldre bokar och det finns gott om torrakor och lågor vilket är gynnsamt för enfärgad barksvartbagge som tidigare har påträffats i de gamla bokhögstubbarna. Det finns rikligt med märken efter hackspett. Inom området förekommer det flera naturvärdesarter. Vedsvamp förekommer rikligt. Fältskiktet består i huvudsak av krustätel, stenmåra och olika arter av mossa. Berggrunden består bl.a. av grönsten. Området ligger i ett annars monotont skogsbrukslandskap och ger ett lyft för landskapet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Rasbrant

BIOTOPKVALITET

Äldre bok, lövlågor med insektshål, torrakor, hålträäd, blockrik mark, tickor, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9130).

NATURVÅRDSARTER

Rosa Lundlav VU, bokkantlav NT, bokvårtlav NT, kornig nållav S,

ARTRIKEDOM

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Nyckelbiotop / Objekt med naturvärde, Artdata, Riksintresse

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik ett rationellt skogsbruk. Spara gamla träd, Öka förekomst av torrakor och lågor.

2.

ALSUMPSKOG VID MISSERÖD

Naturvärdesklass: 2

Alskog uppdelad av korsande väg i en nordlig alsumpskog och en sydlig allund med småbäckar. Alsumpskogen är högvuxen och alarna har många stora sockelbildningar. Träden är överlag äldre. Inslag finns av gran och björk. Sparsamt med död ved. Allunden är örtrik och arter skogsfräken, kabbleka, harsyra, kärrviol, hultbräken, älgört, vitsippa och ormbunkar var vanliga. Allunden växer intill en meandrande liten skogsbäck. Skogen är gallringspåverkad.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Alsocklar, lövlågor, grova björkrotvältor, högstubbar. vattensamlingar, källmark, översilning, naturliga skogsbäckar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Missne* S, bäckbräsma* S, skärmstarr* S, rankstarr* S, bokvärtlav NT

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Objekt med naturvärde, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik negativ hydrologisk påverkan och körskador.

3.

MOSSE VID KVESARUM

Naturvärdesklass: 3

En måttligt fuktig igenväxande alsumpskog som är belägen mitt inne i ett område planterat med gran. Genom området rinner en liten bäck. Trädskiktet domineras av al i sumpskogen, men även björk och gran förekommer. Sly av al, rönn och hallon finns i buskskiktet. I de nordöstra delarna finns en blandskog som domineras av gran med inslag av bl.a. björk samt en rest av en utdikad mosse där ljung, tuvull, ris- och mossvegetation dominerar fältskiktet. Mossen var så gott som trädfri fram till 1970-talet men där växer numera rikligt med träd, främst tall men även gran och björk. Död ved som högstubbar, rotvältor och lågor finns i måttliga mängder. Området hyser många skogsfåglar och större hackspett, morkulla och nötskrika observerades vid återinventeringen.

Fältskikt: Veketåg, humleblomster, sjöfräken, skogsbräken, kärrtistel, kärrstjärnblomma, stinknäva, blåbär, tuvull, tranbär, skogsstjärna

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Alsumpskog, mosse,

BIOTOPKVALITET

Alsockel, översilning, grov björk, granhögstubbar, björklågor, bäck

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080, 91D0).

NATURVÅRDSARTER

-

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Spara död ved.

4.

KÄRR OCH SUMPSKOG SÖDER OM KVESARUM MOSSE

Naturvärdesklass: 3

En liten öppen mosse med omgivande svårtillgänglig skog. Mossen är relativt opåverkad men viss dikning finns. Några odlingsrösen och stenmurar vittnar om att det tidigare var mer öppen mark i området. Objektets nordöstra del består mestadels av alsumpskog. Objektet har viss betydelse för faunan, speciellt för groddjur och klövvilt. Några hässlebuketter i nordost visar här åter att det förmodligen var mer öppen mark tidigare. I objektets norra delar finns några grova spärrgreniga utmarksbogar. Någon har dött och delar av trädet har fallit till marken. Inom objektet växer även grov gran med en diameter på ca 1 meter. Området nordväst om objektet är slutavverkat och består mestadels av uppväxande björksly.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Myr

BIOTOPKVALITET

Stenmur, rösen, småvatten, fuktsänkor, alsockel, översilning, grov högstubbe, grov gammal gran, grov gammal bok, grov död ved med mulm, rotvältor, hässle, vidkroniga bogar, bokhögstubbe, boklågor, död ved, tickor, klen död ved,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

-

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Fornminne (fornåker) / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Spara död ved.

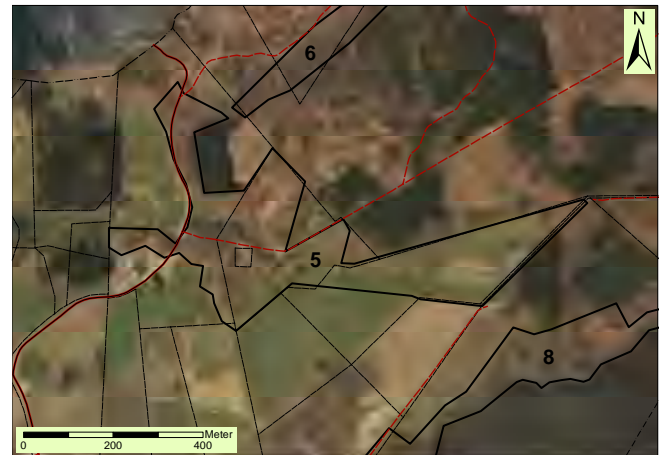

5.

BETESMARK NORR OM KVESARUMSSJÖN

Naturvärdesklass: 3

En större mestadels öppen betesmark med i stort sett trivial flora. I objektets nordöstra del finns en liten enefäladsrest. Bl.a. förekommer gökärt, gråfibbla, ärenpris, blodrot och rikligt med stenmåra. I den norra delen av enefäladen finns en del äldre och grövre björk, bok och gran. Strax söder om enefäladen finns ett mindre sankparti. I objektets centrala delar växer en hel del grov ek i en sluttning. Längst i väster finns ett kuperat parti med uppvuxen bokskog samt några solitära bokar i själva betesmarken. I anslutning till bokpartiet finns en dämdd damm som har karaktären av en större översvämning. Stengårdsgårdar i bra skick och fragment av en fågata förekommer också.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och Betesmark / Trädbärande hagmark, enefälad, våtmark,

BIOTOPKVALITET

Grova träd, stenmurar, vidkroniga ekar och bokar, grova solbelysta lövträd, torrträd, rötskadade grova träd med mulm.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070)

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN

ARTRIKEDOM

-

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs och betesmark, skyddsvärda träd

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt beteshävd

6.

LÖVSKOGAR VID SJÖBERGASJÖN

Naturvärdesklass: 2

Lövskogar och lövblandskogar av varierande karaktär, från ask-alskogar i den sydvästra delen via äldre högvuxen alsumpskog med socklar längs norrut till Sjöbergasjön där lövdominerad blandskog växer på den sänkta södra sjöstranden. I de allra nordöstra delarna av objektet mot kommungränsen vidtar i huvudsak ganska vidsträckt högvuxna och medelåldriga alsumpskogar. I kantzonen till alsumpskogen i sydväst växer också mycket avenbok och hassel. Många askar står döda som torrträd efter askskottsjuka i ask-alskogen. I blandskogen utmed sjöstranden finns mycket död ved, särskilt av grov glasbjörk, men även inslag av grov bok och asp. Ung gran växer upp i blandskogen och bör tas bort. I anslutning till lövskogarna finns också utbredda videsnår och sjömader samt smärre bergbranter. Totalt sett ett variationsrikt och värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbaskog av översilningstyp, bokskog av lågörttyp, ask-alskog, lövdominerad blandskog, myr, strandskog

BIOTOPKVALITET

Allsockel, alhögstubbe, allåga, grov björkhögstubbe, björklåga, grov asplåga, asphögstubbe, asktorrträd, asklågor, källmark, videsnår, mader, bäckdal, bergbrant, blockbrant,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9080, 9130).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, lind* S, gullpudra* S, bäckbräsmå* S, skärmstarr* S, mysk-madra S, lönnlav* S lundstjärnblomma* S, småvänderot* N, platt fjädermossa* S, , gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationellt skogsbruk och negativ hydrologisk påverkan i sumpskogarna. Spara död ved. Røj gärna bort gran i strandlövskogarna.

7.

ALSUMPSKOGAR ÖSTER OM SJÖBERGASJÖN

Naturvärdesklass: 3

Större lövskogsområde i terrängsvackor med medelåldrig till äldre alsumpskog, ofta utbildad som alkärr med stora sockelbildningar. Inslag finns av björk, som svarar för huvuddelen av död ved, såsom högstubbar, rotvältor och lågor. Få naturvärdsarter hittades. De södra delarna av objektet ingår i betesfälla och är mer enskiktade. I objektet inryms också smärre partier med annan skog, som inte har några påtagliga naturvärden, som gallrad äldre bokskog och planterad granskog.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalkärr, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Alsockel, alhögstubbe, allåga, björkhögstubbar, björklågor, björk med bohål, översilning, källmark, damm

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, skärmstarr* S, småvänderot* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd, delvis / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Spara död ved.

8.

BLANDÄDELLÖVSKOG PÅ
KVESARUMSSJÖNS VÄSTRA SIDA

Naturvärdesklass: 2

Blandädellövskog, klibbalstrandskog och lövsumpskog i ett bälte kring sjöns norra och västra sida. I blandädellövskogen dominerar bok och ek, med inslag av stort antal andra trädslag som klibbal, ask, rönn, avenbok, gran och skogslönn, skogsalm, sykomorlönn, asp, exotiska barrträd, vildapel och fågelbär. Partier finns med hasselrik ekskog med inslag av hagtorn. Grova träd förekommer rikligt, främst på en kulle med ansamling av grov vidkronig ek. Skogen är mest flerskiktad och olikåldrig samt innehåller en hel del död multnande ved i olika former. Skogen är påverkad av tidigare avverkningar genom plockhuggning. Klibbalstrandskogen är tidvis översvämmad och inrymmer olikåldriga träd. Lövsumpskogarna med al och björk är mest unga till medelåldriga, också tidvis översvämmade och innehåller enbart måttligt med död ved. Rik flora. Vanliga arter i fåltskiktet var kärrsilja, videört, vitsippa, vårfryle, skogsstjärna, gulplister, liljekonvalj, stinksyska, älgört, gul svärdsilja och videört. Insektsrikt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

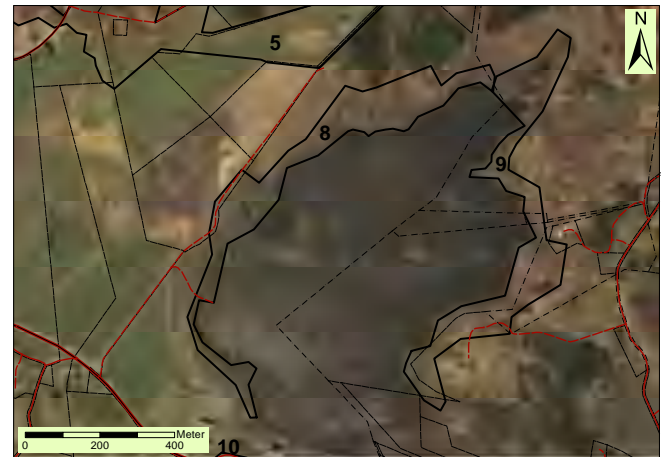
Skog och träd / Blandädellövlund, bokskog av örtrik typ, klibbalstrandskog, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Jätteträd av bok, grova bokar och ekar, döda och levande bokhögstubbar, boklågor, solöppna gläntor, tickor på träd, knäckt grov rönn, hackspetthål i grov bok, grov sälj, ektorrtred, grov rötskadad bok, stenmur, blockrik mark, asktorrtred, grov ask och skogslönn, hålekar, grova rotvältor, blommande buskar och träd, sjöstrand

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9130, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Mysskmadra* S, lundstjärnblomma* S, buskstjärnblomma* S, skogsalm* CR, ask* EN, desmeknopp NT, skalbaggen Anitys rubens NT, rosa lundlav VU, guldlockmossa* S

ARTRIKEDOM

Relativt hög

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd / Nyckelbiotop, sumpskog, skyddsvärda träd

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfritt utveckling. Vid behov brunnsröjning kring grova ekar. Spara död ved och grova träd. Undvik rationellt skogsbruk.

9.

LÖVSKOGAR PÅ KVESARUMSSJÖNS ÖSTRA SIDA

Naturvärdesklass: 3

Lövskogar av skiftande karaktär, vilka ansluter direkt till Kvesarumssjöns östra sida. I trädsiktet klibbal, sälg, rönn, björk, ask, bok, avenbok och hägg. Vassbälten, öppen vattensamling med näckrosor innanför sjöstranden, videbuskage och delvis översvämmad albård. Gott om högvuxna arter i fältsiktet, som älggräs, bredbladiga gräs, starrarter, kråklöver, bladvass och kabbleka. Olikåldrig och relativt flerskiktad skog, men överlag ung till medelåldrig. Pelarsal med äldre bokskog och flera grova stammar.

Förekomst av flera naturvårdarter. Några smärre bryggor och liten badplats på sandstrand.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalstrandskog, sjöstrandsnär

BIOTOPKVALITET

Lövlågor, björkhögstubbar, grova alar, rötskadade alar och videbuskar, sjöstrand, viss alsockelbildning, tidvis översvämning

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

ask* EN, brun kärrhök* §, boktigerfluga* NT, mindre hackspett* NT, §, lundelm S, tandrot S, gråskimlig fladdermus §

ARTRIKEDOM

Relativt hög.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd / Sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik ett rationellt skogsbruk.

10. EKMILJÖER VID KVESARUMS SLOTT

Naturvärdesklass: 2

Ekmiljöer i anslutning till Slottsparken. Förekomst av ett stort antal ädellövträd, främst ek, men även skogslönn, lind m.m. Många av ekarna är grova och gamla. Flera är ihåliga och innehåller mulm. I de mer perifera östra delarna är jätteeckarna inväxta i uppväxande lövsly, som bör tas bort i etapper, för att inte orsaka ljuschocker för ekarna. Värdefull svamp- och lavflora. Gynnsam miljö för vedlevande insekter. Ett objekt med få motsvarigheter i kommunen.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Park och trädgård / Hagmark av ek-lindtyp

BIOTOPKVALITET

Äldre ek, grov ek, jätteträd, mulmträd, gamla grova ekstubbar, rötskadade lövträd med håligheter

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynt trädmiljö.

NATURVÅRDSARTER

Lind* S, oxtungsvamp* NT. Fler rödlistade arter finns rapporterade på Artportalen i direkt anslutning till objektet.

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Skötsel av ekmiljöer, som brunnsröjning kring igenväxta ekjättar.

11. BOKBACKE SYDÖST OM FUNDERSEDS FRITIDSBY

Naturvärdesklass: 3

Nordvästvänd boksluttning ner mot betesmarker. Bokskogen är genomgållrad, gles och relativt homogen. Det finns dock viss ålders- och storleksspridning. Förekomst av några få gamla biologiskt värdefulla bokar. På en av dessa sågs flera naturvårdsarter, och dessa hittades inte på någon annan bokstam i objektet. Inslag finns av undertryckta klena senvuxna bokar, som kan bli intressanta för epifyter i framtiden. Få värdeelement i övrigt, och mycket sparsamt med död ved. Förekomst av enstaka stammar av avenbok, skogslönn, sykomorlönn och ek.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av örtfattig typ, bokskog av örtrik typ

BIOTOPKVALITET

Gammal bok, senvuxen klen bok, grov bok, brant sluttning

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9130).

NATURVÅRDSARTER

Lunglav* NT, bokvårtlav* NT, rosa lundlav VU, lönnlav* S, bokfjädermossa* NT, platt fjädermossa* S, trädporella* S, kransrams* S

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, objekt med naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

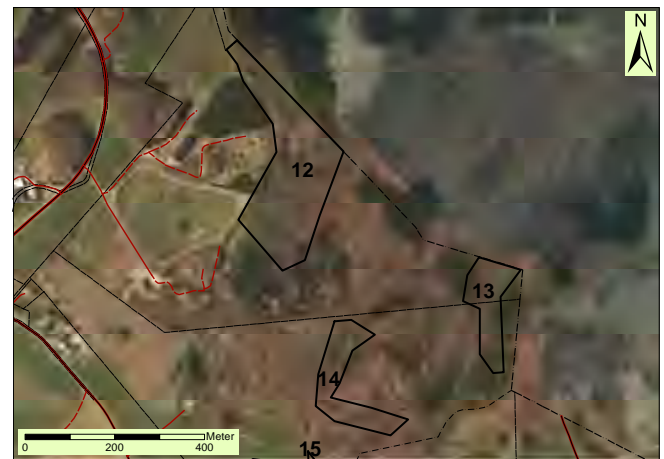
Undvik rationell skogsskötsel. Spara gamla träd, senvuxna stammar och död ved.

12-14. ALSUMPSKOGAR NORR OM HAGSTAD

Naturvärdesklass: 3

Större lövdominerat objekt som innefattar tre olika delobjekt med alsumpskog i terrängsvackor. Det rör sig om medelåldrig till äldre alsumpskog, ofta utbildade som alkärr med sockelbildningar. Inslag finns av främst björk. Död ved, såsom högstubbar, rotvältor och lågor, finns i mätliga mängder. På naturvårdsarter hittades.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalkärr, klubbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Socklar, alhögstubbar, allågor, björkhögstubbar, björklågor, björk med bohål, översilning, källmark, bäck

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, kärrfibbla* S, småvänderot* N, blåmossa* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Objekt med naturvärde (delobjekt 13).

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Spara död ved.

15. BETESMARK VÄSTER OM HAGSTAD

Naturvärdesklass: 2

Naturbetesmark med en relativt god hävdstatus. Särskilt gäller det den stenbundna marken i norra delen. Frodigare och mer näringspåverkad vegetation kan ses på ömse sidor av den öppna våtmarken i objektets södra del. Förekomst av ett relativt stort antal grova vidkroniga ädellövträd och smärre hässlen, särskilt på backar. Floran är måttligt artrik, men slättergubbe har rapporterats i sen tid. Det är dock oklart om den finns kvar. Det finns också rösen och murar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, enefälad, hässle, våtmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, tuvig mark, diken, stenmurar, stenrösen, vidkroniga grova ekar och bokar, levande grov bokhögstubbe, gamla grova ekstubbar, sälj, apel, hagtorn, fläder, grov hassel

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe VU, §, lind* S, ask* EN, gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR & INTRESSE

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Ingen spridning av konstgödning.

16. SLÅTTERÄNG OCH BETESMARK VID HAGSTAD

Naturvärdesklass: 3

Västvänd sluttning med en smärre nötbetad naturbetesmark och en liten slåtteräng i nedre delen. Genom dessa rinner en mindre bäck, som omges av nyhamlade askar. Påtagliga kulturhistoriska spår, i form av fågata, jordkällare och hamlade träd, finns i objektet. Förekomst också av flera naturvårdsarter.

Violettkantad guldvinge

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Slåttermark, trädbärande hagmark, bäck

BIOTOPKVALITET

Hamlade ädellövträd, vidkroniga ekar, stembunden betesmark

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

-

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, månviol NT, violettkantad guldvinge NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt hävd av slåtteräng och betesmark.

17. BETESMARKER OCH LÖVSUMP- SKOGAR VID BASTSLINGAN

Naturvärdesklass: 2

Stort mosaiklandskap av betesmarker och lövsumpskogar på ömse sidor av Bastslingan mellan Hagstad och Ekastorp. Av betesmarker har den nordligaste fällan en god hävdstatus. Stora ytor har där en välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark med lågvuxen vegetation och artrik flora, både på torrbackar som i låglänta fuktängar. Grova solitära bokar breder där ut sina kronor. Det finns också stora ytor i den södra delen som är nötbetad, men där näringspåverkan är tydlig på vegetationen. Mellan betesfällorna finns skapade våtmarker omgivna av mestadels betad och gles ädellövskog. Många torrträd vittnar om en omfattande askdöd.

Alsumpskog, björksumpskog och bäckdråg utbreder sig dels öster om Bastslingan, dels i objektets västligaste delar. Det rör sig om lövsumpskogar av olika ålder och tidigare skoglig påverkan. Sumpskogarna innehåller överlag måttligt med död ved, och hög-stubbar och lågor påträffas mest sparsamt. Grova ädellövträd och lövträd förekommer också, särskilt i brynzoner mellan betesmark och alskog. Sockelbildning förekommer i vissa alskogar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

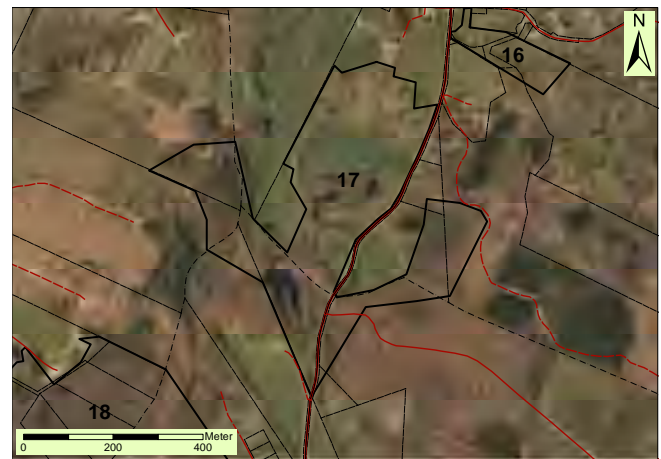
Äng och betesmark / Klibbalskog av översilningstyp, klibbalkärr, björksumpskog, trädbärande hagmark, enefälad, våtmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, alhögstubbar, alsocklar, alrotvältor, asktorrträd, björkrotvältor, grova vidkroniga bokar, våtmarker, grov hassel, bäckdråg

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, kärrfibbla* S, gullpudra* S, slokstarr* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd i betesmarkerna. Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan i sumpskogarna.

18. BETESMARKER OCH LÖVSUMPSKOG VID EKASTORP

Naturvärdesklass: 2

Ett stort område som i nordväst domineras av trädbärande betesmark. De betade markerna i denna del av objektet har generellt sett en god hävdstatus. Floran är trivial med växter såsom svinrot och blodrot. Objektet är ganska kuperat med en markant höjd i västra delen. Här finns gott om kulturhistoriska element som breda stenmurar och odlingsrösen. En del solitära träd växer också här.

Den östra delen är mer skogsbetonad med en delvis öppen myr i nordöstra delen. På myren växer främst björk men även inslag av gran finns. I myrens nordöstra kant finns en ganska kupera del med solbelyst brant med sten och grus. Runt myren består trädskiktet till stor del av olikåldrig bok men här finns även blötare partier med lövsumpskog. Även denna del är ganska kuperad med torrare ryggåsar med främst bok. Det har skett en viss avverkning av gran inom ett område i sydost. Både sumpskogarna och övrig skog innehåller en hel död ved, och högstubbar och lågor påträffas. Grova ädellövträd och lövträd förekommer, särskilt i sydvästra spetsen. Här förekommer även en hel del tickor.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr, Äng och betesmark / Myrmark, trädbärande hagmark, öppen betesmark, myr, våtmark och dammar

BIOTOPKVALITET

Bitvis välbetad grässvål, tuvig betesmark, stenmurar, rösen, vidkroniga lövträd på betesmarken, torrträd, säl, apel, klibbal, lövlågor, tickor, rotvältor, grov bokhögstubbe, björkhögstubbe, torrbackar, småvatten, våtmark, dammar,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (betesmark 4030).

NATURVÅRDSARTER

Svinrot* N, jordtistel * NT

ARTRIKEDOM

Måttligt artrikare än omgivningarna

UTPEKADE OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / Äng- och betesmark, Sumpskog – skogsstyrelsen. Riksintresse naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning av ung björk. Ingen konstgödning bör ske. Spar död ved. Undvik rationellt skogsbruk och negativ hydrologisk påverkan på och runt myren

19.

BETESMARKER VID VÄSTANTORP

Naturvärdesklass: 2

Smärre betesmarksrest med enefälader och fuktsänkor samt trädbärande hagmarker med björk och ek. Generellt sett rör det sig om ogödslade marker. En måttlig näringspåverkan på vegetationen kan dock ses främst i lägre delar av objektet. Väster om vägen är beteshävden svag och igenväxning med högt gräs och björksly har tagit fart. Öster om vägen är hävden bättre, och här kan ännu ses utbredda ytor med lågvuxen ljung med tillhörande vegetation. Alla fynd av naturvårdsarter gjordes dock i den igenväxande västra delen. Det finns också olika stenstrukturer som rösen och murar. Angeläget objekt att bevara i god hävd.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, öppen betesmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, tuvig betesmark, stenmurar, stenrösen, vidkroniga björkar, ektorrtäd, säl, apel, klibbal, hagtorn, gamla enbuskar, igenväxande fuktäng och högörtäng

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (5130, 6230, 6410, 6430).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd av nöt. Röjning av ung björk. Ingen konstgödning bör ske.

20.

BETESMARKER VID EKASTORP

Naturvärdesklass: 3

Stenbundna betesmarker i söder och mer träd täckt mark i norr med tall och björk. På de öppna tuviga delarna växer en örtrik flora, som liten blåklocka och ängsvädd. Viss näringspåverkan på vegetationen kan dock ses i stora delar av objektet. Inga särskilda naturvårdsarter hittades heller bland kärlväxter. Inslag finns av solitära träd, ibland grova, som asp, björk, bok, klibbal, gran och ek. Talrikast är äldre ganska grov tall. Det finns också rösen och murar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, björkhage, öppen betesmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden tuvig betesmark, stenvädd, stenrösen, vidkroniga björkar, ektorrtrod, säl, apel, klibbal, hagtorn, äldre tall, grov gran

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230).

NATURVÅRDSARTER

Inga noterade.

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Rójning av uppkommande sly. Ingen konstgødning bör ske.

21. BÄCKDAL MED ASK-ALSKOG VID ENEVÅNGEN

Naturvärdesklass: 2

Liten bäckdal med naturlig skogsbäck med omgivande ung till medelåldrig askog med inslag av björk, rönn, ask, gran och ek. Äldst askog finns i de övre delarna av bäcken, där det även finns partier med askkärr. På övriga delar längs med bäcken dock mest enskiktad ganska lågvuxen askog på blockrik mark. I buskskiktet hassel, hagtorn och hägg. I fältskiktet mest vitsippa, skogsviol, hultbräken och kabbleka. Totalt sett stora och omfattande ytor av översilade källmarker. Skogen är delvis påverkad av gallring och siktgator för jakt finns på ett par ställen. Måttlig förekomst av död ved och alsocklar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Naturlig skogsbäck, källmark, översilning, lövlågor, alrotvältor, asktorrträd, askrotvältor, björkhögstubbar med lågor, stenbunden mark med block, videsnår, fräkenmader, grova lövlågor, stående vatten vid sidan av bäcken, stenmur

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Kärrfibbla* S, gulsippa* S, skärmstarr* S, ask* EN, gullpudra* S, rankstarr* S, bäckbräsma S, småvänderot* N

ARTRIKEDOM

Måttlig.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop, objekt med naturvärde, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan.

22.

BONDEMÖLLA

Naturvärdesklass: 3

Kvesarumsån delar sig här i två armar som innesluter ett sankt parti. Fältskiktet är mycket tätt och högt (1-1,5 m) och älggräset har nästan helt tagit över. Sankområdet omges av blandlövsskog med alm, al, ek, björk och rönn. Inom området har försärla och jungfrusländor noterats.

Fältskikt: Älgört, kaveldun, rörflen, kärrfibbla, humleblomster, sjöfräken, kabbleka, gul svärdslija.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Vattendrag, lövsumpskog, högortsäng

BIOTOPKVALITET

Döda träd, vattendrag (å),

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

-

NATURVÅRDSARTER

Skogsalm* CR, kärrfibbla* S,

ARTRIKEDOM

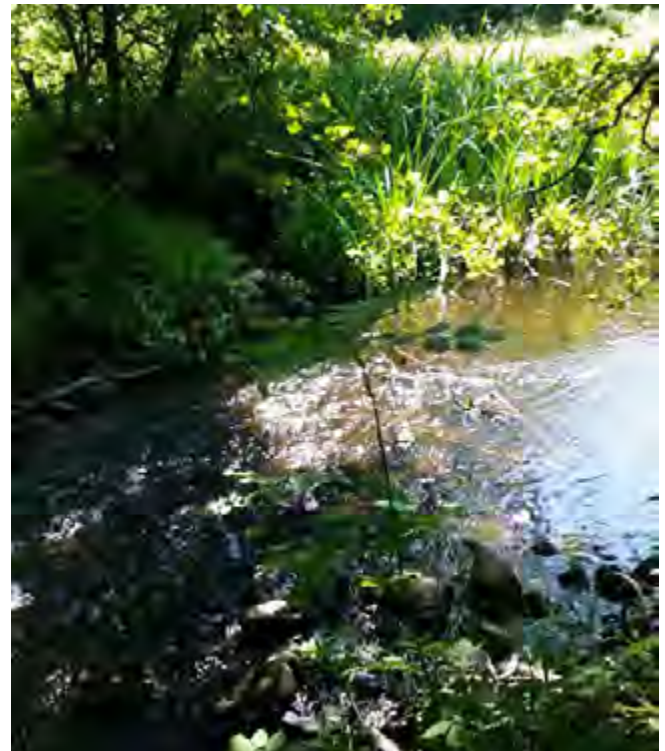
Medel

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekade strandskydd / ArtData, Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ingen. Undvik rationell skogsskötsel, negativ hydrologisk påverkan och körskador

23.

KVESARUMSÅN MED ALSUMPSKOG VID BONDEMÖLLA

Naturvärdesklass: 2

Bäckdalgång med alskog. Olikåldrig och flerskiktad skog med en måttlig förekomst av multnande död lövved. Den totala arealen av alskog utmed Kvesarumsån är omfattande. Vattendraget bildar ett nätverk av åfåror, vilket skapar öar av olika storlek. Vattendraget är mest strömmande till forsande. Örtrik flora i alsumpskogen kring ån, bland annat med imponerande "hav" av gulsippor, kabblekor och vitsippor. Andra arter i fåltskiktet var älgört, kabbleka, kåltistel, gul svärdslilja och svalört. I buskskiktet kan ses hägg, vinbär och getapel. Flitigt besöksmål där många går den spångade iordningsställda promenaden utmed vattendraget.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalkärr, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Döda träd, lövlågor, rotvältor, alhögstubbar, äldre alar, källmarker, översilning, vattendrag (å), rännilar, öbildningar i vattendraget, sockelbildningar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynt natur- och skogstyper i kommunen och förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, bäckbräsma* S, gulsippa* S, skogsbingel* S, skogsalm* CR, skogslind* S, storrams* S, kärrfibbla* S, gullpudra* S, rutlungmossa* S, västlig husmossa* S

ARTRIKEDOM

Hög.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekade strandskydd. Alsumpskog i den centrala delen av objektet är biotopskyddat / Nyckelbiotop, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ingen. Undvik rationell skogsskötsel, negativ hydrologisk påverkan och körskador.

24. ODLINGSLANDSKAP VID MANN (BJÄVRÖD)

Naturvärdesklass: 3

Smärre mosaikartat område bestående av öppna gräsmarker, färbeatade hagmarker, anlagda våtmarker (fiskdammar), lövdungar (björk, ek, gran) och bryn. Gräsmarkerna är näringspåverkade och har ingen särskild flora, även om det förekommer blommande partier. Solitär sälg, ask och slånbuskage förekommer spritt i området. Inslag finns av smärre igenväxande högörtängar i fuktiga terrängsvackor. I den färbeatade hagmarken växer flera flerstammiga mäktiga lindar. Även förekomst av enstaka hasselbuskar, apel, rönn och sälg. Anlagda våtmarker ligger längst söderut i objektet och tillför värden för bland annat fåglar och trollsländor. Kulturhistoriska värden finns med stenmurar och gamla odlingsrösen. Välbesökt friluftsområde med angöringsplatser, informationstavlor och stigar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Frisk gräsmark, trädbärande hagmark, blandlövsskog, öppna våtmarker

BIOTOPKVALITET

Betad grässvål, diken, stenmurar, stenrösen, vidkroniga grova lövträd, solitär sälg, apel, hagtorn, slånbuskage i bryn och solitär, viden

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

-

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, lind* S, mindre bastardsvärmare NT, duvhök NT, §, mindre hackspett NT, §, spillkråka NT, §, gröngöling NT, §, buskskvätta NT, §, gulsparr VU, §, sävsparv VU, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

ANSLUTANDE OMRÅDEN

Ansluter direkt till objekt 23 med alsumpskog och vattendrag, där det går en anlagd träbro (Fiskestigen), som utgår från P-platsen i detta objekt.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad hävd av gräs- och betesmarker. Ingen spridning av konstgödning.

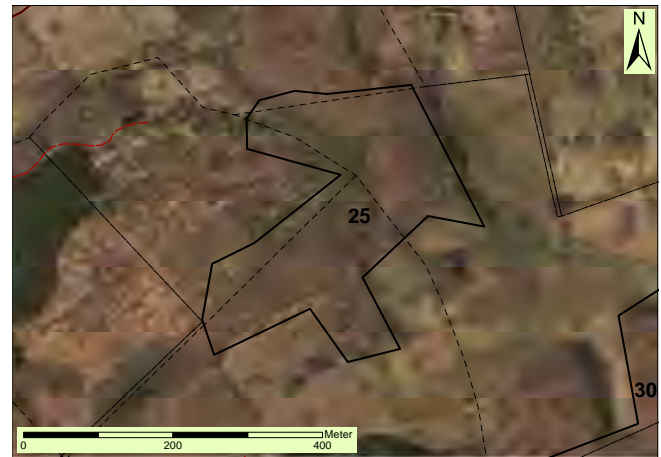

25.

LÖVSKOGAR SYDVÄST OM SÖDRA RÖRUM

Naturvärdesklass: 3

Lövskogar av skiftande karaktär i varierande topografiska lägen. Äldre bokskog dominerar på höjder, kullar och i sluttningar, medan äldre ask-alskog växer i en dalgång, där en skogsbäck rinner och översilar mark. Örtrik flora överlag. I de östra obetade delarna är förekomsten av död ved relativt stor, och många träd är rötskadade och/eller senvuxna. Skogen är här olikåldrig och det finns inslag av främst lind, avenbok och hassel samt ek. I den betade västra delen är skogen mer enskiktad och homogen, men innehåller några grova ädellövträd, bland annat en mycket grov ek. Där finns också blockbranter som leder upp till en smärre höjd med äldre bokskog och död ved. Delar av objektet gränsar till högt naturvärde – klass 2.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av örtfattig typ, ask-alskog

BIOTOPKVALITET

Alsocckel, alhögstubbe, allåga, grova bokar, jätteek, rötskadade senvuxna bokar, bäckdal, översilning, blockbranter, stenmurar, rösen, asktorrträd, asklägor, källmark, rötskadad grov avenbok, betad skog

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9130).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, lind* S, gullpudra* S, kärrfibbla* S, skärmstarr* S, bokvärtlav* NT, halmspindling* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop, objekt med naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ringbarka träd som konkurrerar med grova ekar i betesskogen. Spara död ved. Undvik negativ hydrologisk påverkan.

26. ÄDELLÖVSKOG PÅ ÅSAR VÄSTER OM SÖDRA RÖRUM

Naturvärdesklass: 2

Äldre ekhagmark och intill nyligen betad blandädellövskog på åsbildningar och höjder. I ekhagmarken växer vidkroniga äldre ekar och enstaka lindar. En viss utgallring har skett, av grova äldre stubbar att döma. Ingen förnygring förekommer och fältskiktet är stadd i igenväxning. På åsen är trädskiktet olikåldrigt och utgörs av bok, lind, avenbok och ek. I de södra delarna tillkommer asp och sälg. I buskskiktet finns enstaka buskar av hassel och hagtorn. Förekomst av lite grövre ädellövträd, senvuxna äldre avenbokar och en del lågor. Värdefull svampflora såväl i ekhagmarken som på åsarna.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Igenväxt hagmark av lind-ektyp, blandädellövlund

BIOTOPKVALITET

Äldre ek, grov ek, gamla grova ekstubbar, stenmurar, rösen, rötskadad senvuxen avenbok, lövlågor, betad skog, bäck

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av natura 2000-naturtyp (9070).

NATURVÅRDSARTER

Lind* S, blåsippa* S, oxtungsvamp* NT, ekticka* NT, lundvaxskivling* NT, orangepudrad klotterlav* NT, gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

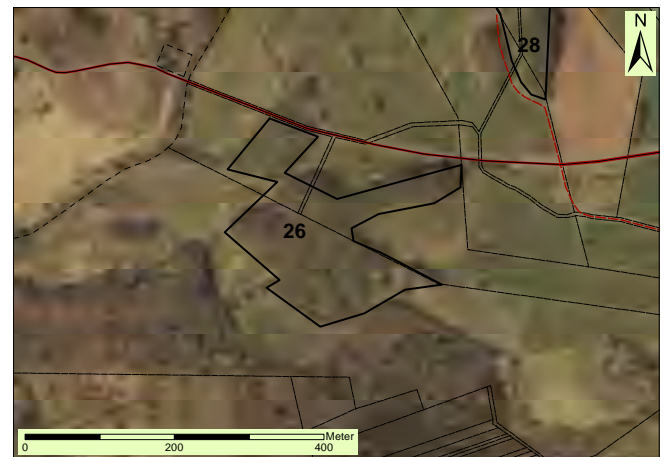
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd / ArtData, äng- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återupptagen beteshävd med nöt.

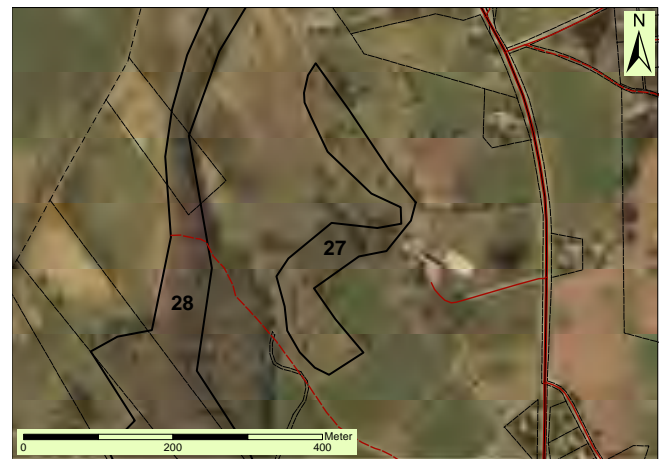

27.

BETESMARK VID AHLGRENSTORP

Naturvärdesklass: 3

Två smärre sidlänta betes- och hagmarker på långsträckt åsbildning i jordbruksbygd. De sammanlänkas via smärre lövdungar. Stenbunden mark med mycket en och blommande buskar. Även en hel del vidkroniga björkar och ekar. Relativt välbetad grässvål och till viss del örtrik, men näringspåverkad och inga naturvårdsarter av växter påträffades. Det finns dock uppgifter om flera arter av rödlistade fjärilar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Lövhagmark

BIOTOPKVALITET

Vidkroniga björkar, ekar, enar, stenbunden mark, rösen, stenmurar, grässvål, sälg, apel

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9070).

NATURVÅRDSARTER

Ängsmetallvinge NT, violettekantad guldvinge NT, bastardsvärmare NT

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivande mark.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt bete.

28. LINDSKOG PÅ ÅS NORDVÄST OM SÖDRA RÖRUM

Naturvärdesklass: 2

Linddominerad blandädellövskog på långsträckt åsbildning i jordbrukslandskap. Olikåldrig men ganska enskiktad skog. Förutom lind växer bok, ek, avenbok och skogslönn rikligt. Gallring av ek har tidigare skett, av äldre stubbar att döma, men ingen rationell skötsel har utförts på senare år. Förekomst av bland annat grova bokar och skogslönnar, senvuxna äldre avenbokar och en del högstubbar och lågor. Huvuddelen av objektet är idag obetat, men de nordligaste delarna ingår i nötbetade fällor. Längst i norr ingår smärre torrbackar med artrik flora, hagtorn och vidkronig lågväxt ek. I sluttningarna väster om åsen finns ytor med blockrik mark bevuxet främst av lind. Flera naturvårdsarter av olika organismgrupper noterades. Säreget och värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Blandädellövlund

BIOTOPKVALITET

Äldre ek, grov ek, gammal grov ekstubbe, grov bok, senvuxen rötskadad avenbok, grov gammal skogslönn, lindhögstubbe, lindlåga, ekrotvälta, stenmurar, rösen, blockrik mark, betad skog

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9180).

NATURVÅRDSARTER

Lind* S, kransrams* S, oxtungsvamp* NT, lömsk flugsvamp* S, bokvårtlav* NT, lönnlav* S, platt fjädermossa* S, guldlövmossa* S, gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivande skogar.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Gränisar till strandskydd / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt betesdrift i del av objektet.

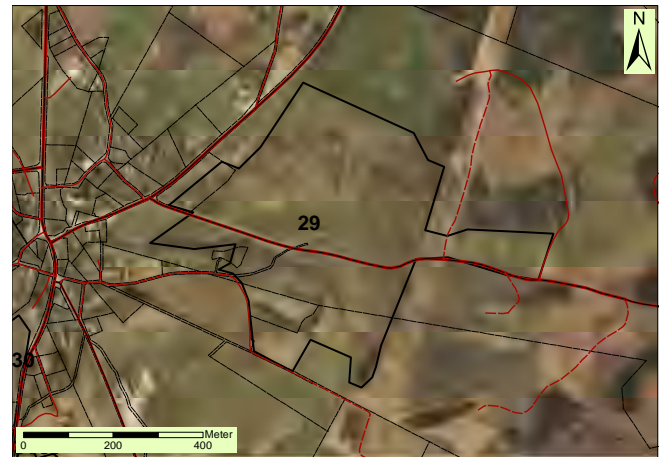

29.

BETESLANDSKAP ÖSTER OM SÖDRA RÖRUM

Naturvärdesklass: 3

Beteslandskap som hävdas av nöt. Objektet utgörs dels av öppen frisk gräsmark med trädsolitärer, dels betad ekskog, som tidigare gallrats. Fuktig betesmark i lägre liggande terräng. Hävdstatus är generell god. Näringspåverkan på vegetationen kan dock ses i hela objektet. Floran är därför bara måttligt artrik även om det finns upphöjda små torrbackar med liten blåklocka med mera. Av kärlväxterna hittades inga särskilda naturvårdsarter, men det finns rapporter i sen tid av backsippa. Inslag finns av solitära träd, som ask, björk, ek och klibbal. Det finns också olika stenstrukturer som rösen och murar. Längst i söder finns en anlagd smärre våtmark. Objektet tväras av en smärre och kantas av en större luftledning. En väg korsar också objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, fuktäng, frisk betad gräsmark, betad ekskog, våtmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, stenmurar, stenrösen, vidkroniga ekar, gammal ihålig apel, slån, död solitär björk, gamla ekstubbar, grov ask

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9070).

NATURVÅRDSARTER

Backsippa VU, §, ask* EN, lind* S, gröngöling* NT, §, ängsmetallvinge NT

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Spara död ved. Gynna grova träd. Ingen tillförsel av konstgödning bör ske.

30.

BOKSKOGAR VID HJÄLLEN

Naturvärdesklass: 2

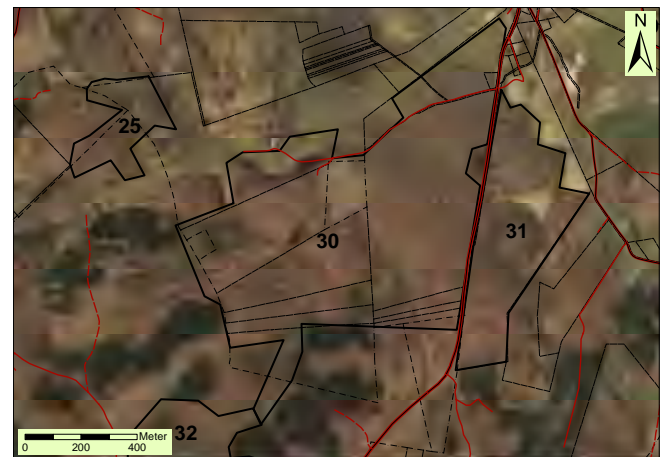
Gammal bokskog med lång skoglig kontinuitet. Riklig förekomst av död ved, ofta grov. Överhuvudtaget gott om värdeelement som gamla bokar, grova bokar, undertryckta senvuxna bokar och rötskadade stammar med håligheter och ibland mulm. Bokskogen är ett gammalt odlingslandskap, med åtskilliga gamla odlingsrösen och stenmurar. Det är ett större bokskogsområde med mellanliggande bäckdalar och sänkor, som bildar sumpskogar. Hedbokskog med obefintligt fåltskikt utom på amfibolitbranterna på Hjällen med rikare flora. Riklig förekomst av naturvårdsintressanta lavar och mossor, särskilt på Hjällen. Där förekommer många exklusiva arter och objektet är en topplokal för bokskogslavar i kommunen. Troligen finns även intressanta vedlevande insekter och svampar. Totalt sett ett mycket värdefullt objekt för biologisk mångfald. Låg sentida skoglig påverkan inom objektet, men skogen omges av produktionsskogar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av fryletyp, klubbaskog av översilningstyp, rasbrant

BIOTOPKVALITET

Grova bokar, gamla bokar, senvuxna rötskadade bokar, mulmträd bokhögstubbar, boklågor, fnösketikor, bäckdråg, översilning, källmark, stenmurar, odlingsrösen, blockrik mark, alhögstubbar, allågor, grova askar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9110).

NATURVÅRDSARTER

Jättesvampmal* NT, savlundlav* EN, stiftklotterlav* NT, liten lundlav* NT, rosa lundlav* VU, bokvärtlav* NT, bokkantlav* NT, lunglav* NT, gulnål* S, kornig nållav* S, platt fjädermossa* S, grov baronmossa* S, sydlig sotticka* VU, alm* CR, ask* EN

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivande skog och regionalt viktigt objekt.

OMRÅDESKYDD / INVENTERING

Naturreservat (stora delar) / ArtData, nyckelbiotop, objekt med naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling.

31. FÄLADSMARK OCH BOKSKOG VID SÖDRA RÖRUM

Naturvärdesklass: 3

Smärre betad enefälad som omges av ädellövskogar. Stenbunden mark med mycket en och blommande buskar. Även en hel del vidkroniga äldre bokar och ekar. Fältskiktet domineras av vitsippa. Äldre ljung på tuvorna. Bokskogen är äldre men överlag enskiktad och relativt homogen med lite död ved. Ingår i naturreservatet Södra Rörum.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad

BIOTOPKVALITET

Vidkroniga äldre bokar och ekar, gamla enar, hassel, stenbunden mark, betad ogödslad gräsvål, blommande sälg, fläder, apel, ljungtuvor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130).

NATURVÅRDSARTER

Mindre bastardsvärmare NT, gullviva*, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivande mark.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt bete av fäladsmark, i övrigt fri utveckling.

32. ALSKOG OCH SMÄRRE SJÖ VID SÖDRA RÖRUM

Naturvärdesklass: 2

Alsumpskogar, bäckar och alkärr i anslutning till smärre sjö. Högvuxen alsumpskog i terrängsvacka med bäckdal i den sydöstra delen av objektet. Den övergår i klibbalkärr med stora sockelbildningar. Artrik blandädellövskog och aldominerad lövskog dominerar skogen öster och norr om sjön. Förutom al växer rönn, ask, bok, asp, avenbok och björk i trädskiktet medan hassel, hägg och benved förekommer i buskskiktet. Artrik flora där följande arter dominerar; svalört, älgört, vitsippa, humle-blomster, kabbleka, brännässla, gulplister, kärrviol och olika starrarter. En smärre bäck ansluter till sjöns östra del. Sjön omges av starr, vide- och sälgsnår som sen övergår i lövsumpskog. Totalt sett värdefulla skogsmiljöer, med än högre värden i förening med sjön och dess närområde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, klibbalkärr, blandädellövlund, hässlen

BIOTOPKVALITET

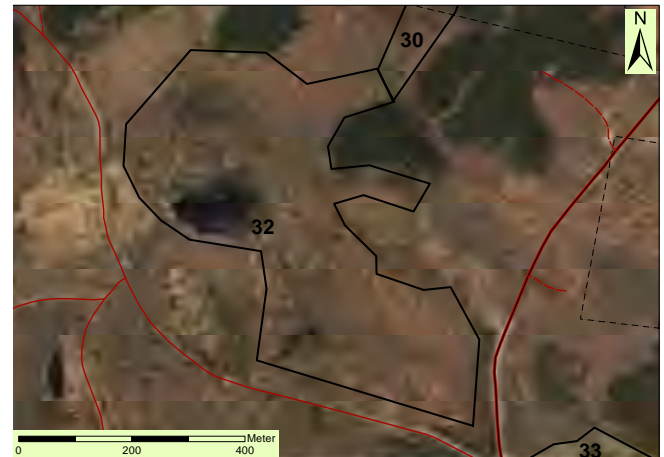
Översilad källmark, mossblock, lövlågor, alsocklar, rotvältor, bäckdråg, öppen solbelyst göl, vide- och sälgsnår, äldre alar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Skärmstarr* S, kärrfibbla* S, bäckbräsma* S, gulsippa* S, gullpudra* S, ask* EN, dvärghäxört* S, västlig husmossa* S, kärrbräken* S, skogsbingel* N, mörk lungört* S, storrams* S, aklejruta* S, myskmadra* S, blåsippa* S, hässleklocka* S, småvänderot* N, smådopping* §, blåmossa* §

ARTRIKEDOM

Relativt hög

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Skogs- och naturtyper som är känsliga för hydrologisk påverkan.

33.

SJÖMOSSAHUS

Naturvärdesklass: 3

I objektets östra del finns ett varierande våtmarksområde med mossar, kärr och en skogstjärn. Objektet ligger insprängt i ett skogsområde som består av både blandskog och granskog. Mossarna är beväxna med björksly och gran och är bitvis igenväxta. I kärret finns en vattenspegel i vars kant det växer mängder av dystarr och tuvull. Flertalet sländor observerade. Mossen med den öppna gölen är den sista resten av den stora mossen som har varit utsatt för omfattande torvtäkt. Objektet genomkorsas av torvdiken och av det gamla laggkärret finns det endast kvar små rester. Andra arter som finns i de våtare partierna av området är tranbär, hjortron, rundsileshår, vitmossa, rosling och ljung. I de torrare partierna växer det blåbär, lingon, kråkbär, skogskovall, harsyra och skogsbräken. Objektet består även av högstubbar, en del rika på tickor samt en del lågor. Skåneleden går rakt genom objektet. På stigen observeras larvgångar av grön sandjägare.

I nordväst består objektet av ett stycke betesmark med spår av det äldre skiftet i form av stengårdsgårdar och odlingsröse i fint skick. Betesmarken är väl hävdad och det glesa fåltskiktet består av bl.a. stenmåra, ärenpris, stor blålocka samt gråfibbla. På betesmarken finns även grova gamla träd av ek, ask samt bok.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

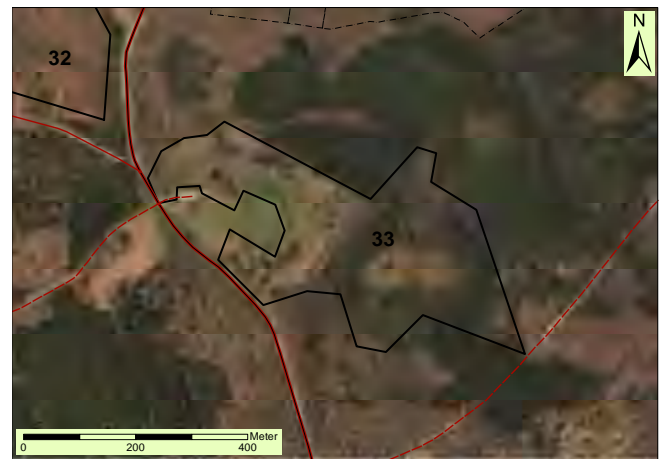
Myr / Mosse, äng och betesmark

BIOTOPKVALITET

Högstubbar och lågor, tickor, småvatten, fuktsänkor, diken, naturbetesmark, stenmurar, stenrösen, grova gamla träd ek, ask samt bok.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN,

ARTRIKEDOM

Måttligt artrikt, flertal sländor

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs- och betesmark, Riksintresse för friluftsliv, fornläger

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling för äldre oskött lövskog med värdeelement, undvik rationell skogsskötsel i objektets lövskogar och ytterligare hydrologisk negativ påverkan på myren. Fortsatt underhåll av skåneleden. Fortsatt bete på betesmarkerna.

Hål i marken med

larv av Grön sandlögare

34.

BETESLANDSKAP VID MANNARP

Naturvärdesklass: 2

Ett variationsrikt beteslandskap söder och väster om Mannarp. Betesmarkerna söder om Mannarp var på 40-talet mer öppna men har fått utvecklas fritt och innehåller idag en betad olikåldrig ädellövskog med mycket död ved. Markskiktet består mestadels av blåbärs- och lingonris. Marken är blockrik med omväxlande öppna partier. Gott om stenmurar och rösen och en välbevarad fågata finns i den mer öppna enbuskmarken i nordost. Gott om värdefulla värdeelement som ett antal grova spärrgreniga lövträd. Bokhögstubbar och boklågor med gott om tickor. Det finns även blötare partier med alsumpskog. I nordväst är marken mer öppen och har karaktären av en fuktigare högrörsäng. Fågellivet är rikt med bl.a. trädpiplärka, trädgårdssångare och gärdsmyg. Sammantaget ett värdefullt mosaiklandskap med betad lövskog, grova ädellövträd och partivis rika kulturlämningar. Skåneleden går genom området.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, betad skogsmark,

BIOTOPKVALITET

Vidkroniga äldre bokar och ekar, gamla enar, hassel, stenbunden mark, stenmurar, rösen, grova lövhögstubbar och lågor, betad ogödslad grässvål, rönn, apel. ljungtuvor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (delvis 5130, 4030, 6270).

NATURVÅRDSARTER

Trädpiplärka* §, trädgårdssångare* §, gärdsmyg* §.

ARTRIKEDOM

Bitvis relativ hög

UTPEKADE OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / ArtData, ängs och betesmark, Riksintresse naturvård & friluftsliv, Fornlämning, fossil åker, röjningsrösen

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt bete av fåladsmark och skogsmarken, i övrigt fri utveckling. Gynna grova träd. Spar död ved. Undvik rationellt skogsbruk.

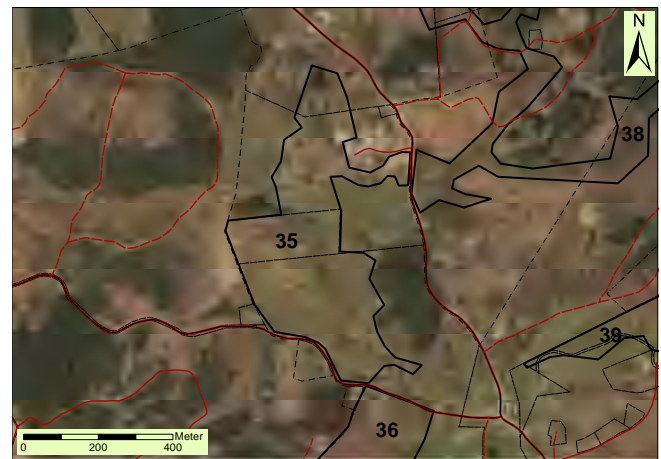

35.

BETESMARKER NORR OM GUNNARP

Naturvärdesklass: 3

Betesmarker med mycket varierande hävdstatus och topografi. De nötbetade markerna i den södra delen har generellt en svag hävdstatus, medan hästbetet i de norra delarna är hårdbetat. Näringspåverkan på vegetationen kan ses i hela objektet, och tuvtätälängor breder ut sig i lägre fuktigare partier. Floran är därför bara måttligt artrik. Inga särskilda naturvårdsarter hittades heller bland kärlväxter, men det finns flera tidigare sådana rapporter. Inslag finns av solitära träd, som asp, björk, bok, klibbal och tall. Det finns också rösen och murar. Dessutom förekommer rikligt med stora gamla enbuskar på höjdryggen i söder. Längst i norr finns anlagda våtmarker. Naturvärdena kan öka vid insatta skötselåtgärder.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, enefäläd, björkhage, fuktäng, våtmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad gräsvål, stenbunden mark, tuvig mark, diken, stenmurar, stenrösen, vidkroniga löv- och barrträd, torrträd, sälg, apel, hagtorn, fläder

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 5130, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe VU, §, backsippa VU, §, jordtistel NT

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Utökad beteshävd i den södra delen. Röjning av sly. Ingen konstgödning bör ske.

36.

BOKSKOGAR VID GUNNARP

Naturvärdesklass: 2

Stort sammanhängande lövskogsområde på smärre kullar och i dalgångar. På fast mark dominerar högvuxen äldre bokskog. Måttlig täthet av död ved, dock ofta grov. Totalt sett gott om grova bokar, rötskadade lövstammar med håligheter, högstubbar och lågor. I dalgångarna rinner smärre skogsbäckar och översilade bäckdråg på rik mark. Ask, al, björk, lind, avenbok, ek och bok växer här i en mångformig lövblandskog. Variationsrik och naturskogsartad skog med rik flora. Gott om död ved, särskilt av ask. Artrik insektsfauna och ett par intressanta vedlevande blomflugor noterades. Totalt sett ett värdefullt objekt för biologisk mångfald. Tidigare gallringspåverkan och gamla diken, men överlag relativt låg sentida skoglig påverkan inom objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av fryletyp, klibbalskog av översilningstyp, skogsbäck

BIOTOPKVALITET

Grova bokar, senvuxna bokar, bokhögstubbar, boklågor, fnösketikor, skogsbäck, bäckdråg, översilning, källmark, stenmur, odlingsrösen, blockrik mark, alhögstubbar, allågor (många blöta), alsocklar, askrotvältor, asktorrträd, björklågor

SÄLLSYNHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9110).

NATURVÅRDSARTER

Bokvärtlav* NT, lönnlav* S, platt fjädermossa* S, skärmstarr* S, grönvit nattviol* §, gullpudra* S, mörk lungört* S, lind* S, rankstarr* S, lundstjärnblomma* S, kärrfibbla* S, stor häxört* S, bäckbräsma* S, boktigerfluga* NT, ängstigerfluga* N, stenknäck* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivande skog och regionalt värdefullt objekt.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling.

37.

BETESMARKER VID ARUP

Naturvärdesklass: 3

Öppen betesmark med förekomst av solitära grova vidkroniga ekar och bokar. Fläckvis är marken stembunden. De nötbetade markerna har generellt en relativt svag till måttlig hävdstatus med knähögt gräs som följd på stora ytor. Näringspåverkan på vegetationen kan ses i hela objektet, och florán är bara måttligt artrik. Inga särskilda naturvårdsarter hittades heller bland kärlväxter. Däremot finns många värdefulla värdeelement, särskilt nämnda ekar och bokar samt rösen och murar. Vissa röjningsinsatser har skett nyligen inom objektet. I kantzoner av betesmarken förekommer uppslag av lövsly, som också bör tas bort.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark

BIOTOPKVALITET

Betad mark, djurspillning, fuktsänka, diken, stenmurar, stenrösen, stembunden mark, vidkroniga grova ekar, ektorrträd, enstaka hagtorn, apel och enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6270).

NATURVÅRDSARTER

Inga noterade.

ARTRIKEDOM

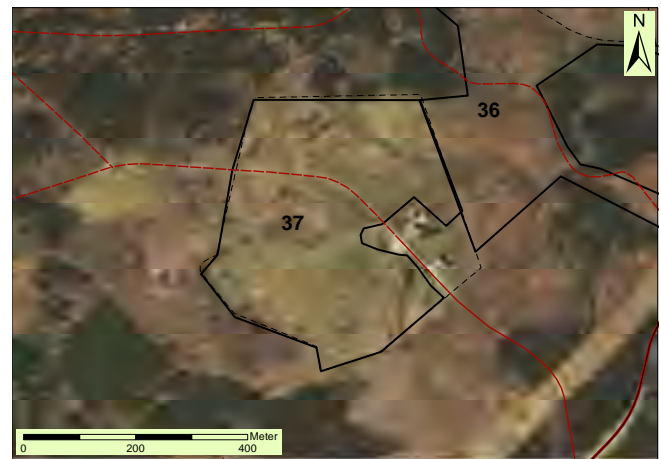
Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekade / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning av lövsly bör fortsätta ske på platser med uppslag. Ingen konstgödning bör ske.

38.

ALSUMPSKOGAR NORR OM GUNNARP

Naturvärdesklass: 3

Sammanhängande stråk av alsumpskogar och alkärr, ofta längs smärre vattendrag, av olika ålder och tidigare skoglig påverkan, från medelåldrig till äldre alskog. Varierande inslag av död ved, men högstubbar och lågor påträffas mest sparsamt. Grova bokar och död ved förekommer fläckvis. Sockelbildning förekommer, och några är mycket stora. Inslag finns av anlagd våtmark och smärre dypöl. Viss förekomst av naturvårdsarter. Alsumpskogen omges ofta av ett rationellt skogsbruk med hyggen och granskogar i olika ålder.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalskog av översilningstyp, klubbalkärr, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Alhögstubbar med bohål, altorrträd, björkrotvältor, alsocklar, alrot-vältor, vattendrag, tidvis stillastående vatten, grova bokhögstubbar, grova boklågor, våtmark

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Fransfladdermus VU, §, kärrfibbla* S

ARTRIKEDOM

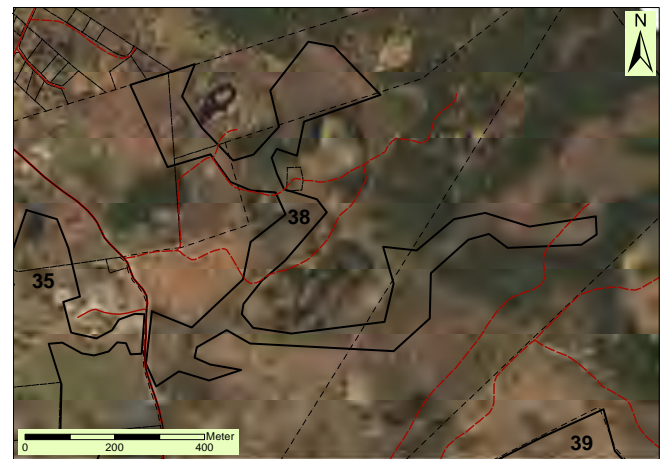
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Spara gamla träd och död ved.

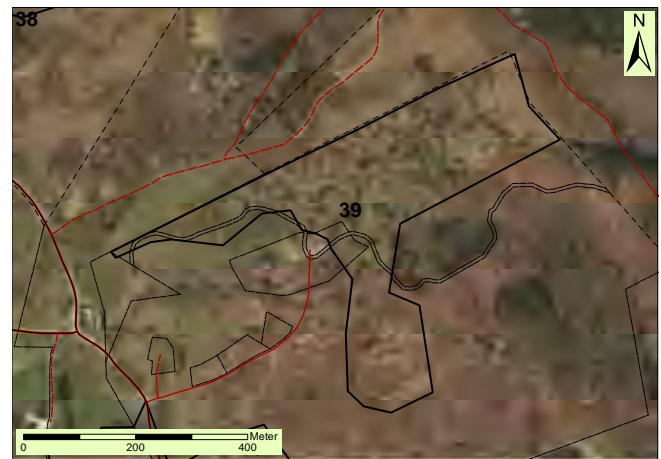

39.

BETESMARKER VID GUNNARP

Naturvärdesklass: 3

Betesmarker med varierande hävdstatus och topografi. De betade markerna i den södra delen har generellt en god hävdstatus, medan betet i de mer kuperade norra delarna varit mer extensivt på sistone, med knähögt grässkikt som följd. Näringspåverkan på vegetationen kan ses i hela objektet, och florin är bara måttligt artrik. Inga särskilda naturvårdsarter hittades heller bland kärlväxter. Däremot finns många värdefulla värdeelement, från grova granar, ekar och bokar samt gamla tallar till rösen och murar. Dessutom förekommer rikligt med stora hassel- och gamla enbuskar. Apel, sälg och asp förekommer mer enstaka men spritt. Naturvärdena kan öka om ytterligare skötselåtgärder görs.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, enefäläd

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, tuvig mark, diken, stenmurar, stenrösen, vidkroniga grova löv- och barrträd, ektorrtred, sälg, apel, äldre hassel, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130).

NATURVÅRDSARTER

Inga noterade.

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Utökad beteshävd. Röjning av lövsly och ung gran. Träd är redan stämplade för utglesning av trädskiktet. Ingen konstgödning bör ske.

40.

STASS MOSSE

Naturvärdesklass: 3

Objektet består av en mosse, där ingen storskalig torvbrytning sker längre. Runt mossen, i främst östra och norra delen, finns spår av den omfattande torvtäkt som bedrivits här förr. Denna f.d. mosse saknar mossekaraktärer och området kan beskrivas som en blandskog med mestadels björk i trädskiktet samt tall och gran. Död ved av björk förekommer rikligt. Fältskiktet domineras nästan helt av blåbärsris, men även björnmossa och lingon finns. I de fuktigare partierna, däribland några mindre torvgravar, växer missne, vitmossa, toplösa samt vattenklöver. I främst söder har området karaktär av laggkärr där vide växer tätt. Området i väster är mer ett kärr med hedkaraktär där fältskiktet består av stagg, vitag, flaskstarr, klockljung, tranbär samt blåtåtel. Det finns gott om spår av klövvilt i området och betydelsen för den lokala ekologin är stor. Rikt fågelliv med bl.a. trädpiplärka, svartvit flugsnappare, lövsångare, gransångare och trana.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Myr, sekundär lövskog, björkmosse

BIOTOPKVALITET

Grov björk, björklågor, björkhögstubbar, tickor, klen död ved, småvatten, fuksänkor, diken, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

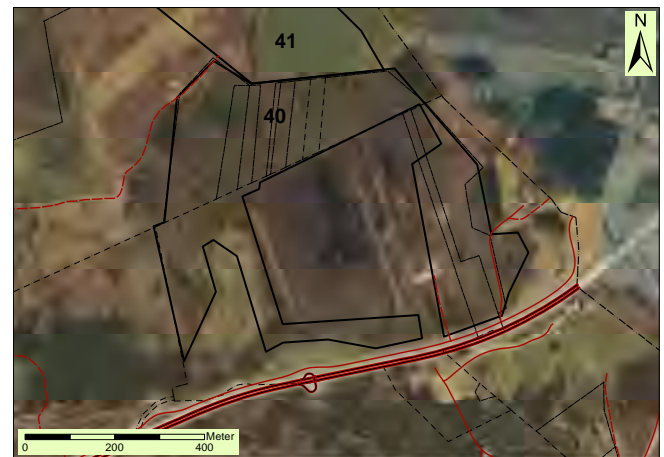
Ovanlig naturtyp i kommunen,

NATURVÅRDSARTER

Svartvit flugsnappare* NT, §, trana §,

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt (fågellivet) och lokalt ett viktigt objekt.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling för lövskog med värdeelement. Undvik rationell skogsskötsel i dessa lövskogsområden och ytterligare hydrologisk negativ påverkan.

41.

ÖPPEN MARK ÖSTER OM GUNNARP

Naturvärdesklass: 3

Ett kuperat stenbundet objekt uppe på Linderödsåsen i anslutning till en mindre gård. Objektet genomkorsas av en kraftledningsgata. Den öppna betesmarken har ett fältskikt bestående av bl. a blåklocka, blodrot, gråfibbla och ärenpris. Objektet har ingen eller ringa kvävepåverkan och betesmarken har karaktären av rödvänsäng. Kulturhistoriska spår finns i form av stengårdsgårdar och odlingsrösen. Finns även en fågata i bra skick i nära anslutning till området. Purror och en del gamla utmarksträd finns också. I södra delen av objektet finns ett parti med uppvuxen bok.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, fuktäng, högörtäng, betad skogsmark, trädklädd betesmark

BIOTOPKVALITET

Stenbunden mark, stenmurar, rösen, blockrik tuvig mark, bitvis välbetad grässvål, fuktsänkor, solitära lövträd, grova vidkroniga lövträd, enbuskar, grov högvuxen gran, klen död ved

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6270)

NATURVÅRDSARTER -**ARTRIKEDOM**

Tämligen artrikt

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng- och betesmark, Fornminne (fornåker), Riksintresse naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd i betesmarkerna, undvik rationell skogsskötsel i lövskogspartierna

42.

ÅS VID ÄLVHEM

Naturvärdesklass: 2

En bäckravin som på sluttningssidan består av en ur geologisk synpunkt intressant rullstensås med ädellövskog bestående av t ex. bok, ek, lind och björk. I botten av ravinen löper Kvesarumsån och området finns en anlagd damm. Hassel, ask, avenbok, bok och ek förekommer i buskskiktet. Det finns en del spärrgreniga grova träd och en mycket riklig förekomst av stubbskottsfröngrad lind. Arter som trivs på den kalkrika marken är grönvit nattviol, tandrot, kärrfibbla, vänderot och hagfibbla. Norr om sluttningen finns en örtrik äng som är en gammal inägomark som idag kan betecknas som en svagt hävdad betesmark med arter som gråfibbla, gulmåra, jungfrulin, tjärblomster, gökärt och åkervädd. Området hyser förutom ett rikt fågelliv även ett bra habitat för klövvilt och rikligt med jungfrusländor. Området är även intressant för det rörliga friluftslivet. Vanliga arter i fältskiktet var svärdslijla, humleblomster, hallon, skogsklöver, skogskovall, ärenpris, teveronika, blåmunk. På sluttningarna var liljekonvalj och skogsbingel vanliga.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Blandädellöv, grusås, igenväxningsmark

BIOTOPKVALITET

Grova spärrgreniga bokar, död ved, vattendrag (å), tickor på högstubbar och träd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9110)

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, grönvit nattviol §, kärrfibbla* S, skogslind* S, tandrot* S, backsippa S §, skogsbingel S

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Delvis inom strandskyddsområde / ArtData, Nyckelbiotop, äng- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återinsatt beteshävd, undvik rationell skogsskötsel

43.

HÄGGENÄSOMRÅDET

Naturvärdesklass: 3

En trädklädd kulle i ett omgivande öppet beteslandskap. Kullen har ett nästan parkliknande utseende. I gränsen åt öster flyter Kvesarumsån förbi. Kullen hyser ett stort antal stora ekar och lindar men även andra lövträd förekommer. De flesta ekarna är vitala och saknar skador som gör dem biologiskt värdefulla för exempelvis insekter och kryptogamer. Gott om hässle. Det verkar inte bedrivits något bete på marken i senare tid. Floran är ganska trivial. Ett rikt fågelliv noteras.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Ädellövskog

BIOTOPKVALITET

Gamla ekar, död ved, rönn, apel, rinnande vattendrag (å), solbelysta gamla träd, främst ek, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp -

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN.

ARTRIKEDOM

-

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekad strandskydd / Riksintresse naturvård & friluftsliv

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel, spar gamla träd och död ved.

44.

FÄLAD VID LUDVIGSBORG

Naturvärdesklass: 2

En fäladsmark som i de västra delarna består av delvis stenbunden och kuperad hagmark. Trädskiktet består av ek, björk, ask, asp och rönn. Buskskiktet består av en, björksly, hagtorn, hassel, slån och enstaka fläder. I fältskiktet finns t.ex. gökärt, jungfrulin, blåklocka, ängsvädd, blodrot, brunört, blåtåtel, luddtåtel, gråfibbla, backtimjan, gulmåra, käringtand, ärenpris, borsttåg och humleblomster. På de högst belägna delarna finns en torrängsdominerad flora. Hävden är god och kvävepåverkan är ringa. Den östra delen består av en igenväxande, stenbunden, före detta betad al- och björksumpskog med representativt fältskikt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark,
igenväxningsmark, torräng

BIOTOPKVALITET

Odlingsrösen, stenmurar, stenbunden mark,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

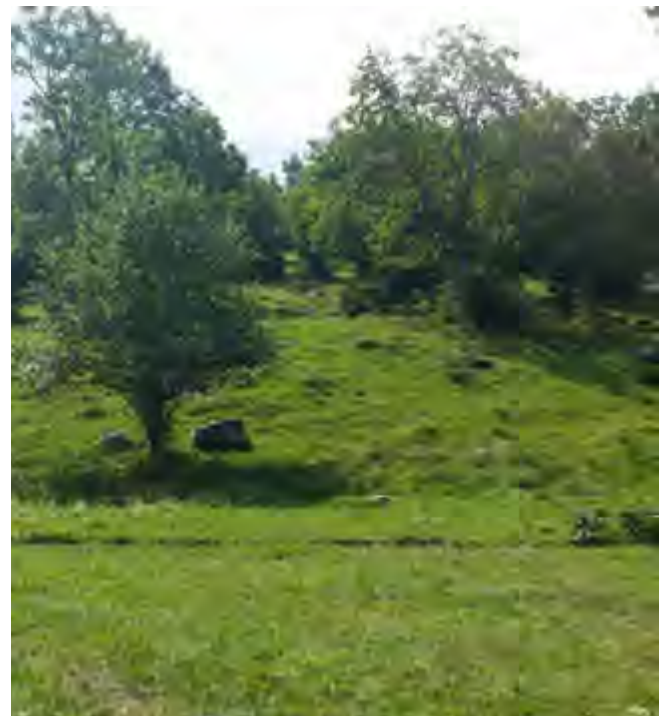
Förekomst av Natura 2000-naturtyper (4030, 6270)

NATURVÅRDSARTER -**ARTRIKEDOM -****OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR**

Fornlämning fossil åkermark / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återupptagen beteshävd på igenväxande marker,
röjning av uppväxande lövsly

45.

ODLINGSLANDSKAP VID RINGSBORG

Naturvärdesklass: 3

Öster och sydost om Ringsborg finns ett odlingslandskap med ekhagar, sumpskogar, trädfria betesmarker och våtmarker. Det finns gott om ekar, men de flesta är vitala och saknar skador och strukturer som gör dem biologiskt värdefulla för exempelvis insekter och kryptogamer. En handfull gamla ekar med biologiskt intressanta skador och håligheter finns spridda i området, ibland inväxta i tätare vegetation. Från ängs- och betesmarksinventeringen anges flera naturvårdsintressanta växter, bland annat backsippa, svinrot och knägräs. I våtmarkerna finns förutsättningar för grodor och salamandrar samt andra vattenanknutna djur och växter. Närmast Ringsborg finns en nyckelbiotop med ek och gamla lindar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Betesmarker, svåmlövskog, våtmarker, ädellövskog.

BIOTOPKVALITET

Gamla ekar, gamla björkar, bete, ihåliga ekar.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen 4030, fuktängar med blåtåtel och starr 6410, trädklädd betesmark 9070.

NATURVÅRDSARTER

Backsippa VU, §, skogslind S, storrams S, svinrot N, knägräs N.

ARTRIKEDOM: -**OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR**

Inget utpekad / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt beteshävd, friställning av gamla träd som står inväxta.

46.

EKHAGE VID ENEBACKSVÄGEN

Naturvärdesklass: 2

En stenbunden och välhävdad ekhage finns söder om Enebacksvägen. Flera av träden är gamla men inte så grova. Några av dem har håligheter och skador som är gynnsamma för vedlevande arter. Utöver ek finns även hagmarksbjörkar, aspar och enbuskar. Norr om vägen finns en igenvuxen betesmark där det åtminstone tidigare funnits backsippa.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädklädd betesmark, svämlövskog, sandstrand.

BIOTOPKVALITET

Gamla ekar, gamla björkar, död ved av ek och björk, sandblottor, bete, exponerad strand med fuktig sand och organiskt material.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000): -**NATURVÅRDSARTER**

Philonthus rubripennis VU, gulsparv VU, bokarv VU, Thanatophilus dispar NT, oxtungssvamp NT, ekticka NT, mindre hackspett NT, gröngöling NT, spillkråka NT, §, större vattensalamander §, skärmstarr S, vattenbi N, knägräs N.

ARTRIKEDOM: -**OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR**

Fulltofta gård Naturreservat, Fulltofta Natura 2000 habitatdirektivet (SCI), Fulltofta Ringsjön Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA) / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Skötsel enligt skötselplan.

47.

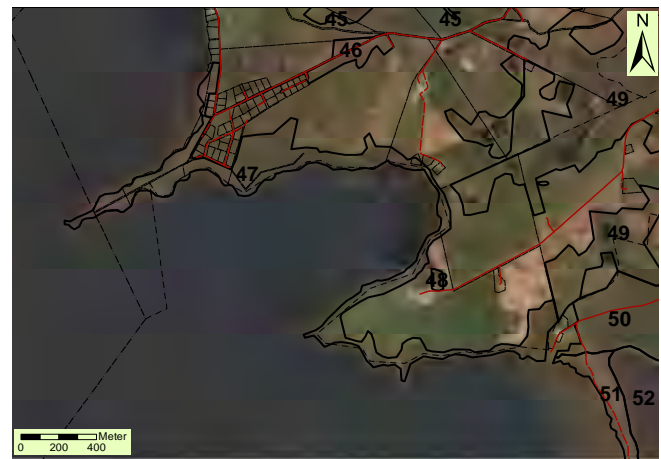
STRANDSKOG VID FULLTOFTA-
HÄGGENÄSET

Naturvärdesklass: 2

Strandskog som sträcker sig utmed Ringsjön från Fulltofta upp till Häggenäset. Trädskiktet utgörs i huvudsak av klibbal, björk, ask, sälg, ek, asp, rönn och i mindre utsträckning skogsalm. I buskskiktet finns bland annat hassel, brakved och vide. Det finns gott om död ved, bland annat av alm och ask, men också av klibbal och björk. Huvuddelen är klen, men det finns även grov död ved av olika slag. Bland ask och ek finns även ett antal grova och gamla träd, men huvuddelen av träden är klena till måttligt grova. Jordmånen är åtminstone fläckvis näringsrik med skogsbingel, gulplister, storrams och lundelm (gräs). Kring Häggenäset finns fynd av den mycket sällsynta växten gullstånds. På några grova ekar växer grå skärelav och ett par av ekarna är ihåliga med förutsättningar för hålträdslevande arter. Det finns goda förutsättningar för svampar och insekter knuten till död ved. Området har även ett värde för fågelfaunan.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Svåmlövskog, ekskog

BIOTOPKVALITET

Stor areal, gamla ekar, ihåliga ekar, gamla björkar och klubbalar, grova askar, död ved av ek, ask, klibbal, skogsalm och björk, näringsrik jordmån.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Svåmlövskog 91E0.

NATURVÅRDSARTER

Skogsalm* CR, ask* EN, gullstånds EN, grå skärelav* S, storrams S, myskbock S.

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Delvis inom Fulltofta gård Naturreservat och delvis inom Fulltofta Ringsjön Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA), Strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Friställa grova hagmarksträd i övrigt främst utveckling genom naturlig dynamik.

48.

NUNNÄS GRAVFÄLT

Naturvärdesklass: 2

Säregt gravfält från järnåldern med domarringar, skeppssättningar och andra resta stenar. På gravfältet växer flera mycket gamla ekar varav ett antal är ihåliga med mulm. Jordmänen är sannolikt ganska mager för träden är tillsynes senvuxna och krumma. På de gamla trädens bark växer sällsynta lavar och i trädens håligheter lever den ovanliga läderbaggen tillsammans med andra sällsynta skalbaggar som bland annat gulbent kamklobagge och den mycket sällsynta klubbhornsbaggen *Batrisodes adnexus*. Tårticka är en sällsynt svamp som också finns på de gamla ekarna. Området betas av får.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Trädbärande betesmark.

BIOTOPKVALITET

Gamla ekar, ihåliga ekar med mulm, blottad ved, beteshävd.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Trädklädd betesmark 9070.

NATURVÅRDSARTERTårticka* EN, *Batrisodes adnexus* VU, oxtungssvamp* NT, läderbagge* NT, §, gulbent kamklobagge NT, grå skärelav* S, gulpudrad spiklav S, blankknäppare N, rödpalpad rödrock N.**ARTRIKEDOM: -****OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR**

Inget utpekad / Malmqvist 2002.

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Friställa grova hagmarksträd i övrigt främst utveckling genom naturlig dynamik.

49.

ODLINGSLANDSKAP NORR OM
FULLTOFTA KOHAGE

Naturvärdesklass: 1

Ett stort och mycket varierat beteslandskap med ekhagar, alsumpskogar, betesmarker, kärr och våtmarker, där den stora tillgången på äldre ekar ger karaktär åt området. Förutom ek finns det också gott om grova hagmarksbjörkar och även andra grova lövträd. Åldern på ekarna varierar och majoriteten av träden har ännu inte utvecklat de mest viktiga strukturer som mycket grov bark, håligheter med mulm, blottad ved och annat som är typiskt för mycket gamla träd. Särskilt fina och gamla ekbestånd finns dock bland annat strax norr om storkhägnet och på backarna i den centrala norra delen av området. På de äldsta ekarna växer arter som oxtungssvamp och gulpudrad spiklav. Vid en gård några hundra meter VNV om Nunnäs finns också flera gamla och ihåliga ekar med bland annat läderbagge. I buskskiktet finns hagtorn och hassel, den senare ibland gammal och grov med goda förutsättningar för vedlevande svampar och insekter. Även flera av de ingående alsumpskogarna hyser gott om död ved. I de öppna eller glest trädbevuxna betesmarkerna finns en fläckvis artrik flora med backsippa, baktimjan, borsttåg och knägräs, men även ytor som trivialiserats på grund av igenväxning. Ett litet orkidékärr med bland annat majnycklar finns i området liksom en anlagd våtmark söder om storkhägnet med ett artrikt fågelliv.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Betesmarker, svämlövskog, ekskog, våtmarker.

BIOTOPKVALITET

Lång kontinuitet, stor areal, beteshävd, grova och gamla ekar, grov ekbark, naken ved, ihåliga träd med mulm, solexponering, grova eklågor, grova björkar, lågor och högstubbar av björk, klibbal och ask, grov hassel med död ved, stenmurar, odlingsrösen, gott om blommande buskar, stenbundna betesmarker.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen 4030, fukthedar med blåtätel och starr 6410, artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen 6270, artrika stagg-gräsmarker nedanför trädgränsen 6230, trädklädd betesmark 9070, svämlövskog 91E0.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, stare VU, gulspurv VU, §, backsippa* VU, brokig barksvarthage VU, gröngöling NT, §, spillkråka NT, §, baktimjan NT, majnycklar NT, §, borsttåg NT, oxtungssvamp* NT, ekticka* NT, korallticka* NT, blekticka* NT, orangepudrad klotterlav* NT, läderbagge NT, §, dvärgbägarlav* NT, gulbent kamklobage NT, kardinalfärgad rödrock NT, grå skärelav* S, rostfläck* S, gulpudrad spiklav* S, kornig nållav* S, guldlockmossa* S, fällmossa* S, kransrams* S, skärmstarr* S, jungfrulin N, knägräs* N, stagg* N, smalknäppare N, rödpalpad rödrock N.

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESKYDD / INVENTERING

Till stora delar inom Fulltofta gård Naturreservat, Fulltofta Natura 2000 habitatdirektivet (SCI), Fulltofta Ringsjön Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA), inom utpekade strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Skötsel enligt skötselplan. Friställ trängda ekar samt förbättra hävd.

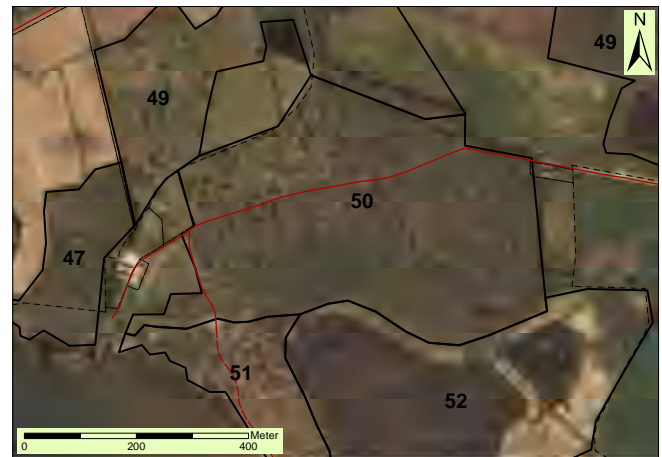

50.

FULLTOFTA KOHAGE MED
OMGIVNINGAR

Naturvärdesklass: 1

Ett varierat område som är påtagligt hävdpräglat med en stor förekomst av gamla och mycket gamla ihåliga och mulmfyllda ekar. Utöver ek finns björk, ask och i fuktiga delar även askklubbalkärr. I buskskiktet finns gott om hagtorn och gammal hassel, men även rikligt med hägg i fuktiga delar. Objektet omfattar både skog, ohävdade ekhagar och betade ekhagar. Några av träden tillhör Skånes grövsta och äldsta med Gäddeken, intill vägen genom området, som en av de mer kända. De gamla ekarna hyser en mycket artrik fauna och kryptogamflora med många ovanliga arter. Hit hör exempelvis saffransticka, tårticka, läderbagge, brokig barksvartbagge, kardinalfärgad rödrock, rödbrun blekspik och matt pricklav. Området har även en rik fågelfauna med gott om hålträdelevande arter som hackspettar och stare. Även bland kärllväxter finns en del sällsyntheter som skogsveronika och bokarv. Ett antal jätteekar av hagmarkstyp står idag invuxna i skogsmiljö och behöver friställas. Området har sannolikt ett stort värde för fladdermöss. Det finns delar av området som inte når upp till högsta klass.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädklädd betesmark, svämlövskog, ekskog.

BIOTOPKVALITET

Lång kontinuitet, grova och gamla ekar, grov bark, naken ved, ihåliga träd med mulm, solexponering, grova eklågor, grova björkar, lågor och högstubbar av björk, klippal och ask, grov hassel med död ved, stenmurar, odlingsrösen, gott om blommande buskar.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Trädklädd betesmark 9070, svämlövskog 91E0, näringsrik ek- eller avenbokskog 9160,

NATURVÅRDSARTER

Saffransticka CR, §, tårticka* EN, ask* EN, sydlig blekspik EN, brokig barksvartbagge VU, skogsveronika VU, stare VU, bokarv NT, ekträdlöpare* NT, sexfläckig blombock* NT, skeppsvarvsfluga* NT, läderbagge* NT, §, gulbent kamklobagge NT, kardinalfärgad rödrock NT, rödbrun blekspik NT, matt pricklav* NT, liten söderfallslav* NT, dvärgbägarlav* NT, elegant sköldlav NT, oxtungssvamp NT, ekticka NT, mindre hackspett NT, §, gröngöling NT, §, spillkråka NT, §, skärmstarr* S, sotlav* S, guldockmossa* S, storrams S, gulsippa S, blodsopp S, trädporella S, platt fjädermossa S, grå skärelav* S, gulpudrad spiklav* S, kornig nållav* S, gulnål* S, smalknäppare R, rödpalpad rödrock R.

ARTRIKEDOM: -**OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR**

Fulltofta gård Naturreservat, Fulltofta Natura 2000 habitatdirektivet (SCI), Fulltofta Ringsjön Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA), Delvis strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Skötsel enligt skötselplan. Friställ trängda ekar!

51.

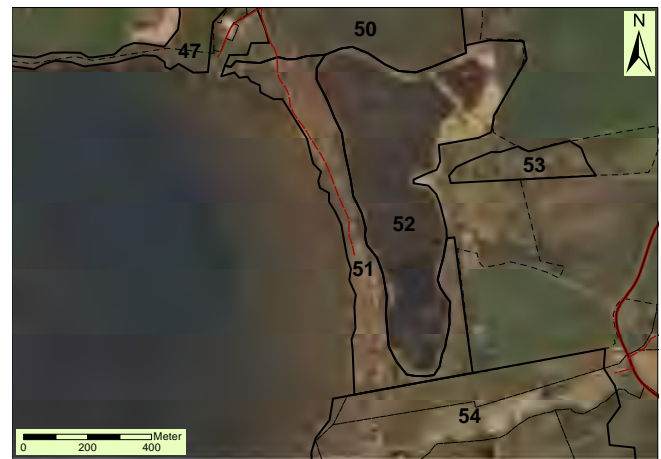
EKHAGE OCH STRANDSKOG VÄSTER
OM GÄDDÄNGEN

Naturvärdesklass: 2

Ekhage och strandskog mellan Ringsjön och Gäddängen, där ekhagen till stora delar betas. Hävden är dock ganska svag och det finns gott om uppväxande sly. Ekarna är tämligen gamla, men flerhundraåriga ekar, sådana som finns i Kohagen nordost om detta objekt, saknas här. Flera träd har dock grov bark och skador vilket gynnar den biologiska mångfalden. Det finns även såväl stående som liggande döda ekar. Förutom ek finns även grova solexponerade björkar och grov björkved. I buskskiktet finns bland annat hassel och hagtorn. Det finns få naturvårdsintressanta kryptogamer på de gamla träden, men oxtungssvamp har noterats. Fältskiktet är överlag trivialt med undantag av delen sydost om Gäddängen. Där finns ängsvegetation med bland annat ängsvädd och knägräs. I strandskogen växer främst klibbal, björk och ask tillsammans med olika vide. En hel del död ved förekommer. På de sandiga stränderna lever den ovanliga kortvingen *Philonthus rubripennis* och asbaggen *Thanatophilus dispar*. Båda lever som rovdjur och den förstnämnda har sin enda aktuella förekomst i landet vid Ringsjön. I området, liksom i hela Fulltoftatrakten, finns gott om hackspettar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädklädd betesmark, svämlövskog, sandstrand.

BIOTOPKVALITET

Gamla ekar, gamla björkar, död ved av ek och björk, sandblottor, bete, exponerad strand med fuktig sand och organiskt material.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000): -**NATURVÅRDSARTER**

Philonthus rubripennis VU, gulsparr VU, §, bokarv VU, *Thanatophilus dispar* NT, oxtungssvamp NT, ekticka NT, mindre hackspett NT, §, gröngöling NT, §, spillkråka NT, §, större vattensalamander §, skärmstarr S, vattenbi N, knägräs N.

ARTRIKEDOM: -**OMRÅDESKYDD / INVENTERING**

Fulltofta gård Naturreservat, Fulltofta Natura 2000 habitatdirektivet (SCI), Fulltofta Ringsjön Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA), Delvis inom strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Skötsel enligt skötselplan.

52.

GÄDDÄNGEN

Naturvärdesklass: 2

En anlagd cirka 25 hektar stor våtmark med mycket stort värde för både häckande och rastande våtmarksfåglar som måsar, tärnor och olika simfåglar. I de omgivande vassarna och buskagen häckar bland annat vattenrall, sävsparv och olika sångare. Bland särskilt intressanta häckfåglar finns svarthalsad dopping och ärta. Vattennivån sjunker ofta under sommar och höst och erbjuder tidvis fina stränder för bland annat rastande vadare. Över vattnet och de omgivande markerna jagar gott om fladdermöss.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Grund sjö / Anlagd våtmark

BIOTOPKVALITET

God solinstrålning, varierande vattendjup, bra läge nära stor sjö, förekomst av vattenvegetation.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000): -**NATURVÅRDSARTER**

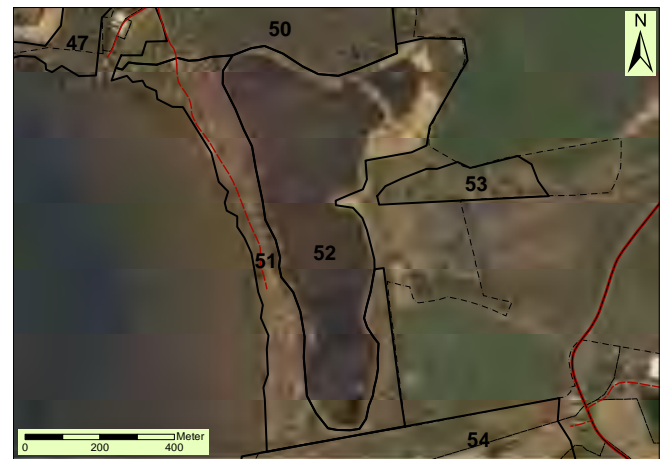
Arter med säkerställd eller trolig reproduktion:
Svarthalsad dopping EN, §, ärta VU, §, brunand VU, §, storspov VU, §, sävsparv VU, §, fisktärna §, trana §, törnskata §, brun kärnhök §, nordfladdermus §, vattenfladdermus §, större brunfladdermus §, trollpipistrell §, dvärgpipistrell §, gråskimlig fladdermus §.

ARTRIKEDOM: -**OMRÅDESKYDD / INVENTERING**

Fulltofta gård Naturresevat, Fulltofta Natura 2000 habitatdirektivet (SCI), Fulltofta Ringsjön Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA) / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Skötsel enligt skötselplan.

53.

EKHAGE ÖSTER OM GÄDDÄNGEN

Naturvärdesklass: 2

Gles ekhage med flera mycket grova ekar varav några med håligheter och mulm. Ett par träd är döda och står kvar som torrträd. I den östra delen ligger ett par mycket grova eklågor. Träden står solexponerat och har mycket goda förutsättningar för eklevande arter bland insekter och kryptogamer. På den grova barken växer ekspecialister som skuggoranglav, gulpudrad spiklav och brun nållav tillsammans med den i Skåne mycket ovanliga hjämbrosklaven. Andra ovanliga eklevande arter är oxtungssvamp och skeppsvarvsfluga. I buskskiktet finns nypon, fläder och hagtorn vilket bidrar som en värdefull pollen- och nektarkälla. Fältskiktet är inte fullt så intressant men det finns bland annat sparsamma förekomster av jordtistel och stagg.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark

BIOTOPKVALITET

Grova och gamla ekar, grov bark, naken ved, ihåliga träd med mulm, solexponering, grova eklågor, lång kontinuitet, stenmurar, odlingsrösen, gott om blommande buskar.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Trädklädd betesmark 9070 (delvis).

NATURVÅRDSARTER

Hjämbrosklav NT, skuggoranglav* NT, dvärgbägarlav* NT, oxtungssvamp* NT, skeppsvarvsfluga* NT, jordtistel NT, mindre hackspett* NT, gulpudrad spiklav* S, brun nållav* S, grå skärelev* S, guldlockmossa* S, stagg N.

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och bete, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt och gärna utökad beteshävd samt se till att de kommer nya efterträdare till de gamla ekarna.

54.

BETESMARKER MELLAN
BLOSSEHUSEN OCH RINGSJÖN

Naturvärdesklass: 3

Omväxlande beteslandskap där stora delar tidigare varit odlingsmark. Markerna är huvudsakligen kultiverade. Längre beteskontinuitet finns främst längst i sydväst och längst i öster. Bland hävdgynnade kärlväxter finns i dessa delar förekomster av ljung, gråfibbla, liten blåklocka, backtimjan, revig blodrot, stagg och knägräs. I övrigt är florin mer trivial. Betesmarkerna är mosaikartade med öppna gräsmarker, betad klubbalskog, solitära björkar och ekar, våtmarker samt betade strandängar. I de betade skogarna finns bland annat hagtorn och gott om död ved som båda utgör goda förutsättningar för vedlevande organismer. Både hagtorn och nypon är vanliga i de öppna betesmarkerna. Jordmänen är överlag sandig och det finns fläckar med blottad sand. Området har även ett värde för fågellivet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Fuktäng, gräshed, betesmark

BIOTOPKVALITET

Betesmark med kontinuitet (delvis), betesmark, blottad sand, död ved av klubbal, odlingsrösen, stenmurar.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ris och gräsheddar nedanför trädgränsen 4030, fuktängar med blåtåtel eller starr 6410. Dessa förekommer i mindre utsträckning.

NATURVÅRDSARTER

Revig blodrot* VU, pilblad* NT, backtimjan* NT, stagg* N, knägräs* N.

ARTRIKEDOM: -**OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR**

Strandskydd längs sjön / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt beteshävd med prioritering på betesmarkerna med lång kontinuitet.

55.

GROVA EKAR NORR OM HÖRBY RINGSJÖSTRAND

Naturvärdesklass: 2

Gamla grova ekar och askar på sandig strandnära mark. Huvuddelen av dem står i en öppen och hävdad betesmark, men ett mindre antal, varav även några grova bokar, står i mer skogdominerad mark i sydväst, strax norr om sommarstugorna. Träden har grov bark och några av dem är ihåliga med mulm. Det finns även lågor av några gamla ekar som nyligen fallit. På träden växer flera ovanliga kryptogamer, bland annat den starkt hotade arten sydlig blekspik på en ask i norr. Det finns goda förutsättningar för en intressant insektsfauna knuten till de gamla träden. Värdet är knutet till de gamla träden medan fältskiktet har ett begränsat värde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark

BIOTOPKVALITET

Grova, gamla och solexponerade ekar, grova och gamla askar, grova bokar, lågor av ek, grov bark, naken ved, ihåliga träd med mulm, blottad sand.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Trädklädd betesmark 9070

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, sydlig blekspik* EN, ekticka* NT, grå skärelev* S, gulpuddrad spiklav* S, brun nållav* S, gulnål* S, kornig nållav* S, guldlockmossa* S, bålgetingkortvinge* N.

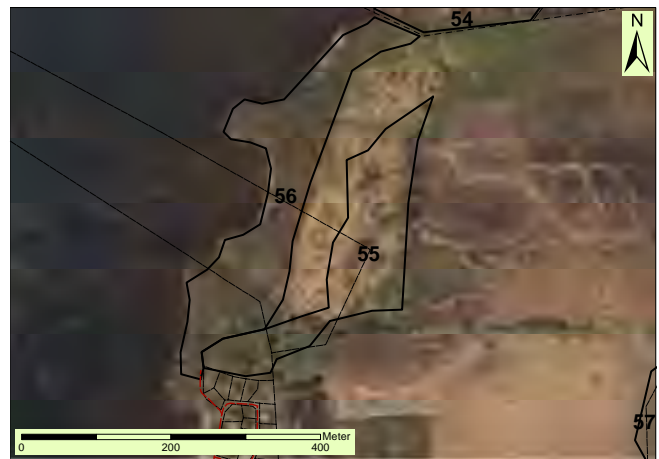
ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekad strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Friställning av inväxta ädellövträd norr om sommarstugorna samt fortsatt beteshävd.

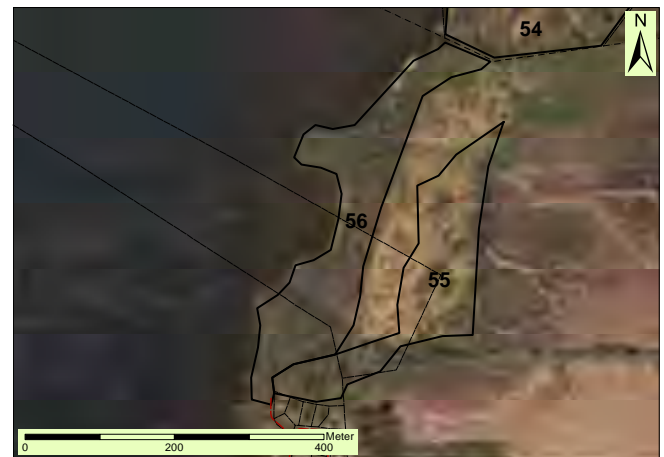

56.

STRANDSKOG NORR OM RINGSJÖSTRAND

Naturvärdesklass: 3

Strandskog med al, ask, björk, pil, ek och hägg utmed Ringsjön. Fläckvis rena klubbalsbestånd annars blandat. Det finns gott om död ved av i första hand al men även en del ask. Veden ger förutsättningar för vedlevande arter. På alved växer den rödlistade svampen stor sotdyna. Floran på den sandiga jordmånen är frodig med vinbär, humle, kirskål, blekbalsamin, nejlikrot och älggräs. Värdet är främst knutet till den naturliga dynamik som finns i skogen och förekomsten av naturvårdsarter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Återkommande översvämning, lågor och högstubbar av al, lågor och högstubbar av al, mycket gott om klen ved, alsocklar.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Svämlövskog 91E0

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, lundelm* S

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekad strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fri utveckling.

57.

GROVA ÄDELLÖVTRÄD NORR OM OSBYHOLM

Naturvärdesklass: 2

Varierat lövträdsområde med rikligt av grova ädellövträd av i första hand ek. Särskilt grova och högvuxna träd finns i den södra delen, där det också finns gott om grova träd av bok, ask, lönn och lind. Där finns också ihåliga träd med mulm och gott om grov lövträdsved, både liggande och stående. I norra delen, som till stora delar betas, är skogen mer igenväxt, bland annat med gott om hassel. Här finns också grova ekar. Längst i norr finns en liten ekhage med flera gamla ekar. Jordmånen är överlag näringsrik och det växer gott om både storrams och kransrams, särskilt i söder. Bland arter knutna till gamla ekar finns bland annat korallticka och guldlockad spiklav. På avbarkade gamla ekar finns utgångshål av den rödlistade skalbaggen skeppsvarvsfluga. Det finns gott om gamla ekstubbar i området.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Hassellund, ädellövskog, trädbärande betesmark.

BIOTOPKVALITET

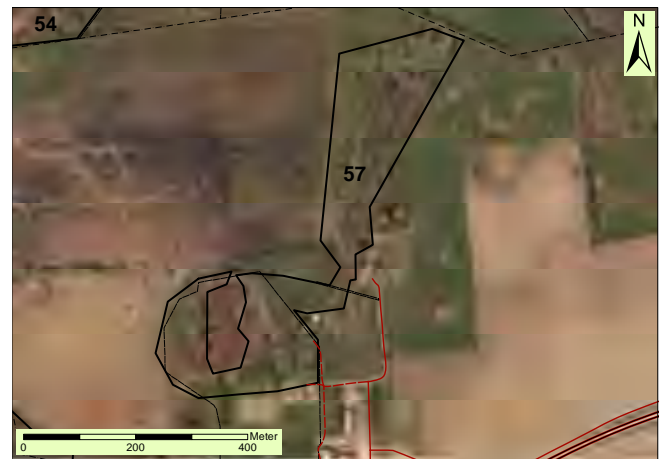
Grova och gamla ekar, grova och gamla askar, grova och gamla lönnar, grova och gamla bokar, lågor av ek, grov bark, naken ved, ihåliga träd med mulm, blottad sand, beteshävd.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Trädklädd betesmark 9070 (delvis)

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, stiftklotterlav* NT, korallticka* NT, ekticka* NT, skeppsvarvsfluga* NT, dvärgbägarlav* NT, guldlockmossa* S, grå skärelev* S, lundelm* S, tvåfläckig smalpraktbagge* N.

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd i norr / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Friställning av inväxta jätteeckar, fortsatt och gärna utökat bete.

58.

ÄDELLÖVSKOGAR VID FULLTOFTA NATURCENTRUM

Naturvärdesklass: 2

Ädellövskogar och hagmarker kring Fulltofta Naturcentrum, som är ett besökscentrum för friluftsliv i området. Många stigar utgår härifrån till omgivande skogsområden. Inom objektet finns flera värdefulla ädellövskogar. Ofta rör det sig om grov ädellövskog av bok och ek med förekomst av en del grov död ved. Det finns också askkärr, alkärr och bäckdalar (Brinkesholmsravinen) med rikare flora. Totalt sett är variationen stor i mängden av olika skogsbiotoper. Nyckelbiotoperna innehåller många grova gamla bokar och en del ekar samt död ved. Askarna håller på att dö av, med många torrträd och lågor som följd. Dessa värdekärnor är också trädslagsrika, mer olikåldriga och skiktade. Överlag är fältskiktet örtrikt. Längst i väster finns en relativt välbetad men gödslad stenbunden trädklädd hagmark med ek och hassel. Förekomst av flera naturvårdsarter, bland annat av kärlväxter, lavar, svampar och inte minst skalbaggar på grova rötskadade bokar. Det finns också kulturspår med gamla rösen och fågata.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågörttyp, hagmark av ek-lindtyp, askkärr, klubbalkärr, våtmark

BIOTOPKVALITET

Allsockel, alhögstubbe, allåga, grova bokar och ekar, jätteträd, grova högstubbar och lågor, rötskadade grova ädellövträd, grov hassel, bäckdal, diken, stenmurar, rösen, asktorrträd, asklågor, källmark, hagtorn, rönn

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9080, 9130).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, skogsalm* CR, lind* S, stor häxört* S, gullpudra* S, kärrfibbla* S, skärmstarr* S, särläka* S, bäckbräsma* S, dvärgbägarlav* NT, stiftklotterlav* NT, guldlockmossa* S, blågrå spindling VU, dystersopp NT, liten stinksvamp* S, mindre hackspett NT, §, Plectrophloeus nubigena NT, större sågsvartbagge NT, Erotides cosnardi VU, Synchita variegata NT

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Natura 2000-område (delvis) / ArtData, nyckelbiotoper, objekt med naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

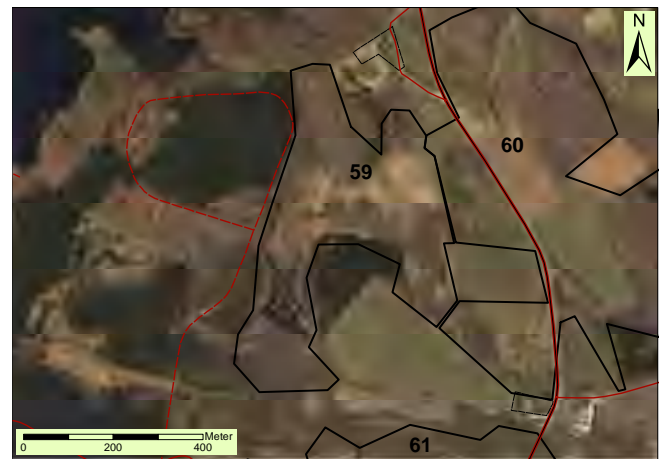
Fortsatt bete av hagmark. Spara död ved och gynna grova träd.

59.

VÅTMARKSOMRÅDE VID
MJÄLASTRÖ

Naturvärdesklass: 2

Mosaikartat våtmarksområde med svärgenomträngliga videsnår, vasshav, igenväxande högörtängar och lövsumpskog i kantonerna. Centralt finns också en anlagd våtmark (viltvatten) med vattenspeglar och talrika öbildningar. Värdefullt objekt för häckfåglar och trollsländor. Talrika viltstigar och legor vittnar också om ett vilttrikt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Småvatten / Våtmark, videsnår, björksumpskog

BIOTOPKVALITET

Öppna vattenytor, öar, videbuskar, ytor med kaveldun, säv och vass, diken, björkhögstubbar, lövtorrträd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6430, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Kungsfiskare* VU, §, sävsparv VU, §, gröngöling NT, §, buskskvätta NT, §, hartmanstarr VU

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehålla öppna vattenytor i våtmarken. Spara uppkommen död ved.

60.

BETES- OCH LÖVSKOGLANDSKAP VID MJÄLASTRÖ

Naturvärdesklass: 3

Variationsrikt betes- och lövskogslandskap. De nötbetade markerna är mest igenvuxna med björnbärssnår och unga alar. Det finns dock smärre ytor kvar med mer öppen enefälad och stenbunden relativt välbetad mark. Vegetationen är dock tydligt näringsgynnad och floran ej särdeles artrik. I objektet finns också betad medelåldrig alskog, och i den nordöstra delen ett skogsobjekt med mycket grova ädellövträd, främst gamla bokar. Inga särskilda naturvårdsarter noterades. Sammantaget ändå ett värdefullt mosaiklandskap av betesmarker, grova ädellövträd och partivis rika kulturlämningar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, trädbärande hagmark, betad alskog, bokskog av örtrik typ

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, grova vidkroniga bokar och ekar, grova ektorträd, enbuskar, grov rötskadad björk, solitär apel och hagtorn

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 9070, 9130).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

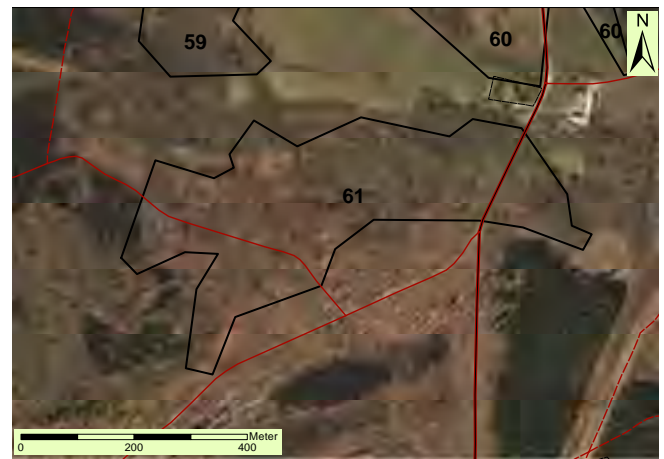
Bibehållen beteshävd. Röjning av björnbärssnår och uppkommande lövsly.

61. KÄLLMARK OCH ÄDELLÖVSKOG SÖDER OM MJÄLASTRÖ

Naturvärdesklass: 2

Örtrik frisk till fuktig blandädellövskog på rik mark samt askkärr och bäckdal i svag sluttning. Översilad källmark och en kanaliserad bäckfåra är objektets kärnområde med många värdelement och en mycket hög artrikedom vad avser krävande lundväxter. Så växer gulsippa och skogsbingel rikligt täckande stora delar. Vitsippa, svalört, gulplister, skogsstarr, dvärgvårlök, skogsbingel är vanliga arter i fältskiktet. Blandädellövskogen är skogligt påverkad, men där finns äldre ädellövträd och flera värdefulla värdeelement som grova lågor och högstubbar av bok. Rik trädslagsblandning med förekomst av ask, bok, avenbok, lind, ek, vartbjörk, klibbal, sälg, skogsalm, apfel och vartbjörk. Hassel, benved och hagtorn i fältskiktet. Förekomst av rödlistade svampar, lavar och kärlväxter. Mycket högt artvärde. Området korsar en smärre grusväg som utgör bland annat promenadväg för friluftslivet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Askkärr, blandädellövlund, klibbalkärr

BIOTOPKVALITET

Översilad källmark, grov död lövved, blöta lågor, torrträd, mossblock, bäckdråg, bäckdal, dike vid grusväg, grova röttskadade bokar, grova asklågor, bok- och björklågor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynt skogstyp i kommunen och förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Sydlig sotticka* VU, lindsål* S, dvärgbägarlav* NT, desmeknopp* NT, skogsbräsa* S, ask* EN, skogsalm* CR, lind*, tvåblad* S. §, storrams* S, gulsippa* S, myskmadra* S, tandrot* S, ormbär* S, lundstjärnblomma* S, kärrfibbla* S, västlig husmossa* S, gullpudra* S, bäckbräsa* S, mörk lungört* S, skärmstarr* S, blåsippa* S, vätteros* S, strutbräken* S, skogsduva* S, §, nötkråka* NT, §, liten brunbagge NT, grönvit nattviol §

ARTRIKEDOM

Mycket hög.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik rationell skogsskötsel och negativ påverkan på hydrologin samt körskadator.

62.

BOKSKOGAR I FULLTOFTA STRÖVOMRÅDE

Naturvärdesklass: 3

Variationsrikt större ädellövskogsområde som domineras av äldre och tidigare gallrade pelarbokskogar i de centrala och norra delarna, medan blandädellövskog, hässlen och fuktiga ask-alskogar finns mest i de västra och norra delarna. Pelarbokskogen är högvuxen och ganska homogen, ställvis med rikliga uppslag av bokföryngring. Bokhögstubbar med lågor finns spritt men ganska sparsamt. Talrikt med gamla rösen, och fågata. Nyckelbiotoperna innehåller många grova gamla bokar och en del grova vidkroniga ekar samt död ved. Askarna i fuktskogarna håller på att dö, med många torrträd och lågor som följd. Dessa värdekärnor är också artrika i trädskiktet, mer olikåldriga och skiktade. Förutom ask ingår även lind relativt rikligt medan alm förekommer endast sparsamt. Grov hassel förekommer på smärre ytor. Överlag kännetecknas skogarna av en örtrik vegetation. Objekt med förekomst av ett antal naturvårdsarter, bland annat kärlväxter och vedsvampar. De norra delarna med nyckelbiotoper kan bedömas ha ett högre naturvärde än genomsnittet i objektet. Betydelsefullt strövområde med flera stigsystem.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågörttyp, blandädellövlund, ask-alskog, askkärr

BIOTOPKVALITET

Alsockel, alhögstubbe, allåga, grova bokar och ekar, jätteträd, rötskadade lövträd, grov hassel, bäckdal, diken, stenmurar, rösen, asktorrträd, asklågor, källmark,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9130, 9160).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, skogsalm* CR, lind* S, stor häxört* S, gullpudra* S, kärrfibbla* S, skärmstarr* S, korallticka* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Naturresevat, Natura 2000-område / ArtData, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Lämna stora delar av objektet för fri utveckling. Delar av objektet kan utredas för småskalig veteranisering, som redan utförts i ekskogen västerut.

63.

FÄLADER VID LANDERÖD

Naturvärdesklass: 2

Ett stort och mosaikartat beteslandskap med ekhagar, trädfria betesmarker, enefälader, alsumpskogar, små bäckar och våtmarker. Stora sammanhängande arealer med beteshävdad mark är idag sällsynt och därför särskilt värdefullt. Vissa av markerna har lång beteshistorik medan andra har kultiverats eller påverkats på annat sätt under senare tid. Huvuddelen av markerna hävdas genom bete, men det finns även ohävdade delar exempelvis vissa alsumpskogar och ekdominerade skogar i de centrala delarna. Det finns gott om äldre lövträd av ek, ask och al. Längst i norr finns en svagt hävdad ekhage med flera mycket grova ädellövträd med artrik kryptogamflora, men med en trivial kärlväxtflora. På de äldsta träden växer rödlistade kryptogamer som oxtungssvamp och skuggorangelav. I andra betesmarker finns exempelvis jungfrulin, backtimjan, hirsstarr, stagg och knägräs. Förekomsterna är dock ofta små och glesa. Spår av de sällsynta skalbagarna skeppsvarvsfluga och tvåfläckig smalpraktbagge har också påträffats på gamla ekar. En nyckelbiotop finns i nordost.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark, alsumpskog, kultiverad betesmark, småvatten

BIOTOPKVALITET

Grova och gamla ekar, grov bark, naken ved, ihåliga träd med mulm, solexponering, gammal och grov ask, låga av ask, klubbsockel, död ved av klubbal, lång kontinuitet, stenmurar, odlingsrösen, stor betesmark.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Trädklädd betesmark 9070 (delvis).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, oxtungssvamp* NT, liten sönderfallslav* NT, skuggorangelav* NT, dvärgbägarlav* NT, skeppsvarvsfluga* NT, backtimjan NT, gulpuddrad spiklav* S, rostfläck* S, grå skärelav* S, lönnlav* S, kornig nållav* S, jungfrulin N, kransrams* S, storrams* S, hirsstarr N, stagg* N, knägräs* N, bålgetingkortvinge* N, tvåfläckig smalpraktbagge* N, gulringad vedharkrank NT, rödhornad mulmstyltfluga VU, Carphacis striatus VU, Thamiaraea hospita NT, skeppsvarvsfluga NT, Triplax rufipes NT, silversmygare NT, smådopping* N, §, mindre hackspett NT, §

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Delvis inom strandskydd / Äng och bete, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt och gärna utökad beteshävd samt se till att de kommer nya efterträdare till de gamla ekarna.

64.

GAMLA EKAR VID BLOSSEHUSEN- LAGNEHUS

Naturvärdesklass: 2

Ett trettiotal grova ekar utmed landsvägen och i angränsande betesmark samt trädgård. Träden är mycket gamla med grov bark, håligheter och mulm. Flera sällsynta arter är påträffade på och i de gamla träden. Hit hör exempelvis de hålrädlevande skalbaggen kardinalfärgad rödrock och gulbent kamklobagge samt kryptogamerna oxtungssvamp och gulpuddrad spiklav. Kärlväxtfloran i betesmarken är av mer begränsat värde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark, jätteträd

BIOTOPKVALITET

Grova och gamla ekar, grov bark, naken ved, ihåliga träd med mulm, solexponering.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Trädklädd betesmark 9070 (delvis).

NATURVÅRDSARTER

Kardinalfärgad rödrock NT, gulbent kamklobagge NT, skalbaggen Aniyus rubens NT, oxtungssvamp* NT, ekticka* NT, gulpuddrad spiklav* S, grå skärelav* S, blankknäppare N, skalbaggen Nemasus colonoides N, rödpalpad rödrock N, smalknäppare N.

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Delvis inom strandskydd / Malmqvist 1999, Malmqvist 2004.

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Skötsel av de gamla träden, fortsatt beteshävd samt se till att de kommer nya efterträdare till de gamla ekarna.

65.

SKÄLÄNGEN OCH SKILJEHUSEKEN

Naturvärdesklass: 2

En ädellövskog på kalkrik mark bestående av bl.a. ek, lind, avenbok och bok som till en viss del är spärrgreniga och bukettväxande. Ett visst inslag av trivallöv som björk förekommer. Området är fuktigt till karaktären och fläckvis bestående av mindre alsumpskogar. Några bäckar rinner igenom området. Det finns gott om högväxta hasselskogar i det bitvis täta buskskiktet. Fältskiktet består bl.a. av storrams, kransrams, skogbingel, liljekonvalj, skogsnycklar, humleblomster, humle m.fl. Ett rikt fågelliv med bl.a. gransångare, gärdsmyg och svarthättv förekommer. Dessutom finns ekoxe i området. Ett antal stengärdsgårdar ramar in området som bl.a. gränsar mot granplanteringar. Förmodligen har marken varit gammal hagmark som fått växa igen. I nordost finns en liten skog av hassellundskaraktär. En grov, döende ek som är lämnad som naturminne finns i östra hörnet av området. Eken är minst 250 år gammal och har stor betydelse för den lägre faunan även som döende och får inte röras. Nedfallna grenar och stamdelar får heller inte upparbetas eller på annat sätt förstöras. Den ovanliga sotlaven förekommer på trädet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Ädellövskog, klubbaskog av översilningstyp, klubbalkärr

BIOTOPKVALITET

Grov gammal ek, rötskadade träd, torrträd, klen död ved, högstubbar, rotvältor, lågor, lövsocklar, hässle, stillastående vatten,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura-2000 naturtyp (9020)

NATURVÅRDSARTER

Lind* S, kransrams S, skogsnycklar* S, §

ARTRIKEDOM

Tämligen artrikt (fågelliv)

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd / ArtData, Skyddsvärda träd, nyckelbiotop naturminne, nyckelbiotop ädellövskog,

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och hydrologisk negativ påverkan, friställning av inväxta ädellövträd (ek)

66.

BETESLANDSKAP VID SLAGTOFTA

Naturvärdesklass: 2

Mosaiklandskap av alsumpskogar, betade björk- och ekhagar samt enefälader under kraftledning. Rik förekomst av vidkroniga grova ekar och bokar. Åtskilliga gamla björkar och även en spridd grupp av grova solitära tallar i hagmarken. Många blommande buskar av hagtorn och rosor samt väl utvecklade solexponerade bryn. Rikligt med enbuskar på enefäladen och väl utvecklad tuvad grässvål i betesmarkerna. Blomrika marker av backtimjan, rotfibbla och stenmåra. I alsumpskogar korsande smärre vattendrag och partier med översilade källmark. Gott om hagtorn i alskogarna. Förekomst av flera intressanta naturvärdsarter. Förekomst av granplanteringar, men bara i smärre ytor inom objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Klibbalskog av översilningstyp, björk- och ekhagmark, enefälader, vattendrag, källmark

BIOTOPKVALITET

Grov vidkronig bok, ek och tall, gammal vidkronig björk, ektorrträd, grova solexponerade björk – och eklågor, blomrika bryn med olvon, hagtorn, hassel, enbuskar, blomrika välbetade grässvålar, blockrik tuvig mark, översilad källmark, blöta lågor, vattendrag, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9020).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, kärrfibbla* S, bäckbräsmå* S, skärmstarr* S, rankstarr* S, humlekortvinge* VU, lackticka* N, hagtornsfjäril* N, backsippa VU, § (troligen utgången), slättergubbe VU, § (troligen utgången), fiskgjuse* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Röjning av igenväxta delar av betesmarken.

67. HAGMARKER VID SKOGAHUSET- BODDAHUS

Naturvärdesklass: 2

Smärre mosaikområde och topografiskt småbrutet objekt bestående av betes- och våtmarker med ingående lövskogar. De betade markerna i den sydöstra delen har generellt en god hävdstatus. Stora ytor utgörs av välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark med lågvuxen ljung, stagg och gökärt samt till och med enstaka slättergubbar. Det finns också stora ytor i den centrala och norra delen som är igenväxande med buskar, björnbär och högt gräs. Lövsly etablerar sig där snabbt och gräset samt örnbräken är högvuxet. Få ytor med tydligt näringspåverkad vegetation, och då främst i den norra delen. Inslag finns av smärre betade fuktängar och högörtängar i terrängsvackor. Totalt sett förekommer många solitära grova träd av en mängd olika trädslag, främst ek, gran och tall. Även förekomst av grova hasselbuskar, apel, rönn och sälg. En anlagd våtmark ligger längst söderut i objektet och tillför värden för fågellivet och trollsländefaunan. Gott om stenvägar och gamla odlingsrösen.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, trädbärande hagmark, betad alskog och aspskog, fuktäng, högörtäng, öppen våtmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, tuvig mark, diken, stenvägar, stenrösen, vidkroniga grova löv- och barrträd, grov eklåga, talltorrträd, sälg, äldre hassel

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 6430, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Rökning av sly och putsning av igenvuxna partier av örnbräken och täta utbredda björnbärssnår. Ingen konstgödning.

68.

MOSSE VID STAVRÖD

Naturvärdesklass: 2

Ett varierande område med bitvis stenbunden betesmark. Området har ett stort antal välbevarade odlingsrösen samt några välbevarade stengårdsgårdar och en fågata. I den nordöstra delen finns en gammal torvvandring - ett redskap som härstammar från tiden då man bröt torv. I den stenbundna delen av betesmarken förekommer bl.a. jungfrulin, stenmåra, ärenpris, brunört*, liten blåklocka* och gökärt. I betesmarken finns en del solitära björkar samt några enstaka bokar. I områdets norra del finns en mosse med ett välutvecklat laggkärr med arter som ängsull*, kärrsilja*, flaskstarr*, vitmossa*, småsilehår*, ljung, tranbär och dystarr. Större delen av mossen är fortfarande öppen men björksly börjar växa in. I de torrare delarna av laggkärret har snärjmåra, trådtåg och buskviol noterats. Även kärrspindel har observerats. Fågelrikt område med bl.a. stenskvätta och hackspett. Områdets belägenhet precis intill väg 22 och i en annars barrskogsdominerad region gör att det har ett värde för landskapsbilden.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Björkmosse

BIOTOPKVALITET

Stenbunden betesmark, rösen, stenmurar, fågata, solitära träd, bokhögstubbar, torrakor, död ved

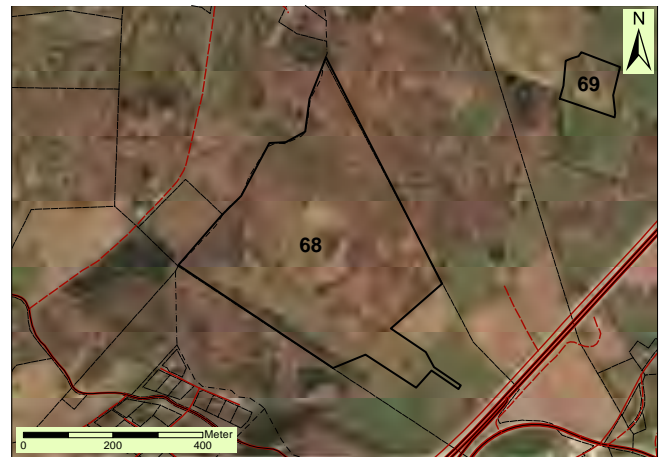
SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i landskapet och förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 6270)

NATURVÅRDSARTER

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt (fågellivet) och lokalt ett viktigt objekt

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Fornlämning, fossil åker / ArtData, Ängs- och betesmark,

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd, undvik rationell skogsskötsel i objektets lövskogar och hydrologisk negativ påverkan

69.

FÄLAD NORR OM STAVRÖD

Naturvärdesklass: 3

Liten igenväxande fälad som ligger mellan odlade marker i utkanten av gamla Stavröds by uppe på Linderödsåsen. Objektet har troligtvis slåttrats tidigare. De betade markerna varierar till sin karaktär, från ganska sluten björkhage till helt öppen mark. För övrigt finns det en del nypon och några frivuxna ekar och björkar. En del ganska grova hässlebuketter förekommer. Det lilla området är inringat av stengårdsgårdar i sämre skick. Slätter- och hävdberoende arter som svinrot, slättergubbe och jungfrulin har noterats. Bland övriga arter kan nämnas ängskovall, gökärt och gråfibbla.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Igenväxningsmark / Trädbärande betesmark, björkhage, hässlebuketter

BIOTOPKVALITET

Delvis välbetad grässvål, stenbunden mark, fuktsänkor, diken, stenvurar, rösen, hässlebuketter,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6270).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe VU, §, ask* EN,

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helts utökad beteshävd. Röjning av igenvuxna partier.

70.

ODLINGSLANDSKAP VID EKERÖD

Naturvärdesklass: 2

Välbetade betesmarker med inslag av bokskog och våtmarker i kuperad terräng. Förekomsten av grova torrakor är förhållandevis stor. En hel del odlingsrösen och stengårdsgårdar i varierande skick förekommer inom området samt en älvkvarn från forntiden i söder. Betesmarken har i norr karaktären av en enefälad med enbuskar och björk. Marken har en representativ flora där bl.a. blåtåtel*, slättergubbe, grönvit nattviol, gökärt*, liten blåklocka*, borsttåg* och stagg* har noterats. I området finns en hel del fuktstråk och en igenväxande mindre mosse där mossvegetation, kräklöver, frossört, vattenklöver, strandlysning, älggräs, tuvull och gräsull förekommer. Marken är ogödslad. Trädskiktet är gles och innehåller främst ek och björk. En hel del gamla och spärrgreniga utmarksbokar förekommer. I öst finns en fin äldre bokskog med lite inslag av gran som nyligen gallrats och bokföryngring växer fram i täta bestånd. En del smårönnar förekommer också. Arterna i fältskiktet växer gles och är av trivial sort. En hel del våtmarker, bäckar förekommer inom objektet.

Längst i söder finns det ett mindre område med bokskog i varierande ålder samt mindre betesmarker med trivial flora. I bokskogen är de största träden i 100-årsåldern. Området har utvecklats fritt och i det blyga fältskiktet förekommer bl. a. gulplister och ekorrbar. Här har den rödlistade laven kupig skrynkellav tidigare noterats. Här finns också en äldre stenlagd valvbro och en gammal jordkällare. Området är fågelrikt och det observerades mycket rovfågel (glada och ormråk), nötskrika, hackspett, stenskvätta, morkulla samt klövvilt. Skåneleden går i anslutning till områdets norra delar vilket ökar områdets rekreations- och fritidsvärde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Björkmosse, blandskog, träd bärande hagmark, enefäläd, öppna våtmarker

BIOTOPKVALITET

Grova bokar, spärrgreniga bokar, grova torrakor, stenvädd, rösen, betad skog, våtmark, mosse,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6270, 5130, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Stare VU, hussvala VU, gröngöling NT, sånglärka NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningen

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Artdata, ängs- och betesmark, objekt med naturvärde,

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd i betesmarkerna. Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan på mossen

71.

ÄDELLÖVSKOG NORR OM EKERÖD

Naturvärdesklass: 2

Högvuxen äldre och grov bokskog på långsträckt åsbildning. Skogen är påverkad av gallringar, men är ändå relativt olikåldrig och ställvis flerskiktad. Inslag finns av ask, ek, lind, skogslönn och sykomorlönn. Fältskikt av fryletyp, men där finns spridda ytor även av lågört med vitsippa. Överlag sparsam förekomst av död ved, men inslag finns av rötskadade stammar och några riktigt grova bokhögstubbar med tillhörande lågor. Småskalig täktverksamhet har påverkat åsen på flera platser, och en väg korsar den västra delen. Åsbildningen vetter söderut mot öppna åkrar, och brynen är där solbelysta, vilket kan gynna insektslivet. I svacka norr om åsen ansluter fuktigare blandlövskog med ställvis mycket död ved. Den hasselrika askdominerade bland-lövskogen är medelåldrig till äldre och högvuxen. Trots tidigare dikningar finns höga värden och mängder med lågor och torrträd, främst av ask, men även björk, sälg och rönn. Viss översilning förekommer ännu. Floran är dessutom rikare med skogsbingel, lungört och lundstjärnblomma. Inslag finns av grövre bokar och ekar i de friskare kantonerna. Sammantaget ett värdefullt lövskogsområde vars naturvärden kan bli än högre med frånvaro av skogsbruk.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av fryletyp, askkärr

BIOTOPKVALITET

Grova bokar, senvuxna bokar, grova bokhögstubbar, boklågor, ektorrträd, eklågor, fnösketickor, asklågor, asktorrträd, stenmurar, odlingsrösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9110).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, lind* S, lundstjärnblomma* S, mörk lungört* S, skärmstarr* S, mindre hackspett* NT, §, skogsduva* N, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivande skog.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Spara död ved och låt skogsdiken växa igen.

72.

KULTURLANDSKAP VID KYLESTORP

Naturvärdesklass: 3

Mosaiklandskap av alsumpskogar, alkärr, björkhage samt enefälad med öppen stembunden mark. Alsumpskogen är äldre och har lövsocklar. Där förekommer död ved och några signalarter för skyddsvärd skog. De betade markerna varierar till sin karaktär, från ganska sluten björkhage, via glest hässle och mer öppen enefälad till helt exponerade fuktsänkor och gammal åker. Generellt välbetad grässvål och stembunden tuvig mark. Tydligt näringspåverkad vegetation och inga särskilda hävdgynnade arter noterades, varför naturvärdet inte bedöms vara högt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enbuskmarker, björkhage, hässle, klubbalkärr

BIOTOPKVALITET

Vidkronig ek, grov hassel, solexponerade bryn med hagtorn, slån och enbuskar, välbetad grässvål, blockrik tuvig mark, fuktsänkor, diken, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (5130, 6230, 9070, 9080), men med överlag låg bevarandestatus.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, missne* S, rankstarr* S, vanlig groda* §

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd.

73.

BETESMARKER VID SATSERUP

Naturvärdesklass: 2

Beteslandskap norr om Satsserup. De betade markerna varierar till sin karaktär, från ganska sluten björkhage via öppen enefälad till helt exponerade fuktsänkor och gammal åker. Generellt välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark. Tydligt näringspåverkad vegetation i de norra delarna och något lägre naturvärde där, men i princip ogödslad naturbetesmark i de södra mest värdefulla delarna med rik flora och förekomst av flera hävdgynnade arter. Sammantaget ett värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark, enefälad, björkhage, klibbalkärr

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, torrbackar, stenbunden mark, fuktsänkor, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, enebuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (5130, 6230, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, granspira* NT, backtimjan* NT, borsttåg* NT, jordtistel* NT, gröngöling* NT, §, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Röjning av igenvuxna partier, främst i fuktigare enbuskmarker.

74.

BETESMARKER SÖDER OM KYLEGÅRDEN

Naturvärdesklass: 2

Betesmarkslandskap med anslutande vattendrag och omgivande alskogar. De betade markerna är generellt sett mycket välbäddade. Stora ytor har välbäddad grässvål och stenbunden tuvig mark med lågvuxen ljung. Tillsammans med den lätt kuperade topografin, från små björkkullar till fuktsänkor, och de många solitära grova träden är det ett mycket naturskönt objekt. Vegetationen i delar av betesmarken verkar dock vara näringsgynnad med en trivialare flora. Hävden är dock god. Här finns potential att hitta fler naturvårdsarter, bland annat av insekter och svampar.

DOMINERANDE NATURTYP / BITOP

Äng och betesmark / Enefälad, björkhage, fuktäng, högörtäng

BIOTOPKVALITET

Välbäddad grässvål, stenbunden mark, tuvig mark, diken, stenvägar, rösen, asktorrträd, grova vidkroniga bokar och ekar, gammal solitärall, grova hasselbuskar, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, ask* EN, skogsalm* CR

ARTRIKEDOM

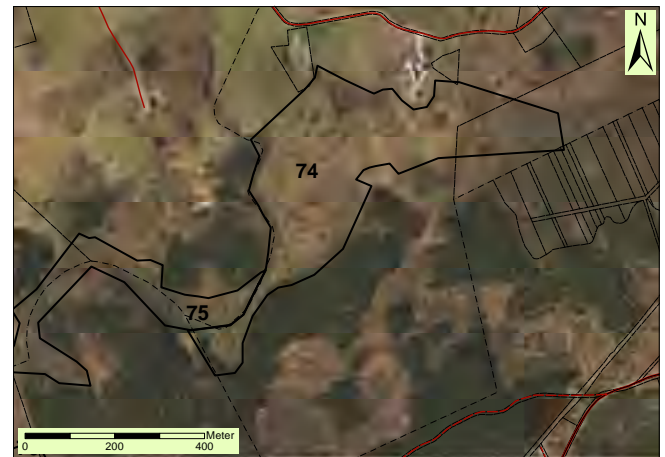
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekade / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Rökning av lövsly och putsning av igenvuxna partier. Ingen konstgödning.

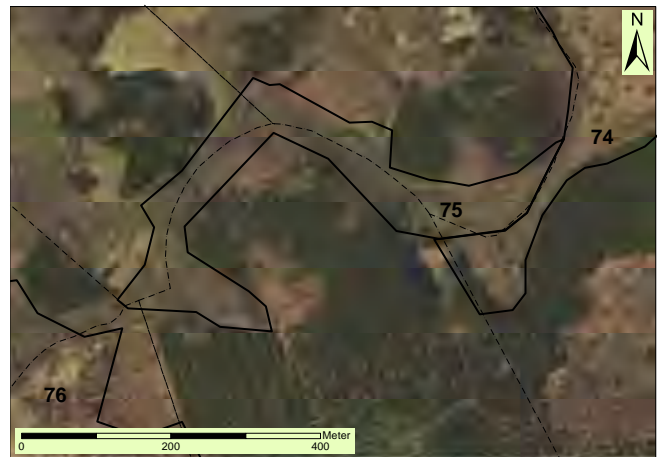

75.

ALSKOGAR VID KYLE

Naturvärdesklass: 3

Äldre alskog utmed vattendrag, tidvis översvämmad. Låg sentida skoglig påverkan på alskogen, men ändå en ganska likåldrig och enskiktad skog. Varierande inslag av död ved, men högstubbar och lågor påträffas mest sparsamt. Viss sockelbildning förekommer. Örtrik alskog med inslag av ask. Ömsom rinnande vattendrag ömsom mera lugnflytande. På ett par platser finns kvillar, där fåran delar upp sig med öbildningar som följd.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Strandalskog, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Alhögstubbar, asktorrträd, kvill, blockrikt

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, skogsalm* CR, kärrfibbla* S, gullpudra* S

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Inga åtgärder.

76. SKOGS- OCH VÅTMARKSMOSAİK ÖSTER OM STAVRÖD

Naturvärdesklass: 3

Större område med lövsumpskog i mosaik med öppna våtmarker, några med vattenspeglar, samt avvattnande vattendrag av olika bredd. Objektet är variationsrikt och inrymmer olikåldrig alsumpskog, björksumpskog, blandsumpskog, äldre blandskog, videsnår, starmader och smärre vattenytor. I skogsområdena förekommer död ved i måttlig omfattning. Få naturvårdsarter hittades. I objektet ingår partier med smärre granplanteringar och gallrad lövskog, som inte har några påtagliga naturvärden idag. Objektet kan vid fördjupade biologiska inventeringar visa sig ha högt naturvärde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalskog av översilningstyp, öppna våtmarker, kärr

BIOTOPKVALITET

Alhögstubbe, allåga, björkhögstubbe, björklåga, björk med bohål, grov ekrotvälta, översilning, vattendrag, videbuskage, öppen starmad, högörtäng

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, småvänderot* N, missne* S, rutlungmossa* S

ARTRIKEDOM

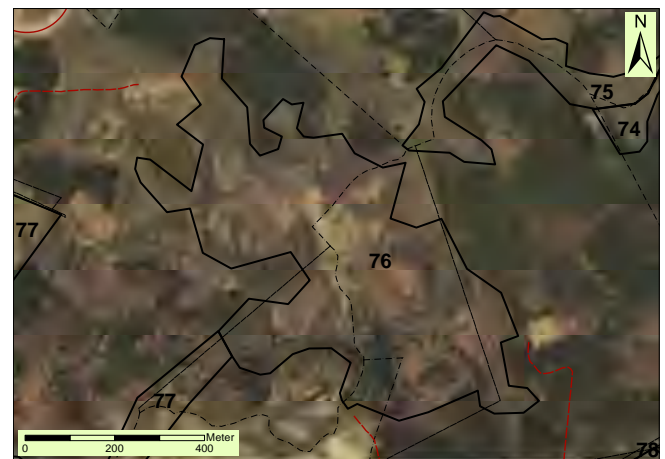
Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Spara död ved.

77.

BETESLANDSKAP ÖSTER OM STAVRÖD

Naturvärdesklass: 2

Beteslandskap öster om Stavröd. De betade markerna i den södra och sydöstra delen har generellt en god hävdstatus och flora, medan den sydvästra och västra delen av objektet generellt har sämre hävdstatus. Stora ytor har välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark med lågvuxen ljung, blandat med betesfällor med tydligt näringspåverkad vegetation och som då ofta är igenväxande. Fuktigare marker är ofta igenvuxna högvörtängar. Här har nötbetet inte kunnat hålla högvuxen vegetation i schack. Genom de centrala och södra delarna av objektet rinner flera vattendrag, delvis i diken, delvis nära naturligt. Sammantaget ett betesmarkslandskap med inslag av värdefulla naturbetesmarker.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, tuvig mark, högvörtäng, dike, stenmur, röse, solitär sälj, grov ask, asktorrträd, enbuske, vattendrag

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, jordtistel* NT, ask* EN, kärrfibbla* S, småvände-rot* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning av sly och putsning av igenvuxna partier. Återupptagen hävd på igenväxande delar. Ingen spridning av konstgödsel.

78.

BETESMARKER NORR OM ÄSPINGE

Naturvärdesklass: 2

Nötbetade gamla fäladsmarker, delvis välhävdate, delvis stadda i igenväxning med uppväxande al och björk. Ogödslade naturbetesmarker med enbuskar, finns främst på smärre höjdsträckningar. Inom objektet finns enstaka äldre alsolitärer, grova lindar och döda högstubbar. På välbetad frisk gräsmark med ljungtuvor är floran speciellt örtrik. Slättergubbe och borsttåg förekommer där i stora populationer. Även fågel- och fjärilsfaunan är artrik och värdefull. Våtmarkssänkorna domineras av högörtvegetation som älggräs.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enbuskmark, trädbärande betesmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad ogödslad grässvål, torrbackar, fuktsänkor, stenbunden mark, blockrik tuvig mark, diken, stenvmurar, enbuskar, rötskadade lövträd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6230).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, jordtistel* NT, darrgräs* N, lind* S, gulsparv* VU, §, gröngöling* NT, §, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Helst utökad beteshävd av nöt. Rójning av uppväxande al och björk.

79.

SATSERUPS HALL

Naturvärdesklass: 1

En äldre bokskog med ett litet inslag av ek. I objektet finns en drumlinliknande urbergsknalles med en brant mot sydöst. Objektet är rikt på torrakor och vedsvamp. Lågor och högstubbar förekommer relativt rikligt. Inom objektet har flera ovanliga och rödlistade lavar observerats; lunglav, bokvärtlav, stiftklotterlav och objektet är välinventerat när det gäller lavar, mossor och insekter. Objektet är betydelsefullt för fåglar och insekter, bohål av hackspett observerades. I buskskiktet finns självföryngrad bok och en del rönn. Fältskiktet består av bl.a. kranstrams, skogsstjärna, ängskovall, ekorrbar, örnbräken, skogsbräken, majbräken, trädtåg, liljekonvalj och skogsbingel. En del stengärdsgårdar i bra till mindre bra skick. I objektets västligaste del finns en renoverad brydestuga.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Ädellövskog i branter

BIOTOPKVALITET

Gammal bok, grov bok, blommande träd, brant sluttning, rasbrant, block, död ved, torrträd, torrakor, rötskadade spruckna träd, klen död ved, tickor, lågor,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9130)

NATURVÅRDSARTER

Platt fjädermossa S,

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd, nyckelbiotop / ArtData, skogligt biotopskydd, nyckelbiotop berghäll

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel, friställ och spar gamla träd, spar död ved

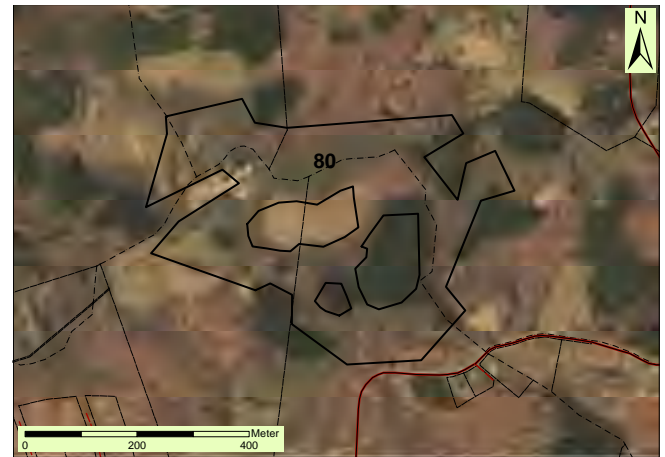

80.

AL- OCH BLANDÄDELLÖVSKOG VID
LJUNGSTORP

Naturvärdesklass: 2

Sammansatt område bestående av alsumpskogar, alkärr och fragment av artrik allund samt olikåldrig och flerskiktad blandädellövskog vid vattendrag. Alskogarna har olika ålder, från yngre till äldre. Inslag finns av björk, bok, lind, ek, ask, gran. I buskskiktet växer hägg, hassel, hagtorn och benved. I fåltskiktet dominerar arter som älgört, gulplister, kärrviol, kabbleka, liljekonvalj, vitsippa, kirskål och bunkestarr. Förekomst av ytor med stora sockelbildningar och periodvis stillastående vatten. Vattendraget bildar öar, som ger upphov till så kallade kvillar. Varierande mängd död ved, men överlag sparsam. I området finns yngre granplanteringar och även ett öppet nyupptaget hygge.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalskog av översilningstyp, klubbalkärr, blandädellövlund

BIOTOPKVALITET

Alsocklar, översilning, mossblock, bäckdrag, bäck, rotvältor, lågor, blockrik bäck, döda stående askar, grova alar, stenmur

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Rankstarr* S, kärrfibbla* S, myskmadra* S, grönvit nattviol* §, aklejruta* S, ask* EN, lind* S, blåsippa* S, storrams* S, gulsippa* S, kransrams* S, ormbär* S, desmeknopp* NT, bäckbräsma* S, hässleklocka* S, småvänderot* N, rutlungmossa* S

ARTRIKEDOM

Ställvis hög, för övrigt måttlig.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERING

Ingår i utpekad strandskydd. Delar är biotopskyddade (2 delobjekt) / Nyckelbiotop, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Känsliga skogsmiljöer för hydrologisk påverkan och körskador.

81.

HAGMARK NORDOST OM SATSERUP

Naturvärdesklass: 3

Välhävdade betesmarker i ett kuperat landskap med stengårdsgårdar i bra skick. En viss kvävepåverkan märks och florán är trivial. Bland annat noterades gråfibbla, brunört och liten blålocka. Även dessa förekommer dock sparsamt. Buskskiktet består framför allt av en som växer vid stengårderna. I objektet finns en mindre, välbetad och torrare alsumpskog med medeltätt trädskikt av företrädesvis al, men även med inslag av björk. I fältskiktet förekommer bl. a. kärrtistel, blodrot, vecketåg och mossvegetation. I övrigt finns det en hel del grova ekar samt en anlagd damm som ytterligare berikar landskapets värden.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Alsumpskog, trädbärande betesmark

BIOTOPKVALITET

Stenmurar, stenbunden mark, blockrik tuvig mark, fuktsänkor, våtmark, alsumpskog, död ved, eksolitär

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (4030)

NATURVÅRDSARTER

-

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark, fossil åker

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Helst utökad beteshävd, spar död ved

82.

SATSERUPS MOSSE

Naturvärdesklass: 3

Satserups mosse är belägen på Linderödsåsen ca 160 m.ö.h. och ligger i en långsträckt sänka som består av jordbruksmark. Sänkan består i övrigt av skogsmark och granen är särskilt framträdande. Mossen har varit utsatt för torvtäkt i flera olika omgångar, vilket har lett till att den ursprungliga tuv- och höljevegetationen i princip är försvunnen. I stället dominerar risvegetation med blåbär, odon, kråkbär, lingon, klockljung, ljung, tuvull, tuvsäv och lavar. Detta beror på att dräneringsdikena fortfarande har sådan kapacitet att mosseplanet får torrare betingelser. En kraftig invandring av träd har skett på mosseplanet, framför allt av björk men även tall och gran förekommer. I djupa torvgravar har lösbottnenvegetation kommit in och ockuperat stora ytor. Laggkärr saknas nästan helt. Resterna av mossen är dock värdefull för den lokala faunan och det har noterats orre på senare tid. Vid återinventeringen noterades blågull samt brakved.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Björkmosse, sekundär lövskog, blandskog

BIOTOPKVALITET

Björkhögstubbar, björklågor, torrakor, tickor, död ved, småvatten,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

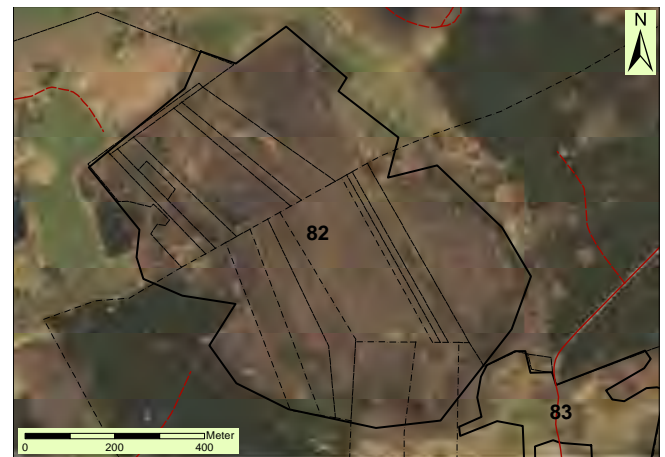
Ovanlig naturtyp i kommunen

NATURVÅRDSARTER

--

ARTRIKEDOM

--

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekta / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel i objektets lövområden och ytterligare hydrologisk negativ påverkan på myren. Lägg igen diken.

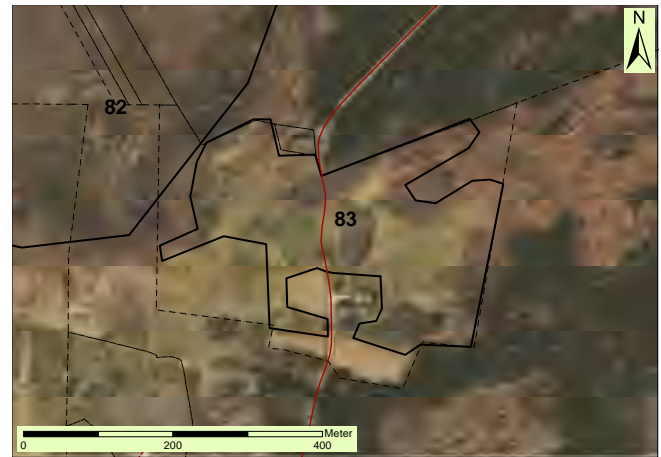

83.

HAGMARK NORR OM RÅSET

Naturvärdesklass: 3

Objektet delas av en väg i två mindre områden med betesmarker och två mindre alsumpmarker. Objektet ligger i en relativt flack och småbruten bygd som har en lång kontinuitet i hävden. Ingen synlig kvävepåverkan finns. Väster om vägen är mer öppen och det finns relativt rikligt med smörboll, slättergubbe och även orkidé, stenmåra och ärenpris i området. I sumpmarken finns bl. a gökblomster. I den västra delen finns även ett parti lite grövre, äldre ekar. I sumpmarkerna har alsly etablerat sig. Stengårdsgårdar och odlingsrösen förekommer. Väster om vägen har mer karaktären av betad skog. Men även här finns öppna partier. Stora ytor i omgivningen domineras av skog.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och Betesmark / Trädbärande hagmark, betad lövskog

BIOTOPKVALITET

Tuvig blockrik mark, vidkronig ek, solitär apel och hagtorn, sumpmark, stenmurar, rösen, död ved, klen död ved, torrakor, tickor, enbuskar,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 6410, 9070)

NATURVÅRDSARTER

Smörbollar*S, slättergubbe VU,

ARTRIKEDOM

Artrikare är omgivningarna

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt och helst utökad beteshävd, undvik konstgödning, undvik negativ hydrologisk påverkan på de blöta partierna, undvik rationellt skogsbruk

Smörbollar

84.

HAGMARKER SYDÖST OM RÅSET

Naturvärdesklass: 3

En igenväxande enefälad som ligger i en relativt flack och småbruten bygd. Stora ytor i omgivningen domineras av gallrad skog och röjd då trädskiktet var glest. Marken i skogspartiet är friskt – fuktigt och fältskiktet består av bl.a. älggräs, kärrtistel, hallon, veketåg och knapptåg. Objektet har fläckvis kvarvarande rester av den ursprungliga floran. Arter som noterades vid återinventering var prästkrage, gökblomster, stagg, stenmåra, gåsört, nysört, luddtätel, blåttätel och ärenpris. Objektet var tidigare bara delvis stängslat och bara lite av den öppna hagen var hävdad, resten var igenväxande. Vid återinventeringen var större delen av området stängslat och färbete hade bedrivits. Bland de centralt belägna täta enbestånden var betingelserna torrare där ljung, lingon, blåbär, kråkbär och odon förekom. I busk- och trädskiktet förekommer förutom en, även rönn, ben- och brakved, björk, al, enstaka granar, ekar och tallar. I de östra delarna förekommer ett par, för området, grova ekar. En bäck rinner genom området som bitvis är försumpad. Trädskiktet vid bäcken domineras av al. Stengården och odlingsrösen finns. En mindre del av den öppna hagen har tidigare varit åker och området är något kvävepåverkat.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Igenväxningsmark, enefälad

BIOTOPKVALITET

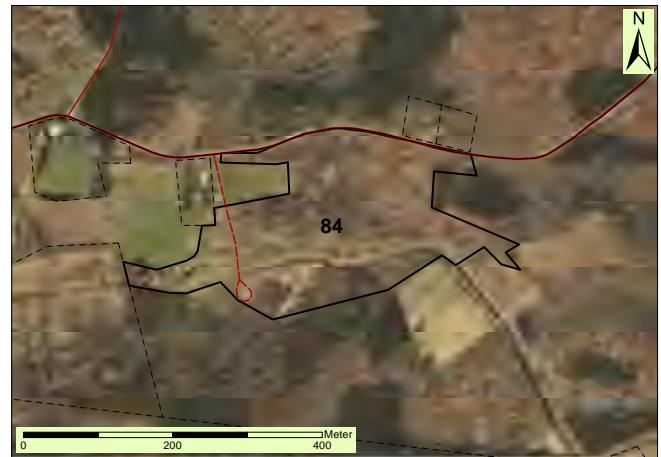
Stenbunden ogödslad grässvål, högörtängar, bäck, stenmurar, rösen, enbuskar, klen död ved, rönn, damm, grova ekar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6410)

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe VU §, borsttåg NT,

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, objekt med naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återupptagen hävd på igenväxande enbuskmarker och röjning av uppväxande lövsly.

85.

BOKSKOG VID TIMAN

Naturvärdesklass: 2

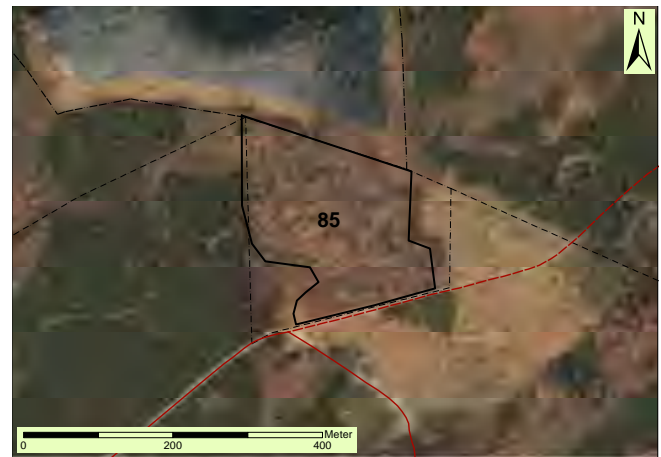
Gammal högvuxen bokskog med lång skoglig kontinuitet. Riklig förekomst av död ved, ofta grov. Överhuvudtaget gott om värdeelement som grova gamla bokar, undertryckta senvuxna bokar och rötskadade stammar med håligheter och ibland mulm. Relativt liten bokskog men variationsartad, från mer enskiktade partier med stora gläntor till flerskiktad mer sluten bokskog. Hedbokskog med obefintligt fåltskikt. I den norra delen korsar ett översilat bäckstråk, som kantas av gammal klibbal, även den med innehåll av död ved. Sparsam men spridd förekomst även av björk, ek och rönn i skogen, liksom enstaka granar. Gott om jättesvampmal, som är knuten till fnöskticka, och flera rödlistade lavar på rötskadade gamla bokar. Troligen finns även specialiserade vedlevande insekter och svampar. Totalt sett ett värdefullt objekt för biologisk mångfald. Låg sentida skoglig påverkan inom objektet, men skogen omges av ett rationellt skogsbruk, och kalhyggen ansluter på tre sidor. Tidigare ett domänreservat, numera skyddat som naturreservat.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av fryletyp, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Grova bokar, gamla bokar, senvuxna bokar, bokhögstubbar, boklågor, fnösketikcor, bäckdråg, översilning, källmark, stenmur, blockrik mark, alhögstubbar, allågor, alsocklar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av hotad Natura 2000-naturtyp (9110).

NATURVÅRDSARTER

Jättesvampmal* NT, rosa lundlav* VU, bokvårtlav* NT, bokkantlav* NT, orangepudrad klotterlav* NT, gulnål* S, kornig nållav* S, platt fjädermossa* S, skärmstarr* S, gullpudra* S

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivande skog och lokalt viktigt objekt.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat, Natura 2000-område / ArtData, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling.

86.

HULTA MOSSE

Naturvärdesklass: 3

Skogsbevuxet stort och svårtillgängligt mossområde omgivet främst av skogsmarker av olika slag. Mossen är kraftigt påverkad av tidigare dikningar och torvtäkter, som indelade området i parceller. Det finns därför inget helt ostört öppet mosseplan på myren. Odon, klockklung och kråkris är vanliga ris på kvarvarande mossepartier mellan torvgravar. I den gamla torvtäktens sänkor finns stillastående vattensamlingar, ofta med vattenklöver eller starr. Översilade drag och fuksänkor med intressantare flora förekommer i de norra och västra delarna av objektet. Varierande skogsmiljöer i området, men lövskogar dominerar. Längs med den södra delen av mossområdet finns ett bälte med äldre bokdominerad ädellövskog, med inslag av avenbok, ek, björk, rönn, ask och hassel. Denna skog är mest gallrad, men det finns partier med äldre oskött bokskog med död ved.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Björkmosse, sekundär lövskog, blandskog, bokskog av örtfattig typ

BIOTOPKVALITET

Grov björk, björkhögstubbar, björklågor, videsnår, sälj, asktorrträd, bokhögstubbar, boklågor, tickor, klen död ved, småvatten, fuksänkor, diken, stenvmurar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

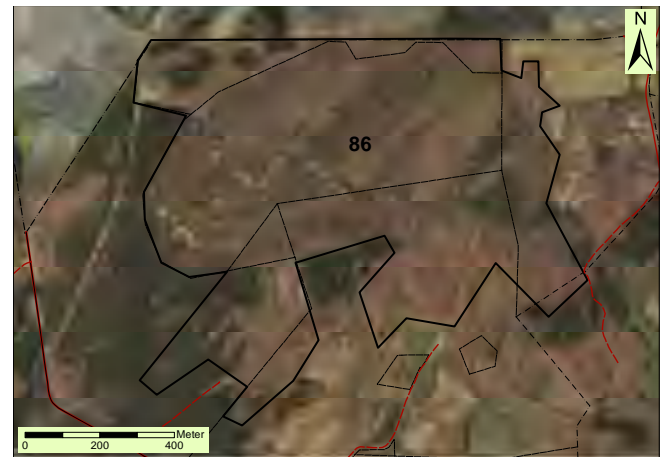
Ovanlig naturtyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, revlumner* §, blåmossa* §, bäckbräsma* S, lind* S, tofsvipa* §, matt rörbock NT

ARTRIKEDOM

Ej artrikare än omgivande landskap.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling för äldre oskött lövskog med värdeelement. Undvik rationell skogsskötsel i objektets lövskogar och ytterligare hydrologisk negativ påverkan på myren.

87.

BETESMARKER VID HULTA

Naturvärdesklass: 3

Lätt kuperat beteslandskap vid Hulta öster om Svenskköps mosse. De nötbetade markerna är såväl ogödslade och välbetade som igenvuxna med tydlig näringspåverkan. Det finaste partiet finns i den nordvästra delen, med en stenbunden tuvig enbuskmark och artrik flora. Det finns dock ytor där betet varit svagt och som är igenvuxna med högt gräs. I terrängsvackor finns betade fukt- och högörtsängar med en riklig förekomst av fjärilar. Spritt finns solitära blommande buskar och vidkroniga äldre lövträd av olika trädslag. Inom objektet ingår några gödslade gräsmarker med trivial flora samt ett par hyggen. Kulturhistoriskt rikt landskap med fågator, stenmurar och rösen. Sammantaget ett värdefullt mosaiklandskap.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, betad lövskog

BIOTOPKVALITET

Välbetad gräsvål, stenbunden mark, fuktäng, högörtäng, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, grova vidkroniga lövträd (oxel, rönn), hagtorn, grov en, våtmark, alhögstubbe, alsockel, dammar

SÄLLSYNHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 6430).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, ask* EN, gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

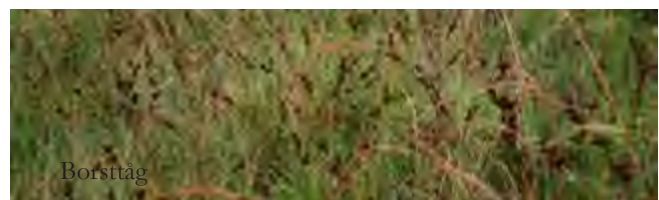
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Utglesning av igenvuxna partier med enbuskar.

88.

NORRESKOG

Naturvärdesklass: 3

En mosaikartad fäladsmark med bok- och björkbackar med inslag av gran, tall och al. I objektets nordöstra hörn finns ett öppet mosseplan med ljung och kråkbär. Mossen är påverkad av tidigare dikning och torvtäckt. Söder om mossen har det skett en del slutavverkning av gran. Mycket klen död ved täcker marken här. Fäladsmarken omges av fuktiga partier med kärrtistel och vecketåg. Fältskiktet domineras av arter som borsttåg, blåklocka, knägräs och ärenpris. Enbuskar förekommer rikligt. Estetiskt tilltalande småvatten, ett ganska nyanlagt. Ett dike går genom objektet. Gott om torrakor i objektet och ett par skadade bokhögstubbar med mulm och bohål. Det finns goda förutsättningar för ett rikt insektsliv, främst trollslända men även viktigt ornitologiskt objekt. Gott om spår från klövvilt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark, myr / Trädbärande betesmark, björkhagmark, mosse

BIOTOPKVALITET

Blockrik tuvig mark, betad mark, stenmurar, lövtorrträd, bokhögstubbar, spärrgrenig bok, rönn, tickor, klen död ved, dammar och småvatten, fuktsänkor, gungfly, mjuka mattor,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen

NATURVÅRDSARTER

Trana* §, trädgårdssångare §, svartvit flugsnappare* §, grönvit nattviol* N, §

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt (fågellivet) och ett lokalt viktigt objekt

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd, undvik rationell skogsskötsel och en negativ hydrologisk påverkan.

89.

SVENSKÖPS KYRKORUIN OCH BETESMARKER

Naturvärdesklass: 2

Ett mycket blockrikt och kuperat betes- och odlingslandskap som är intressant ur kulturhistorisk synpunkt. Här finns en gammal välbevarad kyrkoruin från 1200-talet som troligen var en stavkyrka. En jordkällare och en brydestuga förekommer också. Betesmarkerna är omgärdade av stengårdsgårdar i mycket fint skick och marken innehåller en del odlingsrösen. I sänkor förekommer det en del fuktstråk. Några fuktstråken är igenväxande med bl.a. sly och älggräs. Fältskiktet är relativt trivalt med tydlig antydning om kvävepåverkan. Arter som brunört och stånds förekommer. I de södra delarna var det något artrikare med arter som bl. a. ärenpris, stenmåra, ljung, gråfibbla, mjukdån, blodrot, åkervädd*, åkerviol* och liten blåklocka. På åkervädd sågs bredbrämrad bastardsvärmare. Det förekommer nästan inget buskskikt med undantag från de fuktigare partier där sly har börjat växa fram. Trädskiktet består av gammal apel, körsbär, bok, asp, lind, björk, rönn och en hel del ek. Grova ekar förekommer i mindre bestånd framför allt i de norra delarna av området och bör bevaras. I öst finns nu en liten granplantering som inte förekom vid förra inventeringstillfället. Precis norr om denna förekommer det ett bestånd av ek som bör frihuggas.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Igenväxningsmark, trädbärande betesmark,

BIOTOPKVALITET

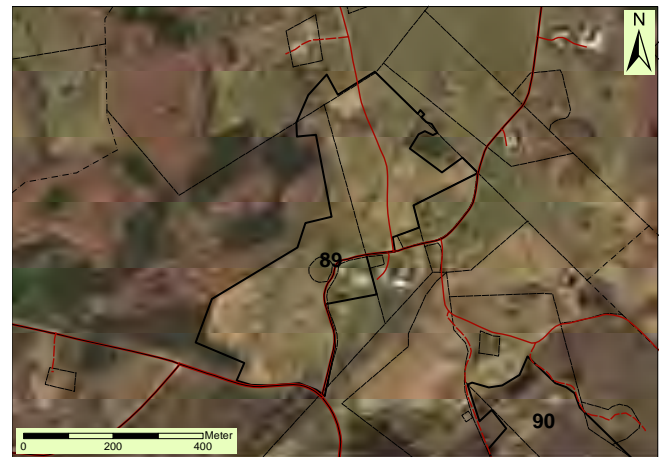
Stenmurar, rösen, fuktsänkor, blockmark, torrbackar, grova ekar, apel, rönn, fläder

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (4030, 6270, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Bredbrämrad bastardsvärmare* NT, lind* S, blodrot* S

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Fornminne / ArtData, ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Utökad beteshävd, röjning av sly och frihuggning av ekar

90.

SKOGS- OCH BETESLANDSKAP VID
SOLBERGA

Naturvärdesklass: 3

Mosaikartat och variationsrikt landskap med äldre bokskog, alsumpskog, trädklädda betesmarker och dammar. Bokskogen är äldre, grovvuxen och naturskogsartad, dvs. olikåldrig, flerskiktad och med en hel del grov död ved. Bland annat är det gott om högstubbar och lågor med fnöskticka. Inslag finns av andra trädslag som björk, ek, klibbal, gran och rönn. Strukturen och mängden av värdeelement är tilltalande, men arter som visar på skoglig kontinuitet saknas. I den södra delen finns en översilad örtrik men gallrad alsumpskog. Där växer harsyra, vitsippa, kabbleka, brännässla. Stråk av översilad klibbalskog med bäckdråg och blockrika partier finns mellan bokskogen och den trädklädda betesmarken i den norra delen av objektet. Betesmarken är igenväxande med enbuskar och måttligt näringspåverkad. Vidkroniga solexponerade björkar, bokar och ekar växer i betesmarken.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av fryletyp, klibbalskog av översilningstyp, trädklädd betesmark

BIOTOPKVALITET

Grova bokhögstubbar, boklågor, fnösktickor på bokar, grov högvuxen gran, vattensamlingar i svackor, grova bokar med hackspethål, bäckdråg med al, vidkroniga solexponerade björkar, stenvägg, dammar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9110).

NATURVÅRDSARTER

Bäckbräsma* S, rankstarr* S, tandrot* S, gullpudra* VU, småvänderot* N, gröngöling* NT, §, gulsparr* VU, §, porellor S, gulsippa S

ARTRIKEDOM

Generellt sett relativt låg till måttlig.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Objekt med naturvärde, sumpskog, ängs- och bete

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling i skogsmiljöerna. Restaurering och återinförande av bete önskvärt i den trädklädda igenväxande betesmarken.

91.

SUMP MARK VID MAABÄCKEN

Naturvärdesklass: 2

Längs gränsen mot Kristianstad kommun meandrar sig Maabäcken genom ett ursprungligt område. Bäckens har mycket höga naturvärden med bl.a. öring. I den centrala delen av objektet finns en större alsumpskog med inslag av grovstammig ask. Här delar bäcken upp sig i ett stort kvilleområde. I sumpskogen har bestånd av bl.a. kabbleka och enstaka exemplar av S:t pers nycklar och smörboll noterats. De två senare bekräftades inte vid återinventeringen, däremot gökblomster, kärrfibbla, vänderot, flenört och humleblomster förekom. Älggräs förekommer rikligt. Den södra delen av sumpmarken har tidigare varit öppen och betad och här har bestånd av gul svärdslija noterats. Längst ner i sydväst är betingelserna torrare. Här förekommer fem till tio grövre ekar och bl.a. humleblomster, svinrot, ängsbräsma, jungfrulin och knägräs noterades vid original inventeringen. Vid återinventeringen var det fortfarande öppet i de södra delarna men dålig hävd hade resulterat i ett 1,5 m högt fältskikt dominerat av älggräs och hundkex. Objektet som helhet har lång kontinuitet och är mycket varierat.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Klubbalkärr

BIOTOPKVALITET

Vattendrag, alsumpskog, grövre ekar, torrakor, liggande död ved, rotvältor, tidvis stillastående vatten,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

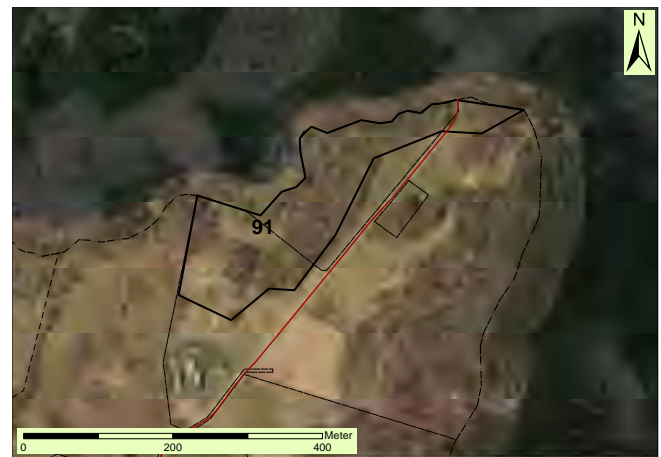
Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080)

NATURVÅRDSARTER -

ARTRIKEDOM -

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd / Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Röjning av uppväxande sly och återupptaget bete. Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Spar gamla träd och död ved.

92.

HAGMARK SÖDER OM MAA

Naturvärdesklass: 2

En rest av det ålderdomliga och småbrutna odlingslandskapet. Inom det mosaikartade området finns enefälader, hagmarker, en utmarksbok med en grov och fragmenterad grenlåga, björk- och bokhagar och mindre sumpmarker med öppna vattenspeglar vid fuktig väderlek. Inom området har bl.a. Jungfru Marie nycklar, grönvit nattviol, gökärt, jungfrulin, krypfloka och backtimjan noterats. Vid återinventering noterades slättergubbe, blodrot, gråfibbla, ärenpris, gökblomster och rotfibbla. Utöver tidigare nämnda träd växer här även ek, al och någon enstaka tall. Objektet genomkorsas av ett flertal välbevarade stengårdsgårdar och det förekommer odlingsrösen. I den östliga gränsen rinner en bäck. Vissa tendenser till igenväxning finns, framförallt i anslutning till bäcken men också inom några enbestånd. Objektet hyser ett rikt fågelliv.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Fuktäng, enefälad, trädbärande hagmark, högörtäng, öppet vatten,

BIOTOPKVALITET

Bitvis välbetad grässvål, stenbunden mark, tuvig mark, vattendrag (bäck), stenmurar, rösen, utmarksbok

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 5130)

NATURVÅRDSARTER

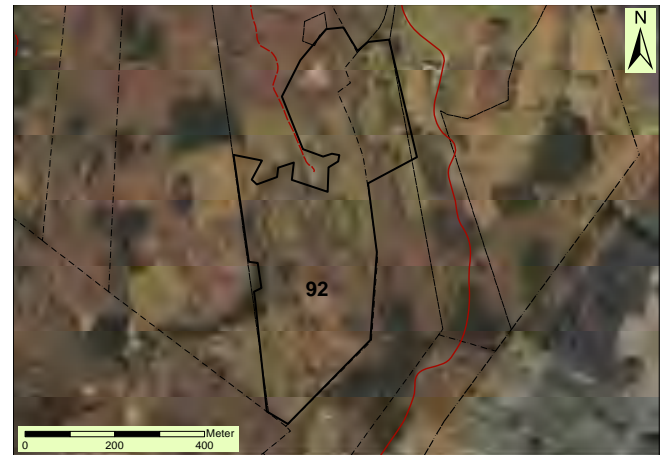
Slättergubbe* VU, §, krypfloka EN, §, backtimjan NT

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningen

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning av sly och putsning av igenväxande partier med björnbärssnår

93.

FÄLAD NORDOST OM SVENSKÖP

Naturvärdesklass: 2

Ett äldre mosaikartat odlingslandskap med värdefulla betesmarker och tydliga kulturhistoriska spår i form av välbevarade stengårdsgårdar, troligen både från tiden före och efter skiftet, skålgropar och odlingsrösen. Objektet ligger i slutningen av en sydvästlig-nordostlig sprickdal, alldeles norr om Vrånge mosse på Linderödsåsen. Omgivande höjder täcks av skog där gran dominerar. Flera vegetationstyper förekommer, bl.a. hedartad vegetation och alsumpskog. Objektet har en lång kontinuitet som betesmark men är i akut behov av restaurering. I fältskiktet har tidigare noterats kattfot, jungfrulin, ögontröst, Jungfru Marie nycklar och liten blåklocka. Vid återinventeringen noterades kärresilja, kärrefibbla, slättergubbe, darrgräs, gökblomster, ärenpris, kabbeleka, blåsstarr, grönvit nattviol, svärdsilja och humleblomster. I alsumpskogen tenderar älggräs och brännässlor att dominera. På den mer hedartade marken förekom bl. a. lingon, ljung, blodrot, ärenpris och slättergubbe. Enstaka träd och grupper med al, asp, björk, rönn, pil och en förekommer. Vissa enebestånd håller på att växa igen med framför allt björksly. Efter restaurering och fortgående lämplig skötsel har objektet potential att nå högsta naturvärde. Området fortsätter in i Kristianstads kommun.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, alsumpskog

BIOTOPKVALITET

Grova björkhögstubbar, stenbunden tuvig mark, stenmurar, rösen, hög förekomst av lågor och rotvälter, fuktdrag, dike, rönn

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp --

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, darrgräs* S, grönvit nattviol* §, blodrot* S, borsttåg NT, stagg S,

ARTRIKEDOM

Måttligt hög

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Utökad beteshävd, buskröjning och naturvårdsbränning, Stora och omedelbara behov.

94. ÄDELLÖVTRÄD PÅ SVENSKÖPS KYRKOGÅRD

Naturvärdesklass: 3

Kyrkogård med vårdträd som växer i kantzonen av hela kyrkogården. Det rör sig främst om lågvuxna hamlade äldre lindar, men några skogslönnar finns också. Totalt sett finns en hel del stammar med rötskador och håligheter. Få träd med en artrik epifytflora.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Park och trädgård / Kyrkogård med vårdträd

BIOTOPKVALITET

Rötskadade träd, stamhåligheter, gamla träd, grova träd, hamlade träd, torrträd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Regionalt ovanlig naturtyp.

NATURVÅRDSARTER

Guldlockmossa* S, stare VU, §

ARTRIKEDOM

Låg till måttlig.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Skyddsvärda träd.

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt hamling. Sörj för återväxt av lind. Nertagna träd kan läggas i faunadepå i solexponerat läge.

95.

VRÅNGE MOSSE

Naturvärdesklass: 2

Vrånge mosse är belägen på Linderödsåsens plåtå ca 175 meter över havet. Mosseplanet är öppet och av hedkaraktär, med tuvor och höljar och har ett skogsbevuxet laggkärr. Mossen är en koncentrisk mosse med 5 m djupa lager av låghumifierad vitmossetorv. Ett antal äldre torvtäkter samt några öppna vattenspeglar finns i området. Rester av tidigare verksamhet finns fortfarande kvar i form av räls och motorer. Som de flesta mossmarker är den styckad i många små remsor och äldre ortofoto avslöjar att det bedrivits verksamhet på de flesta av dessa. Mosseplanet är dock till stor del intakt. Mossen har stor betydelse för områdets hydrologi och klimat och täktverksamheten har inte påverkat dessa faktorer. Mossen har representativ flora med vitmossa, ljung, tuvull, vitag, kråkbär, renlav, tranbär och sileshår. Laggkärrret har varit utsatt för dikning så att det har fått torrare betingelser, vilket har gynnat träd som björk, rönn och tall. En del inslag av död ved och vedsvampar förekommer här. Fältskiktet består av odon, lummer, kransrams, ekorrbar, krustätel, skogsbräken och ljung. Vid vattenspeglarna växer missne. Faunan utgörs bl.a. av klövvilt, groddjur och ödlor. Även tranor noteras. Mossen ligger på vattendelaren för Linderödsåsen och avvattnas av små bäckar både mot söder och norr och anses ha en betydande reglerande effekt på avrinningen i området. Mossen angränsar i norr till Kristianstads kommun.

Söder om mossen finns betesmarker med kulturhistorisk prägel i form av stengårdsgårdar i varierande skick, äldre stenlämningar och hasselpurror. Betesmarkernas östra delar har fäladskaraktär och de västra delarna har mer hagmarkskaraktär. Det förekommer en del lågor och äldre gallringsrester beväxna med vedsvampar. Kvävepåverkan är ringa och området är välbetat. Arter som liten blåklocka, gökärt, stagg, blåtätel och jordtistel förekommer i fältskiktet. Det finns även ett mindre område med några grova bukettformiga bokar med tickor. Lite död ved finns också. Fältskiktet är väldigt gles med arter som stensöta, krustätel och harsyra.

I nordost finns det en del alsumpskog. Inom objektet förekommer det en del granplanteringar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Mosse, björkmosse, sekundär lövskog, betad mark

BIOTOPKVALITET

Bäckdråg i laggen, öppen mosse, öppna vattenspeglar, gungfly, mjukmattor, döda björkar, lövved, björkhögstubbar, björklågor, klen död ved, vidkroniga bokar, tickor, småvatten, fuktsänkor, diken, alsumpskog, socklar, stenmurar, rösen, stembunden mark, fågata, hässlebuketter.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen och förekomst av Natura 2000-naturtyp (91D0, 6230)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel NT, Göktyta* §, trana* §, gök* §, skogsduva* §,

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Gränisar till biosfärområde Kristianstads vattenrike / ArtData, Ängs- och betesmark, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan.

96.

ALSUMPSKOG VID SKÅNINGSBODA

Naturvärdesklass: 2

Högvuxen alsumpskog med sockelbildningar och inslag av alkärr med stillastående vatten i terrängsvackor kring kullar med medelåldrig till äldre bokskog. I trädskiktet även björk, rönn, oxel, gran, bok och hägg. Alsumpskogen är örtrik med arter som kärrviol, svalting, svalört, älgört, kabbleka. Förekom av stora ytor med översilad källmark, som bildar rännilar och smärre bäckar. Nyupptagna hyggen gränsar till alsumpskogen västerut.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, klibbalkärr, bokskog av fryletyp

BIOTOPKVALITET

Alsocklar, mossblock, stillastående vatten, blöta allågor, översilad källmark, bäckdråg, rännilar, småbäckar, bokhögstubbar, grov bok med fnöskticka

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9080, 9110).

NATURVÅRDSARTER

Gullpudra* S, bäckbräsma* S, skärmstarr* S, rankstarr* S, alsidenmossa* N, scharlakansvårskål S

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd för en del av alsumpskogen, Strandskydd i söder / Nyckelbiotop, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik hydrologisk påverkan och körskador.

97.

BETESMARK VID BRUNSTORP

Naturvärdesklass: 2

En mindre betesmark precis intill väg E22. Buskskiktet är bitvis tätt och uppträder fläckvis, p.g.a. att kreaturen tidigare varit tjudrade. Buskskiktet består av nypon och hagtorn. I sydväst finns en äldre stendeponering som hyser ett tätare trädskikt av bl.a. lind, avenbok, hassel och en äldre apel i en annars öppen betesmark. Här finns även resterna av en husgrund ("skomakarens"). I betesmarken finns en gammal och knotig al och en flerstammig ask. Strax utanför betesmarkens inhägnad och intill E22 växer stora ekar som bör beaktas samt bevaras. Floran är representativ med bl.a. jordtistel, orkidéer och humleblomster. Tidigare observerades även gullviva. Inom objektet förekommer de rödlistade lavarna matt pricklav, flikig sköldlav och grå skärelav. Gulärta, stenskvätta samt sånglärka observerades och är representativa för landskapet. Utöver naturtypen är området även viktigt med avseende på landskapsbilden eftersom den omges av konventionellt jordbruk samt E22.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Träbärande betesmark,

BIOTOPKVALITET

Stenmur, röse, stenbunden mark, hässle, apel, solitära lövträd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp -

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT, sånglärka* NT, ask* EN, orkidé §, matt pricklav NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd, röjning av buskskikt

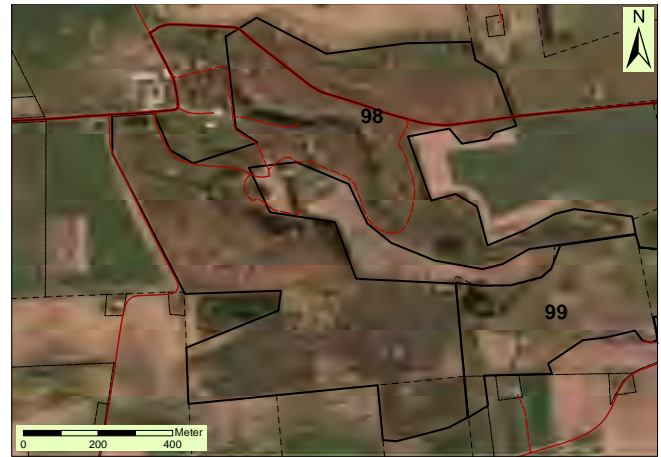

98.

BOKSKOGAR OCH BETESMARKER VID SEXTORP

Naturvärdesklass: 3

Skogs- och beteslandskap kring Sextorp slott. Högvuxna bokskogar dominerar, men alsumpskogar och alkärr utgör också betydande arealer. Det rör sig om mest enskiktade likåldriga lövskogar, som mer eller mindre är påverkade av skogsbruk. En bäckravín i den östra delen är bland de mest intressanta delobjekten. Där förekommer en hel del grov död ved, bäck och källmark tillsammans med inslag av andra trädslag, naturvårdsarter och solöppna gläntor. Igenväxande enefälader växer i mosaik med alsumpskogar i objektets södra del. Här förekommer rikligt med enbuskar, torrbackar och buskrika bryn, även stora ytor av ljungtuvor med fjärilsrik fauna. I objektet ingår också delar med yngre produktionsbokskog, vilka har lågt naturvärde. Naturvärdet varierar således betydligt inom objektet, från högt naturvärde – klass 2 i ett par skogsobjekt till lågt naturvärde i den skötta unga bokskogen. Totalt sett ändå ett värdefullt objekt med varierande naturtyper och en mångfald av naturvårdsarter. Särskilt månviol har här en stor och utbredd population.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågört- och högörttyp, klubbalkskog av översilningstyp, klubbalkkärr, igenväxande enbuskmarker

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, grova bokar och ekar (även jätteträd), döende askar och ekar, källmark, översilning, blomrika bryn med slån, björnbär, grova enbuskar och hasselbuketter, blomrika men igenväxande grässvålar, flera delobjekt ansluter delvis till dammar eller vattendrag,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (5130, 9080, 9130).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, lind* S, månviol* NT, kransrams* S, bäckbräsma* S, strutbräken* S, gullpudra* S, lundstjärnblomma* S, räsvansmossa* S, jordtistel NT, revig blodrot VU, gulspärva* VU, §, silversmygare* NT, brandticka* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återuppta beteshävdén på ännu öppna men igenväxande enefälader. Spara grov död ved, rötskadade och grova träd samt gamla träd i lövskogarna.

99.

NORRTOU FÄLAD

Naturvärdesklass: 2

Småbrutet odlingslandskap med fina betesmarker och enefälader med kulturhistoriska spår i form av stengårdsgårdar, lyckor, fågator och odlingsrösen i bra skick. Trädskiktet består av bl. a. enstaka grova ekar och sälgar. Vissa delar av objektet är fuktiga där det tidigare har noterats bl.a. stjärnstarr, medan det i de torrare delarna har noterats ärenpris, liten blåklocka, nysört och käringtand. Vid återinventeringen noterades gökblomster, ängsull, kärrtistel, veketåg, frossört, kabbleka och blodrot. Nattviol observerades bland enbeståndet i väst. I objektets nordöstra del finns ett litet och tätt albestånd. Tecken på kvävepåverkan förekommer i öst. Buskskiktet består av en, fläder, slån och nypon som på vissa platser tenderar att ta över. En del konformiga enar förekommer. I den nordöstra delen av objektet växer också ett tätt bestånd av yngre granar som bör tas bort. I den nordvästra delen förekommer ett granskogsparti med äldre och grövre granar som är ett trevligt och värdefullt inslag i detta heterogena område. Trots att objektet är relativt litet är fågelfaunan rik, inom objektet har noterats häckande törnskata, steglits och stenskvätta.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad

BIOTOPKVALITET

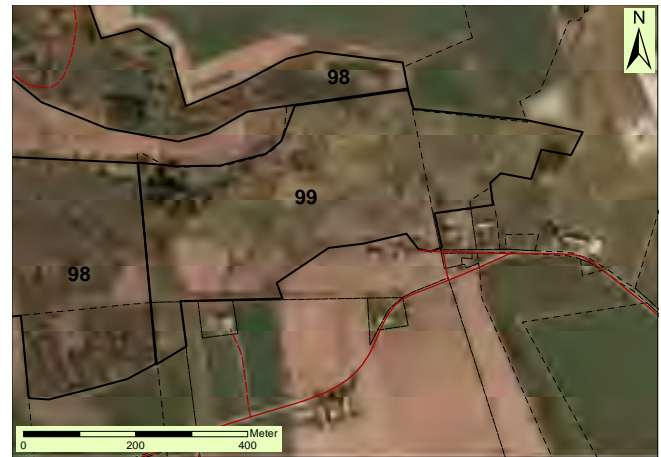
Stenbunden tuvig mark, grov ek, fuktdrag, stenmurar, rösen, fågata, torrakor, död ved, blommande buskar och träd som fläder, slån, nypon, oxel och körsbär

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

-

NATURVÅRDSARTER

Gökblomster* S, nattviol* §, jordtistel NT, blodrot* S

ARTRIKEDOM

Måttligt

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållet bete, buskröjning och avverkning av ung gran

Nattviol

100. ASKEBACKEN OCH LYBY STUBBSKOTTSSÄNG

Naturvärdesklass: 1

Variationsrik natur med artrika betesmarker, slåtterängar, våtmark och ädellövskogar i nordvänd sluttning. Kärnområdet är reservatet Askebacken, men anslutande mark utanför reservatet har liknande naturtyper och endast något lägre naturvärde. Vålhävdade askhagmarker med fin vårflora, rikligt med hålnunneört. Välutvecklad struktur av ängsmarken med många hamlade lövträd av olika trädslag. Hagtornsbuskar växer spritt. Ädellövskogen, dominerad av ask, innehåller en exceptionellt stor mängd död ved, som följd av trädskudomar. Mängden av liggande grov död ved är så stor att området är mycket svårframkomligt. Även alm, ek, lind och asp kan nämnas från området, som korsas av ett par smärre bäckar. Mycket rik flora, där ramlök stundtals täcker stora ytor liksom gulsippa. Tandrot, vätteros, skogsbingel är också vanliga, medan månviol och mörk lungört var mer sparsamma. Svampen prakttagging växer på död almved. Här finns potential att hitta mer vedlevande svampar under hösten. Artrik fågelfauna med häckande röd glada, ormråk och stare, särskilt i den översilade alsumpskogen i objektets östligaste del. I östra delen av objektet finns en långsträckt enkelradig dubbelsidig gammal skogslönnallé. Totalt omfattar den ca 100 trädstammar. Många träd är grova, rötskadade och med håligheter, ofta med fågelbon eller mulm. Enstaka träd har savstråk. Artrik epifytflora, där allélav, kyrkogårdslav och guldlockmossa är exempel på arter som är vanliga. Naturvårdsarter av lavar och mossor påträffades. Sannolikt kan rödlistade vedinsekter hittas i håligheterna. Totalt sett ett mycket värdefullt naturområde med få motsvarigheter i kommunen.

DOMINERANDE NATURTYP / BITOP

Skog och träd / Askskog, askhagmark, stubbskottsäng, klubbaskskog av översilningstyp, allé

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, grova askar, grova ekar, hamlade lövträd, betessvål, stenmurar, källmark, översilning, fuksänkor, Grova lönnar, rötskadade träd med håligheter och mulm, tickor, savstråk, fågelbon i stamsprickor, gamla träd, döda träd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanliga naturtyper i landskapet. Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6510 m.fl.).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, lind* S, gullpudra* S, gulsippa* S, blåsippa* S, mörk lungört* S, tandrot* S, prakttagging* VU, stare* VU, §, vättersos* S, hålnunneört* NT, månviol* NT, platt fjädermossa* S, trubbfjädermossa* S, liten baronmossa* S, trädporella* S, guldlockmossa* S, almskruvmossa* EN, sydlig blekspik VU, grymig rosettlav* NT, lönnlav* S, silverlav* N, kärnäva* EN

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat (stora delar) / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt hävd av gräsmarker och stubbskottsäng. Ädellövskogen lämnas för fri utveckling.

101. HÖRBYÅNS DALGÅNG VÄSTER OM HÖRBY

Naturvärdesklass: 2

Hörbyån slingrar sig fram genom ett öppet odlingslandskap. Närmast ån växer främst äldre blandädellövskog och alskog samt både igenväxande gräs- och hagmarker. Luckigt olikåldrigt trädskikt, som domineras av ask och klibbal. Rikliga inslag finns främst av ek, kastanj, hägg och hassel. Tämmligen rikligt med död ved i form av döda torrträd, högstubbar, lågor och rotvältor. Partier finns med äldre alar och askar på öar i ån. Strömsträckor varvas med lugnare partier. Ån har fina bottenar, och öring noterades. På södersidan finns avsnitt med rasbranter och översilade källmarker. Tyvärr rikligt med den invasiva växten jätteloka utmed vattendraget. Objektet korsas av högspänningsledningarna och E22:an innan ån rinner ut i Östra Ringsjön. Totalt sett ett värdefullt naturvärdesobjekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Askskog, igenväxt betesmark av ask/almtyp, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, grova askar, källmark, översilning, blomrika bryn med olvon, hagtorn, hassel, stenmur, ansluter till vattendrag, blöta lågor, strömmande partier, grus och sand på åbotten, skogsklädda öar i ån, luckigt trädskikt, rasbranter, mossblock

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, lind* S, kärrfibbla* S, bäckbräsa* S, platt fjädermossa* S, trubbfjädermossa* S, lönnlav* S, öring* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekad strandskydd / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återupptagen beteshävd av de gräs- och hagmarker som är igenväxande. Ädellövskog och alskog kring ån lämnas för fri utveckling. Bekämpning av jätteloka är aktuellt.

102.

HÖRBY FÄLAD OCH VÅTMARK

Naturvärdesklass: 1

Betade enefälader och björkhagar med förekomst av flera andra biotoper bildar ett mosaikområde av olika miljöer. Överlag stenbunden ljunngård på flack mark, men även på långsträckt åsbildning. Mycket en, blommande buskar och träd. Även förekomst av ett par vidkroniga grova ekar. Blomrika gräs- och ljunngårdar med mycket fibblor dominerar fältskiktet. Frisk och något näringsgynnad flora, men intrycket är ändå ogödslade marker. Troligen finns intressanta ängssvampar. Värdefullt fågelliv i våtmarken med skrattmåskoloni. Området korsas av väg. Den östra sidan av objektet är det mest värdefulla och har de högsta värdena. Tätortsnära område och mycket värdefullt för friluftslivet. Flera stigar går genom objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, betad björkhage, fågelsjö

BIOTOPKVALITET

Vidkroniga grova ekar, grova aspar, stenbunden mark, betad ogödslad grässväl, blommande säl, fläder, apel, rosor, hagtorn, slånbuskage, brynmiljöer, rösen, stenmurar, kortvuxna ljungtuvor, liten sjö, vattendrag, högrörsäng, fuktsänkor, åsbildningar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6270, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Backsippa* VU, §, jordtistel* NT, backtimjan* NT, slättergubbe VU, §, bäckbräsma S, alleägglav* EN, skrattmåskoloni* N, §, raphöna NT, §, sävsparv* VU, gulsparv VU, §, §, brudbröd* N, darrgräs* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivande mark.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt bete.

103. ÄDELLÖVTRÄD PÅ HÖRBY KYRKOGÅRD

Naturvärdesklass: 3

Stor kyrkogård i sluttningar och på höjder. Kyrkogården är varierad och har olika karaktär på olika platser. Totalt sett finns en hel del hamlade lindar, dock ej särdeles grova, och en del äldre och grövre vidkronig ek. Bok, ask och hästkastanj kan också nämnas. Enstaka träd har håligheter, rötskador och savstråk. Artfattig epifytflora, men troligen mer värdefullt för vedlevande insekter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Park och trädgård / Kyrkogård med vårdträd

BIOTOPKVALITET

Hamlade träd, grova träd, grov skorp bark, vidkroniga ekar, hålträd med mulm, savande träd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynt naturtyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, lind* S, stare* VU, §, gröngöling* NT, §, gulsippa S, korallticka NT

ARTRIKEDOM

Låg till måttlig.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, skyddsvärda träd.

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

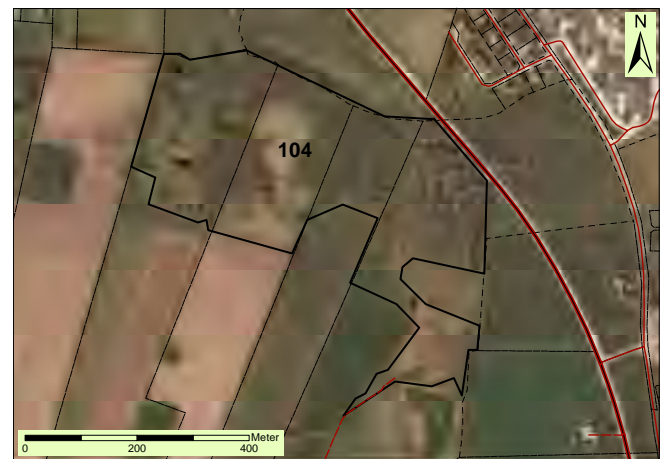
Vård av hamlade träd. Beskär skadade träd för att behålla dem så länge som möjligt. Lagg gärna avsågade grenar som solexponerade faunadepåer.

104. ÄDELLÖVSKOG VID ÄNGAKILSMOSSEN

Naturvärdesklass: 2

Område med ädellövskog och igenväxande ännu öppna gräs- och hagmarker. Ett par dammar ingår i områdets norra del. Ädellövskogen, dominerad av ask, innehåller en stor mängd död ved, som följd av trädskjudomar. Mängden av liggande död ved är så stor att området är ställvis svårframkomligt. Även alm, ek och asp kan nämnas från området, som korsas av ett par smärre bäckar. Rik mulljord med heltäckande fältskikt av ramslök. Trädskiktet är överlag medelåldrigt men till viss del ändå olikåldrigt och flerskiktat. En stor mängd av ännu levande grova askar finns spritt i objektet. Grov hassel växer på stora ytor, och nederst i slutningarna högvuxen klubbaskog. Artrik fågelfauna. Totalt sett ett värdefullt naturområde som bör få ändamålsenlig skötsel och skydd.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Askskog, igenväxt betesmark av ask/almty, klubbaskog av översilningstyp, hässle

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, grova askar, grova ekar, källmark, översilning, fuktsänkor, blomrika bryn med olvon, hagtorn, grov hassel, stenmur

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, blåsippa* S, ramslök* S, kärrfibbla* S, bäckbräsma* S, skärmstarr* S, platt fjädermossa* S, trubbfjädermossa* S, lönnlav* S

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återupptagen beteshävd av igenväxande gräs- och hagmarker. Ädellövskogen lämnas för fri utveckling.

105.

LYBY MOSSE

Naturvärdesklass: 3

Sumpskogs- och skogbevuxet mossområde omgivet av heläkersbygd. Mossen är kraftigt påverkad av tidigare dikningar och torvtäcker. Varierande skogsmiljöer i området, men fuktig-blöt björkskog dominerar. Inslag finns av videsnår och unga- medelåldriga granplanteringar, som sköts rationellt. Naturvärdet är högst i östra och västra delen, där det finns stora ytor med lövskog som fått sköta sig själv i decennier. Dessa partier är svårframkomliga på grund av täta videsnår, vass, död lövved, diken och vattensamlingar. Här finns rikligt med död ved, och inslag av rikare flora med enstaka alm och ask. Även gott om asp, sälg och hägg samt enstaka spridda hagtorn och hassel. Skogens slutenhet och skiktning är där mer naturskogsartad. De centrala delarna är överlag fattigare, med ljung, blåbär och blåtätel i fältskiktet, och är mer skogligt skötta. Gott om blåmossa och ställvis revlumner i artfattigare björksumpskogar/ mossepartier. Fågelrikt område med bland annat röd glada samt ormråk.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Sekundär lövskog, klibbaskog av översilningstyp, björkmosse

BIOTOPKVALITET

Grov björk, björkhögstubbar, björklågor, alsocklar, alhögstubbar, videsnår, blommande sälg, asplågor, tickor, klen död ved, småvatten, översilning, fuksänk

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i landskapet.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, revlumner* §, blåmossa* §, gullpudra* S, gulsippa* S, lundstjärnblomma* S

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt (fågellivet) och lokalt ett viktigt objekt.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling för lövskog med värdeelement. Undvik rationell skogsskötsel i dessa lövområden och ytterligare hydrologisk negativ påverkan.

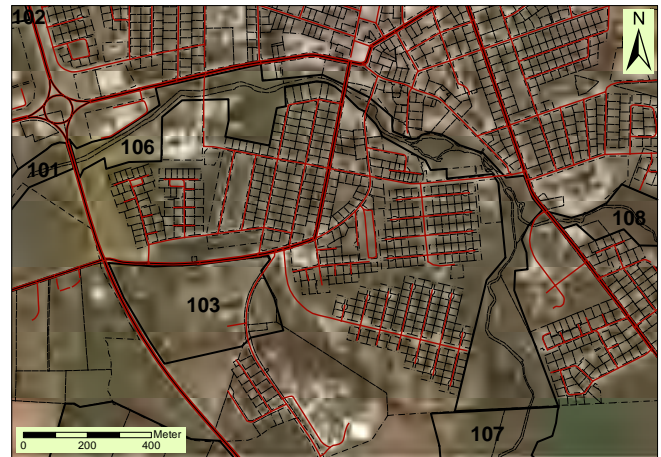

106. HÖRBYÅN INOM HÖRBY TÄTORT

Naturvärdesklass: 3

Natur i tätortsmiljö. Åns karaktär är varierad med snabbare strömmar, mindre forsar och mer lugnflytande höljor. Bitvis fina bottenar och öring noteras. Variationen borgar för stor artrikedom av djur och växter som lever i eller intill vattnet. Träden längs ån domineras av 10-15 arter lövträd, mestadels al, samt enstaka granar. Buskarna består av bl.a. hassel, slån, syren och sälg. Långa sträckor längs ån har tämligen trivial högörtflora med inslag av kulturväxter. Strandpromenaden går delvis genom rena parkområden. Bitvis är ån kanaliserad med stensatt strandkant. En äldre valvbro av sten ligger centralt i objektet. I centrala delen finns en ö, mellan huvudfåran och kvarndammen, med avverkade träd som ligger som faunadepå. Tidigare vandringshinder uppströms kvarndammen har tagits bort. I anslutning till kvarndammen finns rester från kvarnverksamhet. I sydost finns en park där man via en bro kan vandra på en skogsstig längs med ån. I detta skogsparti finns bl. a. ask, värdefulla ekar och rikligt med död ved. Buskskiktet består av framför allt rönn, lönn och hassel. Längre söderut finns en tämligen brant ravin med tre dammar som ligger inom Naturreservatet Råby Hällor. Vid dammarna noterades vitkindad gås och rikligt med trollsländor. Vid återinventeringen noterades den sällsynt naturaliserade morgonstjärnan vid sidan av en stig vid dammarna i söder. Vidare observerades även forsärla. Objektet har ett stort värde för friluftslivet. På vissa platser inom objektet växer den invasiva växten jätteloka.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Park och trädgård / Vattendrag,

BIOTOPKVALITET

Lövträdlågor, dammar, död ved, grus och sand på åbotten, luckigt trädsnitt, trädklädda öar i ån,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, forsärla* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Beskugga ej beskuggade område, Ädellövskog och alträd längs ån lämnas för fri utveckling med undantag för bekämpning av jätteloka. Undvik negativ hydrologisk påverkan

107.

RÅBY HÄLLOR

Naturvärdesklass: 1

Bäckravin söder om tätorten Hörby som söderut delar upp sig i två dalgångar omgivna av öppna jordbruksmarker. Objektet omfattar ett betat skogs- och hagmarkslandskap i mosaik med öppna frodiga gräsmarker. Närmast ån växer äldre till gammal blandädellövskog. Rik förekomst av vidkroniga grova ekar, döda och döende träd. Partier med grova hasselbuskar i sluttningarna. Även en hel del grova askar. I övrigt bok, alm, björk, fågelbär m.m. Många blommande buskar av hagtorn och rosor samt väl utvecklade solexponerade bryn. Blomrika sluttningar av rotfibbla i den västra dalgången. Nederst i dalgångarna fuktigare alskog, bland annat på översilad källmark med tuvor. Stor ansamling av naturvårdsarter från olika organismgrupper. Vattendraget ökar objektets värde än mer. Det finns såväl strömsträckor som lugnare partier med mycket fina grusbottnar. Totalt sett ett mycket värdefullt naturvärdesobjekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Askskog, klibbalskog av översilningstyp, ekhagmark, hässle, vattendrag, källmark, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, grova ask och ek, savande grova döende ekar, källmark, översilning, blomrika bryn med olvon, hagtorn, hassel, blomrika grässvålar, exponerad jord, ansluter till vattendrag, blöta lågor, strömmande partier, grus och sand på åbotten, skogsklädda öar i ån, mossblock

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanliga naturtyper i kommunen. Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9080 m.fl.).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, kärrfibbla* S, bäckbräsma* S, ängsnycklar §, lönnlav* S, skogslysing* NT, sotnätfjäril* NT, violettkantad guldvinge NT, desmeknopp* NT, bokarv* VU, jordtistel* NT, brudbröd* S, majviva NT, ängsskära NT, ormbär S, gulsparr* VU, §, stare* VU, §, forsärla* N, §, mindre hackspett NT, §, åkerkoppmossa NT, fors-mossa NT, trådkällmossa S, slät rutlungmossa S, trubbfjädermossa* S m.m.

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat, ingår utpekat strandskydd / ArtData, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd

108. HÖRBYÅNS DALGÅNG ÖSTER OM HÖRBY

Naturvärdesklass: 2

Bäckdalgång med omgivande äldre blandädellövskog partvis blandat med äldre alskog. Längre bort från ån mer medelåldrig homogen och enskiktad alsumpskog. Längs med vattendraget olikåldrigt trädsnitt, som domineras av ask och klibbal. Rikliga inslag finns av ek, hästkastanj och hägg. Även inslag av alm och lind. Tämmligen rikligt med död ved i form av döda torrträd, högstubbar, lågor och rotvältor. Även grova blöta ädellövlågor och partier med trädklädda öar i ån. Strömsträckor varvas med lugnare partier. Mycket fina bottnar och vattendragssträckor, och vattenmyrlejonslända noterades. Totalt sett ett värdefullt naturvärdesobjekt. Tyvärr rikligt med den invasiva växten jätteloka i hela objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Ask/alskog, klibbalskog av översilningstyp, hässle, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, grova askar, källmark, översilning, stenmur, ansluter till vattendrag, blöta lågor, strömmande partier, grus och sand på åbotten, skogsklädda öar i ån, luckigt trädsnitt

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen. Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, lind* S, kärrfibbla* S, bäckbräsma* S, trubbfjäder-mossa* S, vattenmyrlejonslända* NT, rutlungmossa* S, aklejruta* S

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd längs med ån / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återupptagen beteshävd av igenväxande gräs- och hagmarker. Ädellövskog och alskog kring ån lämnas för fri utveckling med undantag för bekämpning av jätteloka.

Vattenmyrlejonslända

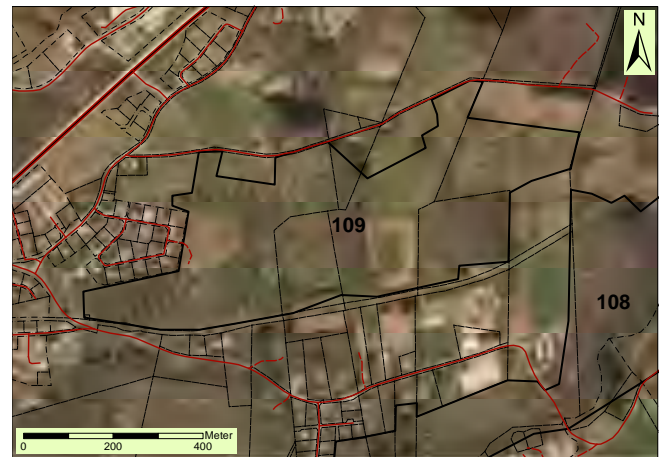

109. LÖVLANDSKAP ÖSTER OM HÖRBY

Naturvärdesklass: 3

Landskap öster om Hörby som varierar mellan lövskogar, igenväxningsmarker och betesmarker (hjordhägning). Värdefullast är partier med alsumpskogar och bäckar med omgivande översilningsmark. Där finns naturvärdesarter knutna till denna miljö. Även igenväxningsmarker med mycket slån, fläder och hagtorn samt solexponerade brynmiljöer är värdefulla. Dessutom finns ek-hasselkog med förekomst av kransrams längst i öster. Partier av lövskogen är dock ung och tät utan nämnvärda naturvärden. Närmast tätorten är lövskogen nyligen gallrad. Tyvärr finns rikligt med jätteloka i objektet. Tätortsnära skogsområde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, hasselrik ekskog, igenväxningsmarker, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Vidkroniga medelåldriga ekar, björklåga, solexponerad grov björkhögstubbe, ektorrtrod, buskar och bryn, hassel, översilning, stenmur, bäck

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Kransrams* S, kärrfibbla* S, bäckbräsma* S

ARTRIKEDOM

Inte artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återupptagen beteshävd av igenväxande gräs- och hagmarker. Ädellövskog och alskog kring än lämnas för fri utveckling med undantag för bekämpning av jätteloka.

110.

LÖVSKOG VID EBBAMÖLLA

Naturvärdesklass: 2

Smärre blandlövsskog i sluttning och svacka kring stensatt smärre vattendrag. Artrikt busk- och trädskikt med bok, ask, ek, lind, klibbal, björk, avenbok och rönn. Ställvis rikligt med hassel, hägg, benved och skogstry. Markfuktigheten varierar från fuktig till frisk. Överlag relativt gott om död ved, mest som lågor, vindfällen och torrträd av ask, alm, ek, al och lind. Olikåldrig och flerskiktad skog, men inga gamla träd. Rik örtflora med ormbär, lungört och vårärt kan ses på flera platser. Ett ovanligt objekt i dagens skogslandskap.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Blandlövskog, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, ektorrträd, alhögstubbe, björklågor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, lind* S, kärrfibbla* S, mörk lungört* S, vårärt* S, ormbär* S, aklejruta* S, rutlungmossa* S

ARTRIKEDOM

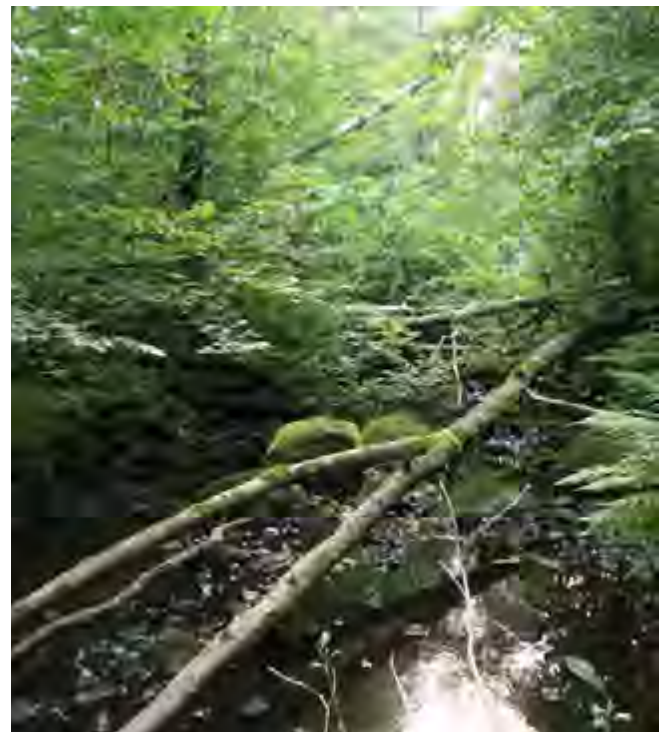
Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekade strandskydd / Nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fri utveckling.

111. BETESMARKER OCH ALSUMP- SKOGAR SÖDER OM STAVRÖD- ÄSPINGE

Naturvärdesklass: 2

Betes- och lövskogslandskap vid Stavröd-Äspinge. De betade markerna varierar till sin hävdstatus och flora. Stora ytor utgörs av välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark, men det finns också stora ytor som är igenvuxna med älggräs, kärrtistel, veketåg och tuvtätel. Det verkar som om beteshävden minskat på senare år. Vegetationen är tydligt näringspåverkad i de norra delarna, men i princip ogödslad på delar av den södra öppna stenbundna betesmarken. Alsumpskogar växer mellan betesmarkerna och är överlag högvuxna, medelåldriga och täta. Viss sockelbildning förekommer. I fuktigare partier nära bäck växer också alm och ask, men också stora mängder av den invasiva växten jätteloka. Sammansatt objekt med varierande karaktär, men totalt sett många rödlistade arter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark, enefälad, björkhage, klubbaskog av översilningstyp, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, torrbackar, stenbunden mark, fuksänkor, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, enebuskar, slänbuskage, solitära grova granar, rötskadade sälgar, bäck

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6270, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, borsttåg* NT, jordtistel* NT, gröngöling* NT, §, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekad strandskydd / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Rövning och putsning av igenvuxna partier, främst i fuktigare stråk. Bekämpning av jätteloka.

112.

BETESMARK VID EBBAMÖLLA

Naturvärdesklass: 2

Ett varierande objekt i ett småbrutet område som erbjuder många naturtyper och en hel del kulturhistoria. De betade markerna varierar till sin hävdstatus och flora. Inom objektet finns såväl blöta som torrare partier. De kulturhistoriska spåren består bl.a. av en mängd stengårdsgårdar, utmarksträd samt hässlebuketter. Buskar av en, hagtorn och slån förekommer också. Flertalet av förekommande ekar är rapporterade som skyddsvärd träd.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark,

BIOTOPKVALITET

Torrbackar, fuktsänkor, solbelyst småvatten, tuvig mark, diken, stenmurar, husgrund, torrträd, grov död ved, klen död ved, fläder, apel. solitära lövträd,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6410)

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg NT, gulsparv* VU, §

ARTRIKEDOM

Viss artrikedom

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs och betesmark, riksintresse (naturvård)

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning och putsning av igenväxande partier. Undvik konstgödning.

113. BETESMARKER OCH RIKKÄRR VID KVARNBERGA-ÄSPINGE

Naturvärdesklass: 2

Stort betes- och lövskogslandskap vid Kvarnberga upp mot Äspinge. De betade markerna varierar till sin hävdstatus och flora. Stora ytor består av välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark, men det finns också delar som är igenvuxna med älggräs, veketåg, kärtistel och tuvtätel. En omfattande gallring har nyligen utförts i ekhagmarken, så att många av de äldsta ekarna tagits bort och trädskiktet glesats ut. Tydligt näringspåverkad vegetation finns i stora delar av objektet, men det finns också fläckvis ogödslade partier på öppen stenbunden betesmark. På sådana markytor finns en värdefull hävdgynnad flora. Mest värdefullt inom objektet är dock ett rikkärr i en terrängsvacka (Södergårdskärret). Såväl vegetation som flora håller där högsta naturvärde. Där finns också mängder med insekter och en skyddsvärd snäcka. Totalt sett ett objekt med varierande karaktär och naturvärden, med förekomst av en rad naturvårdsarter.

Slätterblomma

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

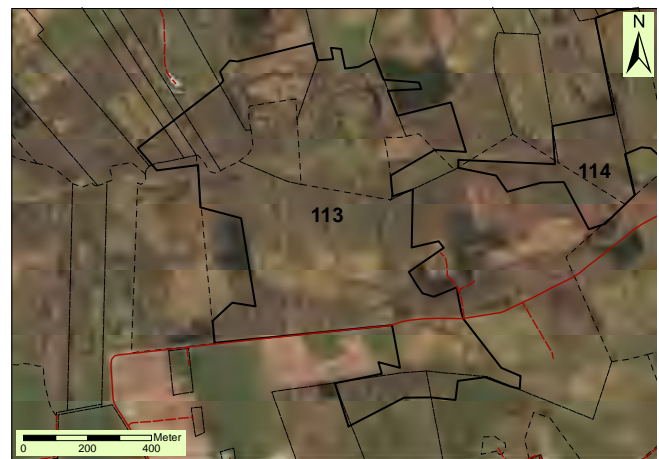
Äng och betesmark / Trädbärande betesmark, rikkärr, björkhage, klubbalkog av översilnings-typ, sekundär lövskog

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, torrbackar, stenbunden mark, grova utmarksbokar, lövlågor, rikkärr, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, enebuskar, rötskadade sälgar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 7230, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, jordtistel* NT, mindre hackspett* NT, §, gröngöling* NT, §, majviva* NT, ängsstarr* NT, slätterblomma* N, vildlin* N, ängsnycklar* §, kärrknipprot* §, loppstarr VU, kalkkärrgrynsnäcka NT, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna, framför allt rikkärrret.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Strandskydd längs med ån / ArtData, äng och betesmark, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning och putsning av igenvuxna partier, främst i fuktigare stråk. Grova ekgrenar från gallringen samlas ihop i högar till faunadepåer. Rikkärrret ägnas särskild uppmärksamhet. Uppväxande albuskar röjs bort.

114. ÄDELLÖVSKOGAR SÖDER OM ÄSPINGE

Naturvärdesklass: 2

Mosaik av betade och obetade blandädellövskogar omgivna av öppna betesmarker med trädsolitärer. Artrikt trädskikt med bok, ask, ek, lind, klibbal, björk, avenbok och rönn. Ställvis rikligt med hassel. Markfuktigheten varierar från fuktig till frisk. På fuktiga partier dominerar ask och klibbal. Skogen är mestadels skogsbetad av nöt, och är då glesare än normal produktionsskog. Överlag relativt gott om död ved, mest som lågor, vindfällen och torrträd av ask, alm och lind. Tidigare gallringspåverkan kan ses här och var i objektet. Vissa delar av ädellövskogen betas inte. Där är lundfloran som mest utvecklad. Rik örtflora med blåsippa, lungört och vårärt kan ses på flera platser. Även förekomst av ett flertal rödlistade arter. Ett ovanligt objekt i dagens skogslandskap. Sammantaget ett värdefullt naturvärdesobjekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Blandädellövlund, klibbalskog av översilningstyp, ädellövskog, hässle

BIOTOPKVALITET

Asklågor, asktorrträd, almlågor, almtorrträd, grov ask, bok, lind och ek, savande ek, grov bokhögstubbe, lindrotvältor, blomrika bryn, hässle, betade gräsvålar, stenmurar, glest trädskikt, artrikt trädskikt

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i dagens skogslandskap. Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9020, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, lind* S, kärrfibbla* S, grönvit nattviol* §, trubbfjädermossa* S, desmeknopp NT, mörk lungört* S, vårärt* S, ormbär* S, blåsippa* S, skärmstarr* S, hässleklocka S, tvåblad S, §, skogsduva* S, korallticka NT

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd (merparten) / ArtData, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd.

115. BETESMARKER VID KVARNBERGA

Naturvärdesklass: 2

Ett varierande och småbrutet objekt som erbjuder många naturtyper och en hel del kulturhistoria. Området öster om Kvarnberga, utgörs till stor del av hag- och enefäladsmarker samt en del ädellövskog. De kulturhistoriska spåren består bl.a. av en mängd stengårdsgårdar, odlingsrösen och en husgrund. Inom objektet finns betad lövskog med ekar samt mer öppna betesmarker med trädsolitärer. Det har skett en hel del utgallring i de centrala torrare, lätt kuperade delarna. Här finns gott om död ved. Ställvis rikligt med hassel. Kvävepåverkan är ringa och hävden är god till måttlig. Ett blötare område med små björk finns i objektets nordvästra hörn.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, trädbärande hagmark, öppen betesmark,

BIOTOPKVALITET

Bitvis välbetad grässvål, stenbunden tuvig mark, torrbackar, stenmurar, rösen, husgrund, ektorrtäd, eklågor, apel, blommande träd, död grov ved, hässle, enebuskar, solitära lövträd, grova vidkroniga lövträd, fuksänkor,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

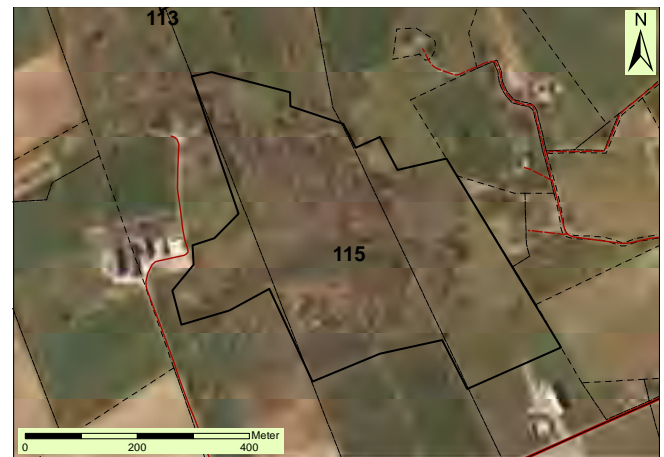
Förekomst av Natura 2000-naturtyper (4030, 9070)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT, borsttåg NT, darrgräs N, skogsduva* S, §, kärrfibbla* S, ängsbräsma* S, trädgårdssångare* §,

ARTRIKEDOM

Ganska påtaglig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / ArtData, Ängs- och betesmark, naturvärde, riksintresse (naturvård)

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Ingen konstgödning bör ske. Undvik rationell skogsskötsel. Fortsatta röjningsinsatser behövs.

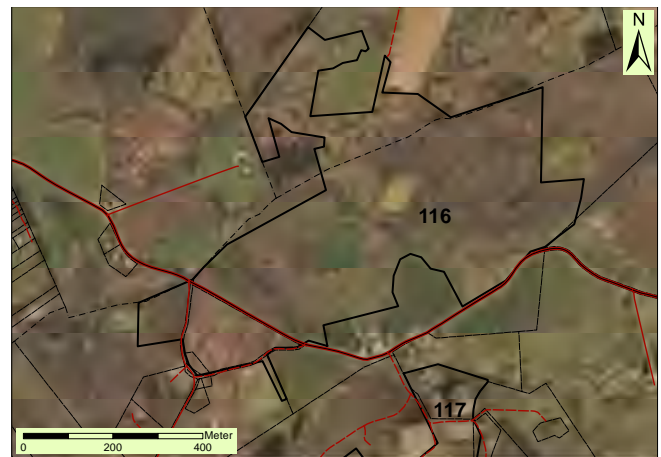

116.

BETESMARK VID ROSENTORP

Naturvärdesklass: 2

Ett mosaikartat landskap med mycket ädellövskog och ängs- och hagmarker som ligger i ett stråk av öppen mark längs vägen till Svensköp uppe på Linderödsåsen. Objektet är främst intressant ur kulturell och landskapsmässig synvinkel. Norr om vägen mellan Äspinge och Svensköp finns en del betesmarker där mycket örter tidigare noterats. Markanvändningen tycks ha förändrats och de flesta av de stenbundna öppna markerna visar tecken på kvävepåverkan och innehöll få biologiska värden. En mark var upptrampad av nötkreatur och där förekom knappast någon växtlighet alls, en var odlad med vall och några var otillräckligt hävdade. I detta objekt finns däremot många kulturhistoriska spår i form av t.ex. en brydestuga från 1857, odlingsrösen, gravar och gamla fågator. Hägnet mellan ut- och inmark är välbevarat. I nordost finns en alsumpskog med al och ask. Floran består där av arter som frossört, kärrfibbla, hallon, älggräs, kabbleka, kåltistel och kärrsilja. I objektet har det tidigare noterats en kalkfuktäng med bl.a. majviva och svinrot men denna identifierades inte vid återinventeringen. I anslutning till alsumpskogen finns skogspartier där man tydligt kan se spår av en f.d. enefälad och grova och spärrgreniga utmarksekar. I de nordligaste delarna av objektet förekommer en något kvävepåverkad men väl hävdad betesmark med grova exemplar av bok och ek. Fältskiktet består av bl. a. liten blå klocka, blodrot, gökärt och kråkvicker. Här förekommer stengärdsgårdar och fågator i bra skick. Söder om denna betesmark finns ett lövskogsparti som starkt gallrats. I väster finns en ädellövskog med bok och ek som tidigare varit betad. Här förekom vid återinventeringen bitvis ett tätt buskskikt. I kanten av objektet rinner en bäck. Objektet har ett rikt fågelliv.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, öppen betesmark, alsumpskog, igenväxande enefälad

BIOTOPKVALITET

Stenbunden betesmark, stenmurar, rösen, fågator, grova spärrgreniga ekar, hässle, död ved, enefälad, solitära lövträd, vattendrag (bäck), björksocklar, alsocklar, asktorrträd, lövlågor, vedsvamp, tickor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6270, 9070, 9080)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel NT, ask* EN, kärrfibbla* S

ARTRIKEDOM

Rikt fågelliv

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, nyckelbiotop, ingår i riksintresse naturvård

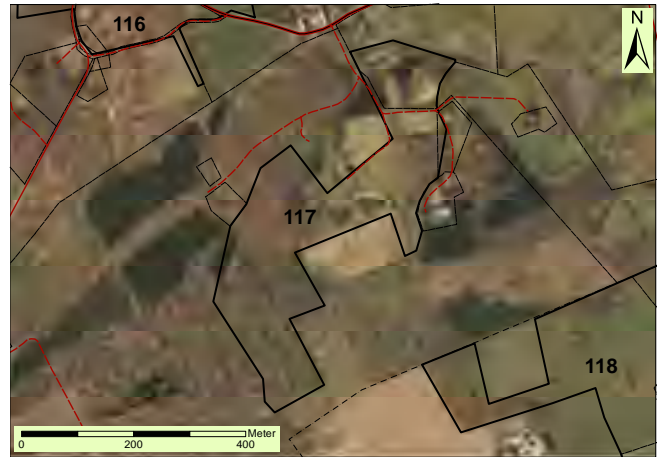
ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning av sly och putsning av igenväxande partier.

117. BENARPS HALL OCH BENARPS BY

Naturvärdesklass: 3

Objektet är främst intressant ur kulturell och landskapsmässig synvinkel, men det är även en geologisk intressant lokal med en urbergsdrumlin. Ängsslätter har tidigare bedrivits på vissa marker i objektet. I sydväst finns en ädellövskog på kalkrik mark med framförallt bok, avenbok, björk och stora hasselnår. De södra delarna av denna skog var mer sumpig och mer igenväxt än de norra delarna. Där större bestånd av grov bok förekom var buskskiktet obefintligt. Fältskiktet är triviale med skogsbingel, hässleklocka, hallon, ekorrbär, strandlysing, ormbär, gulplister, kransrams, hultbräken och harsyra. En del stenmurar och odlingsrösen finns. Öster om skogspartiet finns en igenväxande enefälad med många fuktiga partier. En del enstaka ekar växer också här. Nordost om Bostället (söder om vägen till Killhult) finns en ädellövskog med bok, ek och lönn. Buskskiktet består mest av sly av hallon, lönn och rönn. I fältskiktet har tidigare noterats bergdunört, lungört, hässleklocka, murgröna och bergslok. Delar av skogsparti har gallrats och består framför allt bokföryngring. Väster om detta område finns det en del äldre bokar och mycket lönn och arter som stinknäva och skogssallat förekommer.

I östra delen av objektet ligger Benarps gamla by i en vacker omgivning, med flera ruiner av gamla husgrunder och minst 2 gamla brunnar och en allé av lönn. En del spärrgreniga ekar förekommer, bl. a. i ek-, björk- och aspbeståndet i nordöst. Floran är trivial och kvävegynnad. Betesmarken som vid tidigare inventering var välbetad visar tecken på igenväxning. Konsekvensen är ett högt fältskikt dominerat av få arter. Brännässlor, kärrtistel, älggräs och hundäxing förekommer rikligt. Några gamla äpple- och plommonträd visar markens forna bruk. Den gamla bydammen översvämmar betesmarkerna på våarna. Dammen dikades ut för länge sedan, men grävdes upp igen för drygt 15 år sedan. I och vid dammen förekommer bl. a. bredkaveldun, vecketåg, gäddnate, blås Starr och vattenpilört. Det noterades rikligt med fjärilar och en mängd sländor har noterats vid denna och andra dammar i objektet. Andra arter som noterades vid var bl.a. kråkvicker samt några enstaka exemplar av brunört och johannesört.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Blandädellövskog, igenväxande enefälad,

BIOTOPKVALITET

Grov bok, stenmurar, rösen, våtmarker, spärrgreniga ekar, hässle, död ved, lönnallé, blommande träd och buskar,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9180)

NATURVÅRDSARTER

-

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, nyckelbiotop, naturvärde, ingår i riksintresse naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling, vid behov röjning kring grova ekar och på enefälad, återupptagen beteshävd, undvik rationellt skogsbruk

118. BETESLANDSKAP VÄSTER OM KÖINGE

Naturvärdesklass: 2

Beteslandskap med varierande hävdstatus och näringspåverkan. De centrala delarna är minst påverkade och har betats med nöt intill nyligen. Där finns en blomrik stenbunden mark med naturvärdsarter av växter och mycket fjärilar. Övrig mark är mer eller mindre näringsgynnad och mer högvuxen med gräs även betade fällor. I terrängsvackor finns betade fuktängar med artrik flora och riklig förekomst av fjärilar. Spritt finns äldre lövträd av olika trädslag. Inom objektet ingår också ytor med ung björkskog, som verkar omvandlas till betesmark. Värdefullt om hela objektet kan hävdas mer optimalt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Grässvål, stenbunden mark, fuksänkor, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, enbuskar, damm

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, krypfloka* EN, §, jordtistel* NT, ask* EN, granspira NT, ängsnattviol NT, §, gröngöling* NT, §, silversmygare* NT, ängsmetallvinge NT

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD/INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Utglesning av igenvuxna partier med enbuskar.

119. BETESMARKER OCH ALSUMPSKOGAR VID HÄRRÖD

Naturvärdesklass: 2

Mosaiklandskap av öppna stenbundna enefälader med ljung och medelåldriga mest betade alsumpskogar. I terrängsvackor finns fuktigare mark bevuxen mest av högrört. Betesmarken varierar stort i djurslag (nöt, häst, får), hävd och näringspåverkan. Den är mestadels välhävdad och ogödslad, men det finns också stora ytor som både är sämre hävdade och med tydlig näringspåverkan. Igenväxta fällor ses på flera platser inom objektet. Fläckvis är dock floran artrik. Det finns även naturvårdsintressanta fåglar, och troligen även fjärilar och svampar. Sammantaget ett värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, klibbalskog av översilningstyp, ask-alskog

BIOTOPKVALITET

Alsockel, alhögstubbe, allåga, grova solitära ihåliga alar, stenbunden välbetad grässvål, högrörtängar, diken, stenmurar, rösen, enbuskar, asktorrträd, asklågor, hagtorn, rönn, damm

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6430, 9080).

NATURVÅRDSARTER

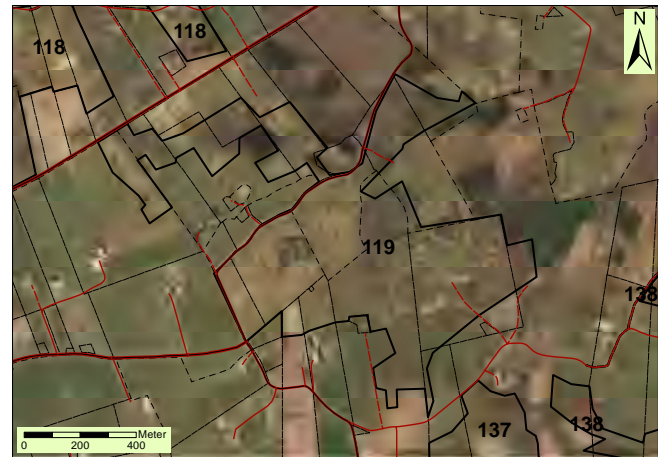
Slättergubbe* VU, §, jordtistel* NT, ask* EN, alm* CR, lind* S, gullpudra* S, kransrams* S, kärrfibbla* S, skärmstarr* S, gröngöling* NT, §, gulspurv* VU, §, törnskata* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt bete, främst med nöt. Återupptagen hävd av fällor med igenväxande enbuskmarker och av uppväxande lövsly.

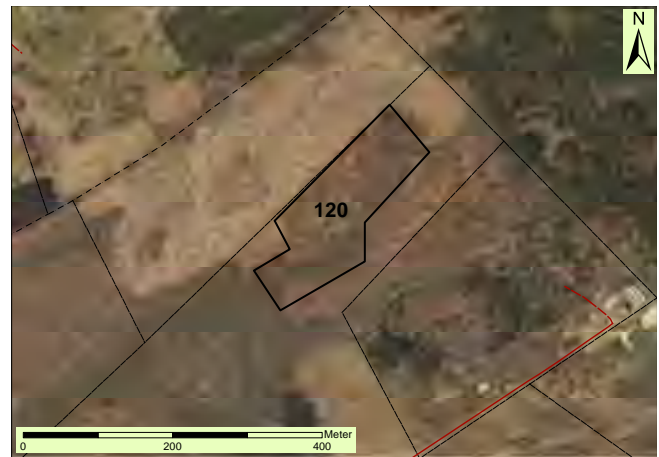

120.

UTMARKSBOKAR VID BENARP

Naturvärdesklass: 2

Ett område med grova och spärrgreniga utmarksbokar, varav de äldsta är över 200 år gamla, i ett olikåldrigt bokbestånd med en del enstaka ekar. Området är relativt rikt på död ved med en hel del tickor och vedsvampar vilket i sin tur gynnar bl. a insekter. Lågor och torrakor förekommer relativt rikligt. En del av träden är också rika på både mossor och lavar. Det finns en del odlingsrösen och stengårdsgårdar i gott skick, samt spår av stenbearbetning. I sydvästra delen av objektet finns en mindre alsumpskog. Området norr och nordväst om objektet är slutavverkat.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av örtfattig typ, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Jätteträd av bok, grova bokar, grov rötskadad bok, boklågor, torrakor, solöppna gläntor, brant sluttning, tickor på träd, stenmurar, rösen, blockrik mark, sumpskog, socklar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9130, 9080)

NATURVÅRDSARTER

Bör inventeras

ARTRIKEDOM

-

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Nyckelbiotop (skogsstyrelsen) / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel. Undvik negativ hydrologisk påverkan i sumpskogen.

121. ODLINGSLANDSKAP VID TIMAN

Naturvärdesklass: 2

Ett stort och varierat kulturlandskap med enefälader, hagmarker, enstaka alsumpskogar och bokskogar, som ligger i ett flackt landskap uppe på Linderödsåsen alldeles norr om Viss mosse. I området finns många stengårdsgårdar och ett antal odlingsrösen i bra skick. Hässlebuketter och utmarksbokar förekommer också. Marken har troligtvis varit inägomark. Några små tegar i närheten av gården i norr var planterade med gran. I de norra delarna finns en mycket blockrik och välbetad liten hagmark med ett par grova ekar, grov gran, några hässlebuketter och små betade bokplantor. Här finns även bokskog i varierande ålder.

I söder dominerar enefälader, bitvis med viss kvävepåverkan, framför allt i de öppnare partierna. Fäladerna är välbetade med tuvig vegetation och med mindre fuktstråk insprängda. Stora delar av trädskiktet höll på att avverkas vid inventeringstillfället. Viss hänsyn togs till de kvarvarande utmarksbokarna som nu fick en mer framträdande roll. Efter flera decenniers igenväxning skulle marken enligt uppgift återföras till betesmark. Längs ett dike som går i östvästlig riktning har träden avverkats på båda sidor. En- och hasselbuskar finns i buskskiktet. I fältskiktet hittar man en representativ flora med bl.a. slättergubbe, knägräs, stagg och borsttåg. En betad al- och björksumpskog finns i anslutning till enefäladerna. En del av alarna växer på sockel. Fältskiktet är representativt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Betesmarker, svåmlövskog,

BIOTOPKVALITET

Beteshävd, grova gamla lövträd, spärrgreniga gamla bokar, stora gamla fruktträd, grov död ved, stenmurar, rösen, diken, sumpmark, stembunden tuvig betesmark.

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130, 6430)

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe VU, borsttåg NT, knägräs N, stagg N,

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd på betesmarkerna, undvik rationell skogsskötsel i bokskogarna, bekämpning av parkslide som förekommer längs grusvägen i norr, låt diket som rinner öst-västlig riktning i södra delen åter beskuggas.

122. SUMPSKOG VÄSTER OM VISS MOSSE

Naturvärdesklass: 3

Hydrologiskt störda rester av Viss mosse som är belägen på Linderödsåsens platå ca 170 möh. Själva mossen är för tillfället utsatt för omfattande täktverksamhet och hela mosseplanet är ödelagt. Objektet är mosaikartat med torrare partier, med ett fältskikt där ljung är dominerande men även klockljung förekommer och blötare partier (de gamla torvgravarna) med mossvegetation. De många små vattenspeglarna bidrar i hög grad till objektets naturvärden, inte minst för amfibier. Varierande skogsmiljöer i objektet. Björk har vandrat in och objektet är bitvis att betrakta som olikåldrig björkskog. Laggkärr saknas i stort sett helt då dikningar i kantområdena varit särskilt omfattande. En del död ved förekommer, mest av klenare dimension och i fältskiktet förekommer mest blåbär, lingon och ljung. Norra delen består till största delen av blandad sumpskog. En del partier domineras helt av björk och andra av till exempel gran. I buskskiktet förekommer stundvis täta bestånd av rönn. Objektet är intressant ur zoologisk synvinkel, då det är rikt på fågel, insekter (bl.a. sländor) och klövvilt. Sjungande tranor kan höras från mossen och klagande korpar från skogen. Objektet gränsar i öster mot torvtakten. Området avvattnas mot väster via två mindre bäckar, som är biflöden till Hörbyån.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Sekundär lövskog, björkmosse,

BIOTOPKVALITET

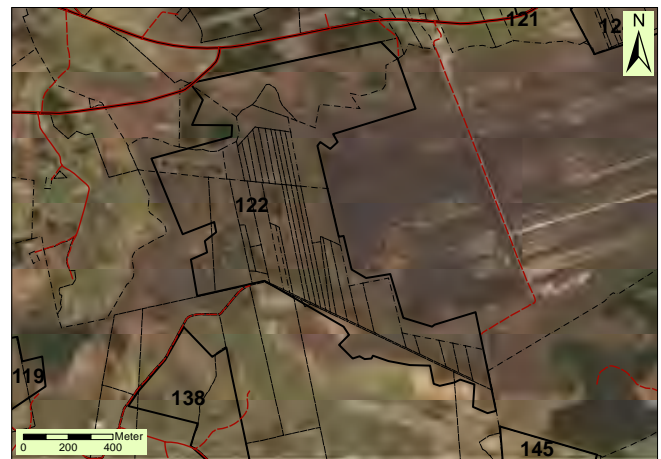
Grov björk, björkhögstubbar, björklågor, klen död ved, tickor, småvatten, fuktsänkor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen

NATURVÅRDSARTER

-

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt (fågellivet & sländor) och lokalt ett viktigt objekt

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, fornminne, våtmarksinventeringen, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel i dessa lövområden och ytterligare hydrologisk negativ påverkan

123. MOSAIKLANDSKAP AV LÖVSKOG OCH BETESMARK VID TIMAN

Naturvärdesklass: 2

Större mosaikartat landskap bestående av alskogar och öppna men glest trädklädda betesmarker. Alsumpskogar och alkärr utgör främst av äldre alskog med inslag av bok, ek, björk och gran. Det finns ofta en hel del död multnande ved i olika former. Mellan alskogarna rinner smärre bäckar eller rännilar. Partier med stillastående vatten finns om våren. De trädklädda betesmarkerna har i huvudsak en låg näringspåverkan och hävdgynnad flora är artrik med bland annat förekomst av slättergubbe. Enbuskar och hagtorn finns i buskskiktet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, klibbalkärr, trädbärande hagmarker

BIOTOPKVALITET

Alsocklar, periodvis stillastående vatten, högstubbar, lågor, torrträd, rotvältor, ogödslad grässvål, blockrik mark, vidkroniga solexponerade lövträd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

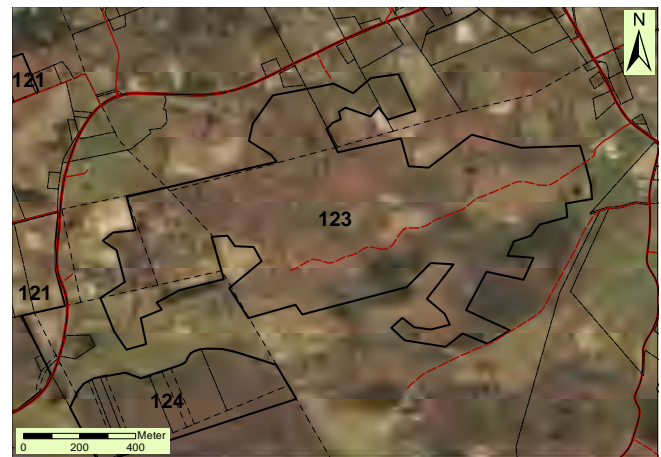
Gullpudra* S, kärrfibbla* S, grönvit nattviol* §, skärmstarr* S, rank-starr* S, slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, ängsmetallvinge* NT, gröngöling* NT, §, gulsparv* VU, §, bokvärtlav NT

ARTRIKEDOM

Måttligt till relativt hög.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Sex av alsumpskogarna är biotopskyddade / Nyckelbiotoper, sumpskogar, ängs- och bete

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bete med helst nötkreatur på nuvarande betesmarker. Undvik rationellt skogsbruk och en negativ hydrologisk påverkan.

124. SUMPSKOG NORR OM VISS MOSSE

Naturvärdesklass: 3

En hydrologiskt starkt störd rest av Viss mosse, som är belägen på Linderödsåsens platå ca 170 meter över havet. Objektet är mosaikartat med torrare partier med ett fältskikt där ljung och klockljung är dominerande och blötare partier med mossevegetation. Även tuvull förekommer. Laggkärr saknas. Björk och tall växer på mossen och objektet är bitvis under igenväxning. De norra delarna av objektet är att betrakta som sumpskog, dominerad framför allt av björk, men även partier med gran, asp, bok och rönn förekommer. I nordost förekommer till exempel ett mindre bestånd (<1 ha) av grövre bok och asp som omges av ett tätt bestånd av föryngrad rönn som buskskikt. Väster om detta bestånd finns en gammal rest av en husgrund som är i dåligt skick. I fältskiktet förekommer bl. a. blåbär, lingon, tranbär, odon och skogskovall. Andra arter som noterades i skogspartierna var kärresilja, kransrams och tibast. En hel del död ved förekommer men mest av klenare dimension. Området är rikt på fågel och klövvilt vilket gör det intressant ur zoologisk synvinkel. Området har också ett rekreations- och fritidsvärde då skåneleden (Etapp 12, Timan - Rebbetuaröd) slingrar sig genom de norra delarna av objektet. I söder gränsar objektet mot torvtäkten. Mossen avvattnas mot väster via två mindre bäckar, som är biflöden till Hörbyån.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Björkmosse

BIOTOPKVALITET

Grov björk, grov tall, grov bok, grov asp, rönn, död ved, klen död ved, tickor, torrhögstubbar, vattendrag (bäck), småvatten, fuktsänkor, gyngfly, blöt ved, blommande träd och buskar,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen

NATURVÅRDSARTER

Klockljung* S, kransrams* S, tibast* S, tuvull* S, skogsalm CR,

ARTRIKEDOM

Delvis artrikt (fågelliv) och lokalt viktigt objekt

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel i dessa lövområden och ytterligare hydrologisk negativ påverkan

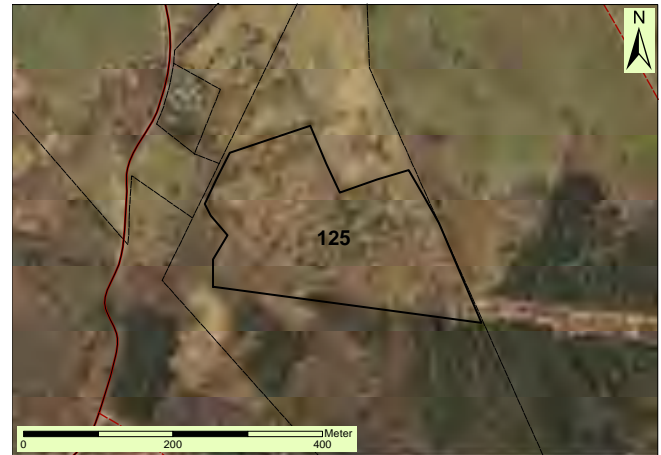

125.

BETESMARK VID ÄLMHULT

Naturvärdesklass: 2

Hästbetad gammal och variationsrik betesmark, delvis välhävdad, delvis stadd i igenväxning med uppväxande lövsly. Stora arealer med ogödslad naturbetesmark dominerar med gamla enar i buskskiktet. I fältskiktet dominerar ljungtuvor och blåtåtel. Inom objektet finns också många äldre tallsolitärer. Rik trädslagsblandning sammantaget inom objektet. På välbetad frisk gräsmark med ljungtuvor under korsande ledning är florans speciellt örtrik. Borsttåg förekommer i en stor population och troligen finns fler intressanta växter. Förekomst av värdefull fågelfauna.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enbuskmark, trädbärande betesmark, björkhage, fuktmark med blåtåtel och ljung

BIOTOPKVALITET

Välbetad ogödslad grässvål, fuktsänkor med blåtåtel, stenbunden mark, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, gamla enebuskar, rötskadade lövträd, gamla solitärtrallar, björk- och sälglågor, grov bok och ek

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, knägräs* N, gröngöling* NT, §, fiskgjuse* §, gulsparrv VU, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Helst utökad beteshävd av häst eller nöt. Röjning av uppväxande löv har påbörjats, men behöver göras mer.

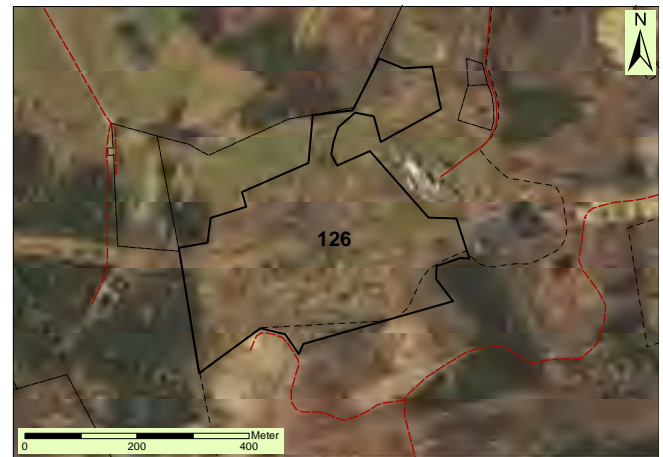

126.

BETESMARKER VID SKOGSDALA

Naturvärdesklass: 2

Nötbetad gammal fäladsmark, delvis välhävdat, delvis stadd i igenväxning med uppväxande albuskar och björnbär. Stora arealer med ogödslade naturbetesmarker dominerade av enbuskar och stagg med ljungtuvor. Inom objektet finns också många äldre, grova och vidkroniga boksolitärer. Rik trädslagsblandning som helhet i objektet. På välbetad frisk gräsmark med ljungtuvor under korsande ledning är florán speciellt örtrik. Naturvårdsarter som slättergubbe och borsttåg förekommer där i stora populationer. Våtmarkssänkorna domineras av högörtvegetation som älggräs, veketåg, fackelblomster och kärrtistel.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enbuskmark, trädbärande betesmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad ogödslad grässvål, torrbackar, fuktsänkor, stembunden mark, blockrik tuvig mark, diken, stenvägar, enbuskar, rötskadade lövträd, grova boksolitärer, solitär apfel och sälj

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6430, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Helst utökad beteshävd av nöt. Rövning av uppväxande löv och björnbär.

127. ALSUMPSKOG VID SKÅNINGSBODA

Naturvärdesklass: 3

Alsumpskog vid gränsmur mot Kristianstads kommun. Ett smärre vattendrag rinner tidvis genom sumpskogen. Medelåldrig klubbal dominerar, men inslag finns främst av björk, gran och rönn. Överlag enskiktad skog, men viss åldersvariation finns, dock inga gamla träd. Sparsam förekomst av död ved. Viss sockelbildning indikerar viss trädkontinuitet. Ingen särskild flora, utan älggört dominerar eftertryckligt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalskog av översilningstyp, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Al med bohål, alsocklar, alhögstubbe, allågor, björklågor, stenmur, bäckar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Inga noterade.

ARTRIKEDOM

Ungefär lika artfattigt som i omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fri utveckling.

128.

ALSKOGAR VID KRISTINETORP

Naturvärdesklass: 2

Sammanhängande nätverk av alkärr och lövsumpskogar omgivna av granskog. Äldre alskog dominerar trädskiktet i kärren, men inslag finns av trädslag som till exempel björk, rönn och gran. Hägg dominerar ofta i buskskiktet, där sådant finns. I fältskiktet märks bland annat vitsippa, kabbleka, kärrviol, mannagräs och älggräs. Stora alsocklar och stillastående vatten karakteriserar flertalet kärr. Bäckdråg och smärre bäckar länkar samman delobjekten. Död ved i form av högstubbar, lågor och torrträd finns i alla delar av objektet, men i olika mängd. Förekomst av flera naturvårdsarter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbäckkärr

BIOTOPKVALITET

Grova alsocklar, rotvältor, lågor, stillastående vattensamlingar, mossblock, bäckdråg, tickor på al och björk, torrträd, hackspethål

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Rankstarr* S, kärrfibbla* S, bäckbräsma* S, gullpudra* S, lopplummer* ♀, alsidenmossa* N

ARTRIKEDOM

Relativt hög.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd av tre alsumpskogar / Nyckelbiotoper, sumpskogar

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Sumpskogarna är känsliga miljöer för hydrologisk påverkan, markskador i samband med avverkning och direktexponering vid hyggeskanter.

129.

ALSKOGAR VID HARPHULT

Naturvärdesklass: 2

Objekt med en koncentration av alsumpskog, ofta relativt högvuxna äldre alskogar med översilningsmark och bäckdråg, men också mer lågvuxna alkärr med stora sockelbildningar och stillastående vatten. I trädskiktet finns även bok, björk, rönn, ask, gran och ek. En grovvuxen bokskog med högstubbar, lågor och torrträäd ingår också i objektet. Totalt sett förekomst av en hel del död ved i olika former. Artrik kärlväxtflora, och delar av alskogen kan karaktäriseras som allund. I fåltskiktet dominerar arter som vitsippa, älgört, harsyra, hultbräken, ormbunkar, kabbleka och svalört.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalskog av översilningstyp, klubbalkärr, bokskog av ristyp

BIOTOPKVALITET

Rotvältor, torrträäd, bäck- och källdråg, översilning, källmark, alsocklar, örtrik mark, block, rännilar, levande grov högstubbe, bokhögstubbar, grova boklågor, hamlade bokar, rikligt med tickor på träd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9080, 9110).

NATURVÅRDSARTER

Sydlig sotticka* VU, kärrfibbla* S, skärmstarr* S, gulsippa* S, ask* EN, gullpudra* S, bäckbräsma* S, rankstarr* S, gulnål* S, stjärtmes* §, blåmossa §

ARTRIKEDOM

Relativt hög.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Tre av sumpskogarna är biotopskyddade / Nyckelbiotoper, objekt med naturvärde, sumpskogar

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik hydrologisk påverkan och körskador. Lämna skydds zoner vid avverkning intill sumpskog.

130.

BRÅÅN VID ÅKARP

Naturvärdesklass: 3

Längs gränsen mot Eslövs kommun meandrar Bråån genom ett ursprungligt område. Inom området finns det gott om översvämningzoner och kontinuiteten är lång. Troligtvis har området slåttrats med efterbete. Gamla meanderslingor (s.k. korvsjöar) och mindre våtmarker finns längs hela sträckan. Trädskiktet består till största delen av olikåldrig al, men en del ek förekommer också varav några grova spärrgreniga. Även grov lind noteras. Floran är förvånansvärt trivial, trots att området är kalkrikt och bitvis tuvigt. Inom hela området förekommer en hel del humleblomster och ängsbräsa. Intressantast är de östra delarna där det växer bl.a. svinrot, darrgräs, blodrot, stenmåra och gökärt. Noteras tecken på stödutfodring. Själva ån hyser stora naturvärden med sina grusbottnar och tjockskalig målarmussla noteras. Området är en fin fågellokal och fungerar som spridningskorridor. Naturområden är ovanliga i heläkersbygden vilket ytterligare förstärker naturvärdet. En intressant detalj är att stengårdsgårdarna på norra sidan av ån följer meandringen - gissningsvis är detta den gamla häradsgränsen (innan rätningen) mellan Frosta och Färs härad.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Trädbärande betesmark, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Naturligt vattendrag, strömmande partier, viss översilning, grus och sand på åbotten, lövlågor, grov död ved, klen död ved, blöt ved, hagtorn, apel, hässlebuketter, blommande träd och buskar, hålträdd, stenmurar, husgrund,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen. Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6270)

NATURVÅRDSARTER

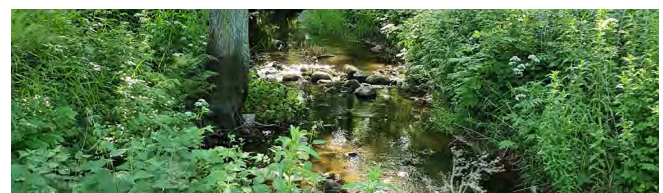
Ask* EN, tjockskalig målarmussla* EN, §, gök* §, härmsångare* §

ARTRIKEDOM -**OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR**

Ingår i utpekad strandskydd, Biotopskyddsområde, nationellt särskilt värdefullt vatten / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helts utökad beteshävd av igenväxande gräs- och hagmarker, håll området rent från plast, träden längs ån lämnas för fri utveckling, undvik negativ hydrologisk påverkan framförallt slamflykt uppströms

131. BETESMARKER VID HÖRBY

RADIOSTATION

Naturvärdesklass: 2

Öppen mest fuktig betesmark med inslag av solitära träd, ofta vidkroniga ekar, eller ansamlingar av yngre till medelåldriga vidkroniga ekar. Mängder av enestubbar i stora delar av objektet vittnar om en tidigare tätvuxen enefälad. Nu dominerar öppna fuktängar med högre vegetation och stenbunden tuvig mark. Kärrtistel är en av de dominerande högvuxna arterna i fältskiktet. Det finns även inslag av övriga strukturer som smärre grusvägar, stenmurar, diken och dammar. Förekomst av en rad naturvårdarter av fåglar, kärlväxter och fjärilar. Särskilt stora är populationerna av borsttåg och jordtistel. I anslutning till grusvägarna, som ingår i objektets kantzoner, finns en imponerande prunkande artflora av blåeld, rödklöver, gul lusern, getväppling med flera, som drar till sig mycket insekter. Sammantaget ett värdefullt objekt som kan utveckla än mer värden för hävdgynnade arter när effekterna från avverkningen av enbuskar ebbat ut och beteshävden fortsatt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Friska gräsmarker, fuktängar

BIOTOPKVALITET

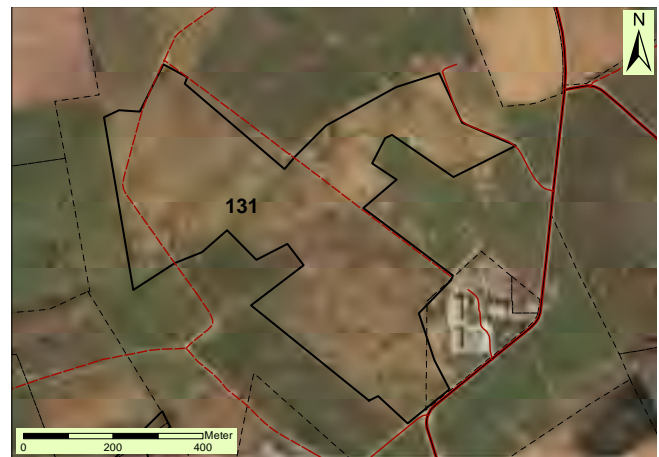
Öppen betesmark, blockrik tuvig mark, vidkronig ek, damm, dike, stenmur, röse

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6270, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, jordtistel* NT, borsttåg* NT, jungfrulin* N, sotnätfjäril* NT, ängsmetallvinge* NT, tornfalk §, gulsparv* VU, ängspiplärka* NT, buskskvätta NT* §, stenskvätta* §

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd.

132. BETESMARKER VID ÖSTRA SALLERUP

Naturvärdesklass: 2

Mosaikartat objekt med öppna betade hagmarker eller ekhagmarker och mer slutna lövskogar, främst klibbalskog. Betesmarkerna är näringspåverkade och överlag relativt artfattiga, men några naturvårdsarter påträffades. Ett rinnande vattendrag korsar objektet och bidrar med variation och ytterligare naturvärde. Sammantaget ett värdefullt objekt som kan utvecklas än mer för hävdgynnade arter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Friska gräsmarker, fuktängar, enefälad, klibbalskog av översilningstyp, blandädellövskog, bäck

BIOTOPKVALITET

Öppen betesmark, blockrik tuvig mark, vidkronig grov ek, grov lind, savande ek, grov hassel och fläder, damm, stenmur, röse, asktorrträd, blommande buskar, enbuskmarker

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6270, 9080, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, jordtistel* NT, borsttåg* NT, mindre bastardsvärmare* NT, lind* S, tjockskalig målarmussla EN, § i vattendraget

ARTRIKEDOM

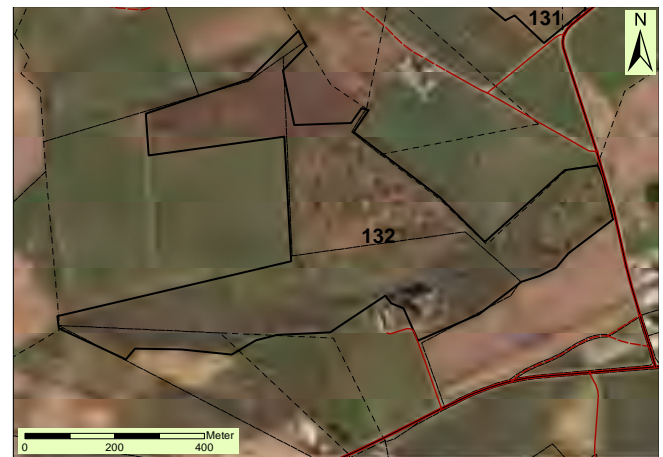
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekad strandskydd / ArtData, äng- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

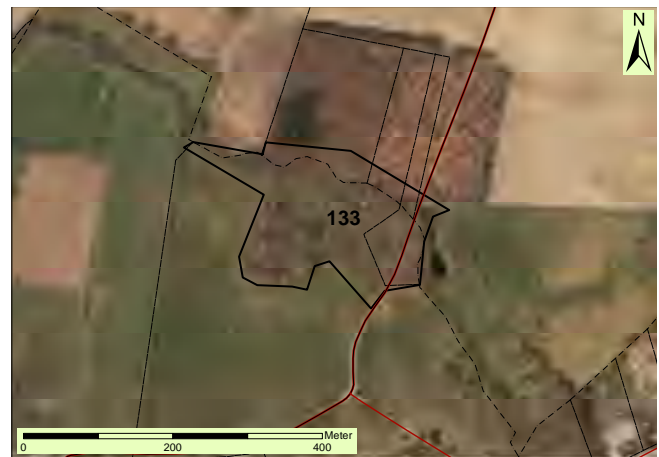
Bibehållen beteshävd.

133. ÄDELLÖVSKOG VID GRANKARP

Naturvärdesklass: 2

Objekt sammansatt av tre olika skogsmiljöer: På ömse sidor av en skogsbäck växer en grov bokdominerad blandädellövskog. Rikliga inslag finns av främst avenbok, men även alm, ask, och skogslönn förekommer. Olikåldrig och flerskiktad skogsmiljö. Längst söderut finns en gammal betad bokskog/ädellövskog med mycket gamla grova bokar, ofta rötskadade och med håligheter och mulm. Emellan dessa två nyckelbiotoper finns en gles betad askskog, med blommande buskar och inslag av andra trädslag. Förekomst av naturvårdsarter av växter både i mullrik lövskog som i översilad källmark. Sammantaget utgör dessa tre skogstyper ett värdefullt skogsobjekt i en annars skogsfattig bygd.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Blandädellövlund, askkärr, hagmarksbokskog, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Grova bokar varav flera jätteträd, rötskadade träd med mulm, grova högstubbar och lågor, rinnande vatten (bäck), källmark, översilning, stenmur

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av hotad Natura 2000-naturtyp (9070).

NATURVÅRDSARTER

Bokvärtlav NT, vårärt* S, mörk lungört* S, ask* EN, skogsalm* CR, gullpudra* S, kärrfibbla* S, skärmstarr* S

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivande skog och lokalt ett viktigt objekt.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekade strandskydd / ArtData, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållet bete av hävdad mark (askkärret och bokhagmarken). Fri utveckling för ädellövskogen kring bäcken.

134. ÄDELLÖVSKOG VID HUGGELSEKE

Naturvärdesklass: 2

En örtrik ädellövskog på kalkrik mark. Trädskiktet består av äldre och grova avenbokar med inslag av ask, bok, lind, lönn och ek. I buskskiktet finns bl.a. hassel, hägg och benved. I det täta fältskiktet förekommer bl.a. skogsnycklar, storrams, kransrams, blåsippa, lundbräken, ängsfräken, kärrfibbla, ekorrbär och humleblomster. Svampen trollsmör förekommer också. Området i väster är av torrare karaktär och består av yngre träd samt att fältskiktet är betydligt magrare. Dock finns goda förutsättningar för att detta mindre område ska få bra naturvärde och bör skyddas från avverkning.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågörttyp, lövsumpskog

BIOTOPKVALITET

Grova bokar, torrträd, grov ek, stenmurar, rösen, rötskadad senvuxen avenbok, grova lågor, död småved, tickor och trädsvampar, blockrik betesmark, spärrgrenig bok, rönn

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9130, 9080)

NATURVÅRDSARTER

Storrams S, skogsnycklar* S ♂, ask* EN,

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna,

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Nyckelbiotop (skogsstyrelsen) / ArtData, objekt med naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling, undvik rationellt skogsbruk, spar död ved och gynna grova träd

135. BETESMARK ÖSTER OM HALLABACKEN

Naturvärdesklass: 3

En rest av ett äldre odlingslandskap med ekhagar, enefäläd, välbevarade stengårdsgårdar och en hel del odlingsrösen, fågator och purror. I enefäläden noteras bl.a. arterna liten blåklocka, gråfibbla, ärenpris, blodrot och gökärt. Viss näringspåverkan finns. Delar av fäläden är nyligen planterade med gran och hävden var till synes otillräcklig vid besöket. Arealen betesmark kommer således minska i framtiden. På vissa partier växer björksly fram. Ett alskogsparti förekommer också centralt i enefäläden. I den södra delen växer flera grova och värdefulla ekar (ca 10 st.). Det är bl. a. i anslutning till dessa som gran planterats. Ekhagarna består i övrigt av stora och solitära träd som både har vida och smala kronor. Fältskiktet är triviale. En kraftig låga och en torraka av ek finns, och viss självföryngring av ek förekommer. Inom objektet finns även en mindre bok- och askskog med inslag av ek, i buskskiktet finns hassel och ask. Fältskiktet består till största delen av liljekonvalj, harsyra och vitsippa. I nordost finns ett skogsparti med värdefulla exemplar av bl.a. ek men som annars har ett väldigt tätt framväxande buskskikt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, våtmark,

BIOTOPKVALITET

Stenmurar, stenrösen, solitära träd, grova ekar, vidkroniga ekar, vidkroniga bokar, apel, rönn, gamla ekstubbar, torrträd, hässle, igenväxande enefäläd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6270, 6230, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN,

ARTRIKEDOM

-

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd, spara död ved, gynna och frihugg grova träd, ingen tillförsel av konstgödning bör ske, röjning av sly, röjning och borttagning av gran

136. HAGMARKER OCH BETAD LÖVSKOG VID BOALT

Naturvärdesklass: 3

Igenväxande betesmarker, trädbärande hagmarker, betad skog och blandlövskog runt om ett fält med en betesvall med omgivande öppna jordbruksmarker. Betesmarkerna är mestadels igenväxande med högt gräs och lövsly, medan hagmarkerna har något bättre hävdstatus. Vidkronig äldre ek dominerar som solitärträd, särskilt eftersom förekommande ask håller på att dö. I den betade skogen har ett yngre trädskikt av främst björk vuxit upp mellan de tidigare solitära ekarna. Förutom ask finns inslag av lind, asp och gran. Även hassel, hagtorn och apel kan påträffas lokalt rikligt. Artfattigt fältskikt överlag. Förekomst av diken och en större bäck. Vid en bättre hävd kan objektets naturvärde troligen öka till högt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, betad lövskog

BIOTOPKVALITET

Vidkronig ek, hassel, solitär apel och hagtorn, diken, bäck, stenmurar, rösen, enbuskar, grov rötskadad bok

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9070).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, lind* S, kransrams* S, skärmstarr* S, lärkfalk*, §

ARTRIKEDOM

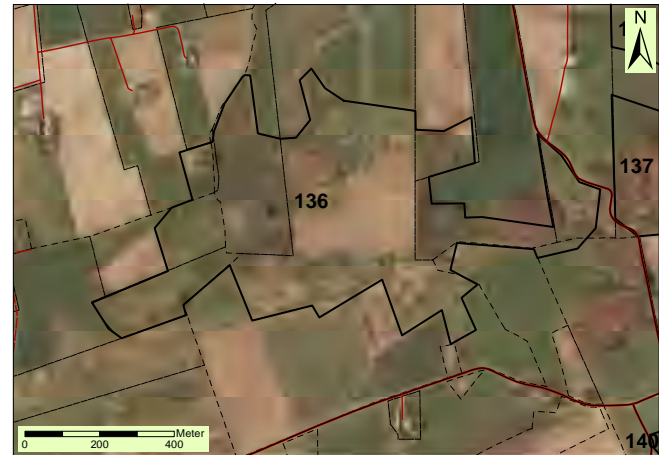
Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt och helst utökad nötbete. Röjning av igenväxande betesmarker och av uppväxande lövsly.

137.

ÄDELLÖVSKOG VID HÄRRÖD

Naturvärdesklass: 2

Variationsrikt lövskogsområde med äldre grov och gallrad bokskog i söder, medan blandädellövskog, igenväxningsmarker, hässlen och alkärr dominerar i den norra delen. Inflikat i norr finns en skjutbana med röjda siktgator. Vattendrag rinner genom objektet, även sommartid, och är ett tillhåll för klövvilt. Den norra delen är trädslagsrik, olikåldrig och flerskiktad. Där finns också en hel del död ved i både stående träd och liggande. I terrängsvackor finns alkärr med stora alsocklar. Gott om grova ädellövträd och grov hassel. Örtrikt fåltskikt. Även om södra delen är gallrad finns en hel del död bokved och även viss olikåldrighet och skiktning. Förekomst av flera naturvårdsarter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågörttyp, igenväxande ekhagmark, hässle, klibbalkärr

BIOTOPKVALITET

Alsockel, alhögstubbe, hålträd, allåga, grova bokar och ekar, rötskadade lövträd, grov hassel, bäckdråg, högörtängar, bäckar, diken, stenmurar, rösen, asktorrträd, askklågor, hagtorn, rönn

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9020, 9130, 9080).

NATURVÅRDSARTER

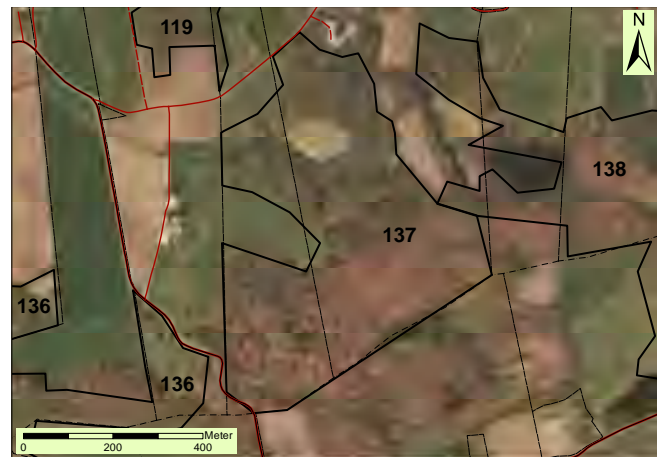
Ask* EN, gullpudra* S, kärrfibbla* S, skärmstarr* S, desmeknopp NT

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationellt skogsbruk. Spara grova träd och död ved.

138. MOSAIK BETESMARKER OCH ALSUMPSKOGAR VID FRÄNNARP

Naturvärdesklass: 2

Mosaiklandskap av öppna stenbundna enefälader och ganska lågvuxna alsumpskogar av varierande ålder. Betesmarken är mestadels välhävdad och ogödslad, men det finns ytor som både är sämre hävdade och som tydligt indikerar näringspåverkan. Totalt sett en artrik flora, med framför allt en mycket stor population av den rödlistade växten slättegubbe. Även förekomst av en artrik svampflora på betesmarken. Ett värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, klibbalkärr, klibbalskog av översilningstyp, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Alsockel, alhögstubbe, allåga, stenbunden välbetad grässvål, diken, bäck, stenmurar, rösen, enbuskar, grov rötskadad bok

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slättegubbe* VU, §, borsttåg* NT, gullpudra* S, kransrams* S, bäckbräsma* S, gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

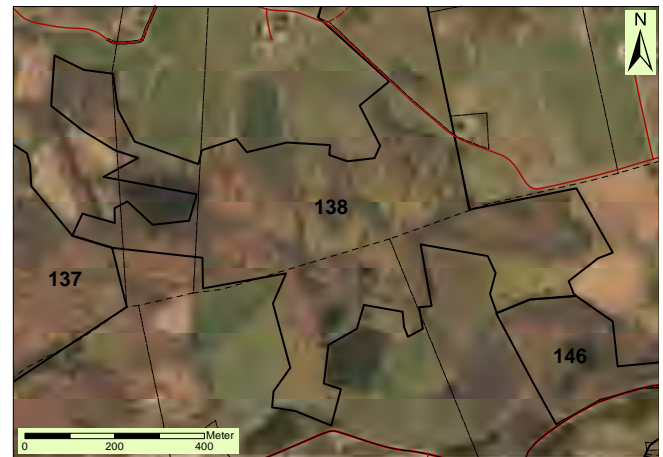
Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt nötbete. Successiv röjning av igenväxande enbuskmarker och av uppväxande lövsly.

139. IGENVÄXANDE BETESMARKER NORR OM BESSINGE

Naturvärdesklass: 3

Öppna stenbundna och ofta tuviga enefälader. Samtliga fällor inom objektet är igenväxande med högt gräs (tuvtätel, vecketåg), även de som betas. I fuktsänkor växer också högvuxen vegetation av älgört. Ogödslade betesmarker finns främst i den nordvästra delen, som ännu hyser en värdefull hävdgynnad kärlväxtflora. Floran är i en så kallad ”älsklig fas”, och stora ytor blommar nu med ängsvädd och ljung. Denna vegetation kommer dock snart att försvinna. Här behövs betydande restaureringsinsatser om dessa naturbetesmarker ska kunna bibehållas. Om så görs kan naturvärdet höjas till högt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefålad, björkhage

BIOTOPKVALITET

Stenbunden ogödslad grässvål, högörtängar, diken, stenmurar, rösen, enbuskar, asktorrträd, hagtorn, rönn, damm

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6430).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, jordtistel* NT, ask* EN, borsttåg* NT, granspira NT

ARTRIKEDOM

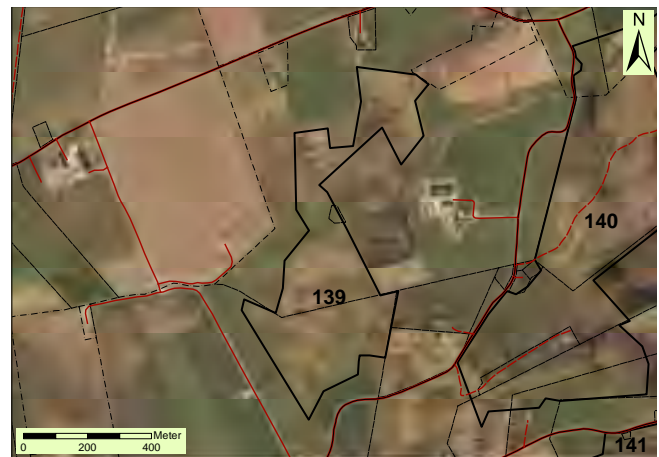
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

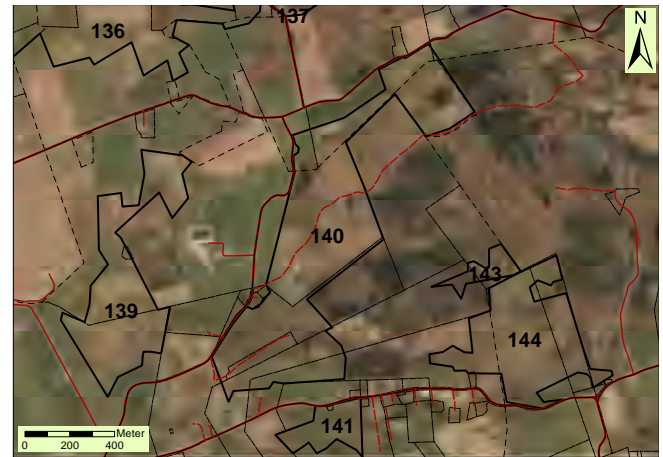
Fortsatt bete med nöt. Återupptagen hävd på igenväxande enbuskmarker och röjning av uppväxande lövsly.

140. BETESMARKER OCH RIKKÄRR VID FRÄNNARP

Naturvärdesklass: 2

Beteslandskap söder om Frännarp. De södra delarna betas av häst och ligger vid en anlagd våtmark. Enbuskmarker och stenbundna välbetade tuviga gräsmarker dominerar där. Floran är artrik och det finns många dagfjärilar. De nötbetade markerna i norra delen är mer variabla, och inrymmer inte bara stenbundna marker utan också olika fuktmarker och rentav en kalkfuktäng/rikkärr samt betad ung-medelåldrig ekskog. Gräsmarkerna är mest ogödslade och välbetade, men det finns också partier med viss näringspåverkan på vegetationen. I en gammal husbehovstäkt för grus växer rikligt med den rödlistade våtmarksväxten rödånke. Totalt sett många naturvårdsarter och flera olika fina hävdade miljöer. Sammantaget ett mycket värdefullt mosaiklandskap vars naturvärde i stora delar gränsar till det högsta – klass 1.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, fuktängar, rikkärr, betad ekskog

BIOTOPKVALITET

Välbetad gräsvål, stenbunden mark, kalkfuktäng/rikkärr, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, grova enbuskar, våtmarker

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 7230).

NATURVÅRDSARTER

Rödånke* NT, borsttåg* NT, backtimjan* NT, jordtistel* NT, ängsnycklar* §, darrgräs* N, granspira NT, törnskata* §, gröngöling* NT, §, silversmygare NT, violettekantad guldvinge NT

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Ingen konstgödning. Röjning av uppväxande björksly i norra delen, främst för att bibehålla kalkfuktängens/rikkärrets öppna karaktär.

141. ODLINGSLANDSKAPET KÖINGE- HÄRRÖD-BESSINGE

Naturvärdesklass: 2

Mosaikartat betesmarksområde bestående av öppna gräsmarker, nötbetade hagmarker, lövdungar, (björk, ek, bok). Området i öster vittnar om det tidigare har röjts kraftigt och ser mer ut som ett välbetat hygge. Här växer gott om fingerborgsblommor. Marken överlag stenbunden, blockrik och viss tuvighet. Många stubbar från tidigare avverkning, någon lite högre med mycket grov bark, håligheter med mulm och blottad ved. Örtrikt fåltskikt. Även om södra delen är gallrad finns en hel del död bokved och även viss olikåldrighet och skiktning.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Frisk gräsmark, trädbärande hagmark

BIOTOPKVALITET

Beteshävd, stenbunden tuvig mark, blockrikt, grov död ved, stubbar med mulm, solexponering, grova björkar, trädbärande betesmark, fuktäng, hålträd, solitära träd, stenmurar, rösen, hagtorn, rönn

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6410, 6270).

NATURVÅRDSARTER -

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, Riksintresse naturvård,

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

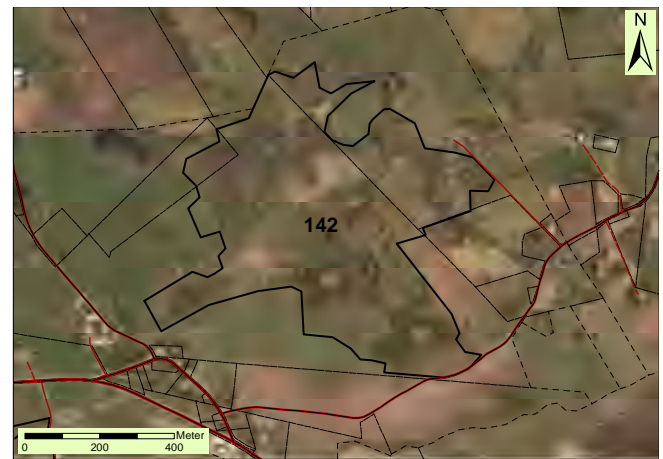
Fortsatt beteshävd. Spara grova träd och död ved.

142. BETESLANDSKAP VID KÖLLERÖD

Naturvärdesklass: 2

Kuperat beteslandskap vid Kölleröd. De nötbetade markerna är mest ogödslade och välbetade med en stenbunden tuvig enbuskmark och artrik flora. Det finns dock ytor där betet varit svagt och som är igenvuxna med högt gräs. I terrängsvackor finns betade fuktängar med artrik flora och riklig förekomst av fjärilar. I objektet finns också ridåer av alar vid gamla diken. Spritt finns solitära blommande buskar och vidkroniga äldre lövträd av olika trädslag, särskilt av bok. Inom objektet ingår några gödslade gräsmarker med trivial flora samt ett par hyggen. Omväxlande med de öppna betesmarkerna växer ädellövskog (bok, ek) och triviallövskog (al, björk, asp), som ingår i betesområden. Kulturhistoriskt rikt landskap med fågator, stenmurar, gammal torpruin och rösen. Sammantaget ett mycket värdefullt mosaiklandskap.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Utglesning av igenvuxna partier med enbuskar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefålad, fuktäng, betad lövskog

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, fuktsänkor, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, grova vidkroniga lövträd (oxel, rönn), hagtorn, enbuskar, våtmark, alhögstubbe, alsockel, dammar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Stor sotdyna* NT, borsttåg* NT, backtimjan* NT, jordtistel* NT, ask* EN, gullpudra* S, stenskvätta* §

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

143. FATTIGKÄRR SÖDER OM SIAHULT

Naturvärdesklass: 3

Objektet består av ett fattigkärr där det bl. a växer kärrsilja, kärrspira, topplösa, kråklöver, tuvull, spikblad och hirsstarr. Rikligt med trollsländor. I omgivningarna runt kärret finns gamla utmarksbodar och enefälader som delvis är igenväxta och här noterades grönvit nattviol. I kanten av kärret har vide och björksly börjat etablera sig. På laga skifteskartan över Bessinge by från 1839 har de fuktiga områdena på utmarken färglagts på samma sätt som ängarna på inägorna, vilket kan betyda att de blöta partierna på utmarken har slåtrats. Objektet går under lokalnamn ”Rammen”.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Fattigkärr, vattensamlingar

BIOTOPKVALITET

Grov död ved, småvatten, klen död ved, stenmurar, fuktsänkor, gungfly, mjukmattor,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp: (7140)

NATURVÅRDSARTER:

Kärrspira* N, grönvit nattviol* N, §,

ARTRIKEDOM: -

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / Ingår i riksintresse naturvård, Ingår i ängs- och betesmarksinventeringen som restaurerbar.

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Röjning av uppväxande sly i kanterna, undvik negativ hydrologisk påverkan

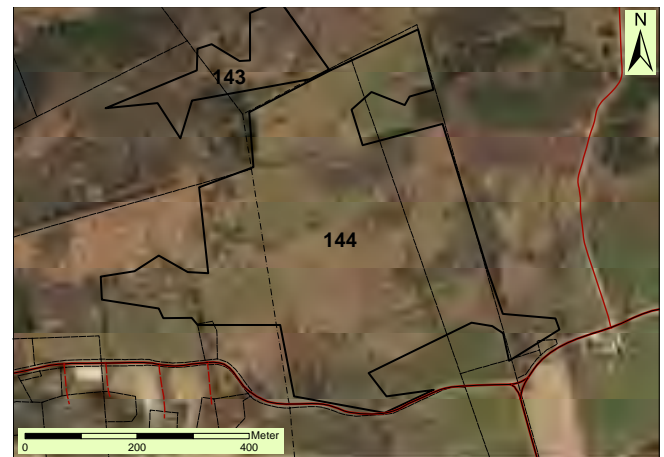

144.

BETESMARKER VID GUDDASTAD

Naturvärdesklass: 2

Beteslandskap med varierande hävdstatus, näringspåverkan och naturvärde. De sydvästra delarna är minst näringspåverkade och har betats med nöt intill nyligen. Där finns blomrik (liten blåklocka, röllika, fibblor, ljung, johannesört) stenbunden mark också med naturvårdsarter av växter och mycket fjärilar. Övrig mark är intensivt hästbetad, med överlag näringsgynnad vegetation och artfattig flora utom längst i norr. I terrängsvackor finns betade fuktängar med artrik flora och riklig förekomst av fjärilar. I objektet finns också ridåer av alar vid gamla diken. Spritt finns äldre lövträd av olika trädslag. Inom objektet ingår också ytor på hyggen, välbetade men artfattiga. Några gödslade gräsmarker med trivial flora samt ett par hyggen. Nyrensat dike i norra delen.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, fuktäng, högörtäng

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, fuktsänkor, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, grova vidkroniga lövträd, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, backtimjan* NT, ask* EN

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Utglesning av igenvuxna partier med enbuskar.

145. HAGMARK NORR OM HÖNSAMOSSEN

Naturvärdesklass: 3

En stenbunden hagmark med representativ flora. En fågata leder till objektet och centralt i objektet finns ett fuktstråk. En kanaliserad bäck utgör nordgränsen. Arter som bl. a. stenmåra, gökblomster, gulvial, kråklöver, gåsört, ärenpris, tuvtätel, kabbleka, röllika och blodrot förekommer. Marken visar tecken på viss näringspåverkan och en hel del älggräs förekommer. I södra delen av objektet finns en bokbacke med några grova och bukettformiga exemplar av värde. I öster har betesmarken mer karaktären av enefälad. Dock har några enar tagits bort och partiet är mest öppet idag. Objektet är omgärdat av stengårdsgårdar och spår av en husgrund finns också inom objektet. Väldigt fågelrikt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Stenmurar, husgrund, vattendrag (bäck), grova bokar, spärrgreniga bokar, död ved, grov bokhögstubbe, tickor, apel,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130)

NATURVÅRDSARTER

Stenmåra* S, gökblomster* S, kråklöver* S,

ARTRIKEDOM

Fågel- och insektsrikt

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Utökad beteshävd, ingen konstgödning, spara död ved.

146. LÖVSUMPSKOGAR MELLAN BÖNHULT OCH FRÄNNARP

Naturvärdesklass: 3

Lövsumpskogar mellan Bönhult och Frännarp av olika dominerande trädslag, ålder och skoglig påverkan. Mest intressant är förekomsten av äldre alsumpskog med stora alsocklar och en låg sentida skoglig påverkan. I alsumpskogen finns både värdefulla värdeelement och naturvårdsarter. Naturvärdet gränsar där till högt. Björksumpskogen är fattigare på främst naturvårdsarter, men innehåller en hel del död ved, särskilt på björkmossen. Däremellan finns öppna men igenväxande våtmarker, som nu är blomrika högörtängar, men som växer igen med sälg, pil, björk och al. Smärre granplanteringar med lågt naturvärde ingår också i objektet. Totalt sett ett varierat sump- och våtmarksobjekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Björkmosse, klibbalkärr, klibbalskog av översilningstyp, våtmark

BIOTOPKVALITET

Alsockel, allhögstubbe, allåga, björkhögstubbe, björklåga, högörtängar, diken, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6430, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Dvärghäxört* S, gullpudra* S, revlummer* §, stor sotdyna* NT, alsidenmossa* N, blåmossa* §, plattnosbagge NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd (delvis) / ArtData, äng och betesmark, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fri utveckling. Spara död ved och gamla träd.

147. BETESLANDSKAP NORR OM ORMASTORP

Naturvärdesklass: 2

Ett större beteslandskap vid Ormastorp. Stenbundna välbetade tuviga gräsmarker med lågvuxen ljung dominerar. På oödslade ytor finns en artrik flora och många dagfjärilar. De nötbetade markerna inrymmer också flera tuviga fuktängar och högörtängar. Det finns dock partier med viss näringspåverkan på vegetationen, och där är blomrikedomen lägre. Solitära träd växer spritt i objektet. Särskilt ett flertal grova rötskadade sälgar kan nämnas. På en kulle i den norra delen växer gammal grov högvuxen bokskog med många värdeelement, bland annat grov död ved. I terrängsvacka norr därom finns klibbalskog och alkärr. Många naturvärdsarter av olika organismer har påträffats, särskilt av kärlväxter, fåglar och dagfjärilar. Sammantaget ett värdefullt mosaiklandskap av betesmarker, fuktängar, solitära lövträd, klibbalskog och grov betad bokskog.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, betad bokskog, klibbalkärr, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

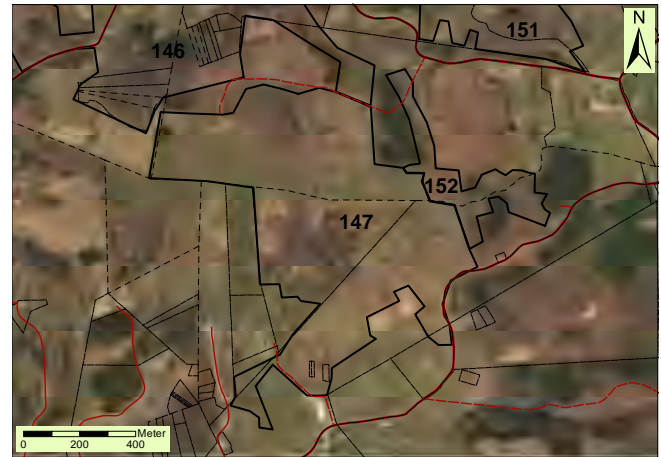
Välbetad gräsvål, stenbunden mark, fuktängar, högörtängar, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära grova lövträd, våtmarker, grova bokar, hålträd, rötskadade bokar, grova bokhögstubbar och lågor, alsocklar, alhögstubbar, björklågor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6270, 6410, 6430, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, jordtistel* NT, gröngöling* NT, §, buskskvätta* NT, §, gulsparv* VU, §, törnskata* §, silversmygare NT, violett kantad guldvinge NT, sotnätfjäril NT, ängsmetallvinge NT

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd (delvis) / ArtData, äng och betesmark, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Ingen konstgödning. Röjning av uppväxande sly.

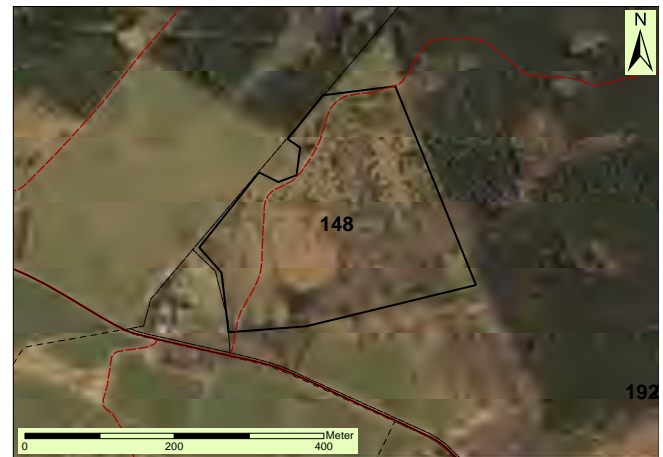

148.

FÄLAD VID ÅKESLUND

Naturvärdesklass: 2

En stenbunden fäladsmark i ett småbrutet odlingslandskap med en representativ flora. Stor population av slättergubbe och Jungfru Marie nycklar. För övrigt består fältskiktet bl. a av borsttåg, grönvit nattviol, svinrot, ängsskallra, knägräs, darrgräs och blåtätel. I öster är arttätheten som störst, minskande västerut. Objektet består av solitära enar och enstaka granar. Den södra delen av objektet är av sumpmarkskaraktär. Objektet har förmodligen varit gammal inägomark. Vidare är området en viktig biotop för fjärilar och andra insekter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, torräng, friska marker, fuktängar, källmarker

BIOTOPKVALITET

Blomrik högrörsäng, enefälad, diken, fuksänkor, torrbackar, torrträd, blockrik tuvig mark, stenmurar,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6410, 6230, 5130)

NATURVÅRDSARTER

Jungfru Marie nycklar* §, slättergubbe* VU §, darrgräs* N, Grönvit nattviol* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark, ArtData, ingår i Riksintresse naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Beteshävd, röjning av igenväxande partier, undvik konstgödning

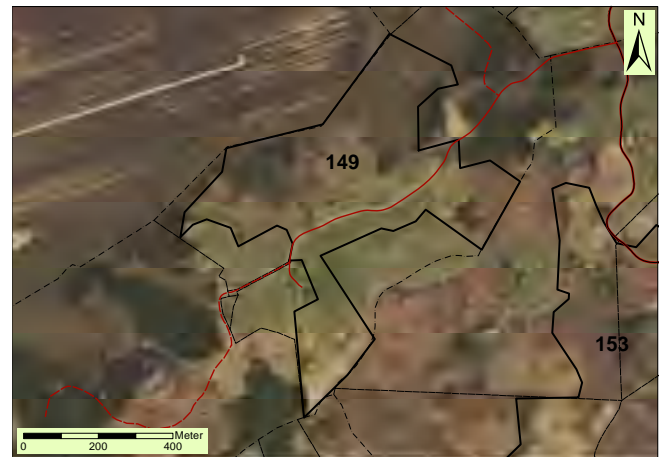

149. ODLINGSLANDSKAP VID BYLYCKE

Naturvärdesklass: 3

Ett kuperat kulturlandskap bestående av bitvis blockrika betesmarker omgärdade av gamla välbevarade stengärdsgårdar. Betesmarken har stora öppna ytor med några enstaka björkar och ekar. I de norra betesmarkerna förekommer fuktstråk. Fältskiktet är trivialt och marken är näringspåverkad. Arter som till exempel kärrtistel, veketåg, kärrdunört, tuvtätel, lomme, toppdån och mjukdån förekommer i de mer fuktigare partierna. I övrigt förekommer även liten blåklocka, gråfibbla, brunört, gatkamomill, teveronika och fältveronika. Ett dike förekommer centralt i objektet där bl. a. kaveldun, älggräs och mjölkört växer. I nordost och i angränsning till torvtäkten förekommer en björk- och gransumpskog som till sist övergår till mosse. I fältskiktet här växer bl. a. blåbär. I objektet finns ett parti där man tidigare brutit torv som idag delvis är en öppen vattenspegel. I angränsning till betesmarken i väst finns en mindre bokskog med tämligen grova exemplar. Denna bokskog omges av bokföryngring som i sin tur omges av nästintill avverkningsmogen granskogsplantering. Vid stengärdsgårdarna förekommer individer av bl.a. bok, hassel, ek och björk varav vissa är särskilt värdefulla.

En gammal torparruin finns i nordost längst med vägen. I öster finns en bokskog med nästan obefintligt fältskikt. Dock växer här krustätel och blåbär. Objektet är rikt på klövvilt, fåglar och spår av räv noterades vid återinventeringen.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark,
blandlövsskog, öppna våtmarker

BIOTOPKVALITET

Diken, småvatten, stenmurar, stenrösen, husgrund och raserad jordkällare av sten, stenbunden mark, grov bok, hässle, boklågor, bokhögstubbe, tickor, spärrgrenig bok,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000) -

NATURVÅRDSARTER

Mjukdån* NT,

ARTRIKEDOM

Måttligt

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad hävd av gräs- och betesmarker. Ingen spridning av konstgödning, röjning av sly

150. ALSUMPSKOG NORR OM BÖNHULT

Naturvärdesklass: 3

I huvudsak alsumpskogar på relativt plan mark. Medelåldrig till äldre högvuxen alskog med inslag av björk, rönn, ek och bok. I fåltskiktet arter som älgört och strandklo. Det finns partier med stillastående vatten och viss sockelbildning. Enskiktad och överlag likåldrig alskog. Sparsamt med död ved överlag.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, klibbalkärr

BIOTOPKVALITET

Lövsocklar, klen död ved, stillastående vatten, alhögstubbar, grov ek, rötskadade träd, torrträd, grova bokar, björkhögstubbar, bokläggor, bokhögstubbar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Rankstarr* S, kärrfibbla* S, dvärghäxört* S, kransrams* S, småvänderot* N

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd (en mindre del) / Nyckelbiotoper, sumpskogar, skyddsvärda träd

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och hydrologisk negativ påverkan. Fortsatt bete av hagmarken.

151. ALSUMPSKOG OCH EKHAGMARK

VÄSTER OM BÖNHULT

Naturvärdesklass: 2

I huvudsak alsumpskogar på relativt flack mark. Äldre högvuxen alskog och partier med stillastående vatten och viss sockelbildning. Inslag av björk, rönn, ek, bok och sälg. Mycket älgört i fåltskiktet. Sparsamt med död ved överlag. Nära gården finns en betad ekhagmark med grova vidkroniga ekar och tallar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalkskog av översilningstyp, klubbalkärr, ekhagmark

BIOTOPKVALITET

Lövsocklar, klen död ved, stillastående vatten, alhögstubbar, grova ekar, grässvål, rötskadade träd, torrträäd, grova bokar, björkhögstubbar, boklågor, bokhögstubbar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Rankstarr* S, kärrfibbla* S, småvänderot* N

ARTRIKEDOM

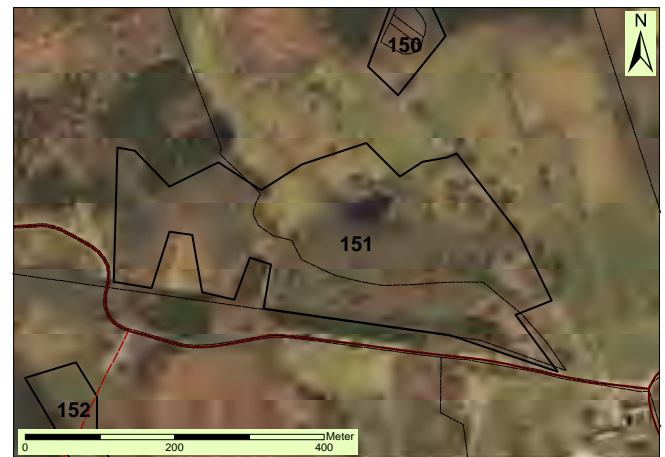
Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och bete, sumpskog, skyddsvärda träd

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

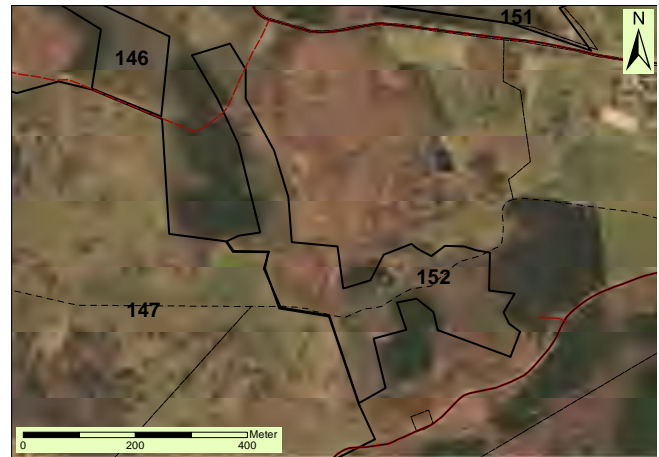
Undvik rationell skogsskötsel och hydrologisk negativ påverkan. Fortsatt bete av hagmarken.

152. ALSKOGAR SÖDER OM BÖNHULT

Naturvärdesklass: 2

I den södra delen av objektet växer en högvuxen äldre alsumpskog med stora sockelbildningar. Skogen är där relativt enskiktad och inslag finns av björk, rönn, bok, ask, och oxel. Förekomsten av död ved är måttlig. En bäck kantad av artrik flora rinner genom objektet västerut. Vanliga arter i fältskiktet är kärrviol, älgört, harsyra, ormbunkar, gulplister, hampflokel och ekorrbar. I de mellersta delar växer en äldre blandädellövskog av ek och bok med inslag av björk och tall. I kantzoner mot öppen mark växer grova ekar och bokar och i buskskiktet olvon, hägg och hassel. Ett högvuxet askkärr finns i den norra delen av objektet. I terrängsvackan med ask har många grova döda träd fallit och bildar nu lågor och rotvältor. Omgivande källmarker översilas. Artrik kärlväxtflora med flera naturvårdsarter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, askkärr

BIOTOPKVALITET

Stora alsocklar, torrträd, allågor, högstubbar, bäckfårar, asklågor, jätteek, rötskadad grov bok

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Kärrfibbla* S, bäckbräsmå* S, gullpudra* S, rankstarr* S, skärmstarr* S, lundstjärnblomma* S, stor häxört* S, grönvit nattviol* §, kransrams* S, rutlungmossa* S, aklejruta* S, ask* EN, dvärghäxört* S, småvänderot* N

ARTRIKEDOM

Relativt hög.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop, sumpskog, skyddsvärda träd

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

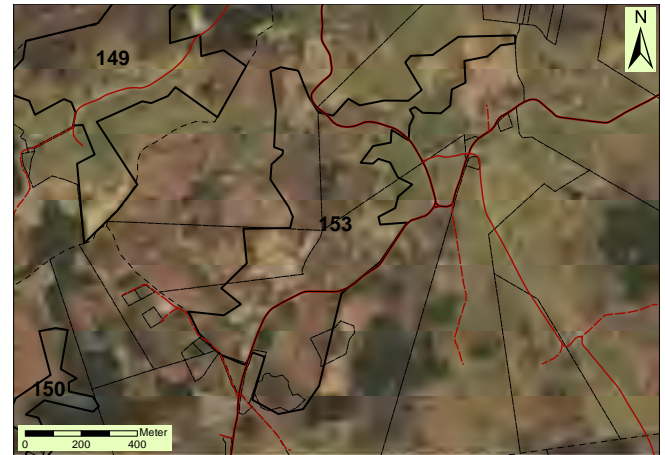
Fri utveckling av sumpskogen. Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan. Fortsatt bete av hagmark.

153. LÖVSKOGAR OCH JÄTTETRÄD VID HARPHULT

Naturvärdesklass: 2

Mosaik av äldre bokskogar, alkärr och öppna betesmarker med träd-solitärer. Förutom al och bok är björk, ek och rönn vanliga trädslag. Markfuktigheten varierar från fuktig till frisk. Skogen är mestadels skogsbetad av nöt och då glesare än normal skog. Överlag relativt gott om död ved, mest som grova bokhögstubbar och lågor. Medelåldrig högvuxen bokskog finns på flera platser och är mest gallringspåverkad och har lägre naturvärde. Förekomst av ett stort antal grova träd, främst av bok. Även förekomst av ett flertal rödlistade arter knutna till trädmiljöer. Betesmarkerna har dock lägre naturvärde, antingen är de obetade och igenväxande eller betade men relativt örtfattiga. Totalt sett ändå ett ovanligt och värdefullt objekt i dagens produktionslandskap.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av örtfattig typ, klibbalkärr, ädellövskog, björkhage, högörtängar i fuktsvackor

BIOTOPKVALITET

Jätteträd av bok, grov klibbal, björk, gran och asp, grova rötskadade bokar, grova bokhögstubbar och grova boklågor, grova björkhögstubbar och lågor, gamla alar, alhögstubbar med lågor, grova alsocklar, periodvis stillastående vatten, döda grova ektorrträd, rösen, stenmurar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9080, 9130).

NATURVÅRDSARTER

Kärrfibbla* S, rankstarr* S, skärmstarr* S, gullpudra* S, bäckbräsma S, dvärghäxört* S, stor sotdyna* NT, jätteticka* N, bokfjädermossa* NT, trädporrella* S, bokvårtlav NT, jättesvampmal* NT

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd (liten del) / ArtData, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt och gärna utökad beteshävd av nöt.

154. AL- OCH BOKSKOG VID JÄGERTSLUND

Naturvärdesklass: 3

Lövskogsområde bestående av alsumpskog och äldre bokskog. Inslag finns av ask, björk, rönn, asp, ek, sälg och gran. Alsumpskogen är mest medelåldrig. Viss sockelbildning förekommer och det finns totalt sett en hel del död ved. Bokskogen är grovvuxen med inslag även av grövre ek samt enstaka senvuxna rötskadade bokar, högstubbar och lågor. Få sentida avverkningsspår ses i skogen, men diken dränerar sumpskogsmiljöer i närheten.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbaskog av översilningstyp, bokskog av fryletyp

BIOTOPKVALITET

Torrträd, lågor, rotvältor, periodvis stillastående vatten, grova lövträd, grova ädellövträd, rötskadade senvuxna bokar, äldre ekar, alhögstubbar, bokhögstubbar, klen lövved, stenmur, dike

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9080, 9110).

NATURVÅRDSARTER

Rankstart* S, ask* EN, kärrfibbla* S, kransrams* S, buskstjärnblomma* S, platt fjädermossa* S, lönnlav* S

ARTRIKEDOM

Måttlig.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop, objekt med naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik negativ hydrologisk påverkan och markskador, särskilt i sumpskogen.

155. BETESMARK OCH ALSUMPSKOG VID HUNNABACKEN

Naturvärdesklass: 2

Mosaiklandskap av träddungar, björkhagar, alsumpskog, enefälader och fuktängar. Vid sidan av fuktängarna frisk gräsmark eller torrare kortväxt stenbunden ljunngmark. Förekomst av en värdefull hävdgynnad flora. Sälunda växer slättergubbe rikligt i objektet. Markerna betas av nötkreatur.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Klubbalskog av översilningstyp, fuktäng, trädbärande betesmark

BIOTOPKVALITET

Blomrik fuktäng med rik flora, stenbunden betad mark, enbuskmarker, stenmurar, rösen, diken, solitär sälg

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Sotnätfjäril* NT, violettekantad guldvinge NT, slättergubbe* VU, §, granspira* NT, borsttåg* NT, jordtistel* NT, jungfru Marie nycklar* §, jungfrulin* N, ask* EN, rankstarr* S, skärmstarr* S, kärrfibbla* S, gullpudra S, gulsparv* VU, §, gröngöling* NT, §, buskskvätta* NT, §, stenskvätta* §

ARTRIKEDOM

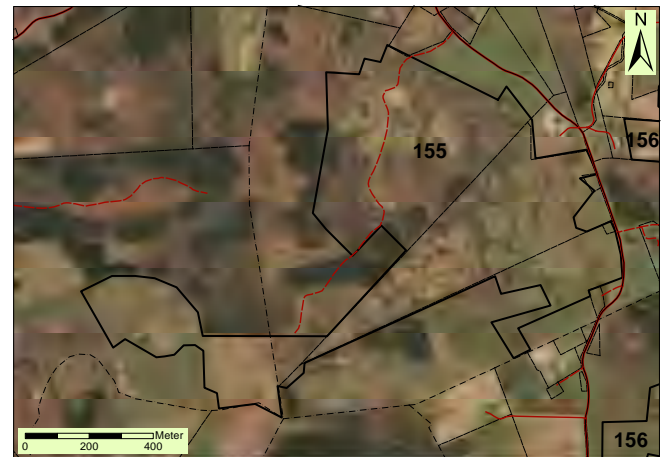
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Naturresevat (delvis) / ArtData, äng och bete

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt beteshävd.

156.

FJÄLLMOSSEN

Naturvärdesklass: 1

Stor öppen högmosse. Den sydligaste större högmossen i Sverige. I kantzoner kring mossen förekommer en rad olika naturtyper, som enbuskmarker, hedar, bokskog och lövsumpskogar. Mosseplanet är koncentriskt och vegetationen utgörs av enstaka lågvuxna tallar och ung björk. Vegetationen domineras av för denna mosstyp typiska växter som rosling, tranbär, klockljung, ljung, vitag (halvgräs), sileshår och vitmossa. Endast liten och begränsad påverkan av hydrologi och tidigare torvbrytning. En av Sveriges sydligaste spelplatser för orre, som dock minskat under senare år och kan vara på väg att försvinna. Värdefullt fågelliv även i övrigt. Fjällmossen har en stor betydelse för friluftsliv och rekreation. Kärnområdet är svårtillgängligt från Hörby kommun, men det är bättre åtkomst till översikt över mossen från fågeltorn i Kristianstads kommun.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Högmosse

BIOTOPKVALITET

Öppet mosseplan, skogsholmar, laggekärr

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

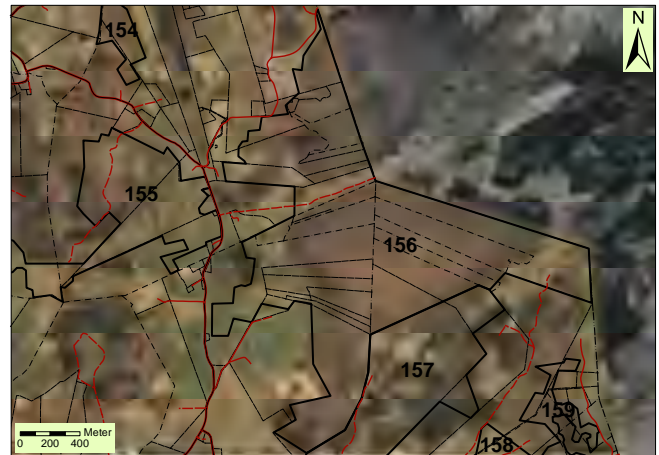
Ovanlig naturtyp i kommunen samt förekomst av Natura 2000-naturtyper, som delas med reservatet Viggårum-Fjällmossen (4030, 5130, 6230, 6410, 7110, 7120, 7140, 9070, 9080, 9110).

NATURVÅRDSARTER

Orre §, storspov NT, §, trana §, mindre hackspett NT, §, gulsparv VU, §, ängspiplärka NT, §, tibast S, revlumner §, vanlig groda §, mindre bastardsvärmare NT, mindre purpurmätare NT, violettkantad guldvinge NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än liknande myrar i kommunen.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat (delvis), naturvårdsavtal (delvis), Natura 2000-område (delvis) / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Enligt bevarandeplan (Natura 2000).

157. FJÄLLMOSSEN-VIGGARUM NATURRESERVAT

Naturvärdesklass: 3

Mosaiklandskap av öppna betade frodiga gräsmarker, fuktängar, trädjungar, björkhagar och olikstora öppna dammar. Överlag näringsgynnad örtfattig flora, ofta mest med brännässla och smörblommor. Förekomst av intressanta växter främst i fuktstråk och i dammar. Inslag här och var av solitära rötskadade träd och döda träd. Naturvärdet inom objektet varierar betydligt, från högt (klass 2) till visst (klass 4). Bete sker genom får och hästar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Fuktäng, björkhagmark, dammar

BIOTOPKVALITET

Betad mark, fuktängar, dammar, enbuskmarker, stenmurar, rösen, grov solitär björkhögstubbe, döda alar i damm, solitär rötskadad sälg, rötskadad ek, vidkronig grövre ek

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper som delas med objektet Fjällmossen (4030, 5130, 6230, 6410, 7110, 7120, 7140, 9070, 9080, 9110).

NATURVÅRDSARTER

Sotnätfjäril* NT, hagtornsfjäril S, borsttåg* NT, krypfloka* EN, §, rödlänke NT, buskstjärnblomma S, trana* §, skalbaggen *Scaphisoma subalpinum* NT,

ARTRIKEDOM

Ungefär lika artrik som omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Naturreservat / ArtData, äng och bete

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

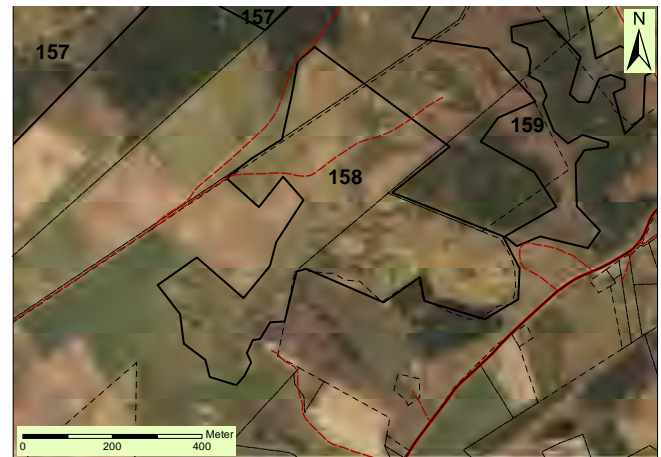
Beteshävd. Viss röjning av igenväxta hagmarksdelar.

158. FUKT- OCH HÖGÖRTSÄNGAR ÖSTER OM VIGGARUM

Naturvärdesklass: 2

Mosaiklandskap av alsumpskogar, björkhagar, enefälader och inte minst fukt- och högörtsängar. Stenbunden eller tuvig mark. Vid sidan av fuktängarna frisk gräsmark eller torrare kortväxt ljungmark. Inslag av översilad alsumpskog i olika stråk i objektet. Varierande hävd, men något svag. Mycket rik flora med många hävdgynnade arter. Stor population av bland annat slättergubbe. Även ett rikt fjärilsliv, med en stor population av sotnätfjäril. Mycket värdefullt objekt. Vid optimal skötsel vore detta ett objekt av högsta klass. Det måste därför uppmärksammas i naturvårdsplanering och skötsel framdeles.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Fuktäng, högörtäng, klubbaskog av översilningstyp, björkhagmark, enefälad, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Blomrik högörtsäng, fuktängar med rik flora, stenbunden betad mark, damm, enbuskmarker, aspholme, alsumpskog, bäck, igenväxta åkrar, stenmurar, rösen, diken

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 6430, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Sotnätfjäril* NT, violettekantad guldvinge* NT, hagtornsfjäril* S, ängsmetallvinge* NT, slättergubbe* VU, borsttåg* NT, granspira* NT, darrgräs* N, svinrot* N, jungfru Marie nycklar* §, blågrönt mannagräs* VU, småvänderot* N, ängspiplärka* NT, §, gröngöling* NT, §, buskskvätta* NT, §, gulsparv* VU, §, bokpraktbagge* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och bete.

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Beteshävd, Rövning av igenväxande delar av betesmarken

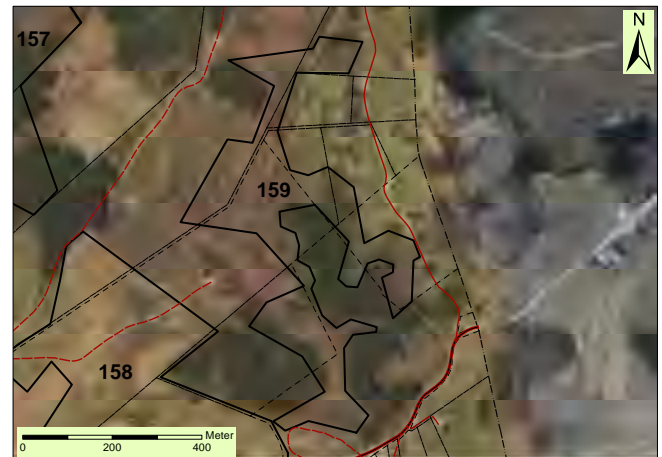

159.

ALSUMPSKOGAR VID RY

Naturvärdesklass: 3

Sammanhängande stråk av alsumpskog i olika ålder och sentida skoglig påverkan. Merparten är dock överlag äldre alskog med stora välutbildade socklar. Sparsamt med död ved, även om det finns enstaka hålträd, högstubbar, torrträd och lågor. Enskiktade och mest likåldriga sumpskogar med ett begränsat inslag av andra trädslag. Inslag finns dock av björk, bok, gran och ek. Om våren finns stillastående vattensamlingar och smärre bäckar i objektet. I fältskiktet mest arter som älgört, ormbunkar, kärrfibbla och vattenmåra. En gallrad äldre bokskog ingår i smärre delar liksom en betad grov bokskog med bukettformigt växtsätt. Invid och mellan alsumpskogarna växer mest planterade yngre granskogar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalkskog av översilningstyp, klubbalkkärr, bokskog av fryletyp

BIOTOPKVALITET

Högstubbar, lågor, torrträd, hålträd, sockelbildningar, vattensamlingar och smärre bäckstråk (uttorkade vid besöksstillfället), stenblock, grova bokar, bokhögstubbar med tickor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Rankstarr* S, kärrfibbla* S, gullpudra* S, skärmstarr* S, bivråk* NT, slättergubbe VU, §, borsttåg NT

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nyckelbiotop, objekt med naturvärde, sumpskog, ängs- och bete, ingår i riksintresse för naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationellt skogsbruk och negativ hydrologisk påverkan.

160.

ÖPPEN MARK VID KVARNHEM

Naturvärdesklass: 2

En mycket örtrik enefälad och öppen hagmark som ligger i en relativt flack och intensivt uppodlad bygd. Två mindre vattenspeglar förekommer. Objektet har ett glest trädskikt bestående av ask, apel, alm och rönn. Buskskiktet består av glest förekommande enar och nypon, samt björksly. Fältskiktet består av flera arter som är känsliga för gödsling och svag hävd. Viss gödselpåverkan finns i den sydliga delen. En pestkyrkogård ska ha funnits i området och ett stengärde finns i norra delen. Fågellivet är rikt med t.ex. glada, gravand, tofsvipa, stenskvätta, storspov, hämpling och sånglärka.

Fältskikt: gråfibbla, darrgräs, teveronika, gåsört, gulvial, småhavrerot, ängsbräsma, stenmåra, kärstjärnblomma, jordtistel, hönsarv, jordreva, kråkvicker, humleblomster (stort antal), mandelblomma, Sankt Pers nycklar, svinrot och gökärt. Tidigare noteringar är bl.a. smörbollor, buskviol, slättergubbe och revfigibbla

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Friska bitvis trädbärande gräsmarker,

BIOTOPKVALITET

Småvatten, rönn, enebuskar, ornitologiska värden, apel

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6270, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Sankt Pers nycklar* §, jordtistel* NT, ask* EN, alm* CR, storspov* NT, §, glada* §, gravand* §, tofsvipa* §, stenskvätta* §, hämpling* §, sånglärka* NT, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd

161.

FÄLAD VID PÅARP

Naturvärdesklass: 3

En örtrik enefälad som ligger i en relativt flack heläkersbygd strax norr om sluttningarna ner till Vombsänkan. Större delen av objektet är öppet men med glest förekommande breda enar. Ett tätt buskskikt med bland annat sälgsly och björk förekommer mellan det nordöstliga enbeståndet. Objektet verkar ha tappat i naturvärde på senare år som följd av igenväxning. Förekommer även små friska-fuktiga markpartier i objektet. Ett örtrikt fältskikt med arter som t.ex. gökärt, stenmåra, gråfibbla, humleblomster, ärenpris, gåsört, mjuknäva, teveronika, krustistel, ängsbräsma, svinrot, grusstarr och luddtätel. Tidigare har noterats backtimjan, buskviol och jordtistel. I nordsydlig riktning finns en avlång stendeponi. Betesmarken är stenmursomgärdad och odlingsrösen och en fägata förekommer. I öster finns en svag gödselpåverkan och spår av stödutfodring noteras. Fågellivet är rikt i objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Friska öppna gräsmarker, enefälad

BIOTOPKVALITET

Blommande träd och buskar, stenbunden och tuvig mark, småvatten, stenmurar, rösen, fägata, ornitologiska värden,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 5130)

NATURVÅRDSARTER

Svinrot* S, sånglärka* NT, §, gök* §, gulspurv* VU, §, stenskvätta* §, gransångare* §, glada* §, tofsvipa* §, storspov* NT, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningen

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Förbättrad betshävd, röjning av sly och av igenväxande partier

162.

EKAHAGE VID ASKERÖD

Naturvärdesklass: 3

I direkt anslutning till Askeröd ligger en mindre ekhage med inslag av bok, ask och rönn med höga naturvärden. Inom objektet finns stråk av fuktig mark och några öppna vattenspeglar. I fältskiktet förekommer bl.a. vitsippa, gulsippa, ängsbräsma, vårarv och kabbleka. Tidigare har noterats smörboll. Buskskiktet består av nypon, fläder och hassel. Objektet är även intressant för rekreation och det fungerar som en refug i det annars jordbruksdominerade landskapet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Träbärande hagmark,

BIOTOPKVALITET

Småvatten, stenbunden mark, högstubbe, lövlåga, hässle, blommande träd och buskar, rest av hamlade träd, torrakor, död ved

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6530)

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, ängsbräsma* S

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen hävd, röjning av sly i igenväxningspartier, bevara död ved.

163.

BORSTBÄCKENS DALGÅNG

Naturvärdesklass: 1

En ädellövskog i Borstbäckens flacka dalgång. Borstbäcken utgår från Sjömossen och vissa somrar torka bäcken ut på somrarna. Stora delar av objektet är starkt kuperat och blockrikt utan synlig kvävepåverkan. Torrakor förekommer, främst ask. Intressanta arter som kan nämnas i fältskiktet är pipstäckra, skogslysing, hässlelocka, storrams, ramslök, kransrams, långsvingel och blekbalsamin. Skogspartiet består till stor del av avenbok och bok men även av t. ex ask och al. Dalgången är mycket vacker och har ett stort värde för landskapsbilden. Viktigt objekt för sländor. En del har nyligen blivit gallrad och här noteredes orkidéer. En fin äldre stenvalvsbro korsar bäcken. I objektet ingår även en ängs- och betesmark med trivial flora som darrgräs och humleblomster. Objektet gränsar till Eslöv och Sjöbo kommuner. Den invasiva arterna Gul skunkkalla och blekbalsamin är noterade i objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Ädellövskog i bäckravin

BIOTOPKVALITET

Naturlig skogsbäck, källmark, översilning, grova lövlågor, rotvältor, asktorrträd, död grov ved, död småved, grov eklåga med mulm, stenbunden mark med block, stenbunden tuvig mark, stenvmurar, stenvalvsbro över vatten, grus och sand på bäckbotten,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen. Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080)

NATURVÅRDSARTER

Lundviva NT, darrgräs N, ask* EN, bäckbräsma S, forsärla §,

ARTRIKEDOM

Skånes artrikaste svamplokal

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Natura 2000-område, Biotopskydd, angränsar till naturreservat Borstbäcken, rikt på fornminne, Riksintresse naturvård, ingår i utpekade strandskydd / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan i dalgången, granfri utveckling, spar död ved, frihugg grova ekar, träd som riskerar dämna vattenflödet bör rensas bort.

164. ÄDELLÖVSKOGSPARTI NORR OM VÄSTERSTAD

Naturvärdesklass: 3

Ett litet bokdominerat ädellövskogsområde direkt norr om Västerstads kyrka. Ett litet inslag av ask, björk och al förekommer. Bortsett från 7 st. grova och spärrgreniga ekar som står i sydöstra delen av objektet (i direkt anslutning till kyrkogården) samt 2 längs med infarten, förekommer i princip inte träd av grövre dimension (brhd > 60 cm). Skogens täthet varierar i objektet där man i vissa delar nyligen och/eller tidigare har gallrat en stor del av trädskiktet. De nyligen gallrade delarna saknar nästan helt ett buskskikt och andra delar har ett väldigt tätt buskskikt med föryngring av bl.a. bok och björk. Fältskiktet var genomgående trivialt med bl.a. arter som harsyra, ekorrhår, stor häxört, vanlig gulplister och vecketåg. På de blottade ytorna har älggräs börjat växa fram. Den östliga delen av objektet är helt avverkat med några få individer kvarlämnade. Granskogen norr om objektet var också avverkat. Ädellövskogen utgör i sin helhet ett tämligen stort skogsparti, som är värdefullt i det annars enformiga åkerlandskapet. Västerstad och området runt omkring åskådliggör många av de landskaps- och bystrukturella förändringar som är typiska för 1800-talet, som t.ex. att gårdarna ligger skiftade. Objektet är av värde som ett tätortsnära rekreationsområde för Västerstad. På sina ställen även rikligt med död ved och torrakor som är av värde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Ädellövskog,

BIOTOPKVALITET

Grova spärrgreniga ekar, död ved, torrakor, tickor

SÄLLSYNTHET OCH HÖT (NATURA 2000) -

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik ett rationellt skogsbruk, granfri utveckling.

165. SVARTE MOSSE SÖDER OM VÄSTERSTAD

Naturvärdesklass: 3

En f.d. mosse som har varit utsatt för torvtäkt och dikning. Idag är mossen snarast att beskriva som björksumpskog. Inom objektet finns även öppna vattenspeglar och enstaka grova björkar. I övrigt är träden varierande grova med inslag av bl.a. asp och ask. I fältskiktet har tidigare noterats bl.a. kärrsilja, tallört, storrams och kärrfibbla varav tallört och kärrfibbla bekräftades vid återinventeringen. I övrigt noterades ett fältskikt som på flera partier domineras av älggräs och hallon. I buskskiktet förekommer det förutom brakved, rikligt med föryngring av rönn. I det mer öppna området där träden inte fått fäste växer ett tätt bestånd av vass. I sydost finns en kvävepåverkad betesmark med trivial flora. Arter som noterades var bl. a. trädklöver, gulmåra och gåsört. Objektet kan anses vara viktigt för amfibier och sländor tack vare de befintliga vattenspeglarna. Förutom rikligt med klövviltsspår observerades även gärdsmyg och morkulla. Objektet fungerar som en refug i det annars intensivt odlade landskapet och har ett visst värde för landskapsbilden.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Björkmosse

BIOTOPKVALITET

Grov björk, björkhögstubbar, björklågor, klen död ved, tickor, småvatten, rönn,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp -

NATURVÅRDSARTER -

ARTRIKEDOM

Måttligt

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs- och betesmark,

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel och hydrologisk negativ påverkan, spar död ved

166.

BETESMARK VID AMALIETORP

Naturvärdesklass: 3

Öppen nötbetad gräsmark i ganska flack terräng. En avlång bevattnings-damm ligger i objektets centrala delar. Betesmarken väster om denna damm har en påfallande näringspåverkad vegetation där högt gräs eller högört dominerar. Öster om denna damm ökar tuvigheten i fuktstråk samt kortbetade smärre höjder med riklig förekomst av jordtistel. Gott om trollsländor i dammen. Förekomst även av solitära träd, ofta vidkroniga ekar eller bokar i bryn, främst i objektets södra del. Stenmurar och djupa diken ingår också i gräsmarksområdet. Relativt fågelrikt objekt med häckning av flera naturvårdsarter.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Friska gräsmarker, fuktängar, ädellövskog

BIOTOPKVALITET

Öppen betesmark, fuktäng, vidkronig ek och bok, grova röttskadade ädellövträd, grova lågor och högstubbar, grov oxel, bevattningsdamm, dike, stenmur, röse

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6410, 6430, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, jordtistel* NT, borsttåg* NT, gulspurv* VU, ängspiplärka* NT, buskskvätta NT* §, stenskvätta* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Delvis inom utpekad strandskydd/ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

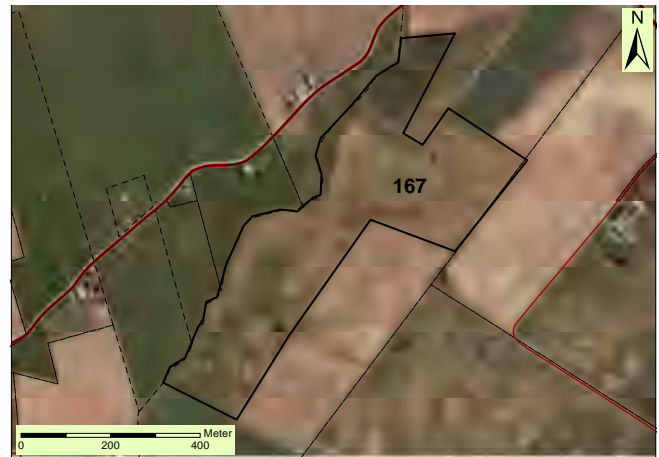
Fortsatt beteshävd. Låt död ved vara kvar, gärna i solöppna lägen.

167. HAGMARK VÄSTER OM ÖSTRABY

Naturvärdesklass: 2

Ett stort, öppet och sammanhängande objekt med betesmarker med gräshedsvegetation som bitvis är blockrika och i stora delar välbetat. I floran har bl.a. jordtistel, borsttåg, gökblomster och liten blåklocka noterats. Vid återinventeringen noterades blodrot, gulmåra, kråkvicker, brunört och rikligt med darrgräs i vissa partier. I den sydvästra delen finns ett fuktstråk där bl. a. kärrtistel växer. Buskskiktet är i stort sett obefintligt förutom vid stengårdsgårdarna. Törnskata observerades vid återinventeringen. Betesmarkerna som i vissa partier var starkt tuvad, omges av stengårdsgårdar och diken. Ett djupt dike löper i den nordöstra gränsen och delar av objektet. Norr om diket finns ett litet skogsparti (f.d. ekhage) med några gamla och grova ekar. I trädskiktet finns förutom ek även lind, björk, asp, körsbär och alm. En del död ved förekommer, framför allt i form av några grova lågor med riklig påväxt av vedsvamp. I det medeltäta till täta buskskiktet förekommer främst hassel, men även rönn och alm. I fåltskiktet förekommer bl. a. getrams, stinknäva, hallon och stor häxört. Skogspartiet är värdefullt då det fungerar som en refug i åkerlandskapet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Torra hedar, hävdpräglad gräsmark

BIOTOPKVALITET

Stenmurar, rösen, blockrika marker, tuvig mark, grova eklågor, döda grova ektorrträd, död ved, klen lövved, torrakor, fuktstråk, småvatten, blommande träd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 6270)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT, borsttåg* NT, lind* S, alm* CR, stor häxört* S, darrgräs* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningen

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, Fornminne

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd, undvik rationellt skogsbruk i skogspartiet, röjning av uppväxande sly

168.

SJÖMOSSEN

Naturvärdesklass: 3

Skogsbevuxet stort och relativt svårtillgängligt mossområde omgivet av intensiv odlingsbygd. Mossen är kraftigt påverkad av tidigare dikningar och torvtäkter. Det finns inget helt ostört öppet mosseplan på myren. Dock finns öppna partier med bland annat klockljung. Även en smärre myrgöl ansluter till den största öppna mossytan. Björkskog dominerar i objektet, men smärre koncentrationer av aspskog och granplanteringar ingår. Tall och klibbal finns nästan inte alls. Längs med den södra delen växer ett bälte med rikare skogsparti, innehållande ask, alm, oxel och rönn. Björkskogen är mest medelåldrig, men det finns spridda grova äldre björkar och en del död ved, ofta med fnöskticka. Odon, lingon, ljung, klockljung och kråkris är vanligt ris på kvarvarande mossepartier i och mellan torvgravar. Blåtåtel är ofta helt dominerande på småvägar och stigar. I den gamla torvtäktens flarkar finns stillastående vattensamlingar, ofta med vitag. Låg skoglig aktivitet i objektet, som verkar mest nyttjas för jakt. Otillgängligt objekt för friluftslivet – det finns inga allmänna tillfartsvägar eller parkeringsplatser.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Björkmosse, sekundär lövskog, aspskog

BIOTOPKVALITET

Grov björk, björkhögstubbar, björklågor, videsnår, asphögstubbar med lågor, rötskadade aspar med bohål, tickor, klen död ved, småvatten, öppna flarkar med vitag, diken, myrgöl

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, stor häxört* S, skärmstarr* S, revlumner* §, blåmossa* §

ARTRIKEDOM

Ej påtagligt artrikare än omgivande landskap.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel i objektets lövskogar och ytterligare hydrologisk negativ påverkan. Spara död ved.

169. HAGMARK SÖDER OM SÖDERGÅRD

Naturvärdesklass: 3

Friskäng och fuktäng där bl.a. smörboll och vårstarr har noterats. Vid återinventeringen observerades arter som hundstarr, gökblomster, darrgräs, ängsfryle, humleblomster, kärstjärnblomma, kabbleka, sparvnäva och ängsull i de fuktigare partierna i nordväst. Antydning till viss näringspåverkan och älggräs förekommer fläckvis rikligt. I de torrare delarna förekommer bl.a. jordtistel, ärenpris, blåsuga och käringtand och några få lågväxta enar. Trädskiktet består av solitära exemplar av al, ek, bok, körsbär och pilar. I sydväst finns en särskilt stor och grov bok och värdefulla ekar förekommer längs stengärdsgårdarna. Invid betesmarken finns en gammal åker eller slättervall med tydliga terrasser och trivial flora. Rikt fågelliv förekommer i objektet som annars även är viktigt för landskapsbilden då det omges av ett brett jordbrukslandskap. Objektet gränsar mot Sjöbo kommun.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Skyddsvärda träd, ArtData, Ängs- & betesmark,

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt och helst utökad beteshävd, undvik näringstillförsel

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Hävdpräglad gräsmark,

BIOTOPKVALITET

Solitära ek och bok, solexponering, grova bokar ekar och bokar, spärrgrenig bok, viktigt ornitologiskt objekt, blommande träd, döda torrträd, stenmurar, delvis stembunden mark, hässle

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000 naturtyp (6270, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT,

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

170.

HAGMARK NORR OM RÖNÅS

Naturvärdesklass: 2

En kuperad, stenbunden och öppen betesmark som ligger i en mestadels uppodlad bygd vid foten av Linderödsåsen. Objektet har ringa kvävepåverkan. Inslag av enbuskar och några få träd i form av sälg och rönn förekommer. Objektet har ett värde för landskapsbilden då det ligger i ett annars högproducerande åkerlandskap precis intill väg 13. Markfuktigheten i objektet varierar mycket som därmed hyser en hög biologisk mångfald i fältskiktet. Älggräs har börjat dominera i de fuktigare svackorna som visar tendens att växa igen. I svackorna finns även små dungar och solitärer av en och enstaka alar, rönnar, körsbärsträd och pilar. Inom objektet finns det ett flertal stengårdsgårdar i bra skick, samt några få odlingsrösen. Rik fågelfauna förekommer med bl.a. gräshoppsångare och stenskvätta. Objektet gränsar i söder mot Sjöbo kommun.

Fältskikt: jordtistel, darrgräs, gökblomster, brunört, äkta ängsskallra, orkidéer, gulvial, ängsbräsmå, sjöfräken, knapptåg, ärenpris, blodrot, kabbleka, kråkvicker, kärringtand, kråklöver, stenmåra, sammetsdaggbåpa, gråfibbla

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Torräng, friska gräsmarker, fuktäng,

BIOTOPKVALITET

Stenbunden mark, stenmurar, rösen, solitära träd, tuvig mark, småvatten, blommande träd,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 6270, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT, Sankt Pers nycklar* §, grönvit nattviol* §, gräshoppsångare* §, stenskvätta* §, kråklöver* N

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna,

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ingen konstgödning bör ske, gärna utökad beteshävd

171.

KARL XI STENARNA

Naturvärdesklass: 2

En parkanläggning precis söder om prästgården som i fältskiktet vid inventeringen mest bestod av tuvtåtel-kruståtel-dominerad vegetation. Bok och ek dominerar i trädskiktet samt en del högstubbar. En del träd är skadade och har långa revor i barken. De flesta träden är gamla med grov bark, håligheter och mulm. I den norra delen av anläggningen finns en alsumpmark med öppna vattenytor, detta har varit en parkdamm. Mellan åren 1648 och 1689 var Jöns Hendriksson präst i Östra Sallerup, kanske var det han som anlade parkanläggningen på 1680-talet för att visa trohet mot den svenska kungen. I parken finns bl.a. en stor stenformation som formar texten ”CAROLSVS XI MONARCHA SVECLÆ”, vilket betyder Karl XI Sveriges monark.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Park och trädgård / Trädbärande betesmark, jätteträd

BIOTOPKVALITET

Grova gamla ekar, grov bark, skadade träd, naken ved, ihåliga träd med mulm, högstubbar stenbunden mark, flack moränmark, delvis sumpig skogsmark, al- och ädellövskog, tickor, dammar och våtmarker

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9070)

NATURVÅRDSARTER

Mer än 20 olika trollsländarter, skyddsvärda träd

ARTRIKEDOM

Rikt insektsliv

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, ingår i riksintresse naturvård, fornminne

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt och helts utökad bete

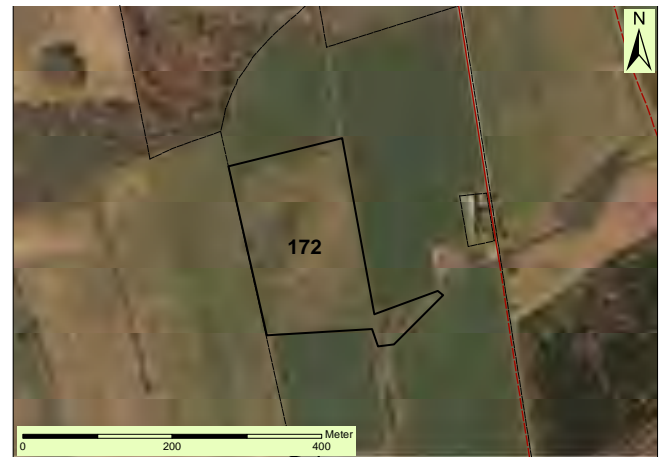

172.

BETESMARK VID SALLERUP

Naturvärdesklass: 2

En helt öppen och stenbunden (bitvis blockig) betesmark som ligger i ett flackt till något kuperat odlingslandskap. Området har ringa kvävepåverkan. Floran är varierad med bl.a. liten blåklocka, gråfibbla, och blodrot, men relativt trivial, enstaka exemplar av jordtistel finns. Området är inringat av stengårdsgårdar i bra skick och i sydöstra delen finns ett antal odlingsrösen som också är i bra skick. I mitten av området finns ett anlagt vattenhål. I väster finns en spärrgrenig gammal ek.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Öppen betesmark

BIOTOPKVALITET

Stenbunden mark, tuvig mark, stenmurar, rösen, vidkronig ek, våtmark

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6230)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs och betesmark, ingår i riksintresse för naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Ingen konstgödning bör ske.

173.

BETESMARKER VID OMSED

Naturvärdesklass: 2

Betade marker som varierar betydligt sett till hävdstatus och näringspåverkan, vilket ger tydliga effekter på vegetation och flora. Stora ytor har fårbetad grässvål och stenbunden tuvig mark, men det finns också betydande delar som är igenvuxna med älggräs, vecketåg, kärstistel och tuvtåtel. Därtill har talrika aluppslag skuggat ut markvegetation längs bäcken med sällsynta växter som krypfloka. Inga av de exklusiva nämnda kärlväxterna sågs, och de kan ha försvunnit. Däremot noterades ett par hävdgynnade rödlistade arter i goda populationer på välbetad tuvig mark. Enbuskar har fläckvis röjts bort för att öppna upp i de tätande enbuskmarkerna. Tydligt näringspåverkad vegetation i stora delar av objektet, men det finns också fläckvis ogödslade partier på öppen mycket stenbunden betesmark. Objekt med varierande karaktär, och som verkar ha tappat i naturvärde på senare år som följd av igenväxning, röjgödslings effekter, utskuggning och torka. Ännu finns dock höga värden i delar av objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enbuskmarker, trädbärande betesmark, klubbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

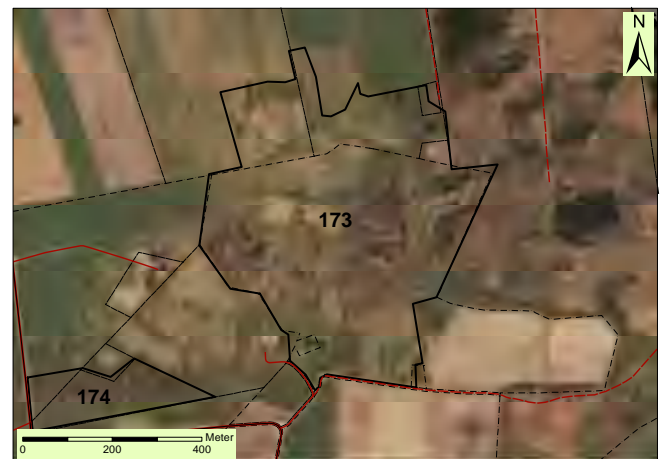
Välbetad grässvål, torrbackar, stenbunden mark, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, enbuskar, rötskadad sälk och pil

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130, 6230).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, jordtistel* NT, krypfloka EN, §, pipstäckra VU, darrgräs* N, gulspurv* VU, §, törnskata* §, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Beteshävd av nöt. Röjning av albuskar och av igenvuxna partier.

174.

ÄDELLÖVSKOG VID OMSED

Naturvärdesklass: 3

Smärre lövskogsområde i jordbruksbygd. Skogen domineras av högvuxen medelåldrig gallringspåverkad bok och ask, med ett inslag av bland annat klibbal och skogslind. Enstaka grövre bokhögstubbar, rotvältor och lågor förekommer. I delar av objektet finns en rikare vegetation och flora, särskilt i partier med mycket ask. Många askar har dock dött och är nu torrträd, rotvältor eller lågor. Den totala mängden av död ved blir därför relativt hög. Det finns även smärre partier med aldominerad blandlövskog. Området utgör ett värdefullt lövskogsobjekt i ett annars dominerande jordbrukslandskap.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågörttyp

BIOTOPKVALITET

Grova bokar och askar, grova bokhögstubbar och grova boklågor, asktorrträd, asklågor, alsocklar, stenmurar, bryn

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9130).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, skogsalm* CR, underviol* S, kärrfibbla* S, blåsippa* S, skogslind* S, storrams* S, skogsbingel* N, spillkråka* NT, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel. Spara gamla träd och död ved.

175.

LÖVSKOG VID PÄRUP

Naturvärdesklass: 3

Lövskogsområde i jordbruksbygd. Skogen domineras av högvuxen medelåldrig till äldre bokskog. Den är gallringspåverkad, men varsamt utförd, mer som plockhuggning. Skogen är därför mest flerskiktad och olikåldrig. Enstaka grövre bokhögstubbar och lågor förekommer i dessa delar. I andra delar av objektet finns en rikare vegetation och flora, särskilt partier med ask-alskog. Många askar har dött och är nu torrträd, rotvältor eller lågor. Det finns även smärre alkärr. Ett par smärre bäckar rinner också genom området. I den norra delen finns en trädbärande hagmark, som är välbetad, men där floran är relativt trivial. Några naturvårdsarter knutna till rikare ädellövskog och alskogar påträffades. Lövskogsområdet utgör ett värdefullt skogsobjekt i ett annars dominerande jordbrukslandskap.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågörttyp, klibbalkärr, ask-alskog, trädbärande betesmark, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Grova rötskadade bokar, grova bokhögstubbar och grova boklågor, asktorrträd, asklågor, alsocklar, periodvis rinnande vatten i bäckar, döda grova ektorrträd, stenvägar, hasselbuskar, grässvål, solitära lövträd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9020, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, kärrfibbla* S, desmeknopp NT, vanlig groda* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel. Spara gamla träd och död ved. Undvik åtgärder kring bäckar.

176. BETESMARKER OCH ALSUMPSKOGAR VID KILLERÖD

Naturvärdesklass: 2

Stort mosaiklandskap av betesmarker och alskogar vid Killeröd. De betade markerna i den norra delen av objektet har generellt sett en mycket god hävdstatus och flora. På stora ytor breder välbetad grässvål ut sig på en stenbunden tuvig mark och med lågvuxen ljung som dominerande art. Det finns också stora ytor i den södra delen av objektet som är obetade och där igenväxning sker. Björksly etablerar sig där snabbt och gräset är högvuxet. Ljungen blommar där i en tillfällig älsklig fas. Få ytor med tydligt näringspåverkad vegetation i objektet, men då främst i den västra delen. Gott om fjärilar, bland annat svingelgräsfjäril en masse. Sammantaget ett mycket värdefullt objekt, som i de norra delarna gränsar till högsta naturvärde – klass 1.

Alsumpskog och alkärr är av olika ålder och tidigare skoglig påverkan, från ganska ung homogen skog till äldre alskog. Varierande inslag av död ved, men högstubbar och lågor påträffas mest sparsamt. Grova ädellövträd och lövträd förekommer också, särskilt i brynzoner mellan betesmark och alskog. Viss sockelbildning förekommer i vissa alskogar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Klubbalskog av översilningstyp, klubbalkärr, igenväxande betesmark, enefäläd

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden tuvig mark, diken, stenvägar, rösen, alhögstubbar, alsocklar, alrotvältor, asktorrträd, grova vidkroniga lövträd, dammar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slåttergubbe* VU, §, borsttåg* NT, ask* EN, alm* CR, kärrfibbla* S, gullpudra* S, stor häxört* S, granspira NT, majnycklar NT, §, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd i de norra delarna. Återupptagen hävd på de igenväxande betesmarkerna i söder. Röjning av sly och putsning av igenvuxna partier.

177. BETESMARKER MELLAN ODERUP OCH TOLLSTORP

Naturvärdesklass: 2

Mosaiklandskap av huvudsakligen enefälader och alskogar samt betad lövskog. Öppna välbetade gräsmarker och fuktängar växlar med buskar, bryn, trädsolitärer och slutna skogspartier. Många blommande buskar av hagtorn och rosor samt väl utvecklade solexponerade bryn förekommer i stort sett i hela objektet. Rikligt med enbuskar på enefäladerna och där finns ofta väl utvecklad tuvad grässvål. De artrikaste och minst näringspåverkade markerna med lång beteshävd ligger söder om Tollstorp. Särskilt fuktängarna är värdefulla. I många fall finns här ett art- och blomrikt fältskikt. I andra delar av objektet kan näringspåverkan vara påtaglig, och fältskiktet mer artfattigt och trivialt. Alskogarna är mest medelåldriga och homogena, men inslag finns av äldre med viss sockelbildning och död ved. I eller i anslutning till sumpskogarna finns diken och partier med översilad källmark. Förekomst av ett flertal naturvårdsarter, främst kärlväxter och fjärilar. Troligen finns även en intressant svampflora. Totalt sett ett värdefullt objekt, inte minst på grund av sin storlek och mosaikartade struktur.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, torräng, frisk gräsmark, fuktäng, klubbaskog av översilningstyp, damm, stenmur, källmark

BIOTOPKVALITET

Grov vidkronig ek, gran och tall, gammal vidkronig björk, grova solexponerade granlågor, blomrika bryn med hagtorn, rosor och enbuskar, blomrika välbetade grässvålar, blockrik tuvig mark, översilad källmark, diken, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (5130, 6230, 6270, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, slättergubbe* VU, §, backtimjan* NT, jordtistel* NT, borsttåg* NT, majnycklar NT, §, ängsnycklar* §, ängsnattviol* NT, §, Sankt Pers nycklar* §, ängsstarr NT, jungfru Marie nycklar* §, jungfrulin* N, darrgräs* N, sotnätfjäril* NT, fläckig glansspinnare* NT, gulspurv* VU, stenskvätta* §

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivande jordbruksbygd.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd, och återupptagen på igenväxta delar av de mellersta

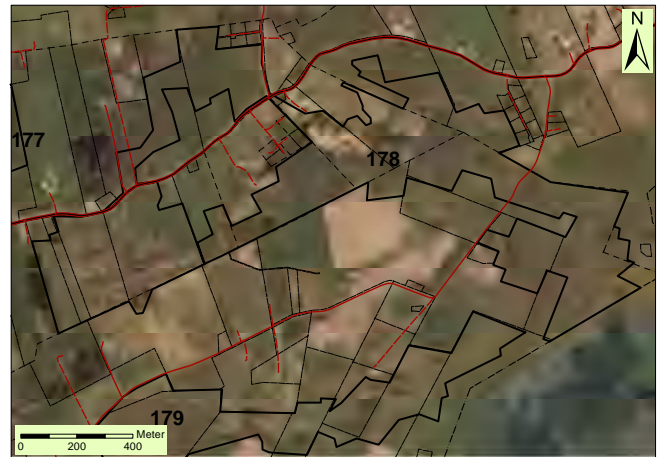

178. ENEFÄLAD OCH ALSUMPSKOG VID ODERUP

Naturvärdesklass: 3

Mosaikobjekt av huvudsakligen enefälad och alskog. På enefäladen växlar smärre öppna gläntor med en omfattande förekomst av grova äldre enbuskar, ofta i större grupper tillsammans med rosor, slån och/eller fläder. Fältskiktets närings-påverkan är måttlig till påtaglig och florán är därför mest trivial. Hävdgynnade kärlväxter verkar till stor del ha försvunnit. Strukturen är dock i många stycken ännu värdefull, med i många fall en stenbunden tuvad mark med kortbetad grässvål. Det finns också många blommande buskar samt solexponerade gläntor och bryn. I de täta alskogarna är trädskiktet mest medelåldrigt och relativt homogent. Tendens till sockelbildning förekommer på olika platser. Mängden av död ved är begränsad. Enstaka naturvårdsarter noterades eller har rapporterats under senare år.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, klubbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Grova enbuskar, grov fläder, blommande buskar som slån, rosor och fläder, gläntor med välbetad grässvål, blockrik tuvig mark, rötskadade alar, alhögstubbar, allågor. översilad mark, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel NT, gulsparv* VU, §

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ogynnsam nuvarande hävdstatus. Omfattande röjningsinsatser behövs av enbuskar i de mest igenväxta delarna av betesmarken. Därefter behövs en utökad beteshävd i hela objektet.

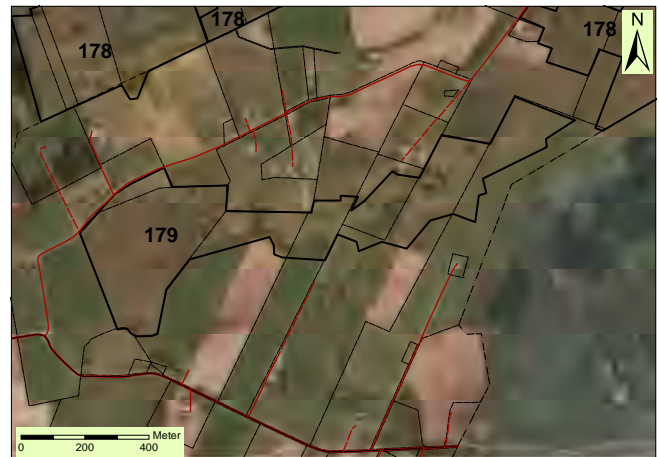

179.

SNIBERUPS FÄLAD

Naturvärdesklass: 1

Mosaiklandskap av huvudsakligen enefälader, men även alskogar och betad lövskog. Naturreservatet i västra delen utgörs av betad enefälad i svagt sluttande terräng. Här växlar öppna kortbetade torrbackar på smärre höjder med lägre liggande fuksänklor med högörtvegetation. Detta område är gammal fäladsmark med en lång beteskontinuitet i stort sett utan påverkan från gödsling. Sniberups fäladsmark är en rest av gammal ljungghed. I de östra delarna, utanför reservatet, ökar näringspåverkan och hävdstatus är överlag inte lika gynnsam. Även i de östra delarna förekommer dock artrika gräsmarker. Där finns också gamla vidkroniga björkar och en spridd grupp av grova solitära granar och tallar. Många blommande buskar av hagtorn och rosor samt väl utvecklade solexponerade bryn förekommer i stort sett i hela objektet. Rikligt med enbuskar på enefäladen och väl utvecklad tuvad grässvål i betesmarkerna. Blomrika marker med backtimjan, rotfibbla och stenmåra. Alskogarna är mest medelåldriga och homogena. Det finns där diken och partier med översilad källmark samt om hagtorn. Totalt sett en mycket omfattande förekomst av naturvärdsarter från en rad olika organismgrupper. Särskilt kärlväxter, fjärilar och svampar är väl företrädda. Totalt sett ett mycket värdefullt objekt.

Plattsäv

Ljungfru Marie nycklar

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefålad, torräng, friska gräsmarker, fuktängar, klubbalskog av översilningstyp, dammar, stenmurar, källmark

BIOTOPKVALITET

Grov vidkronig ek, gran och tall, gammal vidkronig björk, grova solexponerade granlågor, blomrika bryn med hagtorn, rosor och enbuskar, blomrika välbetade grässvålar, blockrik tuvig mark, översilad källmark, diken, stenmurar, rösen

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (5130, 6230, 6270, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, alm* CR, slättergubbe* VU, backtimjan* NT, jordtistel* NT, plattsäv* NT, borsståg* NT, loppstarr VU, granspira* NT, ängsstarr* NT, jungfru Marie nycklar* §, Sankt Pers nycklar §, jungfrulin* S, sotnätfjäril* NT, gulsparv* VU, §, göktyta* §, törnskata* §, stenskvätta* §, brandticka* NT m.m.

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Naturresevat, Natura 2000-område (delvis) / ArtData, nyckelbiotoper

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Återupptagen på igenväxta delar av de mellersta avsnitten. Viss röjning av igenväxta delar av betesmarken.

180. BETESMARKER SÖDER OM KÖLLERÖD

Naturvärdesklass: 2

Högt beläget och lätt kuperat beteslandskap vid Kölleröd. De nötbetade markerna är mest ogödslade och välbetade med stenbunden tuvig enbuskmark med fin flora. I ytterkanten av objektet finns dock ytor med upphört bete och som växer igen med högt gräs. I terrängsvackor finns betade fuktängar med artrik flora och riklig förekomst av fjärilar. Beteshävderna verkar dock ha avtagit generellt under senare och uppslag av lövsly kan ses i olika delar av objektet. I objektet finns också ridåer av alar vid gamla diken. Spritt växer solitära blommande buskar och vidkroniga äldre lövträd av olika trädslag. Restaurering av igenvuxna delar har utförts under året, och stora högar av röjda enbuskar väntar på borttransport. Sammantaget ett mycket värdefullt mosaiklandskap av betesmarker, trädgångar med grova träd och kulturlämningar som fågator.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, fuksänkor, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, grova vidkroniga lövträd, blommande solitära buskar, enbuskar, våtmark

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

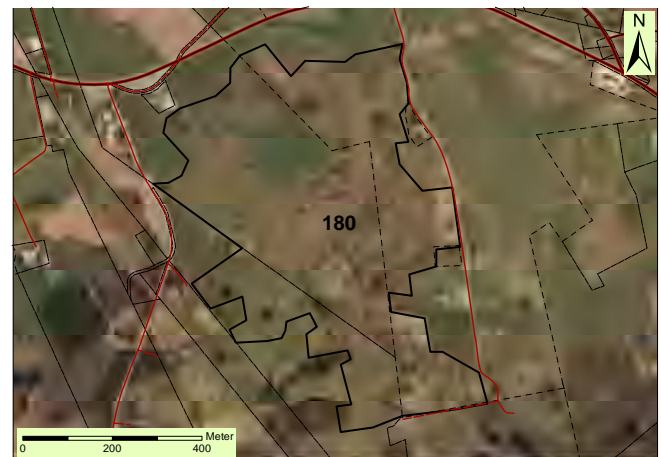
Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, backtimjan* NT, granspira NT, darrgräs* N, gröngöling* NT, §, gulspurv* VU, §, trana* §

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

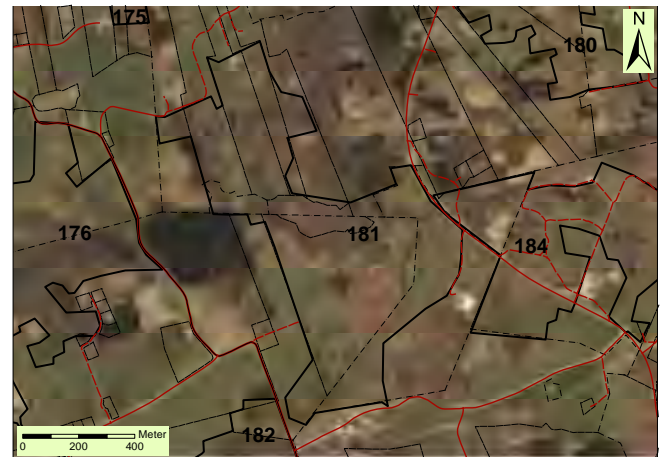
Bibehållen och helst utökad beteshävd. Fortsatta röjningsinsatser behövs.

181. BETESMARKER SÖDER OM GUMMARP

Naturvärdesklass: 1

Variationsrikt och småskaligt betes- och lövskogslandskap. De nötbetade gräsmarkerna är mest ogödslade och välbetade med stenbunden tuvig enbuskmark och en särdeles fin vegetation av kortvuxen ljung. I terrängsvackor finns betade fuktängar, också de med en fin flora. Det finns rikligt med fjärilar i dessa delar av objektet. Betesmarken tillhör toppskiktet i kommunen och de norra delarna kan bedömas ha högsta naturvärde. I objektet finns också betad alskog med viss sockelbildning och långsmala våtmarker med öppna kärr samt något näringspåverkade betesmarker i den södra delen. Dessa har klart lägre naturvärden än de norra delarna. Sammantaget är objektet ett värdefullt mosaiklandskap av betesmarker, alskog med små åkrar ingärdade av stenmurar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefalad, betad alskog, kärr, högörtäng, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, lågvuxen ljung, stenbunden mark, betade fuktängar, blockrik tuvig mark, enbuskmark, dammar, diken, stenmurar, rösen, alhögstubbar, alsocklar, alrotvältor, solitära lövträd, grov sälj

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, granspira* NT, ängsnattviol NT, §, ängsstarr NT, ask* EN, silversmygare* NT, violett kantad guldvinge NT, sotnätfjäril NT, mindre hackspett NT, §, gröngöling NT, §, spillkråka NT, §, stare VU, §

ARTRIKEDOM

Mycket artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd i delar av objektet.

182.

LÖVSKOGAR VID TOLLSTORP

Naturvärdesklass: 3

Mosaik av medelåldrig till äldre bok- och alskog med gläntor stadda i igenväxning av gräs och sly. Förutom al och bok är björk, ek och rönn vanliga trädslag. Även ask och lind är ställvis vanliga, och bildar partier av blandädellövskog. Markfuktigheten är överlag frisk, men fuktigare finns vid bäckar. Skogen är mest tät av unga uppväxande lövträd av bok och björk samt hasselbuskar. Sparsam till måttlig förekomst av död ved, dock mest som grova bokhögstubbar och lågor. Gallringspåverkad medelåldrig bokskog växer på flera platser och har lägre naturvärde än skogen i övrigt. Totalt sett förekomst av ett stort antal grova träd, främst av bok. Även förekomst av ett flertal naturvårdsarter knutna till lundar och alskogar. Betesmarkerna i norra delen är obetade och igenväxande eller betade, men relativt örtfattiga. Gott om klövvilt, till exempel kronhjort, och förekomst av häckande rovfågel. Lövskogsområdet utgör ett värdefullt skogsobjekt i ett jordbrukslandskap.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Bokskog av lågörttyp, klibbalskog av översilningstyp, hässle, trädbärande igenväxande betesmark, vattendrag

BIOTOPKVALITET

Jätteträd av bok, grov klibbal, alsockel, grova rötskadade bokar, grova bokhögstubbar och grova boklågor, asktorrträd, asklågor, grov lind, periodvis rinnande vatten i bäckar, döda grova ektorrträd, stenmurar, hasselbuskar, gläntor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000): -**NATURVÅRDSARTER**

Ask* EN, kärrfibbla* S, skärmstarr* S, gullpudra* S, underviol* S, lundelm* S, lind* S, kransrams* S, myskmadra* S, stor häxört* S, vanlig groda* §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Undvik rationell skogsskötsel. Spara gamla träd och död ved. Undvik åtgärder kring bäckar.

183.

ENEFÄLAD VID TOLLSTORP

Naturvärdesklass: 2

Enefälad på stenbunden tuvig mark. Hedartad vegetation med mycket ljung. I fältskiktet växer även arter som kruståtel, rotfibbla, blodrot och gråfibbla. Gott om enbuskar, björnbär och rosor, spridda björkar, någon ask, apel, klibbal och ek. Objektet verkar inte hävdas längre och växer igen med främst al och björk. Ännu finns en värdefull flora med rikliga förekomster och slättergubbe. Värdefullt objekt för olika organismgrupper, särskilt insekter och kärlväxter. Efter restaurering och därefter fortgående lämplig skötsel har objektet potential att nå högsta naturvärde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad

BIOTOPKVALITET

Grässvål, stenbunden mark, låg näringspåverkan, blommande buskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (5130, 6230).

NATURVÅRDSARTER

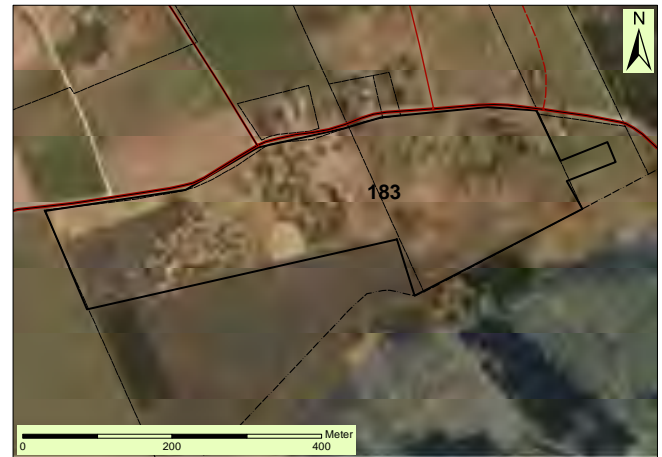
Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, jordtistel* NT, grönvit nattviol §, storfibbblebi* NT, gulsparv* VU, §, fläckig glansspinnare NT, skogslysing NT, ängsmetallvinge NT, silversmygare NT, violettekantad guldvinge NT, sotnätfjäril NT

ARTRIKEDOM

Relativt hög.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, ängs- och bete, ingår i riksintresse för naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bete, buskröjning och naturvårdsbränning. Stora och omedelbara behov.

184.

BETESLANDSKAP VID TATTARP

Naturvärdesklass: 3

Variationsrikt betes- och lövskogslandskap vid Tattarp. De nötbetade markerna är mest näringspåverkade på frisk till fuktig mark med ofta med högt gräs eller fuktig högört i terrängsvackor, som dikats tidigare. Uppslag av lövsly kan också ses här och var. Men det finns också partier med välbetade ljungtuvor på stenbunden mark med fin flora, till exempel liten blåklocka, rödklöver och ängsvädd. Det finns inslag av grova ädellövträd med spärrgreniga trädkronor. I terrängsvackor finns betade fuktängar och högörtängar. Gamla kulturmarker med stenmurar och fågator.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande hagmark, betad al- och bokskog, högörtäng, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, fuksänkor med högört, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, solitära lövträd, grova vidkroniga bokar och ekar, döende askar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6430, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, törnskata* §, buskskvätta NT, §, mindre bastardsvärmare NT, bredbrämad bastardsvärmare NT, ängsmetallvinge NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd.

185. BËTESMARKER OCH BOKSKOG SÖDER OM HENSET

Naturvärdesklass: 2

Variationsrikt betes- och lövskogslandskap vid Henset. De nötbetade markerna är mest ögödslade och välbetade med stenbunden tuvig enbuskmark och en artrik flora. Det finns dock ytor som är igenvuxna med högt gräs. I terrängsvackor finns betade fuktängar och högörtängar med en riklig förekomst av fjärilar. Beteshävden verkar ha avtagit under senare år och uppslag av lövsly kan ses i olika delar av objektet. I objektet finns också betad alskog med viss sockelbildning och ridåer av alar vid gamla diken. Centralt i objektet finns bokbackar med mycket grova bokar, grova högstubbar, lågor och uppsprickande stammar. Fnöskticka förekommer rikligt på dessa stammar. Den mest välutvecklade delen av bokskogen är biotopskyddad. Sammantaget är objektet ett mycket värdefullt mosaiklandskap, gränsande till högsta naturvärde, av betesmarker, trädjungar med grova träd och kulturlämningar.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, betad al- och bokskog, högörtäng, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, fuktsänkor med högört, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, alhögstubbar, alsocklar, alrotvältor, solitära lövträd, grova vidkroniga bokar, grova bokhögstubbar, grova boklågor, grov sälg

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 6430, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, ask* EN, silversmygare* NT, gröngöling* NT, §, gulsparr VU, §, buskskvätta NT, §, violett kantad guldvinge NT, sotnätfjäril NT, ängsmetallvinge NT, stenticka NT, sydlig sotticka VU

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Biotopskydd (delvis av bokskogen) / ArtData, äng och betesmark

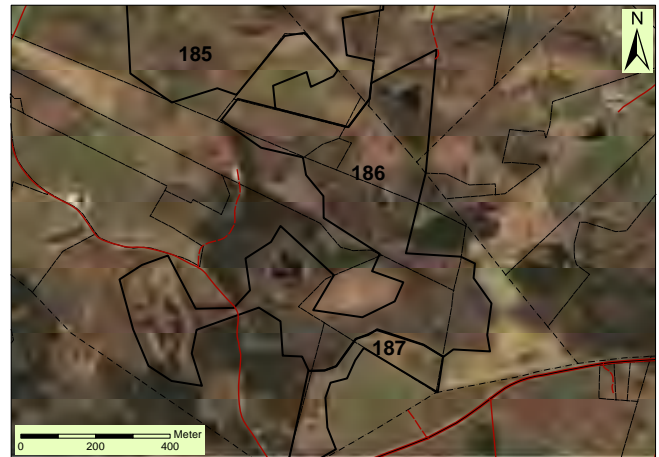
ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd.

186. MYRGÖLAR OCH BJÖRKSUMPSKOG VID SVARTEMOSSE

Naturvärdesklass: 3

Mosaikområde av lövskog, smärre våtmarker och dygölar. Mellan dessa finns fuktdrag, Medelåldrig björksumpskog dominerar skogsmarken. I anslutning till våtmarkerna blir vegetationen frodigare med ett tätt flerskiktat busk- och trädskikt. Inslag finns av viden, brakved m.m. Ljung, starr, silesår, vitag, tranbär m.m. växer på stränder och små öar i den mest välutvecklade dygölen Svartemosse. I den sydöstra delen finns parti av lövsumpskogen med många döda björkar och björkhögstubbar. Mängden av död ved i övrigt är mer måttlig. Artrik trollsländefauna vid dygölar. Egenartat objekt som med tiden kan utveckla ett högt naturvärde.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Björksumpskog, dygölar

BIOTOPKVALITETER

Öppna vattenspeglar, gungflyn, mjukmattor, döda björkar, lövlågor, björkhögstubbar, videbuskage

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (7140, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Ask* EN, spillkråka NT, §, kronhjort* N, brun sikelvinge NT, silversmygare NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fri utveckling

187. IGENVÄXANDE BETESMARK ÖSTER OM TOLLSTORP

Naturvärdesklass: 3

Långsträckt igenväxande betesmark mellan skog och åkrar. Beteshävdnen har upphört under senare tid och högväxt tuvåtäl och veketåg dominerar nu fältskiktet. Uppslag av lövsly kan även ses i delar av objektet. Här och var växer dock ännu ljung och olika ris på stenbunden mark. Restpopulationer av naturvårdsarter påträffades även. Solitära björkar och granar finns spridda i objektet. Även rönn, hagtorn och enbuskar påträffas. Objekt stadd i förfall, men som troligen snabbt skulle kunna öka i naturvärde vid återinsatt beteshävd.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, björkhagmark

BIOTOPKVALITETER

Stenbunden mark, fuktsänkor med högört, diken, stenmurar, rösen, solitära björkar och granar, hagtorn, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, §, borsttåg* NT, silversmygare* NT, sotnätfjäril NT

ARTRIKEDOM

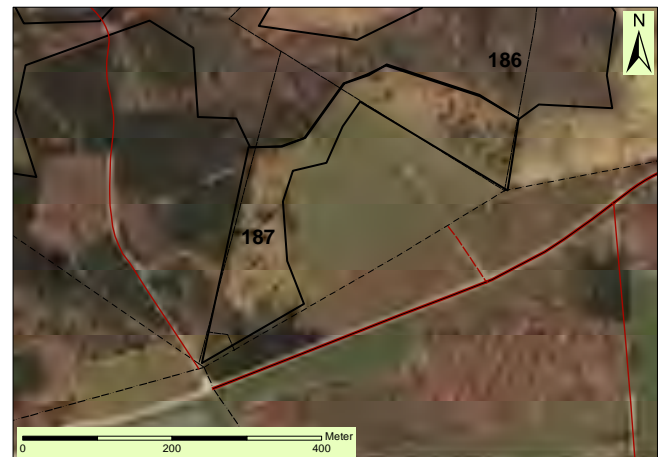
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Återinsatt beteshävd.

188.

BETESMARK VID HENSET

Naturvärdesklass: 3

Betesmarker, enefälader, alsumpskog och ädellövskog i ett småbrutet odlingslandskap. Betesmarken har karaktären av en stenbunden enefälad med representativ flora. Betesmarken i nordväst kan anses vara frisk till fuktig där arter som till exempel gökblomster, humleblomster, gäsört, kabbleka, bäckveronika, ältranunkel, gräsull, ängsbräsma, kärrfibbla, gråfibbla, stenmåra och knapptåg förekommer. Strax söder om den nordvästra betesmarken finns ytterligare en betesmark men som nästan helt är igenväxt med bl.a. älggräs. I sydväst finns en betad enefälad med stundvis täta enebestånd. Här är marken relativt torr jämfört med de andra betesmarkerna. Arter som förekommer är bl. a. stenmåra, ärenpris, gråfibbla och slättergubbe. Den norra delen av objektet består av produktionsinriktad ädellövskog, med stor dominans av bok. Delar av skogen har nyligen avverkats och är idag föryngrad bokskog. I brynet mot betesmarkerna i väst finns en del äldre spärrgreniga träd och några torrakor. I sydöst finns en betad alsumpskog med bl.a. grönvit nattviol och kabbeleka. Här finns också en öppen vattenspegel. Söder om landsvägen finns en rest av en enefälad, som är kraftigt igenväxt av framför allt björk. Väster om detta område finns en Alsumpskog där bl. a. kabbleka och topplösa förekommer. Den tidigare noteratade bokskogen med pelarbok och torrakor, samt en alsumpskog öster om Henset kunde inte identifieras vid återinventeringen.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, öppen betesmark, alsumpskog,

BIOTOPKVALITET

Stenbunden mark, tuvig mark, bitvis välbetad grässvål, stenmurar, björkhögstubbe, tickor, våtmark, död ved, torrträd, grov spärrgrenig tall

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130)

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, stare VU, §.

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / ArtData, Ängs- och betesmark, Riksintresse naturvård, Fornminne (fornåker)

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd, röjning av igenväxande partier i enefäladen, ingen konstgödning bör ske, undvik rationellt skogsbruk i sumpskogarna

189. BETESMARK ÖSTER OM HENSET

Naturvärdesklass: 3

Ett varierat och småbrutet äldre odlingslandskap. Inom objektet förekommer betad ädellövskog, alsumpskog, enefälad, våtmarker med öppna vattenspeglar och öppen betesmark. Floran är i stort sett representativ för de olika miljöerna. Längst i öster samt i sydväst förekommer viss näringspåverkan, i övrigt är näringspåverkan att betrakta som ringa. Betesmarkerna har goda förutsättningar för en särskilt rik flora då markfuktigheten varierar. Slåttergubbe har tidigare noterats. I nordväst finns det torrare partier där ett enebestånd förekommer. Några av enarna har förmodligen på grund av ett tungt snötäcke brutits och dött.

Strax söder om alsumpskogen finns tecken på näringspåverkan med ett tätt bestånd av brännässlor och en jätteloka. Inom objektet finns det en hel del stengårdsgårdar och odlingsrösen i varierande skick, samt en fågata. Längst i nordost finns en bokbacke med äldre och spärrgreniga bokar. Längst i väst finns en betesmark som var svagt betad vid återinventeringen med enstaka apel, druvfläder och en som buskskikt. Buskskiktet är glesst men björksly växer fram. I den nordvästra delen av objektet finns en bokskog och några spärrgreniga ekar. Detta skogsparti omges i norr och öst av en glesare skog som är stundvis sumpig. Skogspartiet består av framför allt al och björk. Fältskiktet i bokskogen är nästintill obefintligt och i björk- och alskogen växer bl. a. blåbär och ett stort bestånd av bräken. Här finns även en öppen vattenspegel. Våtmarkerna hyser en riklig förekomst av sländor.

Fältskikt: gråfibbla, blodrot, kärtistel, kråkvicker, rotfibbla, stenmåra, ärenpris, gökärt, jordtistel och gökblomster i de öppna betesmarkerna. Kärrfräken kring våtmarkerna och kråklöver, ängsull, tjärblomster, veketåg och knapptåg förekommer i ett fuktigt och magert parti i nordväst. I alsumpskogen finns arter som kabbleka, sjöfräken, ekorrbär och skogsbräken.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, betad lövskog, friska gräsmarker, fuktängar

BIOTOPKVALITET

Öppen betesmark, blockrik tuvig mark, stenmurar, rösen, fägata, stenbunden mark, högörtäng, våtmarker och dammar, blommande träd och buskar, grova vidkroniga lövträd, boklågor, bokhögstubbe, död ved, tickor,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (4030, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT,

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna, främst sländor

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / ArtData, Ängs- och betesmark, Riksintresse naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad betshävd, undvik rationellt skogsbruk i lövskogspartierna, undvik negativ hydrologisk påverkan, ingen konstgödning bör ske.

190. BETESMARKER OCH FUKTÄNGAR VID LÅNGARÖD

Naturvärdesklass: 2

Långsträckt betesmark med lite olika karaktär. Generellt välutvecklad öppen stenbunden tuvig ljunngmark eller enbuskmark, men också öppna ytor i terrängsvackor med betade fuktängar. Ogödslad blomrik naturbetesmark med en artrik flora, bland annat kungsmynta och ängsvädd. Det finns även ädellövträd som vidkroniga askar. Ansamling av hävdgynnade naturvårdsarter. Ett mycket värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefålad, fuktäng

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark med lågvuxna ljungtuvor, betade fuktängar, diken, stenmurar, rösen, vidkroniga askar, asktorrträd, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Jordtistel* NT, borsttåg* NT, ask* EN, silversmygare* NT, gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

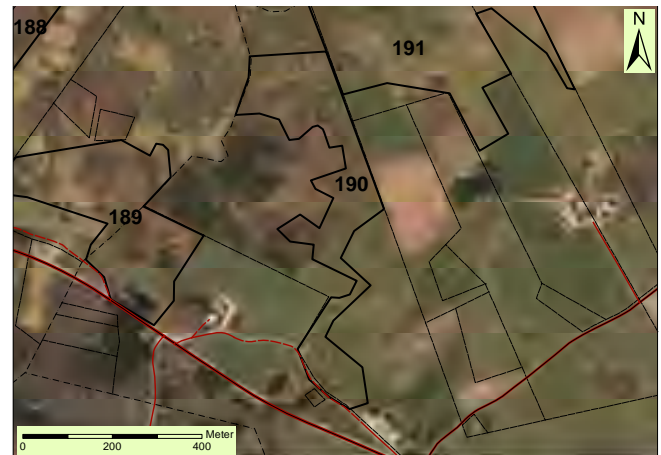
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning av enbuskar, sly och putsning av igenvuxna partier.

191. ODLINGSLANDSKAP MELLAN INGEMANSTORP OCH LÅNGARÖD

Naturvärdesklass: 3

Större område med betesmarker och smärre alsumpskogar. Generellt sett en stenbunden tuvig mark med fuktängar i terrängsvackor. Vegetationen är dock tydligt näringspåverkad och i igenväxande. Källpåverkad ställvis översilad alsumpskog.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefålad, klubbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Grässvål, stenbunden mark, betade fuktängar, diken, stenvurar, rösen, enbuskar, källmark, översilning

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6230, 6410, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Borsttag NT

ARTRIKEDOM

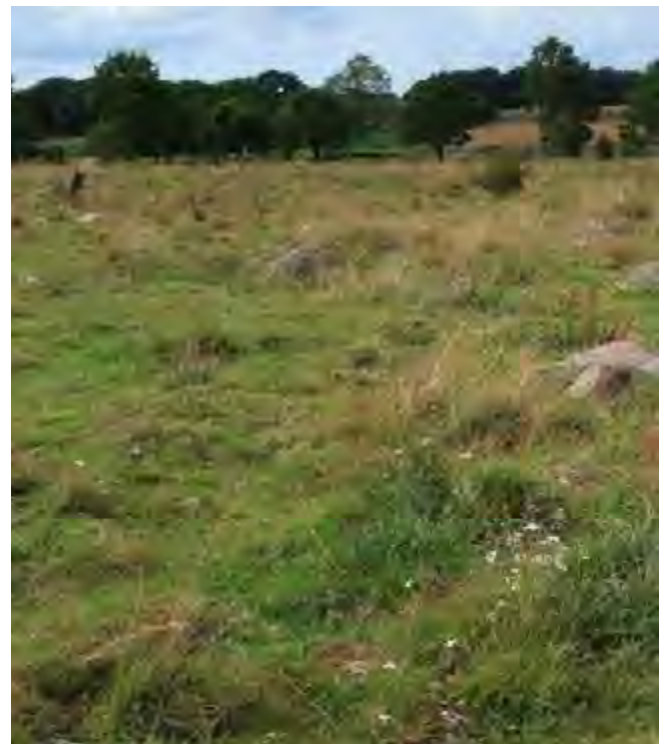
Artfattigare än omgivande betesmarker, som har högt naturvärde.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

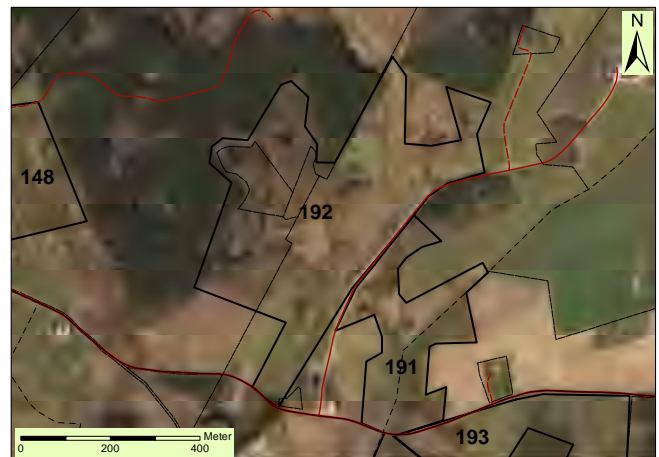
Utökad beteshävd.

192. MYRGÖLAR OCH FUKTÄNGAR ÖSTER OM TORMASTORP

Naturvärdesklass: 2

Våtmarksmosaik som till stora delar nötbetas. Stor fuktig högörtäng i den centrala och betade östra delen med trampad tuvig mark. Kärrsilja dominerar, men artrik vegetation. Insektsrikt parti av objektet. I kantzoner av högörtängen finns högre beläget välbetade partier med lågvuxna ljungtuvor på stenbunden mark med rik flora. De västra delarna är källområden där utflöde av vatten sker i myrliknande gölar, som är relativt enhetliga starrbeväxta. Avrinningsvattnet leds i olika fuktdrag till högortsängen. Fuktdragen inramar dessutom en björkmosse. Variationsrikt och särpräglat objektet. Objektet nås bäst från den östra sidan, där anlagd passage finns genom stängslet in till betesmarken.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Högörtäng, fuktäng, enefälad, kärr, vattensamlingar, björkmosse

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, ogödslad mark, fuktsänkor, högörtvegetation, blockrik mark med lågvuxna ljungtuvor, diken, björk med bohål, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6230, 6410, 6430).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, loppstarr VU, grönvit nattviol §, gröngöling* NT, §, sotnätfjäril NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

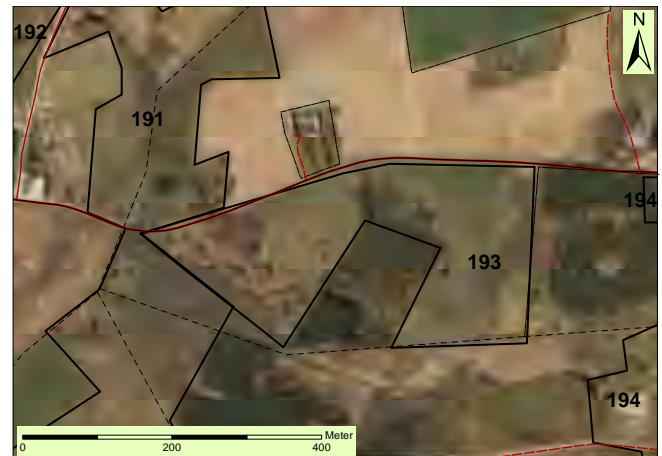
Bibehållen och helst utökad beteshävd. Rönjning av sly och putsning av igenvuxna partier.

193. BETESMARKER VÄSTER OM INGEMANSTORP

Naturvärdesklass: 2

Betesmarker i svaga sluttningar och släntzoner med överlag välbetad grässvål och välutvecklad stenbunden mark. Friskare markttyp med en mycket örtrik vegetation, särskilt liten blåklocka dominerade eftertryckligt. Enstaka grova vidkroniga ädellövträd eller smärre dungar av sådana. Stora populationer finns av hävdgynnade naturvårdsarter. Ett värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, frisk gräsmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, blomrik mark, stenbunden mark, fuktsänkor, diken, stenmurar, damm, rösen, grov vidkronig bok, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6230).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, jordtistel* NT, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

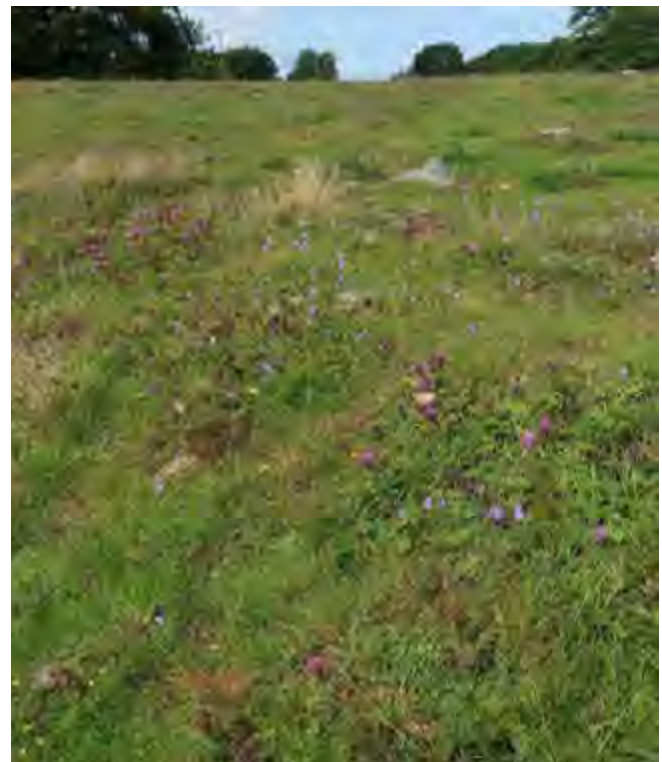
Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

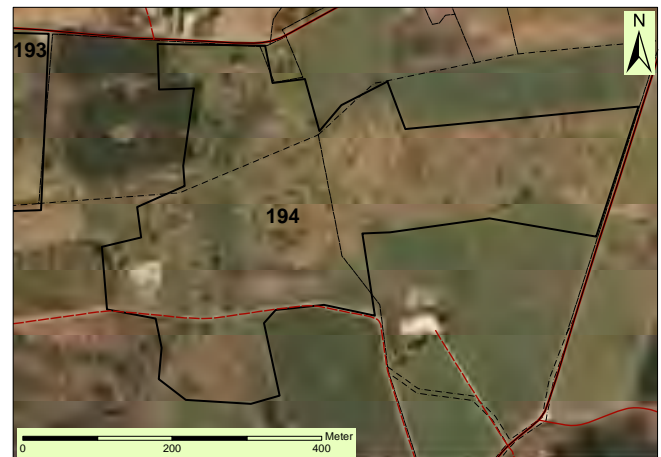
Bibehållen beteshävd.

194. BETESMARKER SÖDER OM INGEMANSTORP

Naturvärdesklass: 3

Betesmarksobjekt med en varierande hävdstatus och flora. Tydligt näringspåverkad vegetation förekommer, mest i den östra delen, men det finns även kvar stora ytor i de centrala delarna av lågvuxna ljungtuvor på stenbunden mark med rik flora. Enstaka spridda buskar och lågvuxna yngre lövträd växer spritt i hagmarken. I den centrala delen växer också en hel del grova språrgreniga ekar och döda och döende askar. Förekomst av ett par olikstora våtmarker i objektet.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, ädellövskog, björkhage, våtmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, fuktsänkor, stenmurar, damm, rösen, hagtorn, rönn, grova vidkroniga ekar, grov ask, asktorrträd, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6230).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, ask* EN

ARTRIKEDOM

Ungefär lika artrik som omgivningarna.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd.

195. HAMLADE LINDAR PÅ LÅNGARÖD KYRKOGRÅRD

Naturvärdesklass: 3

Kyrkogård med förekomst av åtskilliga hamlade lindar. Många har stamhåligheter och flera noterades ha mulm i hålen. De flesta träd är äldre, men få är grova. Vid entrén växer några få äldre skogslönnar. Totalt sett artfattig epifytflora, men potential finns för intressant insektsfauna knuten till de rötskadade och ihåliga ädellövträden.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Park och trädgård / Kyrkogård med vårdträd

BIOTOPKVALITET

Grov skogslönn, grov lind, hamlade ädellövträd, stamhåligheter (hålträd), mulmträd

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynta natur- och skogstyp i kommunen.

NATURVÅRDSARTER

Guldlockmossa* S

ARTRIKEDOM

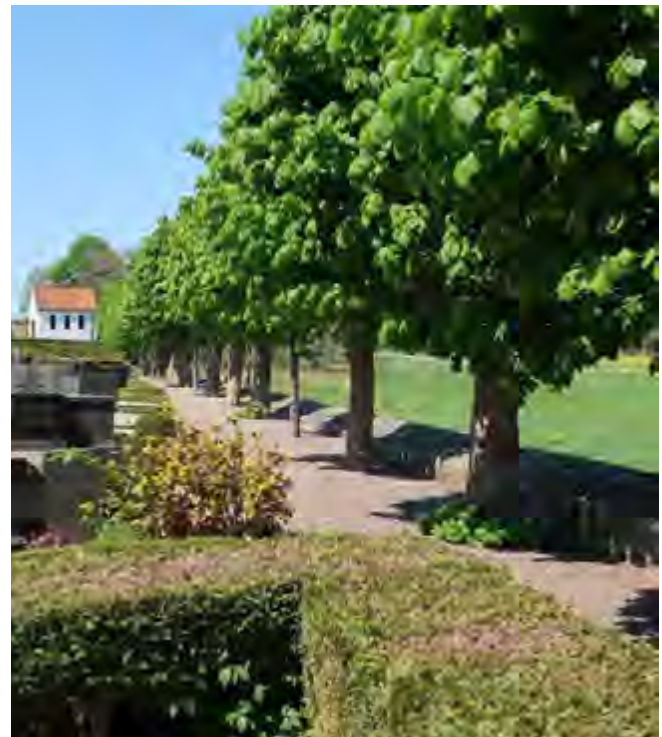
Låg till måttlig.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Skyddsvärda träd.

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt vård av hamlade träd. Skapa förutsättningar för efterträdare. Lagg gärna nedtagna träd som solexponerad faunadepå.

196.

FÄLAD SÖDER OM RUGERUP

Naturvärdesklass: 2

Stenbunden och öppen betesmark med representativ flora. I fältskiktet förekommer bl.a. slättergubbe, gökärt, ängsbräsma, gråfibbla, ärenpris och stenmåra. Tidigare noterade svinrot och vit blålocka observerades inte vid återinventeringen. Buskskiktet består av enar och centralt i betesmarken finns några äldre exemplar av björk och asp. I nordväst finns ett tätare bestånd av medelgrova bokar där även lågor förekommer. Viss näringspåverkan förekommer, mest märkbart i de västra delarna. I angränsande omgivning finns en brydesstuga.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad

BIOTOPKVALITET

Stenbunden mark, boklägor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6270)

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU

ARTRIKEDOM

Måttlig

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt beteshävd

197.

SJÖKÖPSOMRÅDET

Naturvärdesklass: 2

Mosaiklandskap av öppna betade frodiga gräsmarker, våtmarker, en sjö och ädellövskog. I norr finns några välbetade stenbundna betesmarker av enefäladskaraktär med representativ flora. Betesmarkerna är något kuperade och i svackorna har vegetationen karaktären av fuktäng. I betesmarken påträffas bl.a. slättergubbe. Delområdet har ingen eller ringa gödselpåverkan. En del äldre ekar, boka och björkar förekommer, enarna är bitvis storvuxna och konformade. I den centrala delen av området finns det en bokdominerad ädellövskog som till största delen är produktionsinriktad.

I södra delen finns Sjököpssjön som dikades ut under senare delen av 1910-talet för torvtäkt, för att sedan under 1930-talet åter däckas upp. I dag är sjön till stor del igenväxt och mer mossebetonad med stora gungflyn, sjön utgör ett intressant exempel på en igenväxande sjö i ett urbergsområde. Fågel- och insektslivet är artrikt och sjön är viktig för den lokala faunan, samt ett estetiskt inslag i landskapsbilden. Vid sjön finns stora bestånd av kalmus. Inom området som helhet finns fyra olika lokaler med skogslysing.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark, myr / Äng, mosse, blandskog, bokskog av artfattig typ

BIOTOPKVALITET

Betad stenbunden tuvig mark, fuktängar, dammar, enbuskmarker, stenmurar, rösen, linbastu, fågata, grova solitära lövträd, apel, grov död lövved, klen död ved, boklågor, tickor, torrträd, spärrgrenig bok, bohål, diken, gungfly, öppen mosse, småvatten

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanlig naturtyp i kommunen och förekomst av Natura 2000-naturtyp (6410, 5130, 4030)

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, skogslysing* NT, grönvit nattviol* §, skogsduva* §, trana* §, gulsparv* VU, §,

ARTRIKEDOM

Bitvis artrikare än omgivningarna,

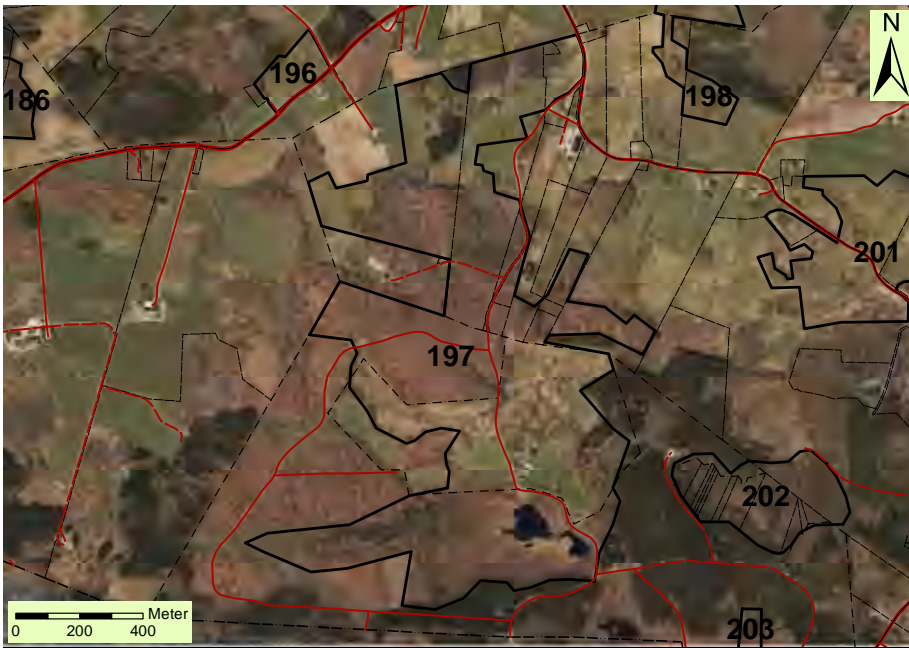
OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inom utpekad strandskydd (mossen) / ArtData, ängs- och betesmark, sumpskog, fornminne (fornåker)

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt beteshävd, viss röjning av igenväxande hagmarksdelar, spar död ved, undvik rationell skogsskötsel i objektets lövskogar och ytterligare hydrologisk negativ påverkan på myren.

198. BETESMARKER, BOKBACKE OCH DRÅG VÄSTER OM ÖNNEKÖP

Naturvärdesklass: 2

Variationsrikt betes- och lövskogslandskap väster om Önnköping. De betade markerna i den västra och centrala delen av objektet varierar till sin hävdstatus och flora. Stora ytor har välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark, men det finns också enbuskmarker som är igenvuxna med högt gräs som krustätel. Beteshävden verkar där ha avtagit under senare år. Tydligt näringspåverkad vegetation finns på vissa ytor. Gott om fjärilar, bland annat svingelgräsfjäril och vitfläckad guldvinge.

I fällan med den igenväxande centralt belägna beteshagen finns en extraordinär bokbacke med mycket grova bokar, högstubbar, lågor, uppsprickande stammar. Här finns goda förutsättningar att hitta intressanta vedinsekter.

I skogsområdet längre österut växer en örtrik ask-alskog längs med ett långsträckt bäckdråg och gammalt dike. Den är flerskiktad och olikåldrig. Floran är artrik och flera naturvårdsarter förekommer. Inslag finns dessutom av död ved som asktorrträd och lågor. Viss alsockelbildning förekommer.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, bäckdråg, igenväxande enefälad, trädklädda betesmarker

BIOTOPKVALITET

Delvis välbetad grässvål, fuksänkor med högört, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, alhögstubbar, alsocklar, alrotvältor, asktorrträd, askrotvältor, grova vidkroniga bokar, grova bokhögstubbar, grova boklågor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (6270, 9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, ask* EN, kärffibbla* S, gullpudra* S, dvärghäxört* S, buskstjärnblomma* S, skärmstarr* S, rankstarr* S, kransrams* S, gyttrad taggsvamp* S, silversmygare* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Delvis inom utpekad strandskydd / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd.

199. ALSUMPSKOG OCH BETESMARK NORR OM ÖNNEKÖP

Naturvärdesklass: 3

Betes- och lövskogslandskap norr om Önnköping. Mosaikartat objekt med varierande karaktär, men totalt sett förekomst av en hel del naturvårdsarter och värdefulla värdeelement.

De betade markerna i den nordöstra delen varierar till sin hävdstatus och flora. Vissa ytor har välbetad grässvål och stenbunden tuvig mark, men det finns också stora ytor som är igenvuxna med älggräs, knapptåg och lövsly. Det verkar där som om beteshävden minskat på senare år. Tydligt näringspåverkad vegetation överlag, men gott om blommande ängsvädd, och det finns småskaliga ytor av lågvuxen blommande ljung. Gott om fjärilar, bland annat svingelgräsfjäril.

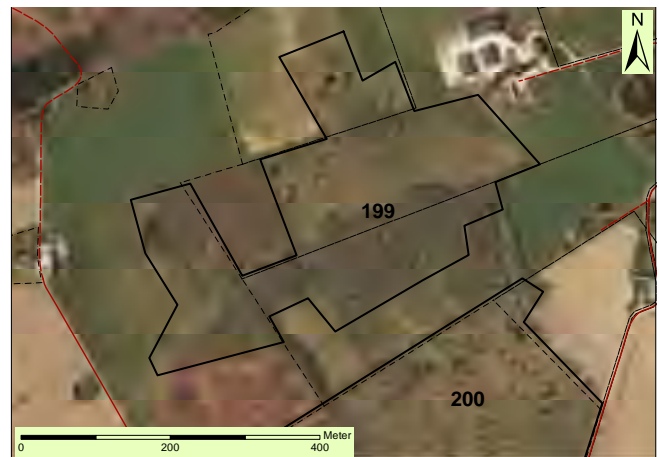
Alsumpskog och alkärr av olika ålder och tidigare skoglig påverkan, från ganska ung homogen skog i öster till äldre olikåldrig askog längre västerut. Varierande inslag av död ved, men grova asklägor finns fläckvis. Grova ädellövträd och lövträd förekommer också, särskilt i brynzoner mellan betesmark och askog. Viss sockelbildning av klibbal. I fuktigare partier nära (uttorkad) bäck växer också ask i sumpskogen. Värdefullt fågelliv.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, klubbalkärr, igenväxande ädellövskog, igenväxande betesmark

BIOTOPKVALITET

Delvis välbetad grässvål, stenbunden mark, fuksänkor, blockrik tuvig mark, diken, stenmurar, rösen, hagtorn, solitära grova granar, alhögstubbar, alsocklar, alrotvältor, asktorrträd, askrotvältor, grova vidkroniga ekar, grov solitär gran, bäckar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, ask* EN, lind* S, kärrfibbla* S, buskstjärnblomma* S, stor sotdyna* NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Röjning av sly och putsning av igenvuxna partier.

Stor sotdyna

Borstag

200.

BETESMARKER VID ÖNNEKÖP

Naturvärdesklass: 2

Betesområdet varierar till sin hävdstatus och flora. Vissa ytor har mycket välbetad grässvål och välutvecklad stenbunden tuvig mark, men det finns också ytor som är igenvuxna med älggräs, knapptåg och uppväxande lövsly. Det verkar som om beteshävden minskat generellt sett på senare år. Tydligt näringspåverkad vegetation förekommer, men det finns även kvar stora ytor i de centrala delarna av lågvuxna ljungtuvor på stenbunden mark med rik flora. I västra delen växer en hel del grova spärrgreniga ekar, grova döda och döende askar samt björkar med bohål. Det finns även savande ekar och olika träd med mulmhål. Stora populationer finns av hävdgynnade naturvårdsarter. Ett mycket värdefullt objekt.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefålad, ädellövskogsmark, björkhage, igenväxande betesmark

BIOTOPKVALITET

Välbetad grässvål, stenbunden mark, fuksänkor, blockrik mark med lågvuxna ljungtuvor, diken, stenmurar, damm, rösen, hagtorn, grova vidkroniga ekar, grov ask, asktorrträd, grova solexponerade eklågor, björk med bohål, enbuskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6230, 9070).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, jordtistel* NT, borsttåg* NT, ask* EN, lind* S, tät korallorangelav* VU, silversmygare* NT, gröngöling* NT, §

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

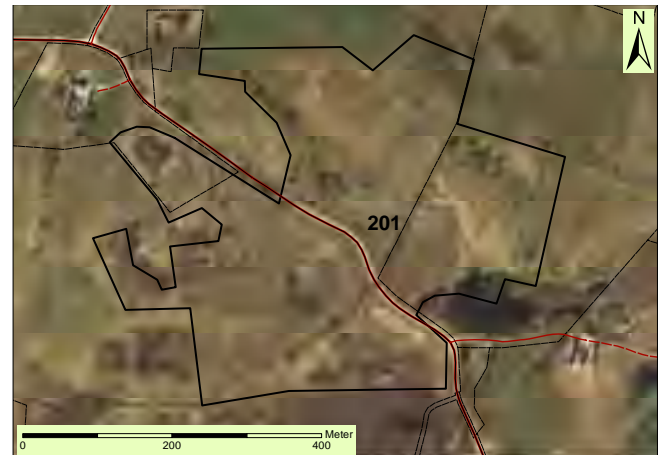
Utökad beteshävd. Rójning av sly och putsning av igenvuxna partier.

201. BETESMARK SÖDER OM FARHULT

Naturvärdesklass: 3

Betesmarker med enstaka partier med lövträd och enefälader i ett mosaikartat landskap. I fältskiktet förekommer bl.a. stagg, jordtistel, jordreva, gråfibbla, stenmåra, gåsört och gökärt. I buskskiktet förekommer framför allt enbuskar men även fläder och nypon. I den västra ädellövskogen förekommer ängskovall och en hel del sly i form av rönn och björk. Området runt skogspartiet visar tecken på näringspåverkan. Området söder om detta skogsparti hade växt igen med hundkäx och älggräs. I objektets nordöstra del finns en ekbacke med trivialt fältskikt. Stora ornitologiska värden.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark, enefälad

BIOTOPKVALITET

Delvis välbetad grässvål, blockrik tuvig mark, fuktsänkor med högört, solitära träd, torrbackar, stenmurar, rösen, våtmark, grova enar, enefälad, dike, blommande träd och buskar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030)

NATURVÅRDSARTER

Borståg NT, stagg* N, jordtistel* NT, slättergubbe VU

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, Fornminne fornåker

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd. Återupptagen hävd på igenväxande delar. Ingen spridning av konstgödning.

202.

LÅNGEMOSSE

Naturvärdesklass: 3

Mosse bevuxet till stora delar av ung till medelåldrig björk med rik inblandning av gran och enstaka klibbal. Troligen tidigare en mosse där torvtäkt bedrevs. Förekomst även av öppna översilande drag och stråk med kärrvegetation. Tuvull, tranbär, vattenklöver och olika starrarter dominerar i fältskiktet. Viss förekomst av död ved. Art- och individrik insektsfauna, bland annat av fjärilar och trollsländor. Mossen omges av djupa dyiga diken, som kan vara förrädiska att passera.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Våtmarkstyp/er: Mosse

BIOTOPKVALITET

Bäckdrag i laggen, öppen mosse, lövved, diken

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynt naturtyp i kommunen och förekomst av Natura 2000-naturtyp (91D0).

NATURVÅRDSARTER

Inga noterade.

ARTRIKEDOM

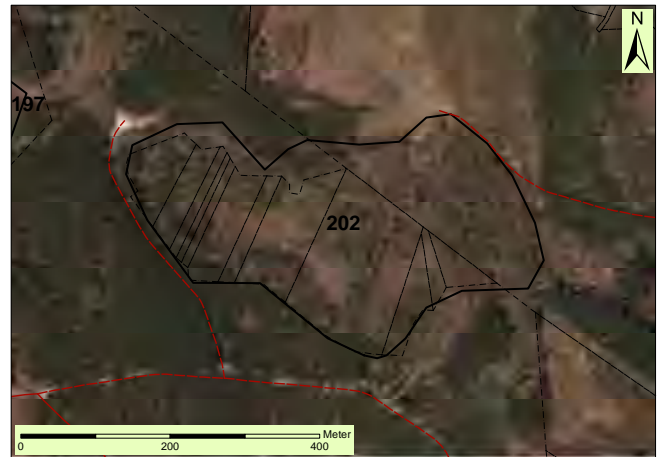
Låg till måttlig.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ingen. Undvik rationell skogsskötsel och en negativ hydrologisk påverkan.

203.

LÖVSKOGAR VID FARHULT

Naturvärdesklass: 2

Relativt högvuxen alsumpskog i terrängsvacka med omgivande översilade källmarker. Tidigare gallringspåverkad skog, men viss olikåldrighet finns. Förutom klibbal finns även ask, bok, björk, gran och rönn i trädskiktet. En tidigare kanaliserad, men nu igenväxande, bäck korsar sumpskogen och fortsätter söderut förbi en bäckalskog med stora sockelbildningar och en hel del död ved till en högvuxen glesare och enskiktad allund med sparsam förekomst av död ved. Buskskikt med brakved, hägg, måbär och olvon. Värdefull flora. Vanliga arter i fåltskiktet är harsyra, kärriol, älgört, humleblomster, ormbunkar, vitsippa, kärriolja, strandklo och videört. Totalt sett ett variationsrikt område med olika karaktär. Högst naturvärde i den norra delen, i terrängsvackan.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Alsocklar, bäckdråg, källmark, översilning, lågor, alhögstubbar, askrotvälta, grov al, bäck, björkhögstubbar med fnösketikor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

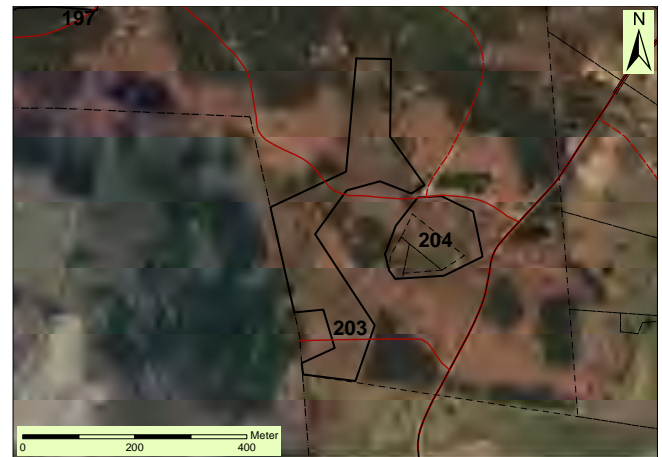
Bäckbräsma* S, kärriol* S, rankstarr* S, gullpudra* S, gulsippa* S, grönvit nattviol* §, buskstjärnblomma* S, alsidenmossa* N, dvärghäxört S, skogslysing NT, småvänderot* N

ARTRIKEDOM

Relativt hög.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik rationell skogsskötsel och en negativ hydrologisk påverkan.

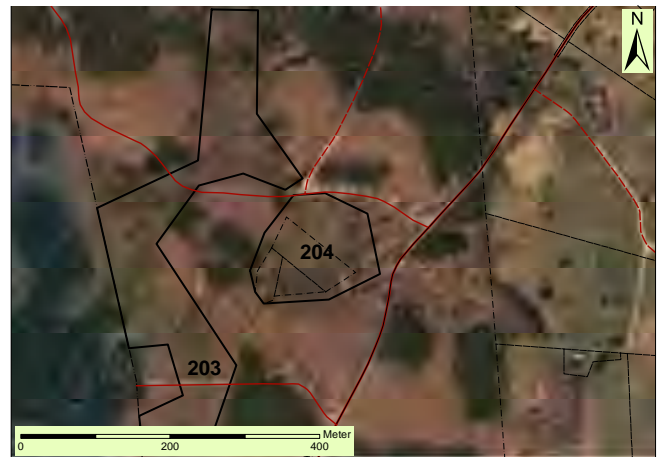

204.

FJÄRRMOSSEN

Naturvärdesklass: 3

En liten mosse med ett tätt trädskikt bestående av björk av klen dimension. Omgivande marker består i huvudsak av förnygrad bokskog med inslag av björk och gran. Mossen har varit utsatt för mycket torvtäkt, vilket har haft till följd att mossen varit väldigt våt. Tranbär, vitmossa, björnmossa och tuvull dominerar i fältskiktet. Även lingon, blåbär, rundsilesår, ängsull och ljung noterades. I omgivningen runt mossen förekommer bl. a. brakved, ängskovall, kruståtel, vårfryle och bunkestarr. Tidigare har skogslysingen och ängsvädd noterats.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Mosse

BIOTOPKVALITET

Delvis öppen mosse, lövved

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynt naturtyp i kommunen

NATURVÅRDSARTER

Tranbär* N, brakved* N

ARTRIKEDOM

Låg till måttlig

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Nej

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ingen. Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan

205. NATURBETESMARK VID FARHULT

Naturvärdesklass: 3

Ett område som ur kulturhistorisk synvinkel är mycket intressant. Förekomsten av välbevarade gamla stengårdsgårdar, fågator och ruiner är stor. Landskapet är småbrutet och består av hävdade öppen hagmark och utmark av trivial typ, dock finns här arter som knägräs, granspira, blåtåtel och borsttåtel i fåltskiktet. Området har fuktiga partier beväxna med tåg. En del purror av ek, pil och rönn förekommer. I sydost finns en blockrik ljunghed som har röjts. Även en stenmursomgärdad restaurerbar enefäladsmark med rödven, stenmåra, ljung och lingon finns inom objektet i sydost. Trädskiktet består av bok, björk, enstaka granar och tallar. En del skogsmarker har slutavverkats.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Ljungmark, igenväxande fäladsmark, trädklädd betesmark,

BIOTOPKVALITET

Blockrik mark med lågvuxna ljungtuvor, delvis välbetad grässvål, fuktäng, grova vidkroniga bokar, bokhögstubbar, tickor, bohål, solitära träd, stenmurar, rösen, ruiner, fågator, våtmarker och dammar,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Ovanligt objekt i kommunen. Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 6230, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Gröngöling* NT, §, ljung* N,

ARTRIKEDOM

Bitvis artrikt

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Äng och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling, bibehållen och helst utökad beteshävd, undvik näringstillförsel

206. FÄLADSMARK OCH RULLSTENSÅS VID STÄNKELÖSA BOSTÄLLE

Naturvärdesklass: 1

Mycket kuperade och örtrika hag- och fäladsmarker som utgör en värdefull rest av det gamla odlingslandskapet. I objektet har många arter som indikerar lång tid av bete och slätter noterats, t.ex. jungfrulin, slättergubbe, darrgräs, baktimjan och knägräs. Objektet är variationsrikt och innehåller i sänkorna fuktigare partier där arter som trivs på områden med fuktängskaraktär noterats, som t.ex. harstarr, loppstarr, gökblomster och luddtåtel. Vid återinventeringen noterades även åkerpilört, blåttåtel, kärrsilja och kråklöver. På de torra backarna är växtligheten mer av en karaktär som är typisk för en ljunghed och här växer också några enstaka tallar på den sandiga marken. I objektet finns ett antal lyckor som är omgärdade av fina gamla stengårdsgårdar. En del odlingsrösen förekommer. Objektet är mycket kuperat och igenom objektet går en grusås som antagligen är en gammal rest från istiden. Det rinner en meandrande bäck genom objektet där fisk förekommer. Längs med bäcken växer i huvudsak al. Näringspåverkan i objektet varierar men är att betrakta som ringa. I objektet finns några enstaka ekar, björk, rönn, sälg, och en del al och asp vid bäcken. I väst finns en ekdunge med ek av klenare dimension som är belägen på en kulle. I objektet förekommer det även exemplar av grövre och spärrgrenig ek, till exempel i norr samt på en centralt belägen ekbacke. I skogspartiet i norr har ett bestånd av äldre ek frihuggits. Här förekommer också al- och björksumpskog och en bokskog. Buskskiktet i betesmarkerna består nästan enbart av en, björksly och purror av hassel. Arter som förekommer i fältskiktet förutom ovan nämnda är liten blåklocka, vita blåklockor, gråfibbla, gulmåra, stagg, prästkrage, svinrot, smällglim, höskallra, blåmunkar (monke), ängsvädd, blodrot, kråkvicker, ärenpris, brunört, borsttåg och nysört. Det finns rikligt med fjärilar och andra insekter. Området är utdikad på vissa ställen.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Trädbärande betesmark, småvatten, enefäläd,

BIOTOPKVALITET

Välbetad ogödslad grässvål, stenbunden mark, stenvägar, rösen, blockrik tuvig mark, högrötsängar, solitära träd, solexponering, död ved och lågor, torrträd, grövre spärrgrenig ek, torrbackar, fuktsänkor, diken, lövsumpskog, hässle, rönn, rikt fjärilsliv

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (4030, 5130, 6230, 6410).

NATURVÅRDSARTER

Slättergubbe* VU, darrgräs* N, backtimjan* NT, stagg* N, svinrot* N, höskallra* N, ängsvädd* N, blodrot* N, borsttåg* NT,

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekat / ArtData, Ängs- och betesmark, ingår i riksintresse naturvård

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt beteshäv, spara grov död ved, rötskadade och grova träd samt gamla träd i lövdungarna, röjning av björksly och utbredande enar.

207. ALSKOGAR OCH KÄLLMARKER VID JÖNSTORP

Naturvärdesklass: 2

Större sammanhängande objekt med källpåverkade översilade alsumpskogar och alkärr med bunkestarr, vilka knyts ihop med smärre bäckdalar med rännilar och bäckar. Stora ytor är översilad källmark med artrik flora. Vitsippa, gulplister, kirskål, kabbleka och älgört är bland dominerande växter i fältskiktet. Hassel och benved i buskskiktet. Olikåldrig och flerskiktad lövskog med klibbal, björk, ask, rönn, bok och lind. Det finns en hel del död ved i form av lågor och torrträd. Inslag finns även av grova gamla träd, som jätteaskar. Liten sentida påverkan från ett rationellt skogsbruk. Allt sammantaget ger området ett naturskogsartat intryck.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp, klubbalkärr

BIOTOPKVALITET

Block, bäck, alsocklar, mossblock, lövlågor, asklågor, rotvältor, källmarker, översilning, ljusöppna gläntor, jätteträd (ask)

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

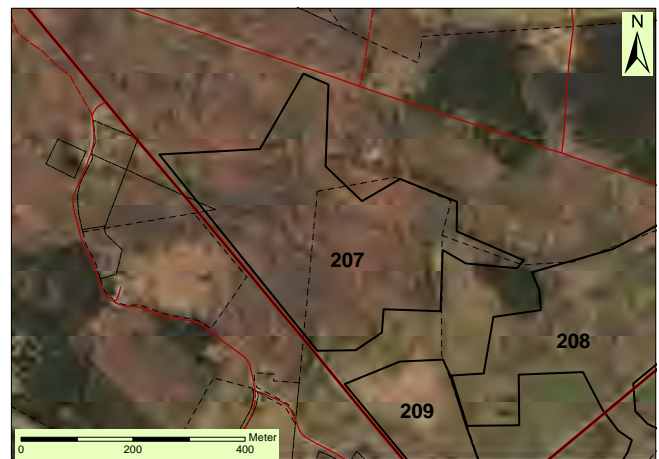
Gulsippa* S, skärmstarr* S, kärrfibbla* S, bäckbräsma* S, ask* EN, rankstarr* S, lind* S, blåsippa* S, skogsbingel* S, gullpudra* S, guldlockmossa* S, alsidenmossa* N, klippfrullania S

ARTRIKEDOM

Relativt hög.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Ett par sumpskogsobjekt är biotopskyddade / Nyckelbiotoper, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik körskador och annan påverkan som kan skada objektets hydrologi.

208.

HAGMARKER VID JÖNSTORP

Naturvärdesklass: 2

Öppna trädbärande hagmarker i ett ålderdomligt böljande betesmarkslandskap. Välutvecklad grässvål, inslag av stenmurar och grova vidkroniga ädellövträd, som ek och bok, samt smärre alridåer i terrängsvackor. Hassel, en och hagtorn i buskskiktet. Vitsippmattor i fältskiktet om våren. Värdefull häckfågelfauna.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Ekhage, klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Grova ädellövträd, bäckdråg, blommande buskar, bäckar, rösen, stenmurar

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyper (9070, 9080).

NATURVÅRDSARTER

Brun glada* NT, §, gröngöling* NT, §, buskskvätta* NT, §, stare* VU, §, gullpudra* S, bäckbräsma* S, kärrfibbla* S, ask* EN, åkerrödtoppa NT

ARTRIKEDOM

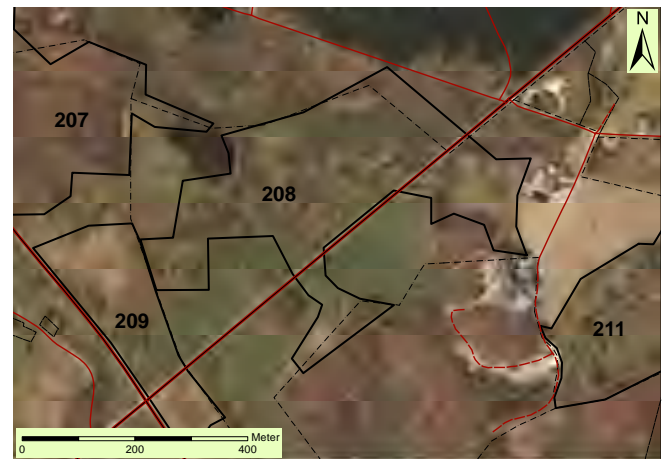
Relativt hög.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Objekt med naturvärde, ängs- och bete, sumpskog

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt bete.

209.

RIKKÄRR VID HEMMENEKÖP

Naturvärdesklass: 1

Öppet betat rikkärr med inslag av enstaka buskar och lågvuxna yngre solitära lövträd, mest björk. Värdefulla förekomster av kalkgynnade kärlväxter, brunmossor och snäckor i rikkället. Mycket sällsynt och hotad naturtyp.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Myr / Rikkärr

BIOTOPKVALITET

Kalkpåverkan, översilning, solexponerad våtmark

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Sällsynt och hotad naturtyp i kommunen samt Natura 2000-naturtyp (7160).

NATURVÅRDSARTER

Majviva* NT, kalkkärrgrynsnäcka NT, §, gräsull S, tätört N, darrgräs N, grönstarr N, småvänderot* N, smörbollars N, näbbstarr N, vildlin N, buskskvätta* NT, §

ARTRIKEDOM

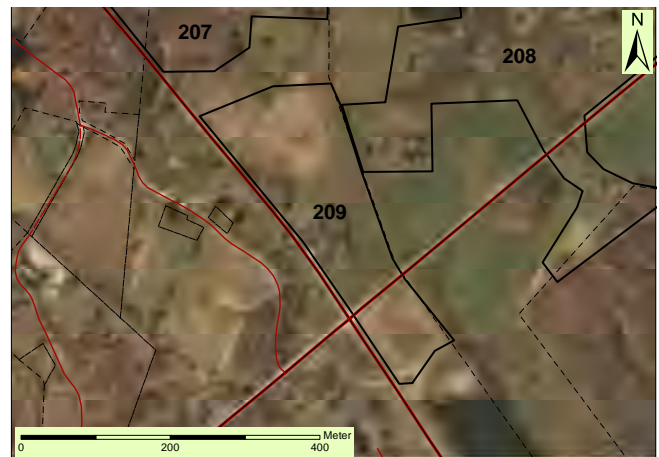
Hög

OMRÅDESKYDD / INVENTERING

Inget utpekad, men rikkärr ingår i generellt biotopskydd i odlingslandskapet / ArtData, äng- och bete

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Fortsatt extensivt bete, helst sent betespåsläpp.

210. VERKAÅN SÖDER OM HEMMENEKÖP

Naturvärdesklass: 3

Verkaån meandrar här genom ett varierat landskap, bl.a. bestående av bokskog, produktionsskog och alsumpskog. Inom objektet finns en äldre kvarndamm i dåligt skick och en del stengårdsgårdar och odlingsrösen. Borstsäv har noterats i objektet och andra arter som noterades vid återinventeringen var bl. a. kärrfibbla, rörflen, kableka, humleblomster, gökblomster, blekbalsamin, svärdslilja och stor vattenmåra. Delar av objektet gav ett intryck av att vara näringsbelastat där arter som brännässla och kåltistel dominerade fältskiktet. I sydväst finns en värdefull bokbacke. Objektet hyser klövvilt och ett rikt fågelliv. Objektet har även ett värde för landskapsbilden. Gemensamt intresse med Sjöbo kommun.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbaskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Vattendrag (å), översilning, döda träd, lövlågor, rotvältor, död ved, tickor, stenmurar, rösen, damm, stående vatten vid sidan om bäcken

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080)

NATURVÅRDSARTER

Kärrfibbla* S, borstsäv EN

ARTRIKEDOM

Måttligt

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Ingår i utpekad strandskydd / Riksintresse naturvård, tangerar nyckelbiotop bäckdal

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Ingen. Undvik rationellt skogsbruk och negativ hydrologisk påverkan och körskador

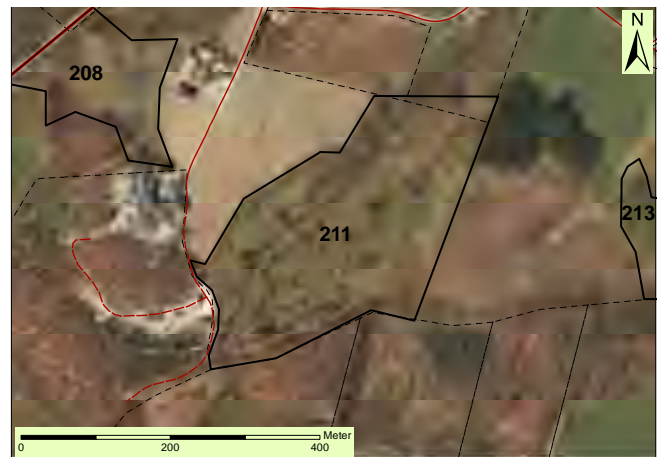

211.

BETESMARK VID JÖNSTORP

Naturvärdesklass: 2

En stenbunden och kuperad betesmark som delvis har karaktären av enefäläd. Floran är representativ där arter som t.ex. stenhåra, årenpris, gråfibbla, grästhjörblomma, brunört, gökört och blodrot förekommer. En bäck rinner genom objektet och här växer grov och spärrgrenig ek och bok där en hel del rödlistade lavar, bl.a. rosa lundlav, dvärgbägarlav, bokvårtlav och liten respektive kortskaftad parasitispik har noterats. I de mer fuktiga partierna förekommer bl.a. gökblomster, humleblomster, knapptåg, kabbleka och veketåg. Objektet är omgärdat av stengårdsgårdar och en del odlingsrösen förekommer också. En 1-3 meter hög rullstensås löper genom området, den är av stort geovetenskapligt värde eftersom isälvsmaterial är sällsynt i regionen. I nordöst finns en torrare backe med några exemplar av grova ädellövträd. Vissa delar av objektet är kvävepåverkat där täta men mindre bestånd av brännässlor tagit över. Många exemplar av grövre ek och bok förekommer och bör bevaras och hållas fria. Buskskitet består av enar, lågbevuxen hagtorn, nypon, hassel och alsly. Längs med bäcken och i de södra delarna av objektet växer alsly upp med inslag av björksly som bör tas bort.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, ädellövskogsmark,

BIOTOPKVALITET

Stenmurar, rösen, torrbackar, stenbunden mark, blockrik tuvig mark, delvis välbetad grässvål, dike, hagtorn, grov spärrgrenig bok, grov solexponerad bokhögstubbe, tickor, hässle, grov spärrgrenig ek, lövlågor, solitära lövträd,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (5130, 4030, 6410)

NATURVÅRDSARTER

Stenmåra* N, blodrot* N, liten parasitstek EN, kortskaftad parasitstek VU, jordtistel NT, borsttåg NT

ARTRIKEDOM

Artrikare än omgivningarna

OMRÅDESSKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen beteshävd. Rökning av sly och putsning av igenväxande partier.

212.

HAGMARK VID TRULSHÄRAD

Naturvärdesklass: 1

Objektet utgörs av betesmarker i ett svagt kuperat odlingslandskap. I väster finns några hagmarker med bl.a. ärenpris, gråfibbla, stenmåra, gåsört och brunört. Viss näringspåverkan förekommer. I betesmarken finns en kulle med några grövre ädellövträd, samt en gödselpåverkad fuktäng. I öster finns en örtrik alsumpskog, som delvis växer på socklar och här har bl.a. bäckbräsmå, gullpudra och kärrfibbla noterats. Av dessa bekräftades kärrfibbla och andra noteringar var skogslysing, humleblomster och stinknäva. Genom objektet rinner en mindre bäck. Centralt finns en mer öppen betesmark där hävden varit otillräcklig. Älggräs samt högt gräs har börjat växa fram. Däremot förekom fortfarande arter som ärenpris, blodrot, gulvial, käringtand. Söder om denna öppna betesmark finns en betesmark av enefäladskaraktär med bl.a. slättergubbe, svinrot och borsttåg. Stora partier av enefäladen är igenvuxen med älggräs. I norra delen av enefäladen finns några björkar och grova ekar (brösthöjdsdiameter mer än 130 cm). Purror förekommer samt mindre partier med en och lite sly. Två stycken fågator leder in till enefäladen som är omgärdad av stengärdsgårdar. Inom objektet har man tidigare noterat flikig sköldlav och liten respektive kortskaftad parasitpik. Precis norr om objektet finns också en lokal med skogslysing.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

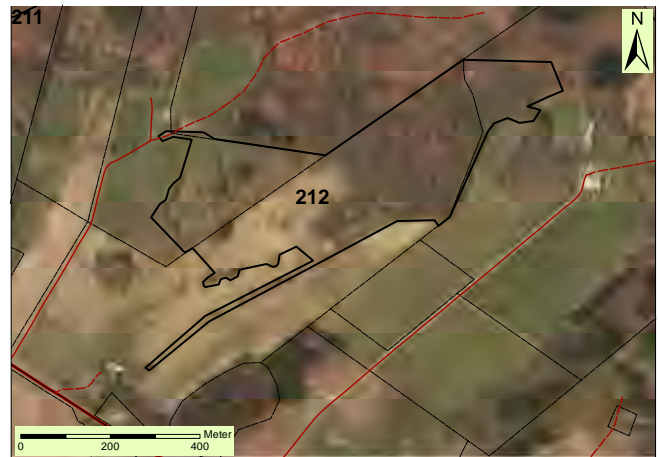
Äng och betesmark / Igenväxande enefälad, fuktdrag, bäckdrag, klibbalskog av översilningstyp,

BIOTOPKVALITET

Stenmurar, fågator, rösen, lövtorrträd, björkhögstubbe, död ved, tickor, grov spärrgrenig bok, alsocklar,

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (6410, 5130, 4030)

NATURVÅRDSARTER

Blodrot* N, svinrot* N, slättergubbe* VU, borsttåg* NT, skogslysing* NT,

ARTRIKEDOM

Något artrikare än omgivningarna

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / ArtData, Ängs- och betesmark, nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Utökad beteshävd, röjning av sly och putsning av igenväxande partier, ingen konstgödning, undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan i sumpskogen, spar gamla träd och död ved.

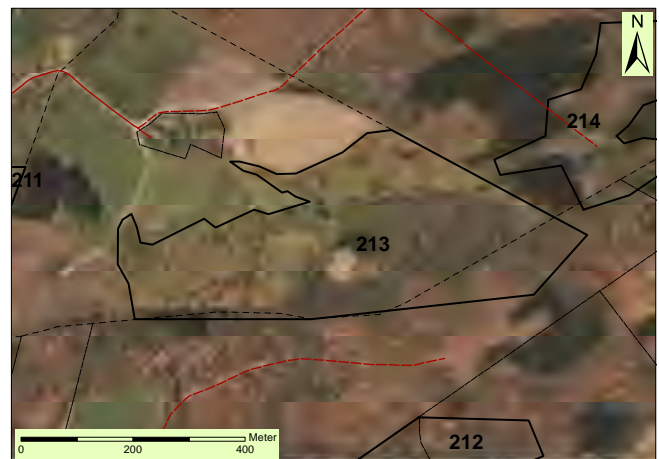

213. BETESMARK VID KAGARPS BOSTÄLLE

Naturvärdesklass: 2

Ett småbrutet äldre odlingslandskap i kuperad terräng. Betesmarker med representativ flora och bl.a. har knägräs, backtimjan, svinrot och borsttåg har noterats här. Vid återinventeringen noterades arter som borsttåg, brunört, gåsört, gökblomster, ängsvädd, kråklöver, humleblomster, orkideér, gråfibbla och slättergubbe. Söder om betesmarken finns en gammal och grov spärrgrenig ek av hagmarkstyp. Delar av betesmarken är mer fuktig och hyser arter som kabbleka, kärrfibbla, blekstarr, veketåg och knapptåg. Betesmarkerna i sydväst och nordost var de mest artrika och är enefälader. Centralt i objektet förekommer en helt öppen betesmark som var betydligt artfattigare. Här förekommer även en öppen vattenspegel. I södra delen av objektet löper ett fuktstråk som delvis domineras av al. Inslag av gran och pil finns också. Enbuskar, hassel, hagtorn, slån och nypon finns i buskskiktet. En del självföryngring av lövträd finns också. Genom fuktstråket rinner en mindre bäck. I de östra delarna av objektet förekommer en alsumpskog med trivial flora, dock observerades en nattviol i angränsning mot betesmarken i norr. Kulturhistoriska spår i form av stenmurssystem, fågator och terrasserade gamla åkrar bidrar till objektets biologiska och kulturhistoriska värde. Inom objektet växer skogslysing.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Äng och betesmark / Enefälad, klibbalskog av översilningstyp, trädbärande hagmark,

BIOTOPKVALITET

Stenmurar, rösen, stenbunden mark, tuvig mark, bitvis välbetad grässväl, bäckdråg, våtmark, grov vidkronig ek, solitära träd, hässle, blommande buskar, torrträd, död ved, rotvältor, lövlågor, högstubbar, torrbackar, högörtäng

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9070, 4030)

NATURVÅRDSARTER

Borsttåg* NT, grönvit nattviol* §, ängsvädd* N, slättergubbe* VU, brunört* N, skogslysing* NT

ARTRIKEDOM

Bitvis artrikare än omgivningarna.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / Ängs- och betesmark, skogsstyrelsen sumpskog och objekt av naturvärde

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Bibehållen och helst utökad beteshävd i betesmarkerna. Röjning av sly i igenväxande partier. Undvik rationell skogsskötsel och negativ hydrologisk påverkan i sumpskogen. Spar död ved och gamla träd. Vid behov brunnsröjning kring grova ekar.

214. ALSKOGAR VID KAGARPS BOSTÄLLE NORRA

Naturvärdesklass: 2

Högvuxen alsumpskog, mest enskiktad på grund av tidigare gallringspåverkan. Rönn, ek, ask, björk och gran växer också i objektet. Åldern varierar från yngre till äldre partier av askog, som överlag är hassel- och örtrik samt inrymmer många mossblock och genomkorsande källpåverkade bäckdråg. I fältskiktet noterades vitsippa, skogsfräken, älgört, svalört, skogsviol, kabbleka, hultbräken, gulplister, dvärgvårlök och brudborste. Totalt sett en stor och sammanhängande areal av alsumpskog med olika karaktär. Värdefullt objekt även om det finns en sentida skoglig påverkan.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klibbalskog av översilningstyp

BIOTOPKVALITET

Alsocklar, alhögstubbar med hackspethål, grov rötskadad ek, mossblock, källmark med översilning, bäckdråg, rännil, lövlågor, björkrotvälta, döda askar, grov askrotvälta

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Gullpudra* S, jungfru Marie nycklar* S, §, skärmstarr* S, gulsippa* S, kärrfibbla* S, ask* EN, bäckbräsma* S, rankstarr* S, grönvit nattviol* §, vanlig groda* §

ARTRIKEDOM

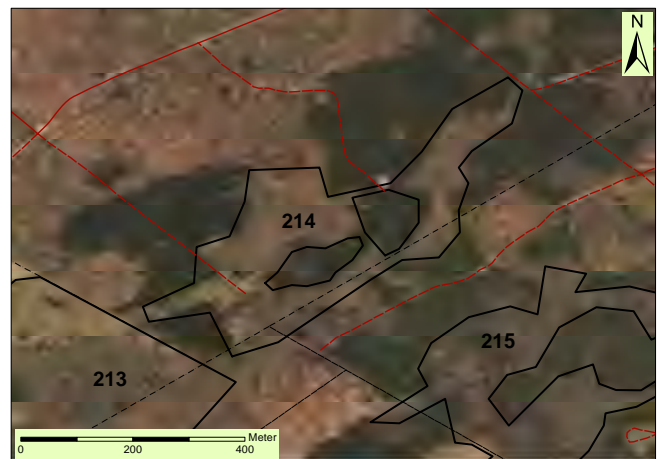
Relativt hög.

OMRÅDESKYDD / INVENTERINGAR

Inget utpekad / -

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

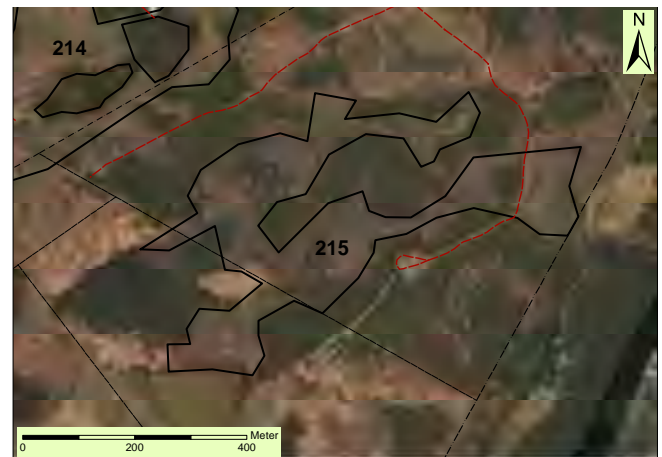
Granfri utveckling. Undvik rationellt skogsbruk och negativ påverkan på hydrologi.

215. ALSKOGAR VID KAGARPS BOSTÄLLE SÖDRA

Naturvärdesklass: 2

Medelåldriga till gamla alkärr och översilade alsumpskogar omgivna främst av granplanteringar. I trädskiktet även gran, bok, skogslönn och björk. Alskogarna hänger samman i ett nätverk. Kärrsilja, starrarter, kärrviol, vattenblink, vitsippa, kabbleka, kärrtistel, hultbräken, vitsippa, och harsyra kan nämnas i fältskiktet. På alsocklar skuggstjärnmossa och skogsbjörnmossa. Ofta rör det sig om stora sockelbildningar, särskilt i alkärren med stillastående vatten. Ställvis rikliga förekomster av död ved, som lövlågor och torrträäd. Bitvis en artrik flora, men också partier med trivial vegetation.

DOMINERANDE NATURTYP / BIOTOP

Skog och träd / Klubbalskog av översilningstyp, klubbalkärr

BIOTOPKVALITET

Stora alsocklar, stillastående vatten, alhögstubbe med hackspetthål, stenmur, bäckdråg, mossblock, gamla alar, lövlågor, lövlågor, torrträäd, asklågor

SÄLLSYNTHET OCH HOT (NATURA 2000)

Förekomst av Natura 2000-naturtyp (9080).

NATURVÅRDSARTER

Bäckbräsma* S, gullpudra* S, kärrfibbla* S, rankstarr* S, småvänderot* N, skogslysing NT

ARTRIKEDOM

Måttlig.

OMRÅDESSKYDD / INVENTERING

Alsumpskogen i den västra delen är biotopskyddad / Nyckelbiotop

ÖNSKVÄRD SKÖTSEL

Granfri utveckling. Undvik rationell skogsskötsel och negativ påverkan på hydrologi.

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Planering och utveckling

Tyck till om Naturvårdsprogram för Hörby kommun 2021

Bygg- och miljönämnden beslutade i december 2020 att skicka ut Hörby kommuns Naturvårdsprogram på remiss.

Naturvårdsprogrammet består av tre delar:

- 1 – Bakgrund och nuläge, med övergripande beskrivning av naturen i Hörby
- 2 – Strategier för naturvården
- 3 – Objektkatalog

Lämna synpunkter

Handlingarna kommer finnas tillgängliga på Hörby kommuns hemsida.

Länk till Naturvårdsprogram: www.horby.se/naturvardsprogram

För att underlätta omhändertagande av synpunkter vill vi att ni skickar in dessa till Samhällsbyggnadsförvaltningen via mail eller post., märk tydligt att det gäller Remiss Naturvårdsprogram, Dnr: BMN 2020/164.

samhallsbyggnadsforvaltningen@horby.se

eller

Hörby kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
242 80 Hörby

Synpunkter ska ha inkommit till Samhällsbyggnadsförvaltningen senast **6 april 2021**

Kontaktperson

Mikael Ulvholt
Kommunekolog/Naturvårdsingenjör

Tel: 0415-37 82 99

mikael.ulvholt@horby.se

Dnr BMN 2020/164

§ 209 Naturvårdsprogram Hörby kommun

Beslut

Bygg & Miljönämnden beslutar att skicka ut remissversionen av Hörby kommuns naturvårdsprogram enligt sändlista.

Det finns möjlighet att komplettera sändlistan för Hörby kommuns naturvårdsprogram genom att meddela kommunekologen.

Sammanfattning av ärendet

Planering och Utveckling (P&U) har tagit fram ett samrådsförslag till Naturvårdsprogram. Programmet ska ses som ett rådgivande underlag till all fysisk planering och myndighetsutövning, både på kommunal och regional nivå samt en objektiv kunskapssammanställning över områden med höga naturvärden i kommunen. Remissversionen kommer att kompletteras med kartor, förklarande figurer samt bilder.

Förvaltningens förslag till beslut

Bygg & Miljönämnden beslutar att skicka ut remissversionen av Hörby kommuns naturvårdsprogram enligt sändlista.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, denna handling, daterad 2020-11-30
Naturvårdsprogram, remissversion daterad 2020-11-24
Sändlista daterad 2020-11-30

Information angående resande kollektivtrafik

8

MOS.2021.0212

2021-03-08

Anna Vilander

+4641362422

Anna.Vilander@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Information angående resande på kommunens kollektivtrafik

Ärendebeskrivning

I december 2020 började ett nytt avtal för kollektivtrafiken i Eslöv, busstrafiken i Eslöv stad och region. Upphandlingen av det nya avtalet vanns av Transdev som även trafikerade i det gamla avtalet. I samband med att det nya avtalet trädde i kraft innebär det en stor nedskärning i turutbudet både för kommunens regionbussar samt för stadsbusstrafiken.

Utöver denna förändring har även pandemin haft en stor inverkan kring hur många det är som reser med kollektivtrafik. Detta beror till största delen att det är många som arbetar hemifrån och även att gymnasieskolor har haft distansundervisning men även att en del väljer bort att resa med kollektivtrafiken under pandemin och väljer andra färdmedel istället.

I september 2020 infördes det seniorkort i kommunen vilket innebär att alla som är över 70 får resa gratis på samtlig kollektivtrafik inom kommunen.

Beslutsunderlag

Statistik för resande på kommunens kollektivtrafik

Karta Seniorkort

Beredning

Gällande resandet under 2020 på busstrafiken i kommunen ser man en minskning totalt sett på 35 %. Vissa linjer har en större minskning och andra mindre. Kraftigast minskning under 2020 hade vi under april-maj.

När den nya tidtabellen började gälla den 13 december 2020 innebar det kraftiga nedskärningar i kommunens kollektivtrafik både för regionbusstrafiken samt för stadsbusstrafiken. Linje 157 har fått ett minskat utbud och kommer på sikt att bakas in i linje 175 och istället för att gå till Eslöv kommer den att sluta i Gårdstånga.

Miljö och Samhällsbyggnad

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2

Telefon: 0413-620 00 | E-post: miljoochsamhallsbyggnad@eslov.se | www.eslov.se

1(2)

Denna linje har därför flyttats till ett annat avtalsområde redan nu. Linje 436 mellan Eslöv och Löberöd har minskat till att i nuläget vara 10 dubbelturer från tidigare 14 dubbelturer. Framförallt är det turer på kvällen som har minskat och den sista bussen från Eslöv till Löberöd går nu 17.03 från Eslövs station. Även linje 474 mellan Eslöv och Hörby har minskats till 10 dubbelturer från tidigare 18. Även här är det framförallt på kvällarna som det blir märkbart då den sista turen från Eslöv går 17.07.

För stadsbusstrafiken har linje 3 mellan Fridasro och Stinstorget lagts ner. I övrigt för stadsbusstrafiken är turtätheten förändrad framförallt i off-peak dvs. de tider då det är mindre resenärer.

När man tittar på antalet resenärer under januari och februari 2021 och jämför det med 2020 är minskningen för stadsbussarna 45-48 % vilket bedöms följa hur det ser ut i andra städer vilket gör att det framförallt kan kopplas till pandemin. För kommunens regionbussar har man ett minskat resande med 55-70 % där linje 436 har tappat flest resenärer. Detta bedömer Gata, trafik och park tillsammans med Transdev också är kopplat till förändringen i turutbudet eftersom denna minskning är större än vad vi har haft tidigare under pandemin då minskningen har varit mellan 40-50% . Det är ett antal medborgare som har hört av sig och menar att de har svårt att ta sig hem med kollektivtrafiken eftersom sista bussen går hem för tidigt.

I slutet av augusti 2020 gjordes det första utskicket av seniorkort till samtliga som var folkbokförda i kommunen och var över 70 år. Det var totalt 4040 nya kort som skickades ut samt även 682 informationsbrev till de som utnyttjar färdtjänst idag eftersom samma kort även används till seniorkortet. En gång i månaden görs en uppdatering av berättigade resenärer med utgångspunkt från folkbokföringen vilket innebär att några faller bort och några tillkommer varje månad. Nya kort beställs via Skånetrafikens portal och därefter hanterar Skånetrafiken utskicken av korten till seniorerna. I snitt under tiden kommunen har erbjudit seniorkort har det varit 4760 aktiva resenärer som är berättigade seniorbiljetten. Seniorbiljetten gäller för hela kommunens kollektivtrafik som visas i bilaga ”Karta seniorkort”. På grund av pandemin görs det i nuläget inte så många resor med seniorkortet. Mellan september och januari har det gjorts 6500 resor totalt och kostnaden för kommunen har hittills varit 210 000 kronor.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden lägger informationen till handlingarna.

Beslutet skickas till

-

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Chef Gata, trafik och park

